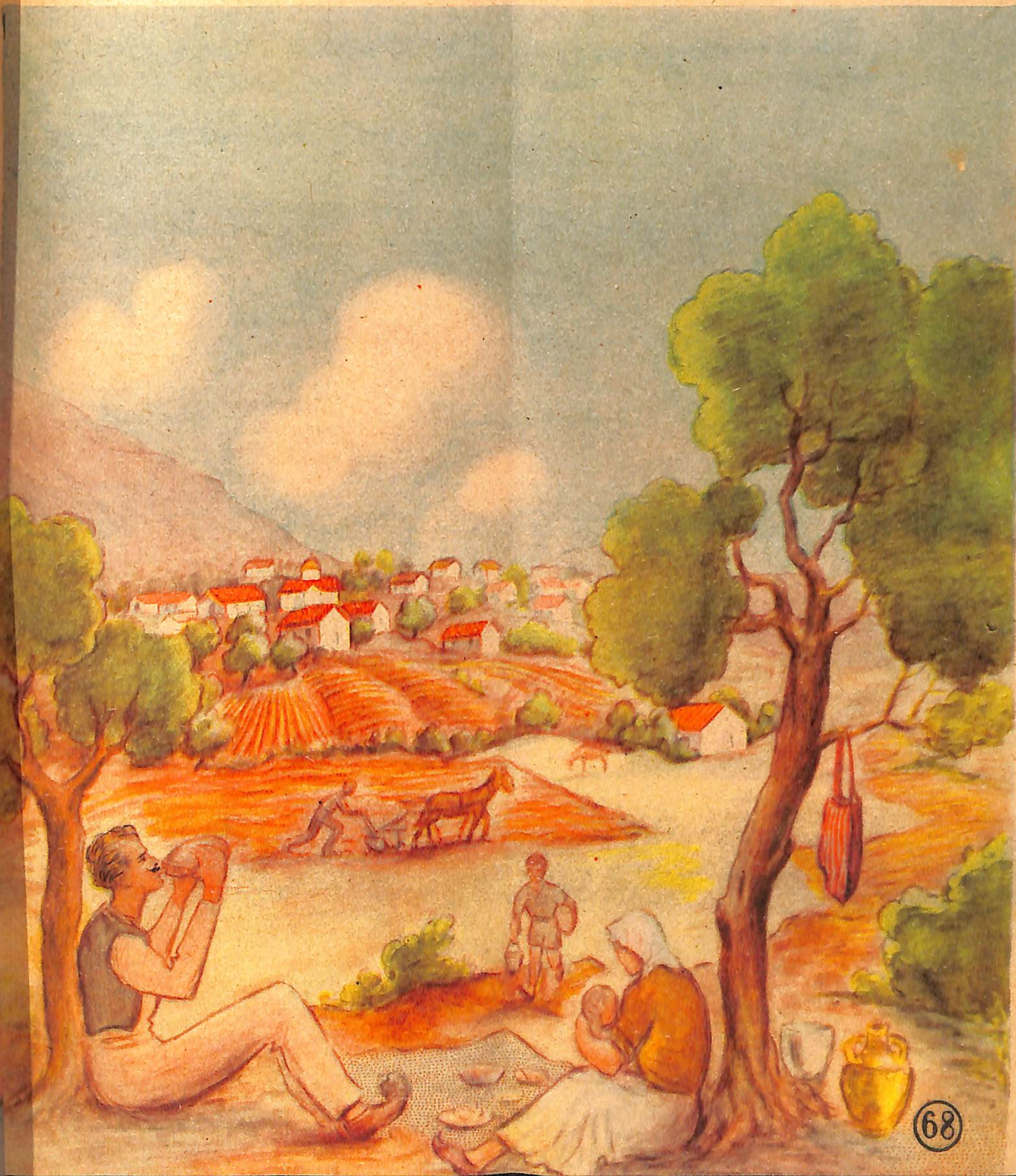
Τό σπίτι τοῦ παιδιοῦ

68

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ
(ἡ Παιδόπολις)
ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ
«ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»
Διευθύνεται ἀπὸ τριμελῆ Ἐπιτροπὴ Ἐντεταλμένων Κυριῶν ΠΒΕΕ.
ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἡρώδου Ἀττικοῦ 9

ΑΘΗΝΑΙ, 16 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1952
ΕΤΟΣ Γ'. ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 68 (20)

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:
Ὀργανισμῶν, Τραπεζῶν, Ἑταιρειῶν, Δήμων Δρ. 100.000
Κοινότητες καὶ Σχολεῖα . . . . » 50.000
Παιδιὰ Παιδοπόλεων καὶ συμμοριόπληκτα: 10.000 δρ. τὸ χρόνο. Ἄπορα παιδιά: Ἕνα χρόνο 15.000. Ἑξάμηνη 10.000. Τὰ εὔπορα. Ἕνα χρόνο: 25.000. Ἑξάμηνη 15.000.
Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 10 ἢ Λίραι 4.
ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 2000

Ὑπεύθυνος Συντάξεως: ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ, Ἀντιφίλου 16 — Ἀθῆναι
Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Φραγκ. Μαλατέστας, Μενελάου 9, Ἀθῆναι

Ὁ Κολανταρίδης μὲ ἐρωτᾶ: 1) Ἐπὶ βασιλείας τίνος ἡ Ἑλλὰς πέρασε τὶς εὐτυχέστερες ἡμέρες; 2) Ἀπὸ τί ἔγινε γνωστὴ ἡ μικρὰ πόλις τῆς Ἰταλίας Κρεμώνα; 3) Πότε ἀκριβῶς τὸ Βυζάντιον ὠνομάσθη Κωνσταντινούπολη καὶ ἀπὸ ποιόν;

Ἀ π ά ν τ η σ η: Ἡ Ἑλλὰς ἀπὸ τὴν περίοδο τῆς ἀπελευθερώσεώς της μέχρι σήμερα πέρασε ἡμέρες χαρᾶς καὶ ἡμέρες ἀγώνων. Ἡ χώρα μας, καθὼς ξέρουμε ὅλοι ἀπὸ τὴν ἱστορία· ἔζησε τὶς πιὸ ἀγωνιώδεις στιγμὲς ἀπὸ κάθε ἄλλη χώρα. Ἔτσι στὴν ἐρώτησή σου μπορῶ νὰ ἀπαντήσω: Καὶ ἐπὶ Ὄθωνος καὶ ἐπὶ Γεωργίου τοῦ Α΄ καὶ Β΄ καὶ ἐπὶ Κωνσταντίνου καὶ ἐπὶ Ἀλεξάνδρου, καὶ ἐπὶ τοῦ σημερινοῦ Βασιλέως πέρασε ἡμέρες χαρᾶς καὶ ἡμέρες θλίψεως. Καὶ γιὰ νὰ θυμηθῶ ἐκεῖνο τοῦ Σωκράτους (ἡδὺ - πικρὸ) λὲς καὶ ἡ χαρὰ μὲ τὴ θλίψη γιὰ τὴν Ἑλλάδα εἶναι δεμένες ἔτσι ποὺ νὰ μὴ μπορῇ κανεὶς νὰ δοκιμάσῃ τὴ μιὰ χωρὶς νὰ δοκιμάσῃ καὶ τὴν ἄλλη. Πάντως ἡ βασιλεία Γεωργίου τοῦ Α΄ ποὺ εἶναι ἡ μακροτέρα (ὁ ἀρχηγὸς τῆς σημερινῆς δυναστείας). Βασίλευσε ἀπὸ 18 Ὀκτωβρίου τοῦ 1863 μέχρι τῆς 6 Μαρτίου 1913 ἡμέρα τῆς δολοφονίας του στὴ Θεσσαλονίκη. Δηλαδὴ 48 ὁλόκληρα χρόνια καὶ μερικοὺς μῆνες. Ἔτσι εἶχε τὴν εὐκαιρία στὴ μακρὰ αὐτὴ βασιλεία ἡ Ἑλλὰς νὰ δῆ τὴν προσάρτηση τῶν Ἑπτανήσων, τῆς Θεσσαλίας καὶ μιᾶς μικρῆς γωνιᾶς τῆς Ἠπείρου. Νὰ δῆ τοὺς πρώτους μῆνες τοῦ εὐτυχισμένου πολέμου 1912 - 1913 κλπ. κλπ.

2) Καὶ ἀπὸ τί δὲν ἔχει γίνει γνωστὴ ἡ ὡραία πόλις τῆς Ἰταλίας Κρεμώνα. Πρῶτα - πρῶτα ἀπὸ ὡρισμένα εἰρηνικὰ ἔργα της. Ἔτσι εἶναι ὀνομαστὴ γιὰ τὴν περίφημη μεταξοβιομηχανία της. Ἀκόμα γιὰ τὰ περίφημα βιολιά της. Ἀνάμεσα σ' αὐτὰ τὰ βιολιά: Τὰ περίφημα βιολιὰ Στραντιβάριους, Ἀμάτι καὶ Γουαρνέρι. Εἶναι στρατηγικὴ πόλης. Δυὸ μάχες κοντὰ σ' αὐτὴ (69 μ. Χ.) ἔκρινε τὴν τύχη τῆς Ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας.

3) Τὸ Βυζάντιον κατὰ τὴν παράδοση κτίσθηκε ἀπὸ τὸν Βύζαντα στὰ 658 π. Χ. Ὁ Βύζας. κατὰ παλαιὸ θρύλο ἦταν γιὸς τοῦ Ποσειδῶνα. Κατ' ἄλλους ἦταν ἀπὸ τὰ Μέγαρα καὶ ἦτο σύγχρονος τῶν Ἀργοναυτῶν. Τὸ Βυζάντιο καταστράφηκε κατὰ τὴν ἐκστρατεία τοῦ Ξέρξη. Ὠχυρώθηκε ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους. Ξανακτίσθηκε στὰ 330 μ. Χ. ἀπὸ τὸν Μεγάλο Κωνσταντῖνο καὶ πῆρε ἀπὸ τότε τὸ ὄνομα Κωνσταντινούπολις.

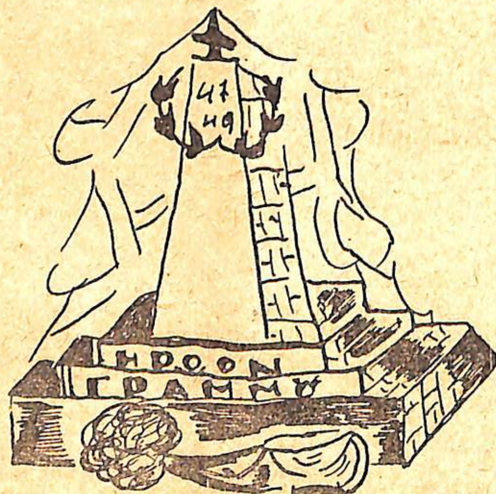
Ὁ Κων. Δεδόπουλος μὲ ἐρωτᾶ: 1) Τί θὰ πῆ Ἐθνικὸς Ὕμνος; 2) Ποῖον εἶναι τὸ ἐπώνυμον τοῦ Βασιλέως Παύλου;

Ἀ π ά ν τ η σ η: 1) Κάθε χώρα ἔχει καὶ τὸν ἐθνικό της ὕμνο. Εἶναι ἕνα τραγοῦδι ποὺ συμβολίζει τοὺς πόθους καὶ τὰ αἰσθήματα καὶ αὐτὴ ἀκόμα τὴν ὀντότητα τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ λαοῦ. Ὁ ἐθνικὸς ὕμνος θὰ μποροῦσε νὰ παραβληθῇ μὲ τὸ «πιστεύω» τῆς χριστιανικῆς θρησκείας. Εἶναι ἕνα σύμβολο τὸ ἴδιο ἱερὸ ὅπως καὶ ἡ σημαία!

2) Ὁ Βασιλεὺς Παῦλος ἔχει τὸ ὄνομα. Παῦλος Β΄. Δηλαδή. Παῦλος Βασιλεύς. Καὶ τίποτε ἄλλο. Ἐπίσημα διὰ τὴν Ἑλλάδα ὁ Βασιλεὺς δὲν ἔχει ἐπώνυμο: Εἶναι ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων Παῦλος. Καὶ ὁ υἱός του Κωνσταντῖνος εἶναι ἡ Αὐτοῦ Βασιλικὴ Ὑψηλότητος ὁ Διάδοχος Κωνσταντῖνος. Τώρα ἂν θέλῃς νὰ μάθῃς ποία εἶναι ἡ καταγωγὴ τῆς Ἑλληνικῆς Δυναστείας μπορῶ νὰ σοῦ πῶ: Ἡ Ἑλληνικὴ Δυναστεία προέρχεται ἀπὸ τοὺς Γλύξμπουργκ. ποὺ εἶναι τὸ ὄνομα παλαιοῦ Δουκικοῦ οἴκου, καὶ τώρα Βασιλικῆς Δυναστείας τῆς Δανίας. Βλαστοὶ τοῦ δουκικοῦ αὐτοῦ οἴκου βασιλεύουν τώρα εἰς Δανίαν, Ἑλλάδα καὶ Νορβηγίαν. Ὁ οἶκος τῶν Γλύξμπουργκ εἶναι νεώτερος κλάδος τοῦ οἴκου Σλέβιγκ - Χολστάϊν.

Ὁ Χαρίλαος Κεφάλας μὲ ἐρωτᾶ: Ἀπὸ ποῦ καταγόταν ὁ Ἀσλὰν πασᾶς διοικητὴς Ἰωαννίνων;

Ἀ π ά ν τ η σ η: Δυὸ πασσάδες τῶν Ἰωαννίνων ἀναφέρονται στὴν ἱστορία μὲ τὸ ὄνομα αὐτό. Ὁ πρῶτος ἦταν χριστιανὸς ἀπὸ τὸ Μονοδένδρι τοῦ Ζαγορίου ποὺ τούρκεψε στὰ 1580, παιδὶ ἀκόμη. Γίνηκε πασσᾶς τῶν Ἰωαννίνων στὰ 1600 καὶ ἔμεινε μέχρι τὰ 1612. Ὁ ἄλλος εἶναι ἐγγονὸς τοῦ προηγουμένου. Αὐτὸς ἦταν πασσᾶς τῶν Ἰωαννίνων ἀπὸ τὸ 1702 μέχρι τὸ 1720. Ἦταν δίκαιος καὶ φιλάνθρωπος. Σκοτώθηκε στὴν Ἄρτα κατὰ τὴν διάρκεια στάσεως. Στὴ λίμνη τῶν Ἰωαννίνων σώζεται τέμενος ποὺ ἵδρυσε ὁ ἴδιος. Φέρνει τὸ ὄνομά του

ΗΡΩΟΝ ΓΡΑΜΜΟΥ
(Σκιτσο Ν. Σαΐνη)

Ὁ Γεώργιος Ἀποστολόπουλος μὲ ἐρωτᾶ: Ποῖος ἀνακάλυψε τὴ διάσπαση τοῦ ἀτόμου;

Ἀ π ά ν τ η σ η: Θὰ μποροῦσα νὰ ἀπαντήσω. Ἡ ἐπιστήμη. Δὲν εἶναι ἕνας ποὺ ἀνακάλυψε τὴν διάσπαση τοῦ ἀτόμου. Δηλαδὴ τὴν ἐξαφάνιση τῆς ὕλης καὶ τὴ μεταβολή της εἰς ἐνέργειαν: Θὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ πῆ ὅτι πρῶτοι παρετήρησαν τὴν αὐτόματη διάσπαση τοῦ ἀτόμου τὸ ζεῦγος Κιουρὶ μὲ τὴν ἀνακάλυψη τοῦ ραδίου. Ὁ λόρδος Ράδεφορδ γιὰ πρώτη φορὰ ἐπέτυχε τὴν τεχνικὴν μεταστοιχείωση: Θὰ μπορούσαμε νὰ ποῦμε πὼς οἱ πατέρες τῆς ἀτομικῆς ἐπιστήμης εἶναι ὁ Ἀναξαγόρας, ὁ Λεύκιππος καὶ ὁ Δημόκριτος. Νεώτεροι αὐτῶν πρόδρομοι τῆς ἀτομικῆς φυσικῆς καὶ χημείας εἶναι οἱ Δάλτων. Μεντελέγεφ καὶ Ράδεφορδ. Ἐπίσης ἀπὸ τοὺς πρωτεργάτας τῆς φυσικῆς τοῦ ἀτόμου: οἱ Μπεκερέλ, Πιὲρ Κιουρί, Μαρία Κιουρί. Περέν, Μπώρ. Φέρμι, Λίζα Μάϊτνερ, Ὀπενχάϊμερ, Τόμψον, Σημπόρου, Οὔρεϊ καὶ Κοβόρσκυ.

Ὁ Διον. Γαλούσης μὲ ἐρωτᾶ: 1) Ὑπῆρξαν προφῆται μετὰ Χριστόν; 2) Εἶναι πραγματικοὶ οἱ ἆθλοι τοῦ Ἡρακλέους;

Ἀ π ά ν τ η σ η: 1) Ὄχι. Μετὰ Χριστὸν δὲν ἀναγνωρίζομεν προφῆτες. Ἐν τούτοις ἡ ἀποκάλυψη τοῦ Ἰωάννου εἶναι μιὰ προφητεία μετὰ Χριστόν. Πολλοὶ «προφῆται» ἐνεφανίσθησαν ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ μέχρι σήμερον ἀλλ' εἰς αὐτοὺς ἡ ἀνθρωπότης δὲν ἔδωσε καμμιὰ πίστη.

2) Ὄχι. Δὲν εἶναι πραγματικοὶ οἱ ἆθλοι τοῦ Ἡρακλέους. Ἔχουν μυθολογικὸ καὶ πρὸ παντὸς «συμβολικὸ» χαρακτῆρα.

Ὁ Ἀντ. Κορᾶῆς μὲ ἐρωτᾶ: 1) Ποῖον αἰῶνα ἦλθον οἱ πρωτόπλαστοι εἰς τὴν γῆν; 2) Οἱ ἄνθρωποι ὠνόμασαν τὴν γῆν ἢ ὁ Θεός;

Ἀ π ά ν τ η σ η: Δὲν εἶναι γνωστὸς ὁ χρόνος τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἀνθρώπου στὴ γῆ. Πάντως ἡ ἐπιστήμη προσδιορίζει τὴν ἡλικία τῆς γῆς σὲ δυὸ δισεκατομμύρια χρόνια. Οἱ πρῶτοι ζῶντες ὀργανισμοὶ ἐνεφανίσθησαν στὴ γῆ πρὸ 1½ δισεκατομμυρίων ἐτῶν. Ὡστόσο σὰν ἀρχὴ χρονολογίας οἱ μὲν Ἑβραῖοι καθορίζουν τὴν 7 Ὀκτωβρίου τοῦ 3761 π. Χ., ἡ δὲ Ἀνατολικὴ Χριστιανικὴ Θρησκεία τὴν 1 Σεπτεμβρίου τοῦ 5508 π. Χ. ὡς ἡμέραν κτίσεως τοῦ κόσμου! Ἐννοεῖται ὅτι οἱ χρονολογίες αὐτὲς ἔχουν σκοπὸ «ἡμερολογιακό».

2) Ἡ ὀνομασία τῆς γῆς κατὰ τὴν γένεση προέρχεται ἀπὸ τὸ Θεό! Πάντως ἡ ὀνομασία εἶναι ἀνθρώπινη.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

Ἡ κουκουβάγια τὸ ἱερὸ σύμβολο τῆς Ἀθηνᾶς

— Λοιπόν, εἶπε ὁ παπούς, στὸν Κωστάκη, ποὺ καμάρωνε σὰ γύφτικο σκεπάρνι μὲ τὸ νέο μαθητικό του πηλήκιο. Βλέπω πὼς ἡ κουκουβάγια σου φαντάζει ὁλόχρυση στὸ καπέλλο σου, σύμβολο τῆς σοφίας καὶ τῆς ἐξυπνάδας. Εὔχομαι παιδί μου καὶ σὲ σὲ καὶ στὰ ἄλλα σου ἀδέλφια ἡ σοφία νὰ κυριαρχῇ καὶ μέσα στὸ κεφαλάκι σας.

—Ἀλήθεια, παπού, ρώτησε τότε ἡ Τασία ποὺ μόλις ἐκείνη τὴ στιγμὴ πλησίαζε μὲ τὸ Γιῶργο. Γιατὶ στὰ πηλήκια τῶν μαθητῶν βάζουν τὸ κεφάλι τῆς κουκουβάγιας;

— Γιατὶ ἡ κουκουβάγια ἢ γιὰ νὰ τὴν πῶ καλλίτερα μὲ τὸ ὄνομά της τῆς ἀρχαίας ἡ γλαὺξ εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ σύμβολα τῆς Θεᾶς τῆς σοφίας. Καὶ θὰ ξέρετε, φυσικὰ ποιὰ εἶναι αὐτὴ ἡ θεά.

— Καὶ βέβαια ξέρουμε εἶπε ὁ Κωστάκης, ἡ Ἀθηνᾶ.

—Ἡ κόρη τοῦ Δία συμπλήρωσε τώρα ὁ παπούς. Ἡ Ἀθηνᾶ ἡ Γλαυκῶπις.

— Καὶ τί θὰ πῆ γλαυκῶπις; ρώτησε ἡ Τασία.

— Γλαυκῶπις θὰ πῆ ἐκείνη ποὺ ἔχει γαλανὰ μάτια ἢ μάτια τῆς κουκουβάγιας.

— Οἱ ἀρχαῖοι ζωγράφοι ζωγράφιζαν τὴν Ἀθηνᾶ καὶ κοντά της εἶχαν μιὰ ἐλιὰ καὶ πάνω σ' αὐτὴ μιὰ κουκουβάγια ποὺ εἶναι σύμβολο τῆς ὀξυδερκείας καὶ τῆς προσοχῆς. Κι' ἀκόμη γιατὶ ἀγρυπνεῖ ὅλη τὴ νύκτα καὶ βλέπει στὰ σκοτεινά. Μὰ καὶ ἡ Ἀθηνᾶ ἔκανε ἀκριβῶς τὰ ἴδια. Ἦτανε ἄγρυπνος φύλακας τῶν πόλεων καὶ ἰδιαίτερα τῶν Ἀθηνῶν. Μὰ ἡ κουκουβάγια γιατὶ ἦταν σύμβολο τῆς Ἀθηνᾶς θεωρήθηκε καὶ σὰ σύμβολο τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς σοφίας.

— Φαίνεται ὅμως, παιδιά μου, συνέχισε ὁ παποὺς πὼς καὶ στὴν Ἀθηνᾶ καὶ σ' ὅλη τὴν Ἀττικὴ ὑπῆρχαν πολλὲς κουκουβάγιες. Στὴν Ἀκρόπολη φώλιαζαν πολλὲς ἀπ' αὐτές. Γι' αὐτὸ ὅταν ἤθελαν κάποιον νὰ εἰρωνευθοῦν ὅταν μιλοῦσε γιὰ κάτι τὸ χιλιοειπωμένο ἢ τὸ μάταιο καὶ περιττὸ τοῦ ἔλεγαν πὼς κομίζει γλαῦκα εἰς Ἀθήνας.

—Ὑπάρχει τίποτε ἄλλο στὴν μυθολογία γιὰ τὴν κουκουβάγια παπού; ρώτησε ὁ Γιῶργος.

— Καὶ βέβαια ὑπάρχει. Στὰ πολὺ παλιὰ χρόνια ζοῦσε στὴν Ἑλλάδα μιὰ ὡραία παρθένος. Ἦταν ὅμως τόσο ἄτυχη καὶ εἶχε ἕνα τρομερὸ πάθημα ποὺ ὁ θεὸς τὴν μεταμόρφωσε σὲ πουλί. Τὴν ἔλεγαν Νυκτιμένη. Καὶ σὰ γίνηκε πουλὶ δὲν ξέχασε τὸ ὄνομά της, ἔβγαινε μόνο τὴ νύκτα καὶ ἔκλαιε μέσα στὰ σκοτάδια τὴ μοῖρα της. Γιὰ τοῦτο καὶ ἡ κλαψιάρικη φωνή της.

— Μὰ ὑπάρχει νομίζω καὶ ἕνας ἄλλος πιὸ σύγχρονος μῦθος σχετικὸς μὲ τὴν κουκουβάγια διάκοψε τώρα ὁ Γιῶργος.

—Ὑπάρχουν πολλὲς παραδόσεις ὅπως τὶς λένε ἀπάντησε ὁ παπούς.

— Δὲν θὰ μᾶς διηγηθῆτε καμμιὰ ἀπὸ ὅλες αὐτὲς παποὺ ρώτησε ὁ Κωστάκης.

— Γιατὶ ὄχι εἶπε μὲ προθυμία ὁ παπούς.

— Κάποτε, λέει ἕνας κόρακας εἶδε τὴν κουκουβάγια. Μὰ ἔτσι μὲ τὸ ὁλοστρόγγυλα κεφάλι της καὶ ἥσυχη ἥσυχη ποὺ καθόταν, τὴν πέρασε γιὰ πολὺ μικρή. Σκέφτηκε λοιπὸν πὼς τὸ ὄρνιο αὐτὸ ποὺ τόσο μικρὸ παρουσίαζε τόσο μεγάλο κεφάλι ὅταν θὰ μεγάλωνε θὰ ἦταν φόβος καὶ τρόμος γιὰ ὅλα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ πῆρε μιὰ μεγάλη ἀπόφαση. Νὰ τὴν πάρη μαζί του στὴ φωλιά του τὴν κουκουβάγια. Νὰ τὴν ταΐζη, νὰ τὴν περιποιεῖται καὶ ὅταν μεγαλώσει ἀπὸ εὐγνωμοσύνη τοὐλάχιστο νὰ μὴ πειράζη τοὺς κοράκους. Καὶ πραγματικὰ τὴν κουβάλησε στὴ φωλιά του. Ἐκεῖ τῆς ἐπήγαινε ποὺ λένε καὶ τοῦ πουλιοῦ τὸ γάλα. Μὰ δὲν τὴν ἄφηνε νὰ ξεμυτίση ἀπὸ τὴ φωλιά του μήπως ἐκεῖ ποὺ γύριζε εὕρισκε κανένα πουλὶ καὶ τὸ ἔτρωγε καὶ σὰν γλυκαινότουν μὲ τέτοιο φαγητὸ ποιὸς θὰ μποροῦσε νὰ τὴν συγκρατήση; Ἔτσι περνοῦσαν οἱ ἡμέρες, μὰ ἡ κουκουβάγια δὲν μεγάλωνε. Ἔμενε ὅπως ἀκριβῶς ἦταν. «Ἐπειδὴ τὴ βλέπω κάθε μέρα εἶπε τότε μέσα του ὁ κόρακας δὲν τὸ καταλαβαίνω πὼς μεγαλώνει ἡ συντρόφισσά μου». Μὰ μιὰ μέρα ποὺ ἦταν καὶ οἱ δυὸ στὴ φωλιά, ὁ κόρακας δηλαδὴ καὶ ἡ κουκουβάγια, ἔπιασε μιὰ δυνατὴ βροχή. Μὰ τόσο πολὺ δυνατὴ ποὺ ὁ κόρακας ἑκατὸ τόσο χρονῶν ποὺ ἦταν δὲν εἶχε ξαναδῆ τέτοια. «Μωρὲ τούτη ἡ βροχὴ εἶναι σὰν ἐκείνη μὲ τὸν κατακλυσμὸ τοῦ Νῶε», εἶπε τότε ἡ κουκουβάγια. Κοντεύω νὰ γεράσω — ἤμουνα τότε μικρὴ καὶ μὲ πῆρε μαζὶ μὲ τὰ ἄλλα πουλιὰ ὁ μακαρίτης, θεὸς σχωρέσ τον, στὴν κιβωτό του. Ἦτανε παιδάκι μου μέσα καὶ ὁ κατεργάρης ὁ προπάπος σου. Τὸν στείλαμε ἔξω νὰ δοῦμε τί γίνηκε, μὰ αὐτὸς δὲν ξαναγύρισε».

Κόντεψε νὰ λιγοθυμήση ὁ κόρακας μὲ τὴν ἀποκάλυψη ποὺ τοῦ ἔκαμε ἡ κουκουβάγια. Αὐτὸς τὴν ἔπαιρνε γιὰ μικρὴ μὰ αὐτὴ ἦταν σύγχρονος καὶ συνομήλικη μὲ τὸν παπού του. Δὲν τῆς εἶπε, φυσικὰ τίποτε, μὰ σὲ λίγες ἡμέρες τὴν ἔκαμε νὰ καταλάβη πὼς ἦταν καιρὸς ἡ φιλοξενία νὰ πάρη τέλος.

— Μὰ γιατί, παπού, ρώτησε τώρα ὁ Κωστάκης, τὸ πουλὶ αὐτὸ τῆς Σοφίας στὰ χωριά μας τὸ θεωροῦν σὰν κάτι τὸ κακὸ καὶ λένε πὼς προμηνάει θάνατο;

— Θὰ σᾶς πῶ, παιδιά μου, μερικὰ πράγματα ἀπάνου σ' αὐτό. Καθὼς θὰ ξέρετε ἴσως, στὰ χωριὰ ὅταν κανεὶς ἀρρωστήση στὸ σπίτι διατηροῦν ἀναμμένα τὰ φῶτα γιὰ νὰ παρακολουθοῦν τὴν κατάσταση τοῦ ἀρρώστου. Ἡ κουκουβάγια πλησιάζει τὸ σπίτι καὶ καθὼς τὸ βλέπει φωτισμένο ἐρεθίζεται καὶ σκούζει. Κι' ἐπειδὴ πολλὲς φορὲς στὶς περιστάσεις αὐτὲς ὁ ἄρρωστος πεθαίνει, ἐξηγοῦν πὼς οἱ φωνὲς τῆς κουκουβάγιας ἤτανε κακὸ προμήνυμα.

— Εἶχαν καὶ οἱ ἀρχαῖοι τὴν ἀντίληψη πὼς ἡ κουκουβάγια εἶναι τὸ πουλὶ τοῦ κακοῦ προμηνύματος;

— Ὄχι. Δὲν μποροῦμε νὰ ποῦμε τέτοιο πράμμα. Γιατὶ ὑπάρχει μιὰ παλιὰ παράδοση πὼς ὅταν ὁ Θεμιστοκλῆς ξεκίνησε γιὰ τὴν περίφημη ναυμαχία τῆς Σαλαμίνας..

— Ποὺ κατατρόπωσε τοὺς Πέρσες, διάκοψε ὁ Κωστάκης.

— Ποὺ κατάστρεψε τὸν Περσικὸ στόλο, συνέχισε ὁ παπούς, μιὰ κουκουβάγια πῆγε καὶ κάθησε ἀπάνω στὸ κατάρτι τοῦ καραβιοῦ του. Τὸ γεγονὸς θεωρήθηκε σὰν καλὸς οἰωνός.

— Σὰν καλὸ σημάδι, ὅπως θὰ λέγαμε σήμερα, διάκοψε τώρα ὁ Γιῶργος.

— Σὰν καλοσημαδιά, εἶπε ὁ παπούς. Καὶ σὰν μήνυμα τῆς προστάτισσας τῶν Ἀθηνῶν πὼς θὰ ἦταν στὸ πλευρὸ τῶν Ἀθηναίων.

Μὰ σὲ ἄλλη περίσταση ἡ κουκουβάγια ἦταν κακοσημαδιά, εἶπε ὁ παπούς. Ἔχετε ἀκούσει, βέβαια, στὸ σχολεῖο σας γιὰ τὸ Βασιλιὰ τὸν Πύρρο τῆς Ἠπείρου;

— Καὶ βέβαια, εἶπαν καὶ τὰ τρία παιδιὰ μαζί.

— Τότε θὰ ξέρετε πὼς βρῆκε οἰκτρὸ θάνατο.

— Στὸ Ἄργος, νομίζω, εἶπε ὁ Γιῶργος.

—Ἀκριβῶς, συμπλήρωσε ὁ παπούς. Λένε λοιπὸν πὼς προτοῦ ὁ Πύρρος ξεκινήση κατὰ τοῦ Ἄργους ὅπου βρῆκε καὶ τὸ τέλος του, μιὰ κουκουβάγια πῆγε καὶ κάθησε πάνω στὸ δόρυ του.

— Καὶ αὐτὸ ἦταν τρομερὴ κακοσημαδιὰ γιὰ τὸν ἄτυχο Βασιλιὰ τῆς Ἠπείρου, εἶπε τότε ἡ Τασία.

—Ἔτσι βλέπετε, εἶπε ὁ παπούς, πὼς στὴ μιὰ περίπτωση ἡ κουκουβάγια εἶναι καλὸ σημάδι καὶ στὴν ἄλλη κακό...

— Κι' αὐτὸ τί σημαίνει; ρώτησε ὁ Γιῶργος.

— Πὼς τὸ καϋμένο τὸ ὄρνιο εἶναι ἐντελῶς ἀθῷο τῶν μαντικῶν ἰδιοτήτων ποὺ τοῦ ἀποδίδουν. Εἶναι κάποτε μερικὲς συμπτώσεις ποὺ τοὺς ἀποδίδουμε σημασία πολὺ μεγαλύτερη ἀπὸ κείνη ποὺ πραγματικὰ ἔχουν.

— Μὰ ὑπάρχουν καὶ παροιμίες σχετικὲς μὲ τὴν κουκουβάγια, παρατήρησε τώρα ὁ Κωστάκης.

— Ξέρεις νὰ μᾶς πῆς καμμία; ρώτησε ὁ παπούς.

— Ναί. «Ἄλλα τὰ μάτια τοῦ λαγοῦ κι' ἄλλα τῆς κουκουβάγιας».

— Πραγματικά. Αὐτὴ τὴν παροιμία τὴ λέμε ὅταν θέλουμε νὰ ποῦμε πὼς δυὸ πράγματα σὰν ἀνόμοια, δὲν μποροῦνε νὰ συγκριθοῦν. Ἔχει τὴν ἴδια περίπου σημασία μὲ τὴν ἄλλη ποὺ λέμε.

— Τὴν ξέρω, πετάχτηκε τώρα στὴ μέση ἡ Τασία.

— Πές την, εἶπε ὁ παπούς.

—«Κι' ἡ κοσκινοῦ τὸν ἄντρα της μὲ τοὺς πραματευτάδες».

— Αὐτὴν εἶχα στὸ μυαλό μου κι' ἐγώ, παραδέχτηκε ὁ παπούς. Μήπως ὅμως ξέρεις καὶ καμμιὰ ἄλλη;

— Δὲν ἤξερε κανένας, καὶ τότε ὁ παποὺς τοὺς τὴν εἶπε: «Ἀσημένιο εἶναι τὸ κλουβὶ μὰ ἔχει μέσα κουκουβάγια».

— Καὶ σὲ ποιά περίσταση τὴ λένε τὴν παροιμία αὐτή; ρώτησε τότε ὁ Κωστάκης.

— Στὶς περιπτώσεις, εἶπε τώρα ὁ παπούς, ποὺ ἄνθρωποι χωρὶς ἀξία ἔχουν σπουδαιοφανῆ ἢ πολυτελῆ ἐμφάνιση.

— Καὶ ὅμως τὸ ἀδικοῦν τὸ σύμβολο τῆς σοφίας.

—Ἀσφαλῶς, παρετήρησε τώρα ὁ παπούς. Διότι εἶναι ἕνα πτηνὸ ποὺ προσφέρει μεγάλες ὑπηρεσίες στὸν ἄνθρωπο. Καὶ μάλιστα στὴ γεωργία. Ἀρκεῖ νὰ σᾶς πῶ πὼς ὁ Ἄγγλος ὀρνιθολόγος Οὐάϊτ γράφει πὼς ἕνα ζευγάρι κουκουβάγιες μέσα σὲ μιὰ μέρα σκότωσαν ἑκατὸν πενῆντα ποντίκια. Μὰ ἂς λέει ὅ,τι θέλει ὁ κόσμος γιὰ τὸ περίφημο αὐτὸ ὄρνιο. Αὐτὸ θὰ συμβολίζη πάντοτε τὴ σοφία καὶ τὴν ἐπιστήμη καὶ τὸ Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν θὰ φέρη πάντα τὴν κουκουβάγια γιὰ ἔμβλημά του.

— Καὶ ὁ Κωστάκης θὰ τὴν ἔχη μὲ καμάρι ὁλόχρυση στὸ πηλήκιό του, εἶπε τώρα ὁ Γιῶργος, γιὰ νὰ πειράξη τὸν μικρότερο ἀδελφό του.

Μὰ αὐτὸς ἔκαμε πὼς δὲν κατάλαβε τὸ πείραγμα. Καὶ καμάρωνε τώρα περισσότερο γιὰ τὴν κουκουβάγια του, σὰν ἄκουσε μάλιστα ἀπὸ τὸν παποὺ ὅτι καὶ τὸ Πανεπιστήμιο στὴν Ἀθήνα τὴν ἔχει γιὰ ἔμβλημά του.

Α. Κ. Μ.

Ποιητὲς ποὺ ἔφυγαν

(Ἀπὸ τὰ καλλίτερα ποιήματά τους)

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΑΡΓΑΛΙΟΥ

Περνᾶ σαΐτα μου γοργή, μὲ τὸ ψιλὸ μετάξι,
νάρθει ὁ καλός μου τὴ λαμπρὴ νὰ βρῇ χρυ-(σὰ ν' ἀλλάξῃ!
Τάκου - τάκου ὁ ἀργαλιός μου
τάκου κ' ἔρχεται ὁ καλός μου!

Μαντήλι ἀπὸ τὸ δάκρυσμα δὲν τοὔμεινε στὰ (ξένα.
Ἀρχοντοποῦλες τοῦ ζητᾶν κι' αὐτὸς πονεῖ (γιὰ μένα!
Τάκου - τάκου στὴν αὐλή μου
ὡς ποὺ νάρθη τὸ πουλί μου!

Ἐγὼ τὸ φάδι θὰ γενῶ κι' ἐκεῖνος τὸ στη-(μόνι
ποὺ θὰ μπλεχθῇ μὲς στὸ πανὶ καὶ πιὰ νὰ (μὴ γλυτώνῃ.
Τάκου καὶ σὲ λίγο φτάνει
γιὰ φιλὶ καὶ γιὰ στεφάνι.

Πέτα σαΐτα μου γοργή, χτύπα χρυσό μου (χτένι,
ἡ ἀτέλειωτη σαρακοστὴ μερόνυχτα νὰ γένῃ!
Τάκου - τάκου ὁ ἀργαλιός μου
Τάκου κι' ἔρχεται ὁ καλός σου.

Α. ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ

ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΠΙΘΕΣ ΣΤΗ ΣΤΑΧΤΗ

Τοῦ τηλεγράφου σύρματα! Πέντε γραμμὲς (θωρῶτες,
καὶ γράφουν στὸ πεντάγραμμο τὰ χελιδό-(νια νότες.

Ἐκεῖνος ποὺ δὲν τούλαχε δὲν τὸ καταλα-(βαίνει,
τ' εἶν' ἡ φωνούλα ἑνὸς πουλιοῦ στὴν ἐρη-(μιὰ ἀκουσμένη!

Ψιλὴ βροχούλα λιόφωτη στὰ πεῦκα ἀργο-(σταλάζει:
Τῶν πεύκων κάθε ἀκρόφυλλο μιὰ χάντρα (βελονιάζει.

Γ. ΔΡΟΣΙΝΗΣ

ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΑΣ

Τ' ἄσπρα σπιτάκια του ἕνα - ἕνα,
σκόρπια, ἀσυντρόφευτα κι ἀνάρια
στὴ θάλασσα ἀντικρὺ ἁπλωμένα
σὰν μονοκόμματα λιθάρια,
τ' ἄσπρα σπιτάκια του κρυμένα
μέσα σὲ πράσινα κλωνάρια,
ἡλιόφωτα, χαριτωμένα,
μικρά, ἀσβεστόχριστα, καθάρια;

Πρώτη φορὰ ὅποιος τὰ θωρεῖ
γλυκειὰ ἀνοιξιάτικη ἡμέρα,
ἀπ' τοῦ βουνοῦ τὴ ράχη πέρα,
ἥμερα ἀρνάκια τὰ θαρρεῖ,
ποὺ βόσκουνε, σκόρπιο κοπάδι,
σὲ χλωροπράσινο λιβάδι.

Γ. ΔΡΟΣΙΝΗΣ

ΑΜΑΞΙ ΣΤΗ ΒΡΟΧΗ

Ὥρα προσμένει, μοναχὴ
ἡ ἅμαξα κατ' ἀπ' τὴ βροχὴ
καὶ δὲν τὴ μέλλει.
Κ' εἶναι σὰ νὰ τὴν τυραννᾶ
πιότερο ἡ ξένη γειτονιὰ
ποὺ δὲν τὴ θέλει.

Τ' ἀλογατάκια της, σιμὰ
κατ' ἀπ' τὸν ἴδιο μουσαμᾶ
κάνουν καρτέρι.
Στὸν τόπο αὐτὸν τὸν θλιβερὸ
πρᾶμα δὲν μένει ἀπὸ καιρὸν
νὰ τόχουν ταίρι.

Γρίλιες δὲν εἶναι, μήτ' αὐλὲς
περιπλοκάδες ριγηλές,
δὲν ἔμεινε ἕνα,
ἀπ' τὰ φανάρια στὴ σειρὰ
μὲ τὰ δυὸ μπρούντζινα φτερὰ
τὰ σταυρωμένα.

Τ' ἀνώφλια ἐπέσαν κ' οἱ ἀγκωνές,
κ' οἱ ἀνεμοπέραστες, στενές,
οἱ γαλαρίες,
κ' ἐφύγαν ἔντρομες, πολλές,
οἱ ἀνάμνησες, σὰν τὶς παλιὲς
σεμνὲς κυρίες.

Ἄδεια βιττώρια καὶ φτωχή,
πάρε μου ἐμένα τὴν ψυχή
πάρε με μένα
γιὰ ταξιδιώτη σου, κ' εὐθὺς
πᾶμε ὅθε κίνησες ναρθεῖς,
— στὰ περασμένα.

ΤΕΛΛΟΣ ΑΓΡΑΣ

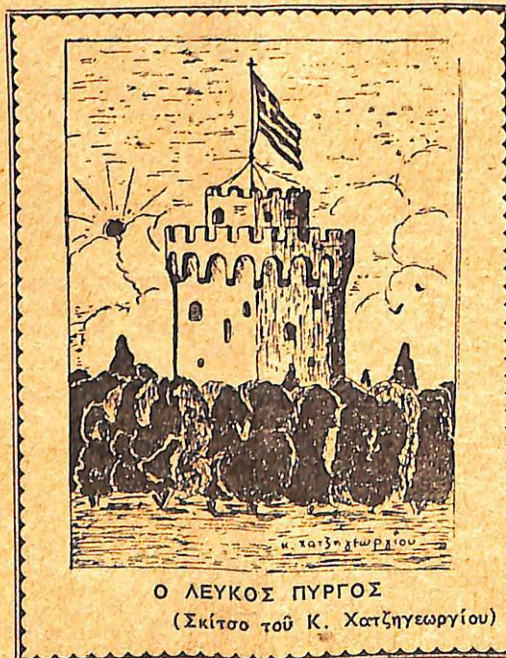
Η ΒΑΣΩ Η ΤΑΣΙΑ

Σὰν ἦρθαν οἱ ἄμετροι οἱ ὀχτροὶ
τὸ πῆραν τ' ὄμορφο καστρί,
ἔσυραν σκλάβους νιοὺς καὶ νιές,
πῆραν κι ἀσήμια θημονιές.
Κι ὀχτρὸς τὸ Γιάννο ἀποθυμᾶ,
μὰ ἐκειὸς στὸ σπίτι πολεμᾶ.
Γύρω τριγύρω ἔχουν ἐρτῆ
μ' αὐτὸς ἀλάργα τοὺς κρατεῖ.
Κοντά του ἡ βάβω του, ἡ Τασιά,
βάνει καινούρια φορεσιά.
Κι' ἡ νιὰ γυναίκα του, ἡ Μαρώ,
κάνει στὸ κόνισμα σταυρό.
Καὶ τ' ἄστρι ἡ κόρη του ἡ Αὐγὴ
σκυμένη κάνει προσευκή.
Σὰ φόρεσε τὴ φορεσιὰ
τοῦ εἶπε ἡ Βάβω του ἡ Τασιά:

—Ἄκου, παιδί μου ἐσὺ Γιαννιά,
μὴ μᾶς ντροπιάσης τὴ γενιά.
Ἔχεις γυναῖκα ποὺ εἶναι νιὰ
κι' ἔχεις κοπέλα παρανιά,
δῶσε σὲ μᾶς μιὰ μαχαιριὰ
κ' ὕστερα βάλε μας φωτιά.
Καὶ μὲς στὴν πρώτη τὴν αὐγὴ
πετάξου ἐσὺ μὲς στὴ σφαγή!»
«Μάνα μου, δόσμου τὴν εὐκή!»

«— Μ' ὅλη μου, γιέ μου, τὴν ψυχή,
ἀρκούδι νάβγης τὸ ταχύ».

Κατάστηθα τὴ μαχαιριὰ
ἐδέχθηκ' ὕστερα ἡ γριγιά,
κ' ἡ νιὰ γυναῖκα του, ἡ Μαρώ,
τὸν ἄσπρον ἔδωκε λαιμό
κατ' ἀπ' τὰ ὀλόξανθα μαλλιὰ
κοντὰ στὶς δυὸ σειρὲς φλωριά.
Καὶ μὲς στὰ χέρια ἡ Αὐγὴ κρατεῖ
τὴν ὀλοδάκρυτη μορφὴ

Ο ΛΕΥΚΟΣ ΠΥΡΓΟΣ
(Σκίτσο τοῦ Κ. Χατζηγεωργίου)

καὶ στὴ θερμὴ τὴν προσευχὴ
ἔφυγ' ἡ ἄσπρη της ψυχή.
Κ' ἐκεῖ ποὺ σφάχτηκ' ἡ Τασιὰ
γίνηκε ὕστερα ἐκκλησιά.
Κ' ἐκεῖ ποὺ σφάχτηκε ἡ Μαρὼ
σταίνουν οἱ νιοὶ κι' οἱ νιὲς χορό.
Κ' ἐκεῖ ποὺ πλάγιασε ἡ Αὐγὴ
πλῆθος τὰ κρίνα ἔχουνε βγῆ.

Μ. ΑΥΓΕΡΗΣ

ΠΟΥΛΑΚΙ

Πουλάκι, ξένο
ξενιτεμένο,
πουλὶ χαμένο,
πο ὑνὰ σταθῶ,
ποὺ νὰ καθήσω
νὰ ξενυχτήσω
νὰ μὴ χαθῶ;

Βραδιάζει ἡ μέρα
σκοτάδι παίρνει,
καὶ δίχως ταῖρι
ποὺ νὰ σταθῶ,
ποὺ νὰ φωλιάσω
σὲ ξένα δάση
νὰ μὴ χαθῶ;

Ἡ μέρα φεύγει
ἡ νύχτα βιάζει
νά, ἡσυχάζει
κάθε πουλί.
Ἐγὼ στενάζω,
τὸ ταῖρι κράζω
ξένο πουλί.

Κυττάζω τ' ἄλλα
πουλιὰ ζευγάρι,
αὐτὴν τὴν χάρι
δὲν ἔχω πλιά.
Νύχτα μὲ δέρει
μὲ δίχως ταῖρι
χωρὶς φωλιά.

Γυρίζω νάβρω
ποὺ νὰ καθήσω
νὰ ξενυχτήσω
κἂν μοναχό.

Κάθε κλαράκι
βαστᾶ πουλάκι
ζευγαρωτό.

Δὲν μὲ γνωρίζουν
κ' ἐδῶ μὲ διώχνουν,
κ' ἐκεῖ μ' ἀμπώ-(χνουν
ποὺ νὰ σταθῶ;
Ἄχ, πῶς νὰ γένω;
ποὺ νὰ πηγαίνω
νὰ μὴ χαθῶ!

Λυγᾶν οἱ κλάδοι,
τὰ φύλλα σειοῦνται
γλυκοτσιμπιοῦνται
τ' ἄλλα πουλιά,
κι' ἐγὼ τὸ ξένο
τὸ πικραμένο,
χωρὶς φωλιά.

Ἀπόνα σ' ἄλλο
πετῶ δνδράκι
νὰ βρῶ κλαράκι
γιὰ νὰ σταθῶ,
γιὰ ν' ἀκουμπήσω
νὰ ξενυχτήσω
νὰ μὴ χαθῶ.

Ἀπορριμένο
σὲ ἄγρια ἀγκάθια,
πικρὰ μου πάθια
καὶ ξενιτιές,
θρηνῶντας μένω
κι' ἐκεῖ διαβαίνω
κακὲς νυχτιές.

Ι. ΒΗΛΑΡΑΣ

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟΝ

Ἐψὲς εἶδα στὸν ὕπνο μου
ἕνα βαθὺ ποτάμι,
—Θεὸς νὰ μὴν τὸ κάμη
νὰ γίν' ἀληθινό!
Στὴν ὄχθη του στεκόντανε
γνωστό μου παλικάρι
χλωμὸ σὰν τὸ φεγγάρι
σὰν νύχτα σιγανό.

Ἀγέρας τὸ παράσπρωχνε
μὲ δύναμη μεγάλη,
σὰ νάθε' νὰ τὸ βγάλη
ἀπ' τῆς ζωῆς τὴ μέση.
Καὶ τὸ νερὸ π' ἀχόρταγα
τὰ πόδια του φιλοῦσε,
θαρρεῖς τὸ προσκαλοῦσε
στ' ἀγκάλια του νὰ πέσῃ.

Δὲν εἶν' ἀγέρας, σκέφθηκα,
καὶ σένα ποῦ σὲ δέρνει.
Ἡ ἀπελπισιὰ σὲ παίρνει
κι' ἡ ἀπονιὰ τοῦ κόσμου!
Κ' ἐχύθηκ' ἀπ' τὸ θάνατο
τὸν δύστυχο ν' ἁρπάξω...
Ὠιμέ! πρὶν ἡ προφθάξω,
ἐχάθηκ' ἀπ' ἐμπρός μου!

Στὰ ρέματα παράσκυψα,
νὰ τὸν εὑρῶ γυρεύω,
στὰ ρέματ' ἀγναντεύω —
τὸ λεῖψαν' μ' ἀχνό!...
Ἐψὲς εἶδα στὸν ὕπνο μου
ἕνα βαθὺ ποτάμι
Θεὸς νὰ μὴν τὸ κάμη
νὰ βγῇ ἀληθινό!

Γ. ΒΙΖΥΗΝΟΣ

Η ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΜΑΣ ΣΤΗΛΗ

Ἀντίθετα στὸ ρεῦμα

Ὥστε τὸ συμπέρασμά μας σχετικὰ μὲ τὴν ἀφοβία; Τὸ συμπέρασμα εἶναι, πὼς ἂν θελήσουμε κάτι νὰ δημιουργήσουμε στὴ ζωή μας θὰ πρέπει ἄφοβα νὰ ἀντιμετωπίσουμε τὴν ἀντίδραση ποὺ θὰ ξεσηκωθῆ ἐναντίον μας.

Πολλὲς φορὲς ὅμως θὰ ὑποστοῦμε ἴσως καὶ τὴν ἐχθρότητα τῶν ἄλλων ὄχι γιατὶ πᾶμε νὰ δημιουργήσουμε κάτι καλύτερο, ποὺ ἴσως τοὺς θίγει τὰ συμφέροντά τους ἢ τὴν ἡσυχία ἢ κάτι ἄλλο, ἀλλὰ ἁπλῶς καὶ μόνον γιατὶ πᾶμε ἀντίθετα στὸ ρεῦμα. Ὑπάρχουν ἄνθρωποι ποὺ πειράζονται, γιατὶ βλέπουν κάποιον ποὺ δὲν ζῆ ὅπως ζοῦν οἱ πολλοί. Τὸ θεωροῦν σὰν προσωπικὴ προσβολὴ καὶ ἀκοῦς καὶ ξεσποῦν κάθε τόσο: «Καὶ τί εἶναι αὐτός; Τί, δηλαδή, εἶναι τάχα καλύτερος ἀπὸ μᾶς; Τί πάει νὰ μᾶς παραστήση»

Τὴν περίπτωση αὐτὴ τὴν συναντοῦμε στὶς διηγήσεις τῶν ἱερῶν εὐαγγελίων, προκειμένου γιὰ τὸν Κύριό μας. Εἶχε ἀρχίσει, φαίνεται, νὰ δουλεύη ἡ κακογλωσσιά. Οἱ προύχοντες στὰ χωριὰ καὶ στὶς πόλεις ὅπου περνοῦσε περίμεναν, πὼς ὁ Κύριος αὐτοὺς καὶ μόνον θὰ συναναστρεφόταν ἢ τουλάχιστον πρῶτ' ἀπ' ὅλους αὐτούς. Κατὰ τὴ γνώμη τους, ἀφοῦ ἦταν Ραββί, Διδάσκαλος (ἱεροκῆρυξ θὰ λέγαμε σήμερα), θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι καὶ λιγάκι κοινωνικός. Νὰ πηγαίνη καὶ σὲ κανένα τραπέζι, νὰ δέχεται καὶ μιὰ πρόσκληση γιὰ κοινωνικὴ συντροφιὰ καὶ τὰ ὅμοια.

Ὁ Κύριος ὅμως δὲν εἶχε καιρὸ γιὰ τέτοια πράγματα. Τρία χρόνια ἤξερε πὼς ἔχει μόνο στὴ διάθεσή του καὶ μέσα σ' αὐτὰ ἔπρεπε νὰ γίνουν τόσα πράγματα! Δὲν εἶχε ἑπομένως καιρὸ γιὰ ἐκπλήρωση «κοινωνικῶν ὑποχρεώσεων».

Ἀλλ' αὐτὸ πείραξε τοὺς προύχοντες τῆς ἐποχῆς τοῦ Κυρίου, ποὺ ἔτυχε νὰ τὸν ἰδοῦν, ὅπως πείραξε καὶ τοὺς θρησκευτικοὺς κύκλους τῆς Παλαιστίνης. Γιατὶ πάλι ὁ Κύριος δὲν ἦταν ἕνας ἀπόκοσμος ἀσκητής, ποὺ δὲν πήγαινε πουθενά. Ἂν ἦταν τουλάχιστον ἔτσι, θὰ μποροῦσαν νὰ τὸ πάρουν ἀπόφαση. Θὰ ἔλεγαν, ὅτι δὲν πηγαίνει σὲ κανένα ξένο σπίτι, δὲν ἐπικοινωνεῖ μὲ κανέναν. Θὰ ἔλεγαν, ὅτι βέβαια δὲν θὰ ἔπρεπε ἕνας τέτοιος Διδάσκαλος σὰν κι' Αὐτὸν νὰ εἶναι ἔτσι, ἀλλὰ τί νὰ γίνει;

Παρ' ὅλη τὴν κακογλωσσιὰ ὁ Κύριος δὲν ἀποφάσισε νὰ πάη μὲ τὸ ρεῦμα, δὲν ἔκανε ὅτι καὶ ὅλος ὁ ἄλλος κόσμος. Προσπαθοῦσε νὰ χρησιμοποιήση καὶ τὴν εὐκαιρία τοῦ φαγητοῦ ἢ μιᾶς ἄλλης συγκεντρώσεως, γιὰ νὰ ἐκτελέση τὸ ἔργο Του. Πήγαινε δηλαδὴ σὲ γεύματα ἢ σὲ ἄλλες συγκεντρώσεις, ἀλλὰ γιὰ νὰ διδάξη καὶ νὰ σώση τοὺς ἁμαρτωλούς.

Ἀλλ' ἡ κακογλωσσιὰ δὲν ἔχει τέλος. Ὅταν πηγαίνεις ἀντίθετα στὸ ρεῦμα, κάτι θὰ βροῦν νὰ σοῦ ποῦν. Πρέπει νὰ τὸ ξέρης αὐτὸ ἀπὸ πρίν. Γι' αὐτὸ καὶ γιὰ τὸν Κύριο ἔλεγαν: «ἰδοὺ ὁ ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνοπότης, φίλος τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν». Τὸν κακογλώσσευαν, δηλαδή, ὡς ἄνθρωπο πολυφαγᾶ καὶ οἰνοπότη, ποὺ συναναστρέφεται ἀνθρώπους περιφρονημένους καὶ ἁμαρτωλούς, μόνο καὶ μόνο γιατὶ δὲν θέλησε νὰ συμμορφωθῆ μὲ τὶς συνήθειές τους, τὶς συνήθειες τῶν πολλῶν...

Ἂν λοιπόν, κι' ἐμεῖς θελήσουμε νὰ πᾶμε ἀντίθετα στὸ ρεῦμα, θὰ ἔχουμε ν' ἀντιμετωπίσουμε ἀντίδραση. Ἂς ὑποθέσουμε, πὼς δὲν ἀκολουθοῦμε τοὺς πολλοὺς στὸν τρόπο τῆς διασκεδάσεως καὶ γενικὰ τῆς χρησιμοποιήσεως τοῦ ἐλεύθερου καιροῦ μας. Ἂς ὑποθέσουμε, πὼς ἐμεῖς θέλουμε καὶ νὰ παίξουμε καὶ νὰ γελάσουμε καὶ νὰ ψυχαγωγηθοῦμε, ἀλλ' ὄχι μὲ τὸν τρόπο ποὺ διασκεδάζουν καὶ ψυχαγωγοῦνται οἱ πολλοί. Ἐμεῖς δὲν θέλουμε νὰ πᾶμε κάπου καὶ νὰ βγοῦμε πιὸ κουρασμένοι ἀπ' ὅ,τι πήγαμε καὶ μὲ τὴν ψυχὴ ἀκάθαρτη καὶ τραυματισμένη. Ἐμεῖς ἔχουμε πάρει τὴν ἀπόφαση νὰ διασκεδάζουμε καὶ νὰ ψυχαγωγούμεθα, ἀλλὰ καὶ ἡ ψυχή μας ὄχι μόνο νὰ μένη καθαρή, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν ψυχαγωγία νὰ βοηθιέται γιὰ νὰ ἀνέβη πιὸ ψηλά. Θέλουμε ἡ ψυχαγωγία καὶ νὰ μᾶς βοηθῆ γιὰ νὰ ἀντιμετωπίζουμε τὴν καθημερινή μας ζωὴ πιὸ ξεκούραστα, πιὰ μεστωμένα.

Μ' αὐτή μας τὴν ἀπόφαση φυσικὰ δὲν ἐμποδίζουμε κανέναν, πολὺ περισσότερο δὲν βλάπτουμε κανέναν. Παρ' ὅλα αὐτὰ πρέπει νὰ ἔχουμε ὑπολογίσει, ὅτι αὐτὸ καὶ μόνον εἶναι δυνατὸν νὰ ξεσηκώση ἀντίδραση ἐναντίον μας. «Μπᾶ» θ' ἀκούσης, «τί εἶναι αὐτὸς καὶ δὲν ἔρχεται μαζύ μας στὴ διασκέδαση»; «Καλογηρισμοί, φίλε μου», θὰ πῆ ἄλλος, «Καλογηρισμοί. Τί χάλια εἶν' αὐτά; Στὸν εἰκοστὸ αἰῶνα στέκουν τέτοια πράγματα;».

Τὸ ἴδιο θὰ συμβῆ, ἂν ἀποφασίσουμε νὰ διαλέξουμε τὸ ἐπάγγελμά μας, ὄχι σύμφωνα μὲ τὰ κριτήρια ποὺ τὸ κρίνουν οἱ πολλοί. Τὸ ἴδιο, ἂν θελήσουμε νὰ μὴ ἀκολουθήσουμε τοὺς πολλοὺς στὰ κριτήρια ποὺ βάζουν, γιὰ νὰ διαλέξουν τὸ σύντροφο τῆς ζωῆς τους καὶ σὲ χίλια δυὸ ἄλλα ζητήματα. Θὰ συναντήσουμε ἀντίδραση, μόνο καὶ μόνο, γιατὶ δὲν ἀφήνουμε νὰ παρασυρθοῦμε ἀπ' τὸ ρεῦμα. Ἂς μὴ στενοχωρηθοῦμε ὅμως ἔτσι συνέβη καὶ στὸν Κύριό μας. Ἐκεῖνος εἶπε πὼς σὲ μιὰ τέτοια περίπτωση πρέπει νὰ εἴμαστε χαρούμενοι, γιατὶ εἴμαστε ἀληθινὰ μακάριοι. Τοῦ μοιάζουμε.

Ὁ πατὴρ ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

Ἐξήγηση τῆς εἰκόνας τοῦ ἐξωφύλλου

4ο.

Ὡστόσο τὰ χρόνια περνοῦσαν, καὶ ἡ τρανὴ πολιτεία, ἡ Τροία, ἐξακολουθοῦσε νὰ μὴν πέφτη, μὲ ὅλο ποὺ τὴν πολιορκοῦσαν χωρὶς διακοπὴ οἱ Ἀχαιοί.

Στὸν δέκατο χρόνο τοῦ πολέμου, συνέβηκε κι' ἕνα θλιβερὸ ἐπεισόδιο, ποὺ παρ' ὀλίγο νὰ χωρίση στὰ δύο τὸ στρατόπεδο τῶν Ἑλλήνων...

Οἱ Ἕλληνες κατόρθωσαν νὰ κυριέψουν τὴν Λυρνησσό. Μάζεψαν πολλὰ λάφυρα, κι' ἔπιασαν σκλάβες τὶς γυναῖκες, ὅπως συνηθίζονταν ἐκείνους τοὺς χρόνους. Οἱ δυὸ ὡραιότερες γυναῖκες, ἦταν δυὸ ἀρχοντοποῦλες: ἡ Χρυσηΐς ἡ μοναχοκόρη τοῦ Χρύση ποὺ ἦταν ἱερέας τοῦ θεοῦ Ἀπόλλωνα, καὶ ἡ Βρισηΐς, ἡ θυγατέρα τοῦ Βρισέα.

Ὅταν οἱ Ἕλληνες μοιράστηκαν τὰ λάφυρα καὶ τὶς σκλάβες, στὸ μερδικὸ τοῦ Ἀγαμέμνονα ἔπεσε ἡ Χρυσηΐς, ἐνῶ ἡ Βρισηΐς, ἔπεσε στὸ μερδικὸ τοῦ Ἀχιλλέα.

Ὁ πατέρας τῆς Χρυσηΐδας ὅμως, ὁ ἱερέας Χρύσης, ἦρθε στὸ στρατόπεδο τῶν Ἀχαιῶν, βρῆκε τὸν Ἀγαμέμνονα κι' ἔπεσε γονατιστὸς στὰ πόδια του νὰ τὸν παρακαλέση νὰ τοῦ δώση πίσω τὴν θυγατέρα του, καὶ νὰ τοῦ τὴν ἐξαγοράση μὲ χρυσάφι.

Ὁ Ἀγαμέμνονας ὅμως τὸ εἶχε βάλει πεῖσμα νὰ μὴν τὴ δώση πίσω... Τότε ὁ Χρύσης στὴν ἀπελπισία του ζήτησε τὴν βοήθεια τοῦ θεοῦ Ἀπόλλωνα ποὺ ἦταν ἱερέας του, γιὰ νὰ ἐκδικηθῆ τὸ ἄδικο ποὺ τοῦ εἶχε γίνει. Καὶ ὁ θεὸς τότε, ἔστειλε στὸ στρατόπεδο τῶν Ἑλλήνων φοβερὸ θανατικό.

Πέθαιναν οἱ στρατιῶτες καὶ κανένας δὲν ἤξερε νὰ πῆ ποιὸν θεὸ εἶχαν δυσαρεστήσει ταχα γιὰ νὰ τοὺς στείλη τέτοια συμφορά. Μόνον ὁ Μάντης Κάλχας τὄξερε, μὰ δὲν τολμοῦσε νὰ μιλήση... Ὁ Ἀχιλλέας ὅμως κάλεσε σ' ἕνα συμβούλιο τῶν ἀρχηγῶν τὸν Κάλχα, καὶ τοῦ εἶπε νὰ μιλήση ἐλεύθερα καὶ χωρὶς φόβο. Καὶ τότε ξεθάρρεψε ὁ Κάλχας καὶ φανέρωσε στοὺς ἀρχηγοὺς τὴν αἰτία τῆς συμφορᾶς.

— Χολώθηκε ὁ θεὸς Ἀπόλλωνας γιατὶ προσβάλαμε τὸν ἱερέα του παίρνοντας γιὰ σκλάβα τὴν κόρη του, εἶπε.

—Ὁ Ἀγαμέμνων πρέπει νὰ δώση πίσω τὴν Χρυσηΐδα στὸν πατέρα της! φώναξε ὁ Ἀχιλλέας. Πρέπει νὰ τὸ κάνη γιὰ νὰ σταματήση τὸ κακὸ ποὺ θερίζει τοὺς στρατιῶτες μας!

Ὁ Ἀγαμέμνων ὅταν εἶδε ὅτι δὲν μποροῦσε νὰ κάνη ἀλλοιῶς, ἀναγκάστηκε νὰ δώση πίσω τὴν Χρυσηΐδα στὸν πατέρα της. Θύμωσε ὅμως μὲ τὸν Ἀχιλλέα ποὺ τόλμησε νὰ τὸν ἀναγκάση νὰ κάνη κάτι ἐνάντιο πρὸς τὴ θέλησή του, κι' ὅπως ἦταν ἀρχιστράτηγος τῶν Ἀχαιῶν μὲ ἀπεριόριστα δικαιώματα, γιὰ νὰ τὸν ἐκδικηθῆ, τοῦ ζήτησε τὴν δική του σκλάβα, τὴν Βρισηΐδα.

Ὁ Ἀχιλλέας ποὺ ἦταν ἀψύς, παρ' ὀλίγο νὰ ριχτῆ τοῦ Ἀγαμέμνονα καὶ θὰ τελείωνε ἄσχημα τὸ ζήτημα. Μπῆκε ὅμως στὴ μέση ἡ θεὰ Ἀθηνᾶ, καὶ τὸν συμβούλεψε νὰ δώση τόπο στὴν ὀργή, καὶ νὰ χαρίση τὴν Βρισηΐδα στὸν Ἀγαμέμνονα.

Ὁ Ἀχιλλέας τὴν ἄκουσε. Ἔδωσε τὴν Βρισηΐδα στὸν Ἀγαμέμνονα, ἀλλὰ γιὰ νὰ δείξη τὸ πόσο εἶχε θυμώσει, πέταξε τὰ ὅπλα του, κλείστηκε στὴν σκηνή του καὶ δήλωσε στοὺς Ἀχαιοὺς πὼς δὲν θὰ πολεμοῦσε πιὰ ποτὲ μαζί τους... Καὶ μαζὶ μ' αὐτόν, ἔπαψε νὰ πολεμᾶ μὲ τοὺς Ἀχαιοὺς κι' ὁ ἀδερφικός του φίλος, ὁ Πάτροκλος.

Οἱ Ἕλληνες ὅμως τότε ἄρχισαν νὰ τὰ πηγαίνουν πολὺ ἄσχημα στὸν πόλεμο. Τοῦ κάκου παρακαλοῦσαν τὸν Ἀχιλλέα νὰ ξεχάση τὸν θυμό του καὶ νὰ ξανάβγη νὰ πολεμήση μαζί τους. Ὁ Ἀχιλλέας ἦταν ἀμετάπειστος, ἂν καὶ τοῦ ἔταζαν νὰ τοῦ ξαναδώσουν πίσω ἀκόμη καὶ τὴν Βρισηΐδα ἂν ἄλλαζε γνώμη.

Ὁ Πάτροκλος ὅμως μιὰ φορὰ δὲν βάσταξε: φόρεσε μὲ τὴν συγκατάθεση τοῦ φίλου του τὴν πανοπλία του, πῆρε τ' ἄλογά του καὶ τοὺς ἄντρες του, καὶ βγῆκε νὰ πολεμήση τοὺς Τρῶες, ποὺ ἦταν φόβος νὰ κάψουν ὅλο τὸν στόλο τῶν Ἑλλήνων.

Ὁ Ἀχιλλέας εἶχε συμβουλέψει τὸν Πάτροκλο ἀφοῦ σώση τὰ πλοῖα, νὰ γυρίση πίσω στὸ στρατόπεδο.

Τὸ γενναῖο ὅμως παλληκάρι, μεθυσμένο ἀπὸ τὸν θρίαμβο τῆς νίκης ἀφοῦ ἔδιωξε τοὺς Τρῶες ἀπὸ τὰ καράβια τους, τοὺς κυνήγησε ὡς τὰ τείχη τῆς Τροίας. Ἦταν τέτοια ἡ πολεμική του ὁρμή, κι' ἔφερε τέτοια καταστροφὴ στοὺς Τρῶες, ὥστε ὁ Ἀπόλλων ποὺ ἦταν μὲ τὸ μέρος τους, γιὰ νὰ σταματήση τὸν Πάτροκλο, τὸν χτύπησε καὶ τὸν ἔρριξε χάμω ἀναίσθητο. Καὶ τότε βρῆκε εὐκαιρία ὁ Ἕκτωρ, ὁ μεγάλος ἀδερφὸς τοῦ Πάρη, καὶ τὸν σκότωσε μὲ τὸ κοντάρι του.

Οἱ Τρῶες τότε πῆραν θάρρος, ἔκαναν ἔφοδο, καὶ κυνήγησαν τοὺς Ἕλληνες ὡς τὴ θάλασσα.

Τί ἔκανε ὅμως τότε ὁ Ἀχιλλέας; Πῶς δέχτηκε τὸν χαμὸ τοῦ φίλου του; Αὐτὸ θὰ σᾶς τὸ πῶ στὸ ἐρχόμενο.

Ἡ θειὰ ΕΙΡΗΝΗ

οἱ μῦθοι τοῦ ΑΙΣΩΠΟΥ

Ο ΓΑΤΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΚΟΤΕΣ

Ἕνας ἀγριόγατος ἄκουσε πὼς σὲ ἕνα κοτέτσι ἦταν κάτι κότες ἄρρωστες. Ντύθηκε λοιπὸν γιατρός, πῆρε καὶ σὲ μιὰ θήκη τάχα τὰ ἐργαλεῖα του καὶ τὰ γιατροσόφια, καὶ ἀφοῦ πῆγε στὸ κοτέτσι, χτυποῦσε στὶς κότες νὰ τοῦ ἀνοίξουν.

— Ποιὸς εἶναι ἐκεῖ παρακαλῶ; ρώτησαν ἐκεῖνες.

— Ἕνας γιατρὸς ποὺ πολὺ γνοιάζεται γιὰ τὴν ὑγεία σας, καὶ ποὺ σὰν ἄκουσε πὼς εἴσαστε ἄρρωστες, ἔτρεξε νὰ σᾶς γειάνῃ. — Θὰ γειάνουμε ἂν ἴσως μᾶς ἀδειάσῃς τὴν γωνιά... εἶπαν ἡ κότες. Ὑγεία μπορεῖ νὰ μὴν ἔχωμε καλή, ἀλλὰ τὴν θέλομε ἀκόμη τὴν ζωή μας... Οἱ κακοὶ δὲν ξεγελοῦν εὔκολα τοὺς ἔξυπνους... ἀκόμη καὶ τὶς ἔξυπνες κότες!

Η ΑΛΕΠΟΥ ΚΙ' Ο ΤΡΑΓΟΣ

Μιὰ φορὰ μιὰ ἀλεποῦ ἔπεσε σ' ἕνα πηγάδι καὶ δὲν μποροῦσε νὰ βγῇ. Ἐκεῖ λοιπὸν ποὺ εἶχε ἀπελπιστῇ καὶ δὲν

ἤξερε πιὰ τί νὰ κάνῃ, ἔτυχε νὰ περάσῃ ἕνας διψασμένος τράγος.

Σκύβει ὁ καλός σου στὸ πηγάδι, βλέπει τὴν Κερὰ Μαριά...

—Αἴ κουμπάρα! τῆς λέει. Τί κάνεις αὐτοῦ;

— Δὲν βλέπεις κουμπάρε; Πίνω νεράκι καθαρὸ καὶ κρύο.

Τ' ἄκουσε ὁ τράγος καὶ ξεράθηκε τὸ στόμα του ἀκόμη πιὸ πολύ.

— Κι' εἶναι, λές, καλὸ τὸ νερὸ κουμπάρα;

— Καλὸ λέει! Τέτοιο νερὸ δὲν τὄχω ξαναπιῆ. Πίνω πίνω καὶ δὲν μπορῶ νὰ τὸ χορτάσω!

— Κι' ἔχω κι' ἐγὼ μιὰ δίψα!

— Τότε τί κάθεσαι; Κατέβα! Τέτοιο νερὸ δὲν τὄχεις κάθε μέρα!

Ἐκεῖνος ἀπὸ τὴν λαχτάρα τοῦ νεροῦ, δὲν συλλογίστηκε τίποτε ἄλλο, μόνο ἔδωσε μιὰ καὶ βρέθηκε κι' αὐτὸς μὲς στὸ πηγάδι.

Δὲν ἦταν βαθὺ τὸ πηγάδι γιὰ νὰ εἶναι κίνδυνος νὰ πνιγῇ, γιὰ τοῦτο ἤπιε νερὸ μὲ τὴν ἡσυχία του, κι' ἀφοῦ ἤπιε καὶ φούσκωσε, τότε ἄρχισε νὰ συλλογίζεται τὸ ἀνέβασμα.

— Δὲ μοῦ λὲς κερὰ Μαριά, τί θὰ κάνωμε τώρα;

— Ξέρω γὼ τί θὰ κάνωμε; Νά! Ὅπως κατεβήκαμε θὰ ξανανεβοῦμε!

— Ξέρεις ἐσὺ κανέναν τρόπο;

— Ἕναν μόνο ξέρω ποὺ εἶναι ὁ πιὸ λογικός! Ἂν σηκωθῇς ὄρθιος στὰ πισινά σου πόδια κι' ἀκουμπήσῃς τὰ μπροστινά σου στὴν λιθιὰ τοῦ πηγαδιοῦ, ἐγὼ πηδῶντας πρῶτα πάνω στοὺς ὤμους σου κι' ὕστερα στὰ κέρατά σου, θὰ τιναχτῶ ἔξω ἀπὸ τὸ πηγάδι. Κι' ὅταν βρεθῶ ἀπάνω ἐγώ, σὲ τραβάω κι' ἐσένα καὶ σὲ βγάζω μιὰ χαρά!

— Σὰν καλὰ τὰ λὲς κερὰ Μαριά!

Ἀκουμπάει ὁ καλός σου ὁ τράγος καθὼς τοῦ εἶπε ἡ ἀλεποῦ, καὶ ἡ ἀφεντιά της μὲ δυὸ σάλτους βρίσκεται ἔξω. Ὅταν βρέθηκε λοιπὸν στὰ χείλη τοῦ πηγαδιοῦ, τινάχτηκε νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν γοῦνα της τὸ περισσεύμενο νερό, κι' ἑτοιμάστηκε νὰ φύγῃ...

—Αἴ ποῦ πᾶς κουμπάρα! ἄρχισε νὰ φωνάζῃ ἀπὸ τὸ πηγάδι ὁ τράγος. Ξέχασες τὴν συμφωνία ποὺ ἔχομε κάνει; Πῶς λοιπὸν φεύγεις καὶ μ' ἀφήνεις; Κι' ἡ ἀλεποῦ γύρισε τότε καὶ τοῦ εἶπε.

— Νἄχες τόσο μυαλὸ φιλαράκο μου ὅσες τρίχες ἔχεις στὸ πηγούνι, δὲν θάκανες τὸ κατέβασμα πρὶν σιγουρέψῃς καὶ τὸ ἀνέβασμα!

Ὁ φρόνιμος συλλογίζεται καλὰ πρὶν δώσῃ τὴν ἐμπιστοσύνη του σὲ κάποιον!

ΤΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ ΚΑΙ ΤΟ ΔΕΛΦΙΝΙ

Μιὰ φορὰ ἕνα λιοντάρι, ἀγναντεύοντας ἀπὸ τὸν γιαλὸ ἕνα δελφίνι ποὺ ἔκανε τοῦμπες στὸν ἀφρὸ τῆς θάλασσας, τόσο τὸ θαύμασε, ποὺ τοῦ πρότεινε νὰ γίνουν φίλοι καὶ σύμμαχοι.

Γιατὶ — καθὼς τοῦ εἶπε — ἦταν ταιριασμένα πολὺ τὰ δυό τους, τὸ ἕνα νὰ εἶναι βασιλιὰς τῶν στεριανῶν ζώων καὶ τὸ ἄλλο τῶν θαλασσινῶν.

Τὸ δελφίνι δέχτηκε πρόθυμα. Ὕστερ' ἀπὸ λίγον καιρό, ἕνας μανιασμένος ταῦρος ρίχτηκε στὸ λιοντάρι, καὶ κεῖνο ὅπως ἦταν φυσικό, ζήτησε βοήθεια ἀπὸ τὸ δελφίνι. Μὰ τὸ καϋμένο τὸ δελφίνι, καμμιὰ βοήθεια δὲν μπόρεσε νὰ τοῦ δώσῃ φυλακισμένο καθὼς ἦταν στὴ θάλασσα, ποὺ ἦταν τὸ στοιχεῖο του.

Ὅταν ἀργότερα τὸ λιοντάρι τοῦ παραπονέθηκε πικρὰ γιατὶ πάτησε τὴν συμφωνία τους, τὸ δελφίνι ἀποκρίθηκε.

—Ἐμένα τί μοῦ τὰ λές! Δὲν μοῦ ἔλειψε ἡ καλὴ διάθεση, μόνο πὼς νὰ σὲ βοηθήσω στὴν στεριὰ ποὺ εἶμαι θαλασσινὸ ζῶο; Κάνε τὰ παράπονά σου στὴν φύση ποὺ μ' ἔκανε τέτοιο ποὺ εἶμαι!

Ὅταν διαλέῃ κανεὶς τοὺς συμμάχους του, πρέπει νὰ προσέχῃ ὄχι μόνον νὰ εἶναι πρόθυμοι, ἀλλὰ καὶ νὰ εἶναι ἄξιοι νὰ τὸν βοηθήσουν σὲ μιὰ ὥρα ἀνάγκης!

ΤΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ, Ο ΛΥΚΟΣ ΚΑΙ Η ΑΛΕΠΟΥ

Ἕνα γέρικο λιοντάρι, κοίτονταν ἄρρωστο μέσα στὴ σπηλιά του. Ὅλα τὰ ζῶα πῆγαν νὰ τοῦ κάνουν ἐπίσκεψη καὶ νὰ τὸ ρωτήσουν γιὰ τὴν ὑγεία του, ἐξὸν ἀπὸ τὴν ἀλεπού.

Ὁ λύκος τότε βρῆκε εὐκαιρία, κι' ἄρχισε νὰ κατηγορῇ τὴν ἀλεπού.

— Δὲν λογαριάζει κανέναν αὐτή! ἔλεγε τοῦ λιονταριοῦ. Μήτε καὶ τὴν μεγαλειότητά σου λογαριάζει, ποὺ εἶσαι ὁ βασιλῆας τῶν ζώων, κι' ὅλοι σὲ προσέχομε καὶ σὲ τιμοῦμε. Δὲν ἦρθε ἡ κερὰ Μαριά, γιατὶ τώρα ποὺ εἶσαι ἄρρωστος δὲν σὲ φοβᾶται. Πρέπει νὰ τὴν τιμωρήσῃς αὐστηρά, Πολυχρονεμένε μου! Πάνω στὴν ὥρα, ἔφτασε ἡ ἀλεποῦ, καὶ τὸ αὐτί της πῆρε τὰ τελευταῖα λόγια ποὺ ἔλεγε ὁ λύκος. Τὸ λιοντάρι μόλις τὴν ἀντίκρυσε, κουρδισμένο καθὼς ἦταν ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ λύκου, ἄρχισε νὰ βρουχιέται καὶ νὰ λέῃ πὼς τῆς ἄξιζε παραδειγματικὴ τιμωρία γιὰ τὴν ἀσέβειά της...

— Πρὶν νὰ θυμώσῃς, Πολυχρονεμένε μου, εἶπε ἡ ἀλεποῦ, πρέπει νὰ μάθῃς γιατὶ ἀργοπόρησα... Ἐνῶ ὅλοι τοῦτοι μαζεύτηκαν στὴ σπηλιά σου γιὰ νὰ σοῦ λένε λόγια τῆς καραβάνας ποὺ βέβαια εἶναι ἀνώφελα καὶ βαρετά, τοῦ λόγου μου πῆγα καὶ βρῆκα ἕνα σπουδαῖο γιατρό, γιὰ νὰ μοῦ πῇ τὸ γιατρικὸ ποὺ θὰ σὲ γειάνῃ!

— Μπράβο κερὰ Μαριά! Τόξερα ἐγὼ πὼς εἶσαι ἐσὺ σπουδαία! φώναξε τὸ λιοντάρι μὲ ἐνθουσιασμό. Καὶ δὲ μοῦ λὲς τὸ γιατρικὸ γιὰ νὰ τὸ κάνω;

— Μετὰ χαρᾶς λιοντάρι μου. Ὁ γιατρὸς μοὖπε, ὅτι πρέπει νὰ τυλιχτῇς καλὰ σὲ ζεστὸ τομάρι λύκου!...

Τὰ ζῶα γιὰ νὰ δείξουν προθυμία, ἔπεσαν στὸν λύκο, τὸν σκότωσαν καὶ τὸν ἔγδαραν. Καὶ σὲ λίγο τὸ λιοντάρι, φοροῦσε τὸ τομάρι τοῦ λύκου σὰν πανωφόρι.

—Σ' ἄρεσε συμπέθερε; ἔλεγε ἡ ἀλεποῦ. Μὲ κακολόγησες, γιατὶ ἤθελες

τὸ κακό μου. Ἡ ἀφεντιά σου ὅμως τὴν ἔπαθε! Ὅποιος σκάβει τὸν λάκκο τοῦ ἄλλου, πέφτει ὁ ἴδιος μέσα.

Η ΜΟΙΡΑΣΙΑ ΤΟΥ ΛΙΟΝΤΑΡΙΟΥ

Μιὰ φορὰ ἕνα λιοντάρι κι' ἕνας ὄναγρος (ἀγριογάϊδαρος) ἔκαναν συντροφιὰ νὰ κυνηγοῦν μαζί. Τὸ λιοντάρι ἔβαζε τὴ δύναμή του, καὶ ὁ ἀγριογάϊδαρος τὴν γρηγοράδα του. Ἔτσι ἔπιασαν ἄφθονο καὶ καλὸ κυνήγι. Ὅταν σχημάτισαν ἕναν σωρό, πιάνει τὸ λιοντάρι καὶ τὸ μοιράζει σὲ τρεῖς μερίδες. Κι' ὕστερα λέει.

— Τὴν πρώτη μερίδα, τὴν παίρνω γιατὶ εἶμαι βασιλῆας τῶν ζώων. Τὴν δεύτερη δικαιωματικά. Εἶναι τὸ μεριδικό μου. Ὅσο γιὰ τὴν τρίτη, κάνε πὼς ἁπλώνεις πόδι νὰ τὴν πάρῃς, καὶ θὰ δῇς τί ἔχεις νὰ πάθῃς!

—Ὄχι ὄχι λιοντάρι μου! Δὲν τὴν θέλω! ἔκανε τρομαγμένος ὁ ὄναγρος, εὐχαριστημένος ποὺ εἶχε σώσει τουλάχιστον τὸ τομάρι του...

Ἀπὸ τότε σὲ κάτι τέτοιες ἄδικες μοιρασιές, οἱ ἄνθρωποι συνηθίζουν νὰ λένε, πὼς ὁ ἕνας πῆρε τὴν «μερίδα τοῦ λέοντος».

ΕΣΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

Ὁ Θάνος μαθαίνει κι' ἄλλα γιὰ τοὺς βουλευτὲς

— Μοῦ εἶπες τὶς προάλλες παπού, εἶπε ὁ Θάνος, πὼς ὡρισμένοι Ἕλληνες πολίτες, γιὰ νὰ ἐκτεθοῦν στὶς βουλευτικὲς ἐκλογές, πρέπει προηγουμένως νὰ παραιτηθοῦν ἀπὸ τὸ ἀξίωμα ποὺ κατέχουν (Δημόσιοι ὑπάλληλοι, ἀξιωματικοί, κλπ.). Καὶ ἂν θυμᾶμαι καλά, μοῦ εἶπες ὅτι ἔχεις κι' ἄλλα νὰ μοῦ πῆς πάνω σ' αὐτό.

— Ναί. Ἤθελα νὰ σοῦ πῶ πὼς μερικοὶ ἄλλοι Ἕλληνες πολίτες — ὑπάλληλοι, διευθυντὲς ἢ διοικητικοὶ σύμβουλοι— σὲ ἑταιρίες ποὺ ἔχουν εἰδικὰ προνόμια ἀπὸ τὸ Κράτος, μποροῦν νὰ παρουσιαστοῦν στὶς βουλευτικὲς ἐκλογές, ἀλλὰ ἂν βγοῦν βουλευτές, πρέπει νὰ ποῦν τί προτιμοῦν: τὴν παλιά τους θέση καὶ τὸ ἀξίωμα, ἢ νὰ εἶναι βουλευτές. Γιατὶ ἡ Ἑλληνικὴ Πολιτεία Θάνο μου, θέλει οἱ βουλευτές της νὰ μὴν ἔχουν κανένα συμφέρον ἄλλο, ἀπὸ τὴν ἐξυπηρέτηση τοῦ κράτους καὶ τοῦ λαοῦ.

Γιὰ σκέψου λίγο Θάνο μου. Εἶναι οἱ ἐκλεκτοὶ τοῦ λαοῦ. Ὁ λαὸς τοὺς διαλέγει, γιὰ νὰ τὸν ἀντιπροσωπεύουν. Γι' αὐτὸ ὅπως σοῦ εἶπα ὅλοι μαζὶ οἱ βουλευτές, λέγονται «ἐθνικὴ ἀντιπροσωπεία». Τριακόσιοι πάνω κάτω ἄνθρωποι, ποὺ ἀντιπροσωπεύουν ἑκατομμύρια Ἑλλήνων. Καὶ κυρίως ἀντιπροσωπεύουν τὴν Ἑλλάδα! Αὐτοὶ θὰ φτιάνουν τοὺς καινούργιους νόμους. (Εἴπαμε πὼς οἱ βουλευτὲς εἶναι ἡ «νομοθετικὴ ἐξουσία».) Ἀπ' αὐτοὺς θὰ βγοῦν ἐκεῖνοι οἱ λίγοι ποὺ θὰ μᾶς κυβερνοῦν: δηλαδὴ οἱ ὑπουργοί. Αὐτοί, κατόπιν, ἐλέγχουν τοὺς ὑπουργούς, κοιτάζουν δηλαδὴ ἂν οἱ ὑπουργοὶ κάνουν καλὰ τὴ δουλειά τους. Εἶναι τὰ μάτια καὶ τὸ στόμα, ὁλόκληρου τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Δὲν εἶναι ἔτσι; Λοιπὸν καταλαβαίνεις πόσο πρέπει νὰ συλλογίζεται ὁ κάθε Ἕλληνας πολίτης, πρὶν διαλέξει τοῦτον ἢ ἐκεῖνον γιὰ βουλευτή.

—Θὰ ἤθελα παπού νὰ μοῦ πῆς ἀκόμη μερικὲς λεπτομέρειες! εἶπε ὁ Θάνος. Νά... Γιὰ τοὺς βουλευτές, σύμφωνα μὲ τὸ Νέο Σύνταγμα.

—Πολὺ εὐχαρίστως παιδί μου. Σύμφωνα μὲ τὸ νέο Σύνταγμα ποὺ κι' αὐτὸ δὲν διαφέρει ἀπὸ τὸ παλιό, ὁ ἑλληνικὸς λαὸς διαλέγει τοὺς βουλευτές του κάθε τέσσερα χρόνια. Κανονικὰ δηλαδή, κάθε τέσσερα χρόνια, ὁ Βασιλῆας βγάζει ἕνα βασιλικὸ διάταγμα, ὅπου λέει πὼς μέσα σὲ σαρανταπέντε μέρες, πρέπει νὰ γίνουν νέες βουλευτικὲς ἐκλογὲς στὸ Κράτος. Τότε ἡ Βουλὴ φτιάνει καὶ ψηφίζει ἕναν ἐκλογικὸ νόμο, ποὺ ὁρίζει πρῶτα τὸ ἐκλογικὸ σύστημα (Αὐτὸ θὰ στὸ ἐξηγήσω ἀργότερα. Σημαίνει μὲ ποιὸν τρόπο θὰ ἐκλεγοῦν οἱ βουλευτές). Ἔπειτα, τὶς ἐκλογικὲς περιφέρειες. Ὁλόκληρη ἡ Ἑλλάδα, χωρίζεται σὲ κομμάτια. Κάθε κομμάτι, κάθε ἐκλογικὴ περιφέρεια, ἔχει δικαίωμα νὰ βγάλη τόσους βουλευτές.

—Καὶ πόσες ἐκλογικὲς περιφέρειες εἶναι στὴν Ἑλλάδα;

— Τὸ Σύντανμα λέει: «τὸ ἐκλογικὸ σύστημα καὶ αἱ ἐκλογικαὶ περιφέρειαι ὁρίζονται διὰ νόμου». Δηλαδὴ ἀπὸ τὸν ἐκλογικὸ νόμο.

— Ὅπως καταλαβαίνω, οἱ βουλευτὲς ποὺ φτιάνουν τὸν ἐκλογικὸ νόμο, μποροῦν νὰ φτιάσουν ὅσες ἐκλογικὲς περιφέρειε- θέλουν!

—Ὄχι! Δὲν εἶναι ἔτσι ! Γιατὶ πρίν, τὸ Σύνταγμα λέει: «Ὁ ἀριθμὸς τῶν βουλευτῶν ἑκάστης ἐκλογικῆς περιφερείας, προσδιορίζεται διὰ νόμου, ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῆς. Οὐδέποτε ὅμως ἀριθμὸς τοῦ ὅλου τῶν βουλευτῶν δύναται νὰ εἶναι ἐλάσσων (δηλαδὴ μικρότερος) τῶν ἑκατὸν πεντήκοντα, οὐδὲ μείζων (δηλαδὴ μεγαλύτερος) τῶν τριακοσίων. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο, τὸ Σύνταγμα ἀναγκάζει τὴν Βουλὴ νὰ χωρίση τὴν Ἑλλάδα σὲ τόσες περιφέρειες, ὥστε νὰ μὴ βγοῦν οὔτε λιγώτεροι ἀπὸ ἑκατὸν πενῆντα, οὔτε περισσότεροι ἀπὸ τριακόσιοι βουλευτές. Γιατὶ καμμιὰ φορὰ μπορεῖ νὰ χρειάζονται λίγοι βουλευτές, καὶ καμμιὰ φορὰ περισσότεροι. Ὅπως καὶ νἆναι ὅμως, κάθε ἐκλογικὴ περιφέρεια, ἐκλέγει βουλευτὲς ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ της. Δηλαδὴ μιὰ πυκνοκατοικημένη περιφέρεια, θὰ βγάλη πιὸ πολλοὺς βουλευτές. Μιὰ ἀραιοκατοικημένη, πιὸ λίγους. Ἀφοῦ λοιπὸν ψηφιστῆ ἀπὸ τὴν Βουλή, δηλαδὴ ἐγκριθῆ, ὁ ἐκλογικὸς νόμος, ὡρίζεται ἡ μέρα ποὺ θὰ γίνουν ἐκλογές. Οἱ ἐκλογές, γίνονται ταυτόχρονα, τὴν ἴδια μέρα, σὲ ὁλόκληρη τὴν Ἑλλάδα. Πρέπει δὲ νὰ τελειώσουν τὴν ἴδια μέρα: ἀπὸ τὴν ὥρα ποὺ θ' ἀνατείλη ὁ ἥλιος, ὡς τὸ βράδυ. Ὅταν λοιπὸν ὡρισθῆ ἡ μέρα τῶν ἐκλογῶν κλπ., σὲ κάθε ἐκλογικὴ περιφέρεια ποὺ συνήθως ἔχει εὐχέρεια νὰ διαλέξη τέσσαρες - πέντε βουλευτές, παρουσιάζονται οἱ ὑ π ο ψ ή φ ι ο ι. Ἐκεῖνοι δηλαδὴ ποὺ νομίζουν τὸν ἑαυτό τους ἱκανὸ νὰ ἀναλάβουν τὰ βαριὰ χρέη ποὺ ἐπιβάλει τὸ ἀξίωμα τοῦ βουλευτῆ κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ πιστεύουν ὅτι ἐμπνέουν ἀρκετὴ ἐμπιστοσύνη στοὺς συμπατριῶτες τους, ὥστε νὰ τοὺς ζητήσουν νὰ τοὺς διαλέξουν ἀντιπροσώπους, δηλαδὴ βουλευτές. Σοῦ εἶπα ὅτι κάθε Ἕλληνας πολίτης εἰκοσιπέντε χρόνων ποὺ ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ψηφίζη, μπορεῖ νὰ παρουσιαστῆ σὲ μιὰ ἐκλογικὴ περιφέρεια ὡς ὑποψήφιος βουλευτής. Νὰ ἐκθέση ὅπως λένε ὑ π ο ψ η φ ι ό τ η τ α. (Ξέχασα νὰ σοῦ πῶ, πὼς τὸ Δικαστήριο ὅπου ὑποβάλει αἴτηση, κρίνει ἂν ἔχη τ' ἀπαιτούμενα προσόντα). Σύμφωνα λοιπὸν μὲ τὸ Σύνταγμα μας, ὁ καθένας μπορεῖ νὰ παρουσιαστῆ καὶ νὰ ζητήση νὰ τὸν διαλέξουν. Δὲν χρειάζονται παρὰ πολὺ λίγα προσόντα. Ἀλλὰ μέσα σ' αὐτά, εἶναι τὸ σπουδαιότερο: νὰ τὸν θέλουν καὶ οἱ ἄλλοι γιὰ βουλευτή τους. Τί λές;

— Λέω πὼς εἶναι πολὺ σωστό, πολὺ δίκαιο καὶ πολὺ ὡραῖο!

—Εἶναι δύσκολο ὅμως πρᾶγμα Θάνο μου νὰ κερδίσης τὴν ἐμπιστοσύνη τῶν ἄλλων. Γι' αὐτὸ καὶ οἱ ὑποψήφιοι, δὲν ἔχουν ὅλοι τὶς ἴδιες πιθανότητες ἐπιτυχίας. Οἱ ὑποψήφιοι πρὶν ἀπὸ τὶς ἐκλογὲς γυρίζουν στὴν ἐκλογική τους περιφέρεια, καὶ ἐξηγοῦν στὸν κόσμο ποὺ ἐλπίζουν πὼς θὰ τοὺς διαλέξει — θὰ τοὺς ψ η φ ί σ η ὅπως λένε — τὸ πρόγραμμά τους. Δηλαδὴ τί σκοπεύουν νὰ κάνουν γιὰ τὸ καλὸ τοῦ τόπου καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ὅταν θὰ γίνουν βουλευτές. Ἐπειδὴ δὲ γυρίζουν ἀπὸ χωριὸ σὲ χωριό, αὐτὸ ποὺ κάνει ὁ κάθε ὑποψήφιος, λέγεται π ρ ο ε κ λ ο γ ι κ ὴ π ε ρ ι ο δ ε ί α ἢ π ρ ο ε κ λ ο γ ι κ ὸ ς ἀ γ ώ ν α ς. Ἐκεῖνοι ποὺ τὴν ἡμέρα τῶν ἐκλογῶν θὰ ψηφίσουν ὁ καθένας τὸν ὑποψήφιο ἢ τοὺς ὑποψηφίους ποὺ θέλουν, λέγονται ἐ κ λ ο γ ε ῖ ς ἢ ψ η φ ο φ ό ρ ο ι. Στὸ τέλος τῆς ἡμέρας τῶν ἐκλογῶν, μετρᾶν τοὺς ψήφους ποὺ πῆρε ὁ καθένας ἀπὸ τοὺς ὑποψήφιους στὴν περιφέρεια ποὺ παρουσιάστηκε, κι' ἔτσι βλέπουν ποιὸς πῆρε τοὺς περισσότερους. Αὐτός, ἀνακηρύσσεται πιὰ βουλευτής. Σαράντα μέρες τὸ ἀργότερο ὕστερα ἀπὸ τὶς ἐκλογές, πρέπει νὰ μαζευτοῦν ὅλοι οἱ βουλευτὲς στὴ Βουλή, (σ' ἕνα πολὺ μεγάλο κτίριο στὴν Ἀθήνα, ὅπου συνεδριάζουν), νὰ διαλέξουν τὸν πρόεδρό τους, καὶ ν' ἀρχίσουν τὴ δουλειά τους.

Πρὶν ὅμως ἀπ' ὅλ' αὐτά, σὲ μιὰ δημόσια συνεδρίαση, δίνουν αὐτὸν τὸν ὅρκο: «Ὀμνύω (δηλαδὴ ὁρκίζομαι) εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας καὶ ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος νὰ φυλάξω πίστιν εἰς τὴν Πατρίδα καὶ εἰς τὸν Συνταγματικὸν Βασιλέα, ὑπακοὴν εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ τοὺς νόμους τοῦ Κράτους καὶ νὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδήτως τὰ καθήκοντά μου».

Οἱ βουλευτὲς συνεδριάζουν πάντα «δημοσία» στὴ Βουλή. Δηλαδὴ ὁ κάθε Ἕλληνας πολίτης, μπορεῖ νὰ μπῆ ἐλεύθερα, καὶ ν' ἀκούη τὶ λένε. Ἔτσι ὁ κάθε Ἕλληνας πολίτης, μπορεῖ νὰ σχηματίση γνώμη γιὰ τὸ ποιοὶ εἶναι οἱ καλύτεροι, καὶ ἂν ψήφισε σωστά, ψηφίζοντας ὡρισμένον ἢ ὡρισμένους βουλευτὲς γιὰ νὰ τὸν ἀντιπροσωπεύσουν.

— Αὐτὸ εἶναι θαυμάσιο ! εἶπε ὁ Θάνος.

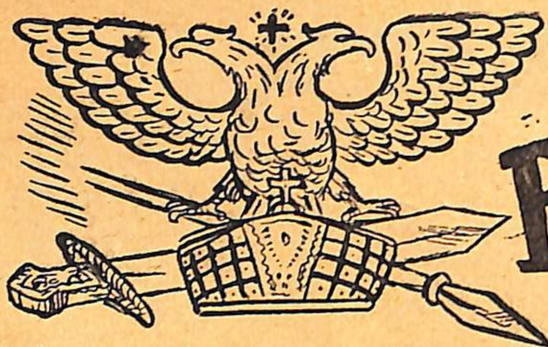
—Ἄλλη φορὰ παιδί μου, θὰ σοῦ μιλήσω γιὰ τὰ πολιτικὰ κόμματα καὶ γιὰ τοὺς ὑπουργούς, εἶπε σοβαρὰ ὁ παπούς. Πρὶν ὅμως νὰ τελειώσω σήμερα, θὰ ἤθελα νὰ σοῦ τονίσω κάτι, γιὰ νὰ τὸ θυμᾶσαι. Ἡ πατρίδα μας, τὸ Σύνταγμά μας, μᾶς ἔδωσαν σὲ μᾶς τοὺς Ἕλληνες πολίτες, κάθε ἐλευθερία, κάθε εὐκολία, νὰ κρίνωμε καὶ νὰ διαλέγομε τοὺς καλύτερους γιὰ νὰ φτιάνουν τοὺς νόμους καὶ νὰ κυβερνοῦν τὸν τόπο. Καὶ κάθε φορὰ ποὺ ἕνας ἄνθρωπος μέτριος ἢ κακὸς μπαίνει σὰν βουλευτὴς στὴν Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων, δὲν φταίει ὁ ἴδιος, ἀλλὰ τὸ στραβὸ κεφάλι τῶν ψηφοφόρων ποὺ τὸν ἐψήφισαν!

ΜΑΡΙΝΑ Κ.

Ο ΠΙΣΤΟΣ

(Σκίτσο Ζ. Ρενουάρ)

Τόν καιρό του ΒΟΥΛΓΑΡΟΚΤΟΝΟΥ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΠΗΝΕΛΟΠΗΣ ΔΕΛΤΑ

44ον.

Μέσα στὴ σκηνή, μόνη στὸ ἰδιαίτερό της διαμέρισμα, ἡ Ἀλεξία ἀσάλευτη, πεσμένη στὸ σοφά, μὲ τὸ κεφάλι χωμένο στὰ διπλωμένα της χέρια, ἄφηνε τὶς ὧρες καὶ περνοῦσαν.

Δυὸ φορὲς εἶχαν ἔλθει οἱ δοῦλες της νὰ ρωτήσουν ἂν θέλει τίποτα. Μὰ βλέποντάς την τόσο ἀκίνητη, ξανάφυγαν χωρὶς νὰ τολμήσουν νὰ τῆς μιλήσουν.

Καὶ οἱ ὧρες ἔσερναν.

Εἶχε ἀκούσει φωνὲς καὶ ἀνησυχία κι ἕνα πήγαινε κι ἔλα, καὶ θόρυβο ποὺ τῆς εἶχε πονέσει τὰ νεῦρα. Μὰ οὔτε σηκώθηκε οὔτε προσπάθησε νὰ καταλάβει τί ἔτρεχε.

Καὶ πάλι ὅλα σώπασαν, κι ἔμεινε μόνη μὲ τὴ σκέψη της.

Οὔτε μπορεῖ κανεὶς νὰ πεῖ πὼς ἦταν σκέψη. Οὔτε κὰν λύπη. Ἦταν κάτι σὰ μούδιασμα τῆς καρδιᾶς καὶ τοῦ μυαλοῦ της. Κι ἔξαφνα θυμοῦνταν μιὰ κίνηση, μιὰ λέξη, ἕνα λύγισμα τῆς φωνῆς του, καὶ σουβλερὸς πόνος τῆς ἔστριβε τὴν καρδιά.

Καὶ πάλι ἔπεφτε στὴ μουδιασμένη της ἀπελπισία.

Καὶ ἀργὰ-ἀργά, οἱ ὧρες περνοῦσαν.

Πῶς καὶ γιατὶ εἶχε φύγει, δὲν τὸ ἤξερε πιά. Μὰ εἶχε φύγει. Καὶ τὸ ἔνοιωθε ὡς τὴν ψυχή, πὼς δὲ θὰ τὸν ξαναδεῖ πιὰ ποτέ...

—Ἀλεξία...

Ἄχ, καὶ νὰ τὴν ἄφηναν ἥσυχη... νὰ τὴν ἄφηναν ἥσυχη!

—Ἀλεξία...

Μισοσήκωσε τὸ κεφάλι.

Ἡ σκηνὴ ἦταν κατασκότεινη. Μόνο πίσω ἀπὸ τὴν κουρτίνα, στὴ σκηνὴ τοῦ Αὐτοκράτορα, ἕνα φῶς φέγγριζε ἀπὸ τὴ χαραματιά.

— Ποιὸς εἶναι ; ρώτησε μὲ βαρεμό.

—Ὁ Νικήτας...

Σήκωσε τὸ χέρι της στὸ μέτωπό της καὶ σιγανὰ ρώτησε:

— Τί θέλεις, Νικήτα;

— Σοῦ ἔφερα κάτι.

—Ἐμένα; Ἄφησέ το ἐδῶ. Εὐχαριστῶ.

—Ἀλεξία, δὲ θέλεις νὰ τὸ δεῖς;

— Εἶναι ἀνάγκη; εἶπε πάλι μὲ κούραση.

Ὁ Νικήτας ἔτριψε τὴν τσακμακόπετρα καὶ ἄναψε τὸ λυχνάρι.

Τὸ φῶς τὴν ἀποθάμπωσε καὶ σκέπασε τὰ μάτια της.

Κάτι γυάλισε στὸ χέρι της. Ὁ Νικήτας ἀναγνώρισε τὸ δαχτυλίδι τῆς μητέρας τοῦ Κωνσταντίνου.

— Σοῦ ἔδωσε τὸ δαχτυλίδι πρὶν φύγει; ρώτησε προσπαθώντας τοῦ κάκου νὰ μιλήσει ὁμαλά. Σοῦ φέρνω καὶ κάτι ἄλλο.

Ἡ κόρη ἀνατρίχιασε. Ἀνασηκώθηκε καὶ πῆρε ἀπὸ τὸ χέρι του τὸ δεματάκι τυλιγμένο σ' ἕνα μεταξωτὸ μαντήλι.

Δὲ μίλησε, τὸν κοίταξε μόνο.

— Ναί! εἶπε ὁ Νικήτας ἀπαντώντας στὸ ἄφωνο ρώτημά της. Ἐκεῖνος μοῦ εἶπε νὰ σοῦ τὸ δώσω. Ἄνοιξέ το...

Μὲ χέρια ποὺ ἔτρεμαν ἡ κόρη ἄνοιξε τὶς δίπλες καὶ ξεσκέπασε ἕνα χρυσοδεμένο μικρὸ προσευχητάριο.

— Τὸ γνωρίζω, εἶπε, τὸ εἶχα δεῖ... σὰν ἦταν παιδί.

— Κοίταξε μέσα, εἶπε πάλι ὁ Νικήτας. Ἔγραψε κάτι... γιὰ σένα...

Γύρισε τὸ πρῶτο φύλλο καὶ πλησίασε τὸ λυχνάρι.

Τὸ βιβλίο ἔτρεμε τόσο στὰ χέρια της, ποὺ δὲν ἔβγαζε τὰ γράμματα. Τὸ ἀκούμπησε στὸ τραπέζι καὶ διάβασε.

Ἦταν λίγες γραμμές:

«Στὴν τελευταία μου σκέψη σᾶς ἑνωσα, τὶς δυὸ μεγάλες ἀγάπες τῆς ζωῆς μου, ἐσένα, Ἀλεξία, καὶ τὸν Μιχαήλ. Βάλε λίγη χαρὰ στὴ ρημαγμένη του ζωή. Καὶ μὴ μὲ περιμένεις πιά».

Τὸ διάβασε καὶ τὸ ξαναδιάβασε, στηριγμένη στὸ τραπέζι μὲ τὰ δυό της χέρια. Καὶ σιγὰ μουρμούρισε:

—Καὶ ὅμως,θὰ τὸν περιμένω πάντα.

—Ὄχι! εἶπε ὁ Νικήτας. Μὴ τὸν περιμένεις πιά.

Ἡ φωνή του τὴν τρόμαξε. Γύρισε καὶ τὸν εἶδε, καὶ ἀπὸ τὴν ὄψη του μισομάντεψε.

— Ποῦ εἶναι; ρώτησε ξαφνικά.

Κάποιος σήκωσε τὴν κουρτίνα, καὶ φῶς πολὺ χύθηκε στὸ καμαράκι.

—Ἄργησα Εὐστάθιε Δαφνομήλη, γιατὶ ἤθελα νὰ σοῦ φέρω τὶς πληροφορίες ποὺ μοῦ ζήτησες...

—Ἀλεξία, εἶπε ὁ Αὐτοκράτορας.

Καὶ μπῆκε μέσα.

Πλησίασε καὶ τὴν πῆρε στὴν ἀγκαλιά του. Τὴ φίλησε στὸ μέτωπο, καὶ τῆς φάνηκε πὼς τὰ χείλια του ἔτρεμαν.

Ἀποτραβήχθηκε καὶ τὸν κύτταξε.

—Ἔλα νὰ τὸν δεῖς, εἶπε ὁ Βασιλέας χαμηλόφωνα.

Δὲν τόλμησε νὰ ρωτήσει.

Ἀκολούθησε τὸν Αὐτοκράτορα καὶ μπῆκαν στὸ ἄλλο διαμέρισμα.

Ἕνα φορεῖο ἦταν ἀκουμπισμένο χάμω, καὶ κάτω ἀπὸ τὸ γαλάζιο βασιλικὸ μανδύα ποὺ τὸ σκέπαζε ὅλο, ἕνα σῶμα ξεχώριζε.

Σωριασμένο πλάγι στὸ φορεῖο, ἡ Ἀλεξία διέκρινε τὸν Μιχαήλ. Μὰ οὔτε σήκωσε τὸ κεφάλι του ἀπὸ τὰ χέρια του, οὔτε κούνησε.

Κρατώντας την ἀπὸ τὴ μέση, ὁ Βασιλέας πλησίασε καὶ σιγανὰ σήκωσε τὸ μανδύα.

Ἡ Ἀλεξία δὲν τρόμαξε οὔτε μίλησε. Τὸ ἤ ξ ε ρ ε πὼς ἦταν ὁ Κωνσταντῖνος.

Τ' ἀγριεμένα μαῦρα της μάτια σταμάτησαν στὸ ἥσυχο πρόσωπο, ὅπου σταχτερὴ διάφανη χλωμάδα εἶχε χυθεῖ, χαράζοντας σὰν πιὸ βαθιὰ τὰ εὐγενικὰ χαρακτηριστικά. Τὸ ἤξερε, τὸ περίμενε, γι' αὐτὸ δὲν τρόμαξε. Τὸ τελευταῖο ἀπόκοσμο χαμόγελό του τῆς τὸ εἶχε πεῖ ἀλάθαστα πὼς ποτὲ πιὰ δὲ θὰ τῆς χαμογελάσει.

Κι ἔξαφνα εἶδε πάλι τὸν Μιχαήλ.

Ἔκανε ἕνα βῆμα καὶ ἀκούμπησε τὸ χέρι της στὸν ὦμο του.

—Ἄχ, καημένε, καημένε Μιχαήλ! εἶπε μὲ φωνὴ σπασμένη.

Τὸν λυπήθηκε κατάκαρδα. Τῆς φάνηκε τόσο ἀδύνατο νὰ ζήσει πιὰ ὁ Μιχαὴλ χωρὶς τὸ φίλο του.

Περίλυπη κοίταξε ἡ κόρη τὸ πεθαμένο παλικάρι, τὸ ἀκίνητο μαρμαρωμένο πρόσωπο, ὅπου ὁ θάνατος εἶχε ἀποτυπώσει τὸ ἥρεμο σιωπηλὸ μεγαλεῖο του.

Καὶ σιγὰ γονάτισε, ἔπιασε τὸ παγωμένο χέρι τοῦ καλοῦ της, καὶ ἀκούμπησε τὸ μέτωπό της στὸ φορεῖο χωρὶς ἄλλη λέξη.

Δυὸ κόμποι κύλησαν στὰ ἡλιοκαμένα μάγουλα τοῦ Βασιλέα. Γύρισε ἀπότομα καὶ βγῆκε ἔξω.

Πέντε - ἔξη ἀξιωματικοὶ πλησίαζαν καβάλα.

Παρακάτω, στὸ φῶς τῶν ἀναμμένων δαυλῶν, πλῆθος πυκνὸ κυμάτιζε.

Ἦταν οἱ Βούλγαροι αἰχμάλωτοι ποὺ ἔφθαναν στὸ στρατόπεδο.

Οἱ ἀξιωματικοὶ χαιρέτησαν τὸν Αὐτοκράτορα καὶ πήδησαν ἀπὸ τ' ἄλογα.

Ὁ Βασίλειος ἀναγνώρισε τὸν Κων-

σταντῖνο Διογένη καὶ τὸν Νικηφόρο Ξιφία μ' ἕνα δυὸ ἄλλους στρατηγούς.

—Ὁ Ἰβάτζης; ρώτησε ὁ Βασίλειος μὲ σκοτεινιασμένα φρύδια, δείχνοντας μερικοὺς στρατιῶτες ποὺ ἔφθαναν, σέρνοντας ἕναν αἰχμάλωτο πισθάγκωνα δεμένο.

—Ὄχι, Δέσποτα, εἶπε μὲ λύπη ὁ Διογένης, δὲν τὸν βρῆκαν ἀκόμα! Δυὸ σώματα τὸν γυρεύουν, καθὼς καὶ τὸν Νικουλιτσᾶ ποὺ μᾶς ξέφυγε. Αὐτὸς ἐδῶ εἶναι ὁ ἀνεψιὸς τοῦ Βλαδισλάβ. Τὸν πιάσαμε μὲ ὅλες τὶς ἀποσκευὲς τοῦ Τσάρου καὶ τοῦ Κρακρᾶ.

— Λύσετέ τον καὶ φερθεῖτε του σὰν βολιὰς ποὺ εἶναι, εἶπε ὁ Βασίλειος. Πολέμησε παλικαρίσια καὶ νικήθηκε. Τιμὴ σὲ τέτοιους νικημένους. Τὸν Ἰβάτζη ὅμως...

Δὲν τελείωσε τὴ φράση του. Ὁ τόνος ὅμως μαρτυροῦσε τὴν ἔχθρα ποὺ φούσκωνε τὴν καρδιά του.

Ὅταν γύρισε στὴ σκηνή του, βρῆκε τὴν Ἀλεξία καὶ τὸν Μιχαὴλ ὅπως τοὺς εἶχε ἀφήσει.

Σιωπηλὰ πέρασε σὲ ἄλλο χώρισμα, καὶ πλάγιασε σὲ μιὰ προβιά.

Χαρὰ γιὰ τὴν ἐπιτυχία του καμμιὰ δὲν ἔνιωθε. Ἡ νίκη, ποὺ εἶχε καταστρέψει τοὺς ἐχθρούς του, τοῦ κόστιζε ἀκριβά. Τὴν εἶχε πληρώσει μὲ τὴ ζωὴ τοῦ Γίνου Βούγα.

Λίγο - λίγο, σὲ ὅλο τὸ στρατόπεδο ἡ σιωπὴ ἁπλώθηκε.

Τὰ φῶτα ἔσβησαν.

Ἀποκαμωμένοι οἱ στρατιῶτες εἶχαν πέσει νὰ κοιμηθοῦν.

Καὶ μόνο στὴ βασιλικὴ σκηνή, ἀργὰ ἀποκαίουνταν οἱ λαμπάδες.

Καὶ ἡ τρεμουλιάρικη φλόγα πένθιμα φώτιζε τὸ ἀσάλευτο πρόσωπο τοῦ νεκροῦ καὶ τὶς γαλάζιες δίπλες τοῦ μανδύα, στερνὸ δῶρο τοῦ Αὐτοκράτορα ποὺ τὸ εἶχε ρίξει, σάβανο βασιλικό, ἀπάνω στὸ πεθαμένο παλικάρι.

Καὶ γονατισμένοι πλάγι - πλάγι, μέσα στὴ νυχτερινὴ σιγή, ὁ Μιχαὴλ καὶ ἡ Ἀλεξία, ἑνωμένοι στὴ φρικτὴ τους λύπη, ὡς τὴν ψυχὴ συντριμμένοι, ἀγρυπνοῦσαν κοντὰ στὸ νεκρό.

ΚΘ΄.

ΝΕΜΕΣΗ

Ἡ μεγάλη αὐτὴ μάχη τοῦ καλοκαιριοῦ τοῦ 1017, ποὺ κατέστρεψε τὸ στρατὸ τοῦ Βλαδισλάβ, τελείωσε καὶ τὸν μακρὺ βουλγάρικο πόλεμο, ποὺ εἶχε ἀρχίσει στὰ 986 καὶ βάσταξε τριαντάδυὸ χρόνια.

Ὕστερα ἀπὸ τὴν τρανή του νίκη, ὁ Βασίλειος πῆγε στὰ Βοδενά, καὶ ὡς τὸ τέλος τοῦ χρόνου κατέγινε νὰ διοικήσει καὶ νὰ διοργανώσει στρατιωτικὰ τὶς νέες κατακτήσεις.

Ὕστερα γύρισε στὴν Κωνσταντινούπολη, ὅπου λαὸς καὶ ἀρχὲς τὸν δέχθηκαν μὲ μεγάλες τελετές, τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1018.

Ἐκεῖ ἔμαθε, σὲ λίγο, πὼς ὁ ἀδάμαστος Βλαδισλάβ ὄχι μόνο δὲν εἶχε χάσει τὸ θάρρος του, ἀλλὰ καὶ κατόρθωσε νὰ μαζέψει πάλι στρατὸ καὶ νὰ πολιορκήσει τὸ Δυρράχιο.

Λίγο ὅμως βάσταξε ἡ στάση αὐτή. Ἡ τύχη εἶχε παρατήσει πιὰ τὸ γενναῖο μὰ καὶ δόλιο βολιά.

Μόλις ἄρχισε ἡ πολιορκία τοῦ Δυρράχιου, κάποιος στρατιώτης Βούλγαρος, ἴσως ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀφοσιωμένους στὸ κόμμα τοῦ Ρωμανοῦ, μαχαίρωσε τὸν Βλαδισλάβ, ἐκδικώντας ἔτσι τὴ δολοφονία τοῦ γιοῦ τοῦ Σαμουήλ.

Σὰν τὸ ἔμαθε, ὁ Βασίλειος μάζεψε τὸ στρατό του καὶ ξεκίνησε γιὰ τὴ Μακεδονία, κρίνοντας σωστὰ πὼς ὁ θάνατος αὐτὸς θ' ἀπέλπιζε καὶ τοὺς τελευταίους ἐπαναστάτες, καὶ πὼς ἡ ὥρα ἦταν κατάλληλη νὰ εἰρηνεύσει πιὰ τὸν τόπο.

Καὶ ἀλήθεια, σὲ ὅλο τὸ δρόμο, οὔτε μιὰ φορὰ δὲ χρειάστηκε νὰ χτυπηθεῖ ὁ στρατός του μὲ τοὺς Βουλγάρους. Ἀπὸ παντοῦ ἔφθαναν ἄρχοντες καὶ φρούραρχοι, καὶ προσκυνοῦσαν καὶ παρέδιδαν χῶρες καὶ φρούρια.

Τέλος ἦλθε καὶ ὁ ἀνδρεῖος καὶ ἀλύγιστος Κρακρὰς μὲ τὰ κλειδιὰ τῶν τριάντα τελευταίων κάστρων, καὶ προσκύνησε καὶ αὐτός.

Ὁ Βασίλειος, ποὺ ἦταν ὄχι μόνο μεγάλος στρατηγὸς ἀλλὰ καὶ λαμπρὸς πολιτικός, ὅλους αὐτοὺς τοὺς δέχθηκε μὲ τιμές, καὶ τοὺς ἔδωσε ἀξιώματα καὶ μεγαλεῖα ἀνάλογα μὲ τὴ θέση καὶ τὴν ἀξία τοῦ καθενός.

Ἔτσι ἔφθασε στὴν Ἀχρίδα, ὅπου ἦλθε καὶ παραδόθηκε ἡ χήρα τοῦ Ἰωάννη Βλαδισλάβ μὲ πλῆθος πριγκιπόπουλα, ὀρφανὰ τῶν δύο τελευταίων Τσάρων.

Δυὸ μόνο βολιάδες ἔλειπαν ἀκόμα. Ὁ Νικουλιτσᾶς καὶ ὁ Ἰβάτζης.

Εἶχαν πάρει καὶ οἱ δυὸ τὰ βουνά, ἀποφασισμένοι νὰ μὴν ὑποταχθοῦν.

Ὁ Ἰβάτζης ὅμως, ποὺ ἦταν ἀπὸ μεγάλη ἀρχοντικὴ οἰκογένεια, ἔβαλε μὲ τὸ νοῦ του νὰ μαζέψει γύρω του στρατό, καὶ ὄχι μόνο νὰ ξαναζυπνήσει τὴν ἐπανάσταση, ἀλλὰ καὶ νὰ γίνει αὐτὸς Τσάρος τῆς Βουλγαρίας.

Στὴν πλαγιὰ τοῦ Βροχωτοῦ, βουνοῦ ἀπόκρημνου, βρίσκουνταν τότε ἕνα κτῆμα τῶν Τσάρων, ἡ Πρόνιστα [1]. Ἦταν σὲ μέρος ὡραιότατο καὶ κατάφυτο, καὶ συνάμα ὀχυρότατο, φυσικὰ προστατευμένο ἀπὸ μιὰ στενὴ κλεισούρα ὅπου περνοῦσε ὁ μόνος δρόμος ποὺ ἀνέβαινε στὸ κτῆμα, καὶ ὅπου λίγοι ἄντρες ἀρκοῦσαν γιὰ νὰ σταματήσουν στρατὸν ὁλόκληρο.

Ἐκεῖ εἶχε ἀποτραβηχτεῖ ὁ Ἰβάτζης μὲ μερικοὺς τολμηροὺς συντρόφους. Καὶ λίγο - λίγο εἶχε κατορθώσει νὰ μαζέψει γύρω του ἀρκετὸ στρατό, ὥστε νὰ μὴ φοβᾶται τὴν ἐπίθεση τοῦ Αὐτοκράτορα.

Μόλις τὸ ἔμαθε, ὁ Βασίλειος ἔφυγε ἀπὸ τὴν Ἀχρίδα, ὅπου ἄφησε στρατηγὸ τὸν Εὐστάθιο Δαφνομήλη, καὶ πῆγε στὴ Διάβολη, γιὰ νὰ βρίσκεται πιὸ κοντὰ στὴν ἀπόρθητη φωλιὰ τῆς ἐπανάστασης.

Μὲ ὅλη του τὴν ἔχθρα καὶ τὸ θυμό, ἔγραψε τοῦ Ἰβάτζη ἕνα γράμμα ὅπου τοῦ ἀπέδειχνε πόσο τρελὴ ἦταν πιὰ ἡ ἀντίσταση. Καὶ μὲ τὴν ἐλπίδα ν' ἀποφύγει καινούριες αἱματοχυσίες, τοῦ πρότεινε νὰ ὑποταχθεῖ, δίνοντάς του τὴν ὑπόσχεση πὼς θὰ τὸν δεχθεῖ καὶ αὐτὸν μὲ τιμὲς καὶ δόξες, ὅπως τοὺς ἄλλους γενναίους βολιάδες.

Ἑνωμένοι στὴ φρικτὴ τους λύπη, ὡς τὴν ψυχὴ συντριμμένοι, ἀγρυπνοῦσαν κοντὰ στὸ νεκρό..

Ὁ πονηρὸς Βούλγαρος, γιὰ νὰ κερδίσει καιρό, ἀποκρίθηκε μὲ κολακεῖες κι εὐγένειες καὶ μισὲς ὑποσχέσεις, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ δεθεῖ μὲ τελειωτικὴ ἀπάντηση.

Καὶ στὸ μεταξύ, κρυφὰ ἐξακολουθοῦσε νὰ ἑτοιμάζεται γιὰ τὴν ἐπανάσταση.

Ὁ Βασίλειος τὸ ἤξερε καὶ φουρκίζουνταν καὶ ἀδημονοῦσε. Μὰ ὁ θυμὸς του πήγαινε χαμένος, γιατὶ σ' ἐκεῖνα τὰ κορφοβούνια στρατὸς δὲν μποροῦσε ν' ἀνέβει.

Ἦταν παραμονὲς τοῦ Δεκαπενταύγουστου.

Στὸ παλάτι του μέσα τῆς Ἀχρίδας, ὁ Εὐστάθιος Δαφνομήλης πήγαινε κι ἔρχουνταν ἀπάνω - κάτω νευρικὰ στὸ δωμάτιό του. Κάθε λίγο σταματοῦσε στὸ τραπέζι του, ἔπαιρνε ἕνα ἀνοιγμένο γράμμα, τὸ ξαναδιάβαζε, καὶ πάλι τὸ ἔριχνε στὸ τραπέζι καὶ ξανάρχιζε τὸν ἀνήσυχο περίπατό του. Κάπου-κάπου πήγαινε στὴν πόρτα, ἔριχνε μιὰ ματιὰ στὸ διάδρομο, καὶ πάλι μὲ σουφρωμένα φρύδια γύριζε στὸ τραπέζι του, ξαναχώνουνταν στὴ μελέτη τῆς περγαμηνῆς, καὶ πάλι τὴν ἄφηνε καὶ ξανάρχιζε νὰ πηγαινοέρχεται.

Καὶ ὅσο περνοῦσε ἡ ὥρα, τόσο πιὸ νευρικὸς γίνουνταν.

Τέλος ἡ πόρτα ἄνοιξε ἀπέξω κι ἕνας ἄντρας μπῆκε.

Ὁ Δαφνομήλης ἔβγαλε μιὰ φωνὴ ἀνακουφισμένη καὶ ἅπλωσε τὰ δυό του χέρια.

—Ἐπιτέλους! φώναξε. Ἔλεγα πὼς ἔπαθες τίποτα, Νικήτα, καὶ ἄργησες τόσο!

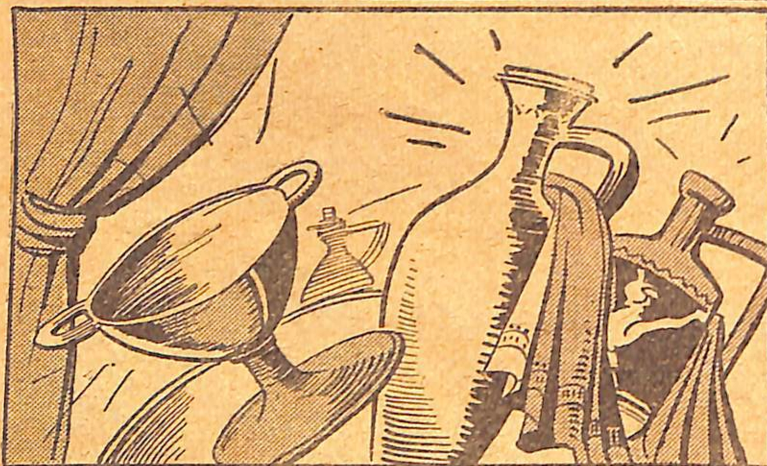
Ὁ Νικήτας πῆρε τὸ χέρι τοῦ στρατηγοῦ κι ἔσκυψε καὶ τὸ φίλησε.

—Ἄργησα, Εὐστάθιε Δαφνομήλη, γιατὶ ἤθελα νὰ σοῦ φέρω τὶς πληροφορίες ποὺ μοῦ ζήτησες, εἶπε.

(Ἡ συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

1. Δὲν μπόρεσα νὰ ἐξακριβώσω μὲ βεβαιότητα ποῦ βρίσκουνταν ὁ Βροχωτὸς καὶ ἡ Πρόνιστα, τὸ βασιλικὸ κτῆμα τῶν Τσάρων. Νότια ὅμως τῆς λίμνης Πρέσπας, στὸ βουνὸ ὅπου βρίσκεται τὸ χωριὸ Βέτζε, ἀπάνω ἀπὸ τὴν κοιλάδα τοῦ Ντεβόλ, 8 ½ ὧρες μακριὰ ἀπὸ τὴν Καστοριὰ καὶ 3 ὧρες ἀπὸ τὴν Κορυτσά, βρίσκεται ἕνα μικρὸ τσιφλίκι ποὺ λέγεται σήμερα Προύνιστα. Τὸ μέρος αὐτὸ εἶναι μαγευτικό, βρίσκεται σὲ ἀπόκρημνο βουνό, καὶ δὲν ἔχει παρὰ ἕνα δρόμο ποὺ ἀνεβαίνει ἀπὸ στενό. Ἡ περιγραφὴ αὐτὴ ἀνταποκρίνεται πιστὰ στὴν περιγραφὴ τοῦ κτήματος τῶν Τσάρων, ποὺ μᾶς ἄφησαν οἱ χρονογράφοι. Ὥστε δὲν εἶναι ἀπίθανο ἡ σημερινὴ Προύνιστα νὰ εἶναι ἡ βουλγάρικη Πρόνιστα τοῦ Ι΄ αἰῶνα.

ΜΕ ΤΗ ΔΑΔΑ ΚΑΙ ΤΟ ΣΠΑΘΙ

163 Κατάπληκτος έμεινε ὁ γιὸς τοῦ Φιλίππου μπροστὰ στὴν ἀφάνταστη αὐτὴ πολυτέλεια: Στάμνες, λουτῆρες, ληκύθια, σκεύη, τὰ πάντα ἀστράφταν ἀπὸ χρυσάφι καὶ πέτρες πολύτιμες. Μύρια βάλσαμα καὶ ἀρώματα γέμιζαν εὐωδιὲς τὸν αἰθέρα. Κλίνες καὶ σκίμποδες πορφυρόστρωτες σὲ καλοῦσαν γι' ἀνάπαυση.

— Αὐτὸ θὰ πῆ νἆναι κανεὶς Βασιλιὰς τῆς Περσίας, εἶπε ὁ 'Αλέξανδρος. Μὰ καὶ πῶς νὰ νικήση μὲ τόσα ποὺ ἔσερνε πίσω του;

164 Τὸ ἴδιο βράδυ ἔστησε μεγαλοπρεπέστατο συμπόσιο στοὺς ἐπισημότερους στρατηγούς του.

Ἄξαφνα, μέσα στὸ γενικὸ κέφι καὶ τὴ χαρὰ τοῦ θριάμβου, ἀκούστηκαν θρῆνοι:

— Τί τρέχει; ρώτησε ὁ νικητής.

— Βασιλιά μου, εἶπε ὁ φρουρός, κάποιος Πέρσης ἔφερε τὴν ἀσπίδα καὶ τὸ κοντάρι τοῦ Βασιλιᾶ κι' ἡ μάνα κι' οἱ συγγενεῖς τοῦ Δαρείου, ποὺ πιάσαμε αἰχμάλωτους, κλαῖνε, νομίζοντάς τον νεκρό.

— Εἰδοποιῆστε τὴ μάνα, εἶπε ὁ 'Αλέξανδρος, πὼς ὁ γιός της ζῆ.

65 Τὴν ἄλλη μέρα ἡ πρώτη του πράξη ἦταν νὰ δώση παρηγοριὰ στὶς δυστυχισμένες αἰχμάλωτες ποὺ παράτησε στὴ σκηνὴ ὁ Δαρεῖος.

Πῆρε τὸν 'Ηφαιστίωνα, τὸν πιστό του φίλο, καὶ πῆγε νὰ δῆ τὶς γυναῖκες.

'Η Σισύγαμβρις, ἡ μητέρα τοῦ Βασιλιᾶ, βγῆκε πρώτη νὰ τὸν ὑποδεχθῆ.

'Ο 'Αλέξανδρος φοροῦσε τὴν ἴδια στολὴ μὲ τὸν 'Ηφαιστίωνα καί, καθὼς στὸ κάλλος ὑπερτεροῦσε ὁ δεύτερος, ἡ Βασίλισσα τἄχασε καὶ γονάτισε μπροστά του.

'Ο 'Ηφαιστίωνας τότε τῆς ἔδειξε τὸν 'Αλέξανδρο.

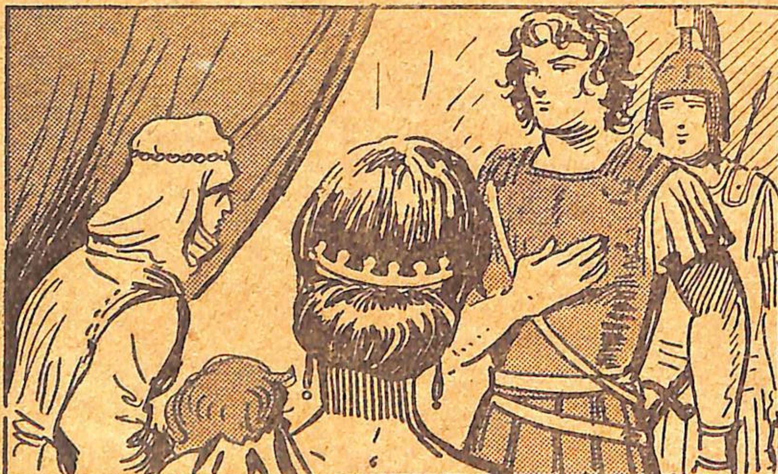

166 'Η Περσίδα ταράχτηκε γιὰ τὸ λάθος της.

— Μὴν ταράζεσαι, Δέσποινα, εἶπε ὁ 'Αλέξανδρος καὶ αὐτός, ποὺ γονάτισες μπροστά του, 'Αλέξανδρος εἶναι! 'Εμεῖς οἱ Ἕλληνες ὁρίζουμε ἔτσι τὴ φιλία. «Σὲ δυὸ κορμιά, μιὰ ψυχή».

Ὕστερα, μπῆκε καὶ προσκύνησε τὸν 'Αλέξανδρο ἡ πεντάμορφη Στάτειρα, ἡ γυναῖκα τοῦ Δαρείου, κρατώντας στὴν ἀγκαλιά της τὸ γιό της, ἕνα μωρό.

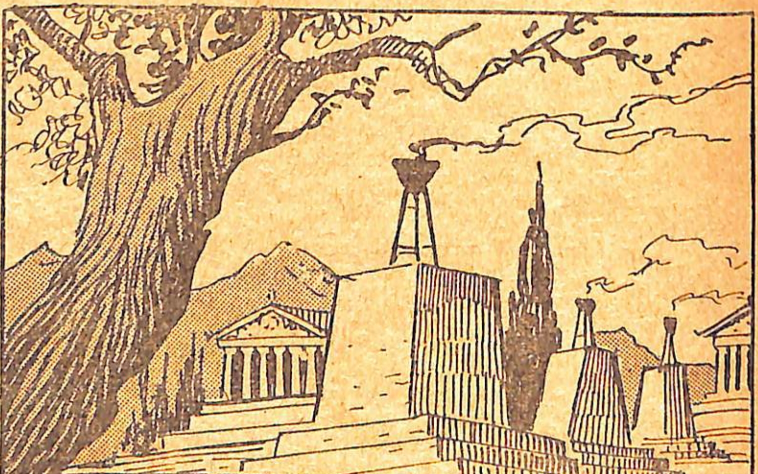
'Ο 'Αλέξανδρος πῆρε τὸ βρέφος στὰ χέρια του καὶ τοῦ χάϊδεψε τὰ μαλλάκια. Αὐτὸ πῆρε θάρρος κι' ἀγκάλιασε τὸν 'Αλέξανδρο.

167 Χαμογέλασε ἡ μάνα πικρὰ γιὰ τὴν τραγικὴ αὐτὴ εἰρωνεία. Κι' ὁ νικητὴς ποὺ τὸ πρόσεξε εἶπε στοὺς γύρω του:

— Νἄχανε κι' οἱ μεγάλοι τὴν ἀθωότητα τούτου τοῦ βρέφους.

Ὕστερα, γύρισε κι' εἶπε στὶς γυναῖκες μὲ σέβας πὼς ὁ Δαρεῖος εἶναι καλὰ καὶ πὼς ἔφυγε πέρα ἀπ' τὸν Εὐφράτη. Τοὺς εἶπε ἀκόμα πὼς εἶναι στὴν προστασία του καὶ δὲν ἔχουν τίποτε νὰ φοβοῦνται. Μά, πιὸ πολὺ κι' ἀπ' τὰ λόγια του, παρηγόρησε τὶς γυναῖκες τὸ βλέμμα του τὸ γαλήνιο κι' ἡ εὐγενική του ὄψη. Φερνόταν βασιλικὰ καὶ μὲ τόση στοργὴ ποὺ ἐκεῖνες δὲν εἶχαν ποτέ τους γνωρίσει.

168 — Καὶ τώρα, ἂς συνεχίσουμε τὴν πορεία μας, εἶπε σὲ λίγες βδομάδες ὁ νικητὴς στὸ στρατό του. Μονάχα νὰ στήσουμε ἐδῶ ἕνα σῆμα τῆς νίκης.

— Θὰ κτίσουμε πόλη, εἶπαν οἱ στρατηγοὶ καὶ τὸ ὄνομά της θἆναι 'Αλεξάνδρεια.

Ἔτσι κτίστηκε ἡ «κατὰ τὴν 'Ισσὸν 'Αλεξάνδρεια» στὴν εἴσοδο τῆς Συρίας, μνημεῖο αἰώνιο τῆς περίλαμπρης μάχης. Κι' ἐκεῖ ἐπὶ τόπου στὶς ὄχθες τοῦ Πένναρου στήθηκαν τρεῖς βωμοὶ στοὺς θεοὺς τοὺς δοτῆρες τῆς νίκης.

(Συνεχίζεται)

Γιά νά γνωρίσωμε τήν ΕΛΛΑΔΑ

Στά Τέμπη

— Θεία, ἀπό ποιό μέρος τοῦ τραίνου θά δοῦμε τά Τέμπη;

— Πολύ ἀργά κάνεις τήν ἐρώτηση, Φάνη, τοῦ ἀποκρίνεται ὁ Λεωνίδας. Οἱ θέσεις εἶναι πιασμένες. Αὐτή τή φορά πρόλαβα καί κάθισα ἀπ' τό παράθυρο καί δέν ἔχω σκοπό νά παραχωρήσω τή θέση μου σέ κανένα.

Ὁ Φάνης κατσούφιασε, μά δέν καταδέχτηκε νά μιλήση. Πῆγε μόνο καί στάθηκε στόν ἐξώστη πίσω, κοιτάζοντας τήν ἐξαίσια φύση, πού ἄλλαζε μέ τή γρηγοράδα τῆς ἀστραπῆς τή σκηνογραφία της, καθώς προχωροῦσε τό τραῖνο.

Γυρίζομε ἀπό τή Θεσσαλονίκη μέ τήν ταχεῖα. Εἶναι πρωΐ, ἕνα θεῖο φθινοπωριάτικο πρωϊνό. Ἡ θάλασσα, πού τήν ξαναβρίσκομε δίπλα μας, σέ θαυμάσιες ἀμμουδιές, καθρεφτίζει τό φῶς σέ χιλιάδες διαμάντια. Τά κυματάκια χορεύουν λικνιστικά κατά τ' ἀκρογιάλι. Στόν οὐρανό λίγα πούπουλα ἀπό σύννεφα ξεφτισμένα. Μπαίνομε σ' ἕνα σύδεντρο, χάνουμε τή θάλασσα. Φύλλα κίτρινα, φύλλα κόκκινα, φύλλα καφετιά. Τό φθινόπωρο τάχει ἀγγίξει μέ τήν πνοή του κι' ὁ χυμός ὅλο καί στραγγίζει. Ὅπου νἆναι, θά στρώσουν χαλί στά δρομάκια, γιά νά πατᾶνε, κατηφορίζοντας γιά τά χειμαδιά τους τά προβατάκια.

Ὁ Ὄλυμπος! Τί ἐξαίσιο θέαμα. Ἀπό κάθε μεριά κι' ἄλλη ὄψη! Θεῖο βουνό μέ τίς γραφικές του πλαγιές, μέ τ' ἀπόκρημνα διάσελα, τά γεμάτα χιόνια μέ τίς πάντα συννεφοσκέπαστες κορυφές του.

Ἀπό μακρυά, ὅλες τοῦτες τίς μέρες πού τριγυρνούσαμε στή Μακεδονία, μᾶς προσκαλοῦσε μέ τό γιγάντιο παράστημά του, γεμάτος θρύλους, γεμάτος ποίηση καί ὑπέργεια γαλήνη.

Ἀφήνω τό κάθισμά μου, δίπλα στή Μυρτώ πούχει πιάσει κουβέντα μέ τόν ἀδερφό της. Μιλοῦνε γιά τόν πατέρα τους, πού μᾶς περιμένει στή Λάρισσα γιά νά ἔρθη μαζί μας στό Πήλιο, ὅπου πᾶμε γιά δυό βδομάδες. Μά, ὁ Φάνης εἶναι μονάχος ἐκεῖ στόν ἐξώστη. Θά πάω μαζί του· μπορεῖ νά θυμᾶται κι' αὐτός τό δικό του πατέρα, τό σπίτι του καί νά νοιώθη μελαγχολία.

— Τί σκέπτεσαι, Φάνη;

— Δέ σκέπτομαι τίποτε θεία μου, βλέπω καί δέ χορταίνουν τά μάτια μου. Φτάνουμε στά Τέμπη;

—Ὅπου καί νἆναι θά τ' ἀντικρύσουμε, Φάνη. Μά πές μου πώς τά φαντάζεσαι;

— Δέν ξέρω. Ἔχω τόσα ἀκούσει, τόσα διαβάσει. Προσμένω νά δοῦν τά μάτια μου κάτι μοναδικό, μά τί ἀκριβῶς, δέν ξέρω. Εἶναι νομίζω ἕνα φαράγγι, ἀνάμεσα σέ κατάφυτα βουνά, πού τό βρέχει ὁ Πηνειός.

— Ναί, Φάνη, τά Τέμπη εἶναι ἕνα θεῖο φαράγγι, πού δέ μπορεῖ κανείς νά τό περιγράψη. Εἶναι ὅμως πολύ μεγάλο γιά νά τό ποῦμε φαράγγι. Πλαταίνει ἐδῶ κι' ἐκεῖ, κατά τό κυμάτισμα τοῦ Πηνειοῦ. Γίνεται κοιλάδα.

—Ἀνάμεσα στόν Ὄλυμπο καί στήν Ὄσσα, δέν εἶναι ἔτσι θεία; Κάποτε, λέει, τά δυό βουνά ἦταν ἕνα, μά οἱ θεοί πρόσταξαν καί χώρισαν, κάνοντας μέ τό σκίσιμό τους τή θεία αὐτή κοιλάδα.

— Ναί, Φάνη, τά Τέμπη εἶναι δεμένα μ' ἕνα ἐξαίσιο μῦθο.

—Ὤ, πές μου τον, θεία, παρακαλῶ.

— Πολύ εὐχαρίστως Φάνη. Ὅταν ὁ Δίας μοίρασε στ' ἀδέρφια καί στά παιδιά του τίς ἐξουσίες τοῦ κόσμου, ὕστερα ἀπό τή Γιγαντομαχία, ὁ Ποσειδώνας πῆρε τή θάλασσα, τά ποτάμια καί τίς πηγές. Μ' ἕνα λόγο ὁ Δίας τοῦ ἔδωσε τό βασίλειο τῶν νερῶν καί γιά σύμβολό του εἶχε τήν τρίαινα, πούχε τή δύναμη ν' ἀναταράζη τόν Πόντο, σηκώνοντας τρικυμίες καί θύελλες, μά καί νά σαλεύη τή γῆ ἀπ' τό βάθρο της μέ σεισμούς τρομερούς.

— Γι' αὐτό καί τόν ἔλεγαν Κοσμοσείστη τόν Ποσειδῶνα, δέν εἶναι ἔτσι, θεία.

— Ναί Φάνη. Ὁ Ποσειδῶνας λοιπόν, εὐχαριστημένος γιά τή μεγάλη του δύναμη, ἀποφάσισε, πρωτοῦ πάη στή θάλασσα γιά νά στήση τό θρόνο του, νά κάμη καί στή στεριά μιά περιοδεία, νά δῆ τί γινότανε μέ τήν ὕδρευσή της.

Καί νά, μόλις κατηφόρισε τίς πλαγιές τοῦ Ὀλύμπου, βλέπει μπροστά του μιά λίμνη πελώρια πού σκέπαζε ὅλη σχεδόν τή Θεσσαλική πεδιάδα.

— Μεγάλη ἔκταση γιά λίμνη σκέφτηκε ὁ Ποσειδώνας. Κατακρατεῖ τόση χέρσα γῆ, πού μπορεῖ νά καλλιεργηθῆ καί νά δώση ἀμύθητα πλούτη στούς ἀνθρώπους.

Μέ τά λόγια αὐτά — κάνοντας μέ μιά εὐεργετική πράξη τά ἐγκαίνια τῆς τρίαινας του — χτύπησε τήν Ὄσσα, τό πανύψηλο βουνό, πού ἦταν τό φράγμα τῆς λίμνης.

Ἀμέσως τά βράχια τῆς Ὄσσας σκίστηκαν ἀπότομα, κι' ἀνάμεσα στόν Ὄλυμπο καί στόν Κίσσαβο, ὅπως λέμε σήμερα τήν Ὄσσα, ἀνοίχτηκε μιά χαράδρα βαθειά, πού τέλειωνε στήν ἀκτή τῆς θάλασσας. Βουερά ξεχύθηκαν τότε πρός τά πέλαγα τά νερά τῆς Θεσσαλικῆς λίμνης κι' ἡ εὔφορη πεδιάδα ἄδειασε μέσα σ' ἐλάχιστο χρόνο.

Ἀμέσως οἱ ἄνθρωποι ἄρχισαν νά φυτεύουν πλατάνια καί λεῦκες καί δέντρα καρπερά καί νά σπέρνουν σιτάρι στά πλούσια χωράφια. Ἔτσι σχηματίστηκε ἡ πεντάμορφη καί μοναδική σ' ὅλο τόν κόσμο κοιλάδα τῶν Τεμπῶν. Ἕνα μέρος ἀπ' τά νερά πού ἀνάβουζαν ἀπ' τά γύρω βουνά, σχημάτισαν τόν πολύβουο Πηνειό, τό ποτάμι πού βρέχει τά Τέμπη, κυλώντας ἀνάμεσα ἀπό μεγαλόπρεπες βουνοπλαγιές καί τήν ὀργιαστική βλάστηση τῆς χαράδρας. Σέ κείνη τήν πεδιάδα πού ἦταν πρωτήτερα λίμνη, φύτρωσε ἀμέσως χορτάρι βελούδινο καί τό χῶμα τό καρπερό, κλείνοντας στά σπλάχνα του τό σιτάρι, τό καλαμπόκι καί τ' ἄλλα δημητριακά, τά ξανάστελνε ἑκατονταπλάσια πίσω. Ἔτσι ἀπόκτησε ἡ Θεσσαλία τόν πλοῦτο της τήν ἀσύγκριτη, τήν ἀπέραντη πεδιάδα, τήν τόσο εὔφορη κι' ἀποδοτική. Λένε μάλιστα πώς ὁ Ποσειδώνας τῆς ἔκαμε κι' ἕνα ἄλλο δῶρο, τό ἄλογο πού τήν ἀνάδειξε στά παλιά τά χρόνια, γιά τό θαυμάσιο ἱππικό της.

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΜΑΣ
(Σκίτσο Σ. Τζώτζη)

Μά κοίτα, Φάνη μου, μπαίνουμε στά Τέμπη.

Μονομιᾶς ἄνοιξαν ὅλα τά παράθυρα τοῦ τραίνου κι' οἱ ἄνθρωποι κρεμάστηκαν ἔξω ἀπ' τό μέρος τοῦ Πηνειοῦ. Ὁ Φάνης κι' ἐγώ εἴμαστε ἄνετα στόν ἐξώστη κι' εἴχαμε καί τοῦτο τό καλό. Μπορούσαμε ν' ἀγκαλιάζουμε ὅλη τήν κοιλάδα μέ τή ματιά μας, βλέποντας κι' ἀπ' τίς δυό μεριές. Ὁ Λεωνίδας μᾶς εἶδε καί ζήλεψε, μά ἡ περηφάνεια τόν κράτησε στό παράθυρό του.

— Τί θεῖο πανόραμα!

Ἡ κραυγή ἦταν τῆς Μυρτούλας, πού αὐθόρμητη, ὅπως πάντα, ἔτρεξε κοντά μας. Αὐτό τό κορίτσι δέ χαίρεται τίποτε ἄν δέν τό μοιράζεται μέ τούς ἄλλους. Θέλει νά ἐκφράζεται νά θαυμάζη, νά ξεφωνίζη νά ἐκδηλώνη τόν ἐνθουσιασμό της. Μ' ἀρέσει νά κάνω μαζί της ταξίδια, γιατί μέ κάνει καί ζῶ ἐντονώτερα τό ὡραῖο στή φύση.

Αὐτή τή φορά ὅμως νικήθηκε ἀπό τήν γοητεία. Ὁ λόγος σταμάτησε στά χείλη κι' ἔγινε, σάν κι' ἐμᾶς, ὅλη μάτια...

Εἶναι θαυμάσιο νά παρακολουθῆ κανένας τά δυό βουνά πού δέν τό ξεχνᾶνε πώς ἤτανε κάποτε ἕνα: Κι' ὅλο πλησιάζουν κι' ὅλο στενεύουν σά νά παραπονιοῦνται γιά τόν πολύχρονο χωρισμό. Κι' ὅμως δέ γίνεται πιά ἡ ἕνωση. Ἀνάμεσά τους στέκεται ἡ εἰκόνα τῆς πιό ἐξαίσιας ὀμορφιᾶς. Μιά παραδεισένια λουρίδα γῆς, ὅπου παιχνιδίζουν τό φῶς ἡ δροσιά κι' ἡ βλάστηση στήν πιό ειδυλλιακή τους μορφή.

Ὄχι δέν ἔχουμε ἐδῶ τήν τρομακτική ὀμορφιά τοῦ Βουραϊκοῦ, ἀνεβαίνοντας στά Καλάβρυτα. Ἐδῶ ἦρθε κι' ἀπάλυνε τό τοπίο ἡ ἴδια ἡ ποίηση. Ὅλα εἶναι ἀνοιξιάτικα καί μέσ' στόν Ὀκτώβρη. Βελούδινα σμαραγδένια τά πάντα, γαλάζιος ὁ Πηνειός, ἥρεμες οἱ πλαγιές τῶν βουνῶν, μυρωμένα δροσόλουστα τά λειβάδια. Ἀηδόνια μᾶς στέλνουν τίς μουσικές τρίλλιες τους, κόλποι γραφικοί, ἀκρωτήρια, νησάκια μέσα στό ποτάμι. Μικρά γραφικά γεφύρια, ἀπό πεσμένους κορμούς, φουντωτές σειρές τά πλατάνια κι' οἱ λεῦκες.

Τά δέντρα ἐδῶ, πᾶνε ταξιδεύοντας μέ τόν Πηνειό, κρύβοντας τον μέσα στούς ἴσκιους των. Τί καλόβολος πούναι ἀλήθεια ὁ Πηνειός, καθώς φιδοσέρνεται στή μαγευκή κοίτη του. Μοιάζει στολισμένος μέ τό πνεῦμα τῆς ὀμορφιᾶς καί τῆς καλωσύνης. Ἥμερες οἱ ὄχθες του μέ τίς ροδοδάφνες, τή φτέρη καί τήν ἀγράμπελη, π' ἀγκαλιάζει μέ τά κλαδιά τῆς τίς δυό σειρές τά πλατάνια...

—Ἀλήθεια τό λέει ὁ μῦθος, θεία, ἀκούω σέ μιά στιγμή τό Φάνη νά κόβη τή σιωπή.

— Τί λέει ἀλήθεια ὁ μῦθος; ρωτᾶ ἡ Μυρτώ.

— Πῶς δέν τόκαμε χέρι ἀνθρώπου ἐτοῦτο τό θαῦμα. Εἶναι τό δῶρο τῆς θεϊκῆς τρίαινας, ἀνεκτίμητο δῶρο κι' ἀσύγκριτο πού δέν τόχει χώρα στόν κόσμο καμμιά.

— Σ' ἄρεσαν λοιπόν, Φάνη, τά Τέμπη; Ἐγώ φοβόμουν πώς εἶχες διαβάσει πολλά καί μπορεῖ νά περίμενες περισσότερα. Ἡ φαντασία καλπάζει πολύ καί μᾶς κάνει συχνά ζημιές, γιατί δέ μποροῦμε νά τή φτάσουμε.

—Ἡ ὀμορφιά τῶν Τεμπῶν ξεπερνᾶ κάθε φαντασία!

— Σωστά, ἡ ἐπιγραμματική αὐτή φράση ἄς εἶναι, καλέ μου Φάνη, ἡ μόνη μας κριτική. Ἄν ἡ φαντασία νικιέται, πού νάβρη ὁ λόγος δύναμη γιά νά περιγράψη τά Τέμπη;

ΕΛΕΝΗ ΠΑΡΗ

ΓΙΑ ΤΗ ΜΙΚΡΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΑ

ΤΟ ΣΤΡΩΣΙΜΟ ΤΟΥ ΣΠΙΤΙΟΥ

Πλησιάζει — ἢ μᾶλλον ἔφτασε — καὶ πάλι ὁ καιρὸς ποὺ τὸ σπίτι ἀναστατώνεται γιὰ δεύτερη φορὰ μέσα στὸ χρόνο: ἡ πρώτη του, ἦταν γιὰ νὰ πάρη τὴν καλοκαιρινή του ὄψη. Ἡ δεύτερη, τὴν χειμωνιάτικη.

Ἀλλὰ μόνον τὸ σπίτι; Συγχρόνως πρέπει νὰ ἑτοιμαστοῦν καὶ τὰ χειμωνιάτικα, γιὰ τοὺς ἀνθρώπους: πουλόβερ, παλτά, χοντρὰ φορέματα, βγαίνουν ἀπὸ τὸ σεντούκι κι' ἁπλώνονται στὸν ἥλιο. Ἀντὶς σάνδαλα τοῦ καλοκαιριοῦ, καὶ κοντομάνικες μπλουζίτσες! Περιμένουν τὰ χοντρὰ παπούτσια τῆς βροχῆς — καὶ ὢ βάσανο! — οἱ κάλτσες!

Τὸ σπίτι μυρίζει ναφθαλίνη και κυδώνι. Κι' ἀκόμη τυπογραφικὸ μελάνι ἀπὸ τὰ καινούργια σχολικὰ βιβλία.. Τὰ τετράδια, φιγουράρουν πεντακάθαρα, χωρὶς — ἀκόμη — οὔτε μιὰ μουντζαλιά...

Μόνον αὐτὸς ὁ ἥλιος τῆς Ἑλλάδας — ὁ χρυσὸς ἥλιος τῆς πατρίδας μας δὲν λέει νὰ φρονιμέψη, νὰ καταλάβη κι' αὐτὸς καὶ νὰ μᾶς ἀφήση καὶ

μᾶς νὰ καταλάβωμε πὼς εἶναι πιὰ φθινόπωρο. Ἀνοίγουν τὰ σχολεῖα μὲς στὴν πιὸ λαμπρή του δόξα — ἔτσι ποὺ εἶναι πιὸ δύσκολο ν' ἀποχαιρετήση κανεὶς τὸ καλοκαῖρι.

Ἀλλὰ γιὰ τὴν νοικοκυρά, αὐτὸς ὁ καιρὸς εἶναι λαχεῖο: μπορεῖ νὰ κάνη θαυμάσια κι' εὔκολα τὸ φθινοπωριάτικο καθάρισμα τοῦ σπιτιοῦ — πρὶν νὰ τὸ στρώση...

Σὲ μᾶς, τὸ σπίτι πρέπει νὰ εἶναι στρωμένο, λένε, τοῦ Ἁγίου Δημητρίου. Ἔχομε καιρό... Ἀλλὰ πόσα πρέπει νὰ γίνουν ὣς τότε!

Νὰ τιναχτοῦν καὶ ν' ἀεριστοῦν τὰ χειμωνιάτικα, νὰ πλυθοῦν καλὰ οἱ ντουλάπες γιὰ νὰ κρεμαστοῦν: (τούτη τὴν μεσοβέζικη ἐποχή, εἶναι στὴ μέση ὅλα: χειμωνιάτικα καὶ καλοκαιρινά...).

Πρὶν μποῦν κουρτίνες στὰ παράθυρα, πρέπει νὰ πλυθοῦν καλά: κι' ὄχι μοναχὰ τὰ τζάμια, ἀλλὰ καὶ τὰ παντζούρια, γιατὶ διαφορετικὰ τὰ τζάμια θὰ σκονιστοῦν ξανά. Καὶ τὸ καλοκαῖρι φρόντισε νὰ μαζέψη ἄφθονη σκόνη...

Μὲ μιὰ μικρὴ σκούπα λοιπὸν ξεσκονίζομε καλὰ τὰ ἐξώφυλλα, κι' ὕστερα τὰ περνᾶμε μὲ κρύο νερό. Ὁ ξύλινος σκελετὸς τῶν παραθυριῶν, πλένεται μὲ μόλις χλιαρὴ σαπουνάδα, μ' ἕνα σφουγγάρι ἢ ἕνα κομμάτι φανέλλα. Κι' ἀφοῦ περαστοῦν καὶ σκουπιστοῦν, τότε πλένομε τὰ τζάμια.

Τὰ τζάμια πλένονται μὲ νερὸ καὶ οἰνόπνευμα ἢ ξύδι. Ὄχι σαπουνάδα, γιατὶ δὲν γυαλίζουν. Ἐκτὸς ἂν εἶναι πολὺ λερωμένα, ὁπόταν τὰ πλένομε μὲ σαπουνάδα πρὶν νὰ ξεβγάλωμε μὲ οἰνόπνευμα καὶ νερό. Ὕστερα τὰ σκουπίζομε μὲ καθαρὸ κουρέλι χωρὶς ξέφτια, κι' ἀφοῦ εἶναι πιὰ ἐντελῶς στεγνά, τὰ τρίβομε μὲ ἐφημερίδα νὰ γυαλίσουν.

Πόσο ἀρχοντικὴ φαίνεται μιὰ κάμαρα ὅταν τὰ τζάμια της ἀστράφτουν!

Κι' ὅταν τὸ πάτωμά της εἶναι φρεσκοσφουγγαρισμένο.

Ὕστερα, σ' ἕνα παλιὸ πιάτο, ρίχνομε λάδι, οἰνόπνευμα καὶ πετρέλαιο σὲ ἴσιες δόσεις, καὶ μ' ἕνα μάλλινο κουρέλι (ἀφοῦ φυσικὰ τὰ ξεσκονίσαμε πρὶν καλὰ) περνᾶμε ὅλα τὰ ἔπιπλα. Τὰ ἔπιπλα ἀπὸ λακὲ ἢ ποὺ δὲν εἶναι βερνικωμένα, τὰ τρίβομε κι' αὐτὰ μὲ κρύα σαπουνάδα — ὅπως καὶ τὸ τραπέζι τῆς κουζίνας — ὅπου ρίχνομε λίγη ποτάσα.

Καὶ στὴν κάμαρα — ὅταν εἶναι ἔτσι καθαρὴ — καὶ μιὰ κουρελοῦ ἀκόμη στὸ πάτωμα, κι' ἕνα ἁπλὸ φαντὸ στὸν καναπέ, φαντάζουν, κάνουν ἄλλη φιγούρα.

Σὲ σᾶς, μικρὲς νοικοκυρές μου, ποὺ διαβάζετε αὐτὴ τὴ σελίδα κι' ἀκολουθεῖτε τὶς συμβουλὲς τῆς θειᾶς Μαριάνας, ἔχω νὰ δώσω μιὰ σημαντικὴ συμβουλὴ ἀκόμη: ἀποφεύγετε στὰ σπίτια σας καὶ στὸ δωμάτιό σας τὰ πολλὰ μπιχλιμπίδια. Μαζεύουν σκόνη, καθαρίζονται δύσκολα, κι' ὅσο ἀγαπητὰ κι' ἂν εἶναι, δὲν εἶναι καὶ τόσο διακοσμητικά. Πετᾶξτε ἀλύπητα τὰ περισσότερα, καὶ κρατῆστε τὰ πιὸ ὄμορφα. Τὸ σπίτι σας θὰ κερδίση γιατὶ θὰ εἶναι πιὸ κομψό, καὶ σεῖς θὰ κερδίσετε γιατὶ θἄχετε λιγότερα πράγματα νὰ ξεσκονίζετε.

Πόσο ξεκούραστο κι' εὐχάριστο εἶναι ἕνα δωμάτιο μὲ τ' ἀπαραίτητα μόνο, καὶ μὲ λίγα διαλεχτὰ γιὰ διακόσμηση!

Η ΜΠΟΥΓΑΔΑ

Ἡ παλιά, πατροπαράδοτη — ἢ μᾶλλον «μητροπαράδοτη» μπουγάδα, εἶναι ὁ καλύτερος, κι' ὁ πιὸ νοικοκυρίστικος τρόπος γιὰ νὰ πλένωνται τὰ ροῦχα.

Μόνο ποὺ πρέπει νὰ γίνεται συχνά, γιὰ νὰ μὴ μαζεύονται πολλὰ ροῦχα, κι' ἔτσι σκοτώνεται ἡ νοικοκυρὰ χωρὶς τὰ ροῦχα νὰ καθαρίσουν... Τὸ βράσιμο τῶν ρούχων μὲ ποτάσα, τὰ καταστρέφει. Ἂν δὲ πῆς γιὰ τὸ τρινάλ, αὐτὸ δὰ κι' ἂν εἶναι καταστροφή.

Ἡ καλὴ νοικοκυρὰ φυλάει ἂν εἶναι δυνατὸν βρόχινο νερό: εἶναι τὸ καλύτερο.

Ἀπὸ βραδύς, βάζει τ' ἀσπρόρουχα νὰ μουσκέψουν καὶ σ' ἄλλη σκάφη ἢ δοχεῖο, ξεχωριστά, τὰ κουζινικὰ τὰ πολὺ λερωμένα.

Πρωῒ πρωΐ, πλένει τὰ τραπεζομάντηλα καὶ τὶς πετσέτες τοῦ φαγητοῦ. Τὰ βάζει ξεχωριστά, κι' ὕστερα πλένει τὰ κουζινικά. Μὲ τὴν σειρά, πλένει τ' ἀσπρόρουχα καὶ τὰ σεντόνια ἐνῶ τὸ νερὸ τῆς μπουγάδας βράζει στὸ καζάνι.

Ἀφοῦ πλυθοῦν τὰ ροῦχα καλά, τοποθετοῦνται στὸ μεγάλο κοφίνι τῆς μπουγάδας, ποὺ βρίσκεται σ' ἕνα κασόνι, ἢ εἰδικὸ σκαμνί, κι' ἀπὸ κάτω του ἔχει τὸ καζανάκι, γιὰ νὰ στάζουν τὰ νερά.

Στὸ κοφίνι κάτω κάτω τοποθετοῦνται τὰ πιὸ λερωμένα ροῦχα, καὶ τὰ πιὸ χοντρά, κι' ἀπὸ πάνω τὰ λεπτότερα. Πάνω πάνω τοποθετοῦνται τὰ τραπεζομάντηλα κι' οἱ πετσέτες τοῦ φαγητοῦ.

Τυλίγονται καλὰ μὲ τὸ «σταχτόπανο» (ἕνα κομμάτι πανὶ χοντρό, κάμποτ ἢ παλιὸ σεντόνι) καὶ πάνω ρίχνεται ἡ στάχτη.

Ἡ στάχτη καλὸ εἶναι νὰ εἶναι ἀπὸ ξῦλα, ψιλοκοσκινισμένη καὶ καθαρή, ἀνακατεμένη μὲ λίγη δάφνη γιὰ μυρωδιά. Μὲ μιὰ μεγάλη κατσαρόλα τώρα ἡ νοικοκυρά, ρίχνει ζεματιστὸ νερὸ πάνω στὴ στάχτη, ποὺ σιγὰ σιγὰ περνάει ὅλα τὰ ροῦχα, καὶ τρέχει, ζεματιστό, στὸ καζανάκι.

Ὅταν τὸ καζανάκι γεμίζει, τὸ ἀδειάζομε. Μένει ἔτσι ὅλην τὴν ἡμέρα ἡ μπουγάδα. Ἡ νοικοκυρὰ τὴν ἀνοίγει τὴν ἄλλη μέρα. Πλένει πάλι τὰ ροῦχα ἕνα - δυὸ χέρια μὲ πολὺ ζεστὸ νερό, τὰ ξεπλένει καὶ τὰ λουλακιάζει.

Κι' ὕστερα, ἂν μπορῆ, τ' ἁπλώνει στοὺς θάμνους στὸ παστρικὸ γρασίδι νὰ στεγνώσουν. Ἂν αὐτὸ δὲν εἶναι δυνατό, τ' ἁπλώνει στὸ σκοινί, στὸν ἥλιο. Πρέπει νὰ προσέχη, νὰ εἶναι καὶ τὰ σκοινιὰ καὶ τὰ μανταλάκια πολὺ καθαρά, γιὰ νὰ μὴν τῆς λερώσουν τὰ ροῦχα.

Ὕστερα τὰ μαζεύει, καὶ τὰ διπλώνει γιὰ σιδέρωμα. Ὅσα ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ μπάλωμα, τὰ βάζει ξεχωριστά.

Καὶ βάζει σίδερο ὄχι ὅταν ἔχει πιὰ κουραστῆ ἀπ' ὅλες τὶς ἄλλες δουλειὲς τοῦ σπιτιοῦ, ἀλλὰ ὧρες ποὺ εἶναι ξεκούραστη. Ἔτσι γίνεται καλὸ τὸ σιδέρωμα καὶ τὰ ροῦχα ὁμορφοσιδερωμένα μοσκοβολᾶνε πάστρα κι' ἀρχοντιά...

Τὰ λεπτὰ ἀσπρόρουχα καὶ τ' ἀντρικὰ πουκάμισα ὅσα δὲν μπαίνουν στὴν μπουγάδα, ἀφοῦ πρῶτα πλυθοῦν, μένουν σὲ καθαρή, χλιαρὴ σαπουνάδα ὅλη νύχτα, καὶ τὸ πρωῒ ξαναπλένονται. Ἔτσι καθαρίζουν τέλεια.

Ἡ νοικοκυρὰ ποὺ πλένει, πρέπει νὰ ξέρη πὼς ἂν μὲ τὴν μπουγάδα καὶ μὲ διάφορους ἄλλους τρόπους μπορεῖ νὰ κάνη οἰκονομία στὸ σαπούνι, δὲν μπορεῖ, δὲν τῆς ἐπιτρέπεται νὰ κάνη οἰκονομία στὸ νερό. Τὸ πλύσιμο χρειάζεται ἄφθονο νερὸ — κι' αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ τὸ τσιγκουνεύεται γιατὶ εἶναι δύσκολη ἡ μεταφορά του. Ἕνας τρόπος νὰ γίνεται οἰκονομία στὸ σαπούνι, εἶναι νὰ τὸ ἀγοράζη ἡ νοικοκυρὰ ἀπὸ πρὶν — ἂν εἶναι δυνατὸν — καὶ νὰ τὸ ἀφήνη καιρὸ νὰ ξεραίνεται. Ξοδεύεται πολὺ λιγώτερο σαπούνι ὅταν εἶναι ξερό.

Κι' ἂς προσέχη ὅταν πλένει φανέλλες κι' ἄλλα μάλλινα: δὲν θέλουν τρίψιμο, ἀλλὰ πλένονται μαλακὰ μέσα σὲ χλιαρὴ σαπουνάδα — ὅπου τὸ σαπούνι νὰ ἔχη λυώση ἐντελῶς.

Μ' ἕνα καλὸ γενικῶς καθάρισμα τοῦ σπιτιοῦ, καὶ μὲ μιὰ

μπουγάδα, ἡ νοικοκυρὰ εἶναι ἕτοιμη νὰ καλοσωρίση τὸν χειμῶνα, σὰν ἀληθινὴ κυρά.

Ἡ θειὰ ΜΑΡΙΑΝΑ

◇

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

Ἕνα παιδάκι λέγει στὸ φαρμακοποιό:

— Μοῦ δίνετε κάτι ποὺ νὰ ἀνακουφίζη τὸν πόνο;

— Ποῦ πονᾶς;

— Δὲν πονῶ ἀκόμα πουθενά, μὰ αὐτὴ τὴν στιγμὴ ὁ πατέρας μου μαθαίνει τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐξετάσεων.

ΝΙΚΟΣ ΚΑΛΟΥΔΗΣ

* * *

ΘΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΜΕΝΕ

Ἀ ν δ ρ έ α ς: Τώρα πῶς θὰ πᾶς στὸ σπίτι σου; Γνωρίζεις τὸ δρόμο;

Ὁ μ ε θ υ σ μ έ ν ο ς: Ἔχω βάλει σημάδι μιά... γάτα.

Ἀ ν δ ρ έ α ς: Ἡ γάτα τώρα θὰ ἔχη φύγει.

Ὁ μ ε θ υ σ μ έ ν ο ς: Θὰ τὴν περιμένω νὰ γυρίση.

ΠΟΤΗΣ ΚΟΥΡΑΝΟΣ
Μεσσήνη

Τά παιδιά γράφουν

Η ΣΗΜΑΙΑ ΜΑΣ

Δὲν εἶσαι δίχρωμο πανὶ ποὺ τὸ ἔραψαν τυχαῖα· δὲν εἶσαι δίχως νόημα Γαλάζια μου Σημαία. Δὲν εἶσαι σύμβολο βουβὸ δίχως πνοὴ καμμία· δὲν εἶσαι κάποιο λάβαρο μὲ δίχως ἱστορία! Ἐσὺ εἶσαι βγαλμένη ἀπ' τὰ κόκκαλα τῶν Ἑλλήνων τὰ ἱερά. Ἐσὺ εἶσαι τὸ ἱερὸ καὶ ἔνδοξο σύμβολο τῆς Ἑλλάδας. Συμβολίζεις τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴ λευτεριά. Συμβολίζεις τὴν ἀθάνατη Ἑλληνικὴ ψυχὴ καὶ τὸ πνεῦμα τῶν Ἑλλήνων. Ἐσὺ Γαλάζια μου Σημαία εἶσαι ἡ εἰκόνα τῶν ἡρώων ποὺ ἔπεσαν πολεμῶντας ὑπὲρ Πίστεως καὶ Πατρίδος. Εἶσαι χιλιοδοξασμένη γιατὶ τύλιξες τὰ ἡρωϊκὰ παιδιά σου, ποὺ πολέμησαν γιὰ τὴν Δόξα καὶ τὴ Λευτεριά.

Σημαία μου εἶσαι τὸ σύμβολο τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ. Γι' αὐτὸ κάθε Ἕλληνας καὶ κάθε ἑλληνιίδα, πρέπει νὰ αἰσθάνεται γιὰ σένα βαθειὰ μέσα στὴν ψυχὴ σεβασμό!

ΠΗΝΕΛΟΠΗ ΓΕΩΡ. ΣΚΑΦΙΔΑ
(Μαθήτρια ΣΤ΄ τάξεως Δ. Σχολείου)

ΑΠΟΨΕ

(Χαρισμένο στὸ φίλο μου Α. Φασούλη)

Ἀπόψε ποὺ ὅλα εἶν' ἥσυχα στὴ σκέψη βυθι-
(σμένα
καὶ τὰ νερὰ τῆς θάλασσας φεγγαροφωτισμένα,
θέλω φτερὰ στὴν πλάτη μου ψηλὰ γιὰ νὰ πε-
(τάξω,
νὰ φθάσω κεῖ στὸν οὐρανὸ γιὰ τὴ χαρὰ νὰ
(ψάξω.

Ἀπόψε ποὺ στὸν οὐρανὸ ψάλουν ἀγγέλοι χίλιοι,
— τρέμει ἡ ψυχή μου, λαχταρᾶ, στέκουν βουβὰ
(τὰ χείλη —
θέλω βιολὶ πεντάχορδο τὸν πόνο νὰ κοιμίσω
καὶ τὸ ποτήρι τῆς χαρᾶς νὰ πιῶ καὶ νὰ με-
(θύσω...

ΚΩΝ)ΝΟΣ ΚΑΤΣΟΥΚΗΣ
(Νεραϊδόπαιδο)

Ο ΘΡΥΛΟΣ ΤΟΥ ΜΙΣΤΡΑ

«Ξύπνα Μυστρᾶ! Ξύπνα χιλιοδοξασμένη πόλη, καὶ σεῖς πανέμορφες κυράδες ξυπνῆστε! Χτυπῆστε βούκινα!»

Ἡ βροντερὴ αὐτὴ φωνή, ἔκανε ὁλόκληρη τὴν πλαγιὰ ποὺ πάνω της ξεκουράζεται ἡ νεκρὰ πόλη, ὁ Μυστρᾶς, ν' ἀντιλαλήση. Ὁ ἄνεμος πῆρε τὴν φωνὴ καὶ τὴν σκόρπισε ψηλὰ στοὺς αἰθέρες. Ἡ ἀνθρωποθάλασσα ἀναταράχτηκε! Ὅλα αὐτὰ τὰ πλήθη ποὺ ἦσαν συγκεντρωμένα γύρω ἀπ' τ' ἀνάκτορα αἰστάνθηκαν ρίγη συγκινήσεως. Ἐκείνη τὴ στιγμὴ τὸ φεγγάρι ἄρχισε νὰ βγαίνη πίσω ἀπὸ μιὰ κορφὴ τοῦ γερω-Μαλεβοῦ! Οἱ ἀσημένιες του ἀκτῖνες, ἔπεσαν πρῶτα πάνω στὸ κάστρο, στ' ἀκριβὸ κι' ἀτίμητο στέμμα τοῦ βουνοῦ, καὶ κατόπιν κατεβαίνοντας ἀσήμωσαν ὅλη τὴν πλαγιά! Οὔτε ἀναπνοὴ δὲν ἀκουγόταν. Καὶ ἡ ἐρημωμένη πολιτεία ἔμοιαζε σὰν μαγική! Ὑπέρκοσμη κι' ὑπέροχη ἡ θέα της... Δὲν εἶχε πάνω της ἐκείνη τὴν στιγμὴ τίποτε τὸ γήϊνο. Σὰν πόλη γοητευτικοῦ ὀνείρου ἔμοιαζε...

— Κι' ἀπ' τ' Ἀνάκτορα τὰ ἐρειπωμένα πιὰ κι' ἀκατοίκητα, ποὺ μόνο νυχτοπούλια τώρα κατοικοῦν, ἄρχισαν μορφὲς νὰ ξεπροβάλουν. Γέμισαν ἀπὸ Βυζαντινὲς κυράδες τὰ παράθυρα. Οἱ πεντάμορφες ἀρχοντοποῦλες τοῦ Μοριᾶ, ντυμένες στὰ μετάξια καὶ τ' ἀσῆμι, στέκονται ἀκίνητες ἐκεῖ σκοοπῶντας δέος καὶ θαυμασμό! Ἀστραποβολοῦν τὰ ζουρμπούτια, τὰ διαμάντια, τὰ ρουμπίνια καὶ πλῆθος πολύτιμα πετράδια στὸ γλυκὸ τῆς σελήνης φῶς, καὶ στὴν ἀναλαμπὴ τῶν ἀναμμένων δάδων! Ὁ Βυζαντινὸς κόσμος ἀναζεῖ τοῦτες τὶς στιγμὲς σ' ὅλο του τὸ μεγαλεῖο καὶ τὴν δόξα! Κι' ὁ ὄμορφος καβαλλάρης φέρνει τὸ μήνυμα στὶς ἀρχόντισσες, τὸ μήνυμα ποὺ αἰῶνες τώρα καρτεροῦν, μέσ' τοὺς ὑγρούς τους τάφους. Πώς, δηλαδή, ὁ βασιλιὰς ὁ Κωνσταντῖνος ὁ ΙΑος, τὸ χαϊδεμένο μὰ καὶ στερνὸ πριγκηπόπουλο τῆς δοξασμένης πόλης, δὲν πέθανε! Βρίσκεται σὲ κάποια μυστικὴ τοῦ κόσμου ἄκρη, κι' ἐκεῖ εἶναι κοιμισμένος. Καὶ περιμένει τὴν ἱερὴ στιγμὴ ποὺ ἄγγελος Κυρίου θὰ κατέβη κοντά του, καὶ θὰ δώση πάλι τὸ σπαθὶ στὸν Μαρμαρωμένο Βασιλιᾶ. Τὸ ὁλόασπρο φαρί του, εἶν' ἐκεῖνο ἐκεῖ, καὶ περιμένει τὸν ἄξιο καβαλλάρη του, τὸν δοξασμένο βασιλιᾶ, νὰ τὸ καβαλλήση καὶ νὰ μπῆ στὴν Πόλη νικητής. Καὶ γιὰ νὰ πεισθοῦν οἱ ἀρχόντισσες στὰ λόγια του, ὁ καβαλλάρης ποὺ ἔφερε τῆς χαρᾶς τὸ μύνημα, τὸ «Πνεῦμα τῆς Φυλῆς» παρακαλεῖ τὸν Θεό, φωτιὰ ν' ἀνάψη ψηλὰ στ' ἀγαπητὸ τὸ κάστοο! Καὶ ὢ! θαῦμα! Μιὰ φλόγα φάνηκε κι' ὕστερα λαμπάδιασε ὁλόκληρη ἡ κορυφή, ἀπόδειξη τρανή, πὼς ὁ Βασιλιάς μας δὲν πέθανε, ἀλλὰ κάπου βρίσκεται Μαρμαρωμένος, καὶ θἄρθη ἡ ἅγια κι' εὐλογημένη στιγμή, ποὺ θὰ μπῆ καβάλα στὸ ἄσπρο του φαρί. Νικητὴς στὴν Πόλη μας.

ΔΑΦΝΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΤΑ

ΤΟ ΛΟΥΛΟΥΔΟ ΚΙ' Ο ΚΗΠΟΥΡΟΣ

Τὸ λούλουδο εἶπε μιὰ φορὰ
στὸν κηπουρό του μὲ χαρά:
«φτάνει γιὰ μένα νὰ πασχίζης
καὶ μὲ νερὸ νὰ μὲ ποτίζης.
Μπορῶ καὶ μόνο μου νὰ ζήσω
δίχως βοήθεια νὰ ζητήσω!»

Κι' αὐτὸς τοῦ λέει: «Θὰ σ' ἀφήσω
χωρὶς ξανὰ νὰ σὲ δροσίσω·
ἂν ὅμως πάλι μὲ ζητήσης
ὅταν θὰ ἰδῆς, πὼς πᾶς νὰ σβύσης,
τότε νὰ μὴ μὲ καρτερῆς
ξανὰ ὅπως πρὶν νὰ δροσιστῆς...».

....

Μέρες περάσαν βιαστικὲς
κι' οἱ ρίζες του μείναν ξερὲς
καὶ βλέποντας τὴν τελευταία ὥρα,
φωνάζει: «Κηπουρέ μου, ἔλα τώρα!»
Λυπήσου με, ἔλα κηπουρέ μου,
λίγη δροσούλα χάρισέ μου!...»

Κι' ἔτσι χωρὶς ἄλλη μιλιὰ
σβύστηκε ἀπ' τὴν ξερασιά!...

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΛΑΦΑΣ
(Παιδόπολη Βόλου)

ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ...

Ποιὸς εἶναι ἐκεῖνος, ποὺ ἡ θωριά Του
εἶναι λουσμένη μὲ θεῖο φῶς;
Ποιὸς εἶναι ἐκεῖνος ὅπου μπροστά Του
μένει ὁ κόσμος ἐκστατικός;

Ποιὸς εἶναι ἐκεῖνος ποὺ στὸ ὅραμά Του
σκύβει τοῦ κόσμου ὁ πιὸ δυνατός;
Ποιὸς εἶναι ἐκεῖνος ποὺ ἡ ματιά Του
λάμπει κι' ἀστράφτει ὡσὰν χρυσός;

Ποιὸς εἶναι ἐκεῖνος ποὺ στ' ὄνομά Του
λαβαίνει θάρρος κι' ὁ πιὸ δειλός;
Ποιὸς εἶναι ἐκεῖνος ποὺ εἶν' τῶν ἀπίστων
καὶ τῶν ἀδίκων ὁ τιμωρός;
Εἶν' ὁ Χριστός!

ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΠΟΥΛΙ

ΤΟ ΕΞΩΚΚΛΗΣΙ

Ἐκεῖ ψηλὰ σὲ μιὰ ραχούλα
σ' ἕνα πολὺ πυκνὸ λοφάκι
μεσ' στὰ κλαδιὰ εἶναι χτισμένο
ἕνα μικρὸ ἐξωκκλησάκι.

Ἔχει γιὰ σύντροφο τὰ δένδρα
καὶ τὰ χαρούμενα πουλιὰ
ποὺ κελαϊδοῦν ὅλη τὴ μέρα
μὲ μιὰ γλυκόσυρτη λαλιά.

Ἐπάνω στὸ καμπαναριό του
ἔχει κειμήλιο ἱερὸ
τὸν πέτρινο μικρὸ σταυρό του
δῶρο φτωχὸ καὶ ταπεινό.

Ὁλόγυρα τὰ κυπαρίσσια
καὶ τὰ κρυστάλλινα νερὰ
στέκουν ἀκοίμητοι προστάτες
στὴ φτωχικὴ ἐξωκκλησιά.

Καὶ οἱ διαβάτες κουρασμένοι
γιὰ λίγο κάπου σταματοῦν
καὶ μὲ τὸ μέτωπο σκυμένο
τὴν Παναγιὰ εὐχαριστοῦν.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΛΤΣΟΥΛΑΣ
(Ε΄ τάξη Δημοτικοῦ Σχολ. Ἀγριᾶς Βόλου)

Ο ΝΙΚΟΛΑΚΗΣ

Ὁλοστρόγγυλος τεμπέλης
ἀγαποῦσε μὲ μανία
τὰ παιγνίδια του μονάχα
κι' ὅταν ἄνοιγε βιβλία
ἄρχιζε χασμουρητά.
Κι' οἱ δασκάλοι στὰ σχολεῖα
Τοῦ φωνάζουν: «Λάκη Λάκη!
θ' ἀπομείνης κουτσουράκι».
Οἱ συμμαθητές του τώρα
ἔγιναν τρανοὶ μεγάλοι.
Ταγματάρχης εἶν' ὁ ἕνας
Μεγαλέμποροι οἱ ἄλλοι
Δικηγόροι καὶ γιατροὶ
Καλλιτέχνες ἢ δασκάλοι.
Σὺ μονάχα, Νικολάκη
ἔχεις μείνει κουτσουράκι.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΑΚΡΥΛΑΚΗΣ &
ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΠΑΤΕΛΗΣ
(Μαθηταὶ Γυμνασίου Σουφλίου)

ΠΑΝ' ΑΠ' ΤΟ ΒΡΑΧΟ

Καθισμένος σ' ἕνα βράχο στὸ καταγάλανο ἀκρογιάλι τ' ὄμορφου χωριοῦ μου, κοιτοῦσα τὴ θάλασσα ποὺ ἥσυχη καὶ εἰρηνικὴ ἁπλωνόταν βαθειὰ στὸν ὁρίζοντα.

Κανένα κύμα δὲ φαινόταν νὰ ταράζη τὰ ἥσυχα νερὰ τῆς θάλασσας, καμμιὰ πνοὴ ἀνέμου δὲν ἐρχόταν νὰ χαλάση τὴν ἡσυχία τῆς ὄμορφης ἐκείνης ἡμέρας...

Μόνο δυὸ γλάροι, κάτασπροι σὰν τὸ χιόνι, φτερούγιζαν πάν' ἀπ' τὸν ἀφρὸ τῆς θάλασσας, κράζοντας μὲ τὴ βραχνὴ φωνή τους κι' ὕστερα βούτηξαν μέσα στὴ θάλασσα, ἴσως γιὰ νὰ βροῦν κάποια τροφή... Ὁ ἥλιος σκόρπιζε παντοῦ τὶς χρυσαφιὲς ἀκτίνες του, λὲς κι' ἤθελε νὰ καλοπιάση τὸ βαρὺ χειμῶνα ποὺ θὰ ἐρχόταν σὲ λίγο...

Μὰ τώρα εἶν' Ὀκτώβρης καὶ θἄπρεπε νἄχε βρέξει, σκέφτηκα. Ἔπρεπε νὰ δροσίση τὴ γῆ τὸ δροσερὸ νεράκι κι' ἔτσι ὁ γεωργὸς νὰ ξαναρχίση τὴ δουλειά του, σπέρνοντας στὴ γῆ τὸ στάρι, τὰ ξεροπόταμα νὰ ξαναρχίσουν τὴν ὁρμητικὴ πορεία τους στὴ θάλασσα κι' ἡ φύση ν' ἀλλάξη τὴ μονότονη ὄψη της...

Ἕνα μικρὸ συννεφάκι φάνηκε μακρυά, στὸν ὁρίζοντα, λὲς κι' ἐρχόταν γυρεύοντας νὰ ἱκανοποιήση τὶς σκέψεις μου...

Ὤ! σκέφτηκα. Νά τὸ συννεφάκι ποὺ θὰ δώση χαρὰ στὸ δουλευτὴ γεωργό, θὰ ξαναδώση στὸν ξεροπόταμο τὸ νερό του καὶ θ' ἀλλάξη τὴ μονότονη ὄψη τῆς φύσης».

Καὶ νά! τὸ μικροσκοπικὸ συννεφάκι μεγάλωσε, θέριεψε καὶ σκέπασε τὸν ἥλιο, παρ' ὅλες τὶς προσπάθειες καὶ τοὺς ἀγῶνες του νὰ ξανακυριεύση πάνω στὴ γῆ.

Μιὰ σταγόνα νερὸ ἔπεσε ἐπάνω στὸ πρόσωπό μου.

Κοίταξα ψηλὰ καὶ χαιρέτησα τὸ σωτήριο συννεφάκι, ποὺ δίνει τὴ χαρὰ στὸ γεωργό, ποτίζει τὴν ξερὴ γῆ κι' ἀλλάζει τὴ μονότονη ὄψη τῆς φύσης...

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΟΥΚΗΣ
(Μαθητὴς Ε΄ τάξεως γυμνασίου Πατρῶν)

ΤΟ ΡΥΑΚΙ

Ἄχ! Μὰ πόσο τ' ἀγαπῶ
Τὸ μικρὸ τὸ ρυάκι
Ποῦχει τόσο δροσερὸ
Καθαρὸ νεράκι.

Ὀρφανούλι, μοναχὸ
Δῶ καὶ κεῖ γυρίζει
Κι' ἕναν ἦχο ἁρμονικὸ
Γύρω του σκορπίζει.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΣΙΩΜΟΠΟΥΛΟΣ
(Πρέβεζα)

Τὰ ἀγγελάκια τῆς ΕΛΕΝΙΤΣΑΣ

Τὸν κατάτρεχε τώρα τελευταία ἡ τύχη τὸν καϋμένο τὸν κὺρ - Πέτρο τὸν μυλωνᾶ. Ἡ μιὰ ἀναποδιὰ ἀπάνω στὴν ἄλλη. Ἡ γυναίκα του κοίτονταν ὁλόκληρες βδομάδες ἄρρωστη στὸ κρεββάτι.

Ἡ ἀλεποῦ τρύπωσε στὸ κοττέτσι καὶ δὲν ἄφησε κοτόπουλο γιὰ κοτόπουλο ποὺ νὰ μὴν τὸ καταβροχθίση καὶ κότα ποὺ νὰ μὴν τὴν πνίξη. Τὸ γουρούνι ποὺ λογάριαζε νὰ σφάξη, ψόφησε ἄξαφνα μιὰ νύχτα. Καὶ τώρα νά! Ἔπεσε καὶ τὸ μονάκριβο παιδί του, ἡ Ἐλενίτσα, ἕνα ὁλόξανθο κοριτσάκι δέκα χρονῶν, βαρειὰ ἄρρωστο.

Ὅ,τι εἶχε καὶ δὲν εἶχε τὸ ξόδεψε ὁ μυλωνᾶς σὲ φάρμακα καὶ γιατρούς. Ἀλλὰ τίποτα δὲν ὠφέλησε. Τὸ παιδὶ χειροτέρευε ἀπὸ μέρα σὲ μέρα. Ἄλλοτε ἔπεφτε σὲ ἀφασία καὶ ἄλλοτε παραμιλοῦσε καὶ φώναζε μέσα στὸ δυνατὸ πυρετό του.

Σὰν νὰ μὴν ἔφθαναν ὅλα αὐτὰ ἦταν τώρα κάπου δέκα πέντε μέρες ποὺ οὔτε τὸ παραμικρὸ ἀεράκι δὲ φυσοῦσε κι' ὁ ἀνεμόμυλος ἔπαψε νὰ γυρίζη. Στεκότανε ἐκεῖ ἀκούνητος σὰν μαρμαρωμένος, λὲς καὶ τὸν εἶχε ἀγγίξει καμμιὰ κακὴ μάγισσα μὲ τὸ ραβδί της. Ὁ μυλωνᾶς κύτταζε μ' ἀπελπισία τὰ σακκιὰ μὲ τὸ στάρι καὶ τὸ κριθάρι ποὺ στοιβάζονταν ἀνάλεστα μὲς στὴν ἀποθήκη. Δουλειὰ δὲν ὑπῆρχε καθόλου καὶ τὰ λίγα μετρητὰ ποὺ εἶχε βάλει στὴν μπάντα κόντευαν νὰ σωθοῦν.

Ἡ Ἐλενίτσα ὅμως μ' ὅλο τὸν πυρετό της εἶχε παρατηρήσει τὴ θλιβερὴ ὄψη τοῦ πατέρα της. Τὸν ἔβλεπε νὰ κάθεται κοντὰ της ἀμίλητος μὲ σκυφτὸ τὸ κεφάλι. Ἅμα συναντοῦσε τὸ βλέμμα της προσπαθοῦσε νὰ τῆς χαμογελάση καὶ νὰ τῆς πῆ κανένα ἀστεῖο, μὰ αὐτὸ ἔκανε πιὸ χτυπητὴ τὴν ἀντίθεση μὲ τὸ λυπημένο του πρόσωπο. Κάποτε μάλιστα, ποὺ ἐκείνη εἶχε κλείση τὰ μάτια κι' ὁ πατέρας νόμιζε πὼς κοιμόταν ἄκουσε πὼς μιλοῦσαν σιγὰ μὲ τὴ μητέρα καὶ ἔλεγαν γιὰ ὅλες τὶς συμφορὲς ποὺ τοὺς βρῆκαν τώρα τελευταία.

Μιὰ νύχτα λοιπὸν ποὺ ὁ μυλωνᾶς ἔγυρε κι' ἀποκοιμήθηκε ἀποκαμωμένος ἀπάνω στὴν καρέκλα κοντά της, ἄρχισε ἡ Ἐλενίτσα νὰ παρακαλάη τὸν καλὸ Θεὸ νὰ τῆς ξαναδώση τὴν ὑγεία καὶ νὰ ξαναφέρη στοὺς γονεῖς της τὶς παληὲς καλὲς ἡμέρες. Τέλειωσε τὴν προσευχή της μ' αὐτὰ τὰ λόγια:

Ἔχεις τόσα ἀγγελάκια
Κεῖ ψηλὰ στὸν οὐρανό,
Στεῖλε καὶ σὲ μὲ Θεέ μου
Ἕναν ἄγγελο καλό.

Στὸ καυτὸ τὸ μέτωπό μου
Τὴν πνοή του νὰ φυσήση,
Καὶ τοῦ πυρετοῦ τὴ φλόγα
Νὰ μπορέση νὰ δροσίση.

Καὶ ὁ καλὸς Θεὸς μόλις ἄκουσε τὴν προσευχὴ τῆς μικρῆς κάλεσε ἀμέσως ἕναν ἀπ' τοὺς ἀρχαγγέλους του καὶ τοῦ εἶπε:

— Φώναξε ἀμέσως ἕναν φύλακα ἄγγελο καὶ πές του νὰ πετάξη ἴσια στὸ κρεββάτι τοῦ παιδιοῦ, καὶ ν' ἀνοίξη τὰ φτερά του σὰν βεντάλια γιὰ νὰ τοῦ κάνη ἀέρα.

Αὐτὰ εἶπε καὶ συγχρόνως φώναξε κι' ἄλλους πολλοὺς μικροὺς ἀγγέλους, μὲ στρουμπουλὰ φουσκωμένα μαγουλάκια, καὶ δίνοντας στὸν καθένα ἀπὸ ἕνα φυσερό, τοὺς διέταξε νὰ κατέβουν κι' αὐτοὶ στὴ γῆ, καὶ νὰ φυσήσουν μ' ὅλη τους τὴ δύναμη στὰ φυσερά τους γιὰ νὰ γίνη γύρω στὸ παιδὶ πιὸ δροσερὸ ἀεράκι.

Ὁ ἀρχάγγελος ἔκανε ὅπως τοῦ εἶπαν καὶ σὲ λίγο ὅλα τὰ ἀγγελάκια βρίσκονταν κοντὰ στὸ κρεββάτι τῆς Ἐλενίτσας. Ὁ φύλακας ἄγγελος στάθηκε καταμεσῆς στὸ δωμάτιο κι' ἔδωκε στοὺς μικροὺς τὸ σύνθημα, ἀνοιγοκλείνοντας τὰ μεγάλα του φτερὰ σὰν δυὸ ἄσπρες βεντάλιες. Τότε ἄρχισαν καὶ τ' ἀγγελάκια νὰ φυσοῦν ὅλα μαζί, ἄλλα μὲ τὰ φυσερά τους, ἄλλα μὲ τὸ στόμα τους φουσκώνοντας καὶ ξεφουσκώνοντας τὰ παχουλά τους μαγουλάκια. Τώβρισκαν τόσο διασκεδαστικὸ αὐτὸ τὸ παιγνίδι ποὺ δὲν ἔνοιωθαν καθόλου κούραση, καὶ μερικὰ μάλιστα πέταξαν ὡς τὸν μύλο κι' ἐξακολούθησαν νὰ φυσοῦν κι' ἐκεῖ μ' ὅση δύναμη εἶχαν τὰ πνευμόνια τους μέχρις ὅτου τὰ φτερὰ τοῦ μύλου ἄρχισαν νὰ γυρίζουν γρήγορα - γρήγορα.

Ἕνα ἁπαλὸ ἀεράκι εἶχε ἁπλωθῆ τώρα γύρω στὴν Ἐλενίτσα, κουνώντας ἀνάλαφρα τὶς ξανθές της μποῦκλες καὶ δροσίζοντας τὸ φλογισμένο της πρόσωπο. Σιγὰ σιγὰ ἔπεσε ὁ πυρετός, πέρασε ὁ πονοκέφαλος καὶ τὸ παιδὶ βυθίστηκε σ' ἕναν ἥσυχο καὶ ξεκουραστικὸ ὕπνο. Ὅταν ξύπνησε ἔνοιωθε τέτοια πεῖνα ποὺ ἀμέσως φώναξε τὴν μητέρα της καὶ τῆς ζήτησε νὰ φάη. Ἐκείνη δὲν πίστευε τ' αὐτιά της. Ἔτρεξε ἀμέσως στὴν κουζίνα καὶ ἑτοίμασε μιὰ σουπίτσα ποὺ ἡ Ἐλενίτσα τὴν καταβρόχθισε σὰν μικρὸς λύκος.

Σὲ μιὰ βδομάδα σηκώθηκε πιὰ ἀπ' τὸ κρεββάτι. Τώρα ἔτρεχε κι' ἔπαιζε πάλι μὲ τ' ἄλλα παιδιὰ καὶ τὰ μάγουλά της ἦταν ὁλόδροσα σὰν λουλούδι καὶ κατακόκκινα σὰν μῆλα. Κανένας δὲ θὰ πίστευε πὼς λίγο πρὶν ὁ θάνατος τὴν εἶχε ἀγγίξει σχεδὸν μὲ τὴν παγωμένη του ἀνάσα. Ὁ πατέρας κι' ἡ μητέρα τὰ εἶχαν χαμένα ἀπ' τὴ χαρά τους πὼς καὶ σήμερα ἀκόμα γίνονται τέτοια θαύματα.

Τὰ ἀγγελάκια ὅμως δὲν τὸ κουνοῦσαν ἀπὸ κεῖ. Νύχτα καὶ μέρα στεκόντουσαν κοντὰ στὸ μύλο. Εἶχαν πολλὴ δουλειὰ γιατὶ τὰ σακκιὰ μὲ τὸ στάρι καὶ τὸ κριθάρι εἶχαν γεμίσει πιὰ οἱ ἀποθῆκες, κι' ἔπρεπε νὰ περάσουν πολλὲς μέρες μέχρις ὅτου ἀλεστοῦν. Γι' αὐτὸ φυσοῦσαν κι' ὅλο φυσοῦσαν καὶ τὰ φτερὰ τοῦ μύλου γύριζαν γρήγορα γρήγορα χωρὶς διακοπή.

Μὰ κι' ὁ φύλακας ἄγγελος ἦταν ἀκόμα κοντὰ στὴν Ἐλενίτσα περιμένοντας νὰ μαζέψη τ' ἀγγελάκια γιὰ νὰ γυρίσουν ὅλοι μαζὶ στὸν οὐρανό.

Κι' ὅταν ὅλα πιὰ τελείωσαν, πέταξαν πάλι τὸ ἴδιο ἀθόρυβα ὅπως ὅταν εἶχαν ἔρθει στὴ γῆ, στάθηκαν μπροστὰ στὸν καλὸ Θεό, τοῦ διηγήθηκαν μὲ τὸ νὶ καὶ μὲ τὸ σῖγμα τὸ τί εἶχαν κάνει, καὶ ὕστερα στάθηκαν σὲ προσοχή, περιμένοντας τὶς καινούργιες του προσταγές. Ὁ καλὸς Θεὸς ὅμως δὲν ἤθελε νὰ τοὺς κουράση. Τοὺς ἔδωκε ἄδεια γιὰ πολλὲς μέρες νὰ ξεκουραστοῦν καὶ νὰ διασκεδάσουν. Τώρα ἦταν ἐλεύθερα νὰ τραγουδοῦν καὶ νὰ ξεφωνίζουν ὅσο θέλουν, νὰ παίζουν μουσική, νὰ κυνηγιοῦνται στὸν οὐρανό, νὰ παίζουν κρυφτὸ ἀνάμεσα στὰ σύννεφα. Τοὺς ἄξιζε ἀλήθεια, ἀφοῦ εἶχαν κάνει τόσο καλὰ τὴν δουλειά τους.

*

Πέρασαν ἀπὸ τότε ἀρκετοὶ μῆνες. Οἱ καλὲς μέρες ξαναγύρισαν στὸ σπίτι τοῦ μυλωνᾶ. Οἱ παραγγελίες ἦταν τόσο πολλὲς ποὺ ὁ μύλος μόλις πρόφταινε ν' ἀλέθη. Οἱ ἀποθῆκες γέμισαν ἀπὸ ἀλεσμένο σιτάρι. Τὸ κοτέτσι ἀπὸ κόττες. Τὸ σπίτι ἀπὸ προμήθειες ποὺ θὰ ἀρκοῦσαν γιὰ ἕνα χρόνο, κι' ὁ μυλωνᾶς κι' ἡ γυναίκα του ἦταν τρισευτυχισμένοι. Στὴ γιορτὴ τῆς Ἐλενίτσας ἔγινε μεγάλο γλέντι, ἔφαγαν, ἤπιαν καὶ χόρεψαν ὡς τὸ πρωΐ.

Ἐκείνη ὅμως δὲν ξεχνοῦσε ποτὲ νὰ κάνη κάθε βράδυ τὴν προσευχή της καὶ νὰ εὐχαριστῆ τὸν καλὸ Θεὸ ποὺ τὴν ἄκουσε καὶ τῆς ξανάδωσε τὴν ὑγεία κι' ὅλα αὐτὰ τὰ καλά. Ἔγινε μάλιστα καὶ πολὺ καλλίτερο παιδὶ ἀπ' ὅ,τι ἦταν πρίν. Ἔκανε πάντα αὐτὸ ποὺ τῆς ἔλεγαν οἱ γονιοί της, τοὺς βοηθοῦσε ὅσο μποροῦσε, καὶ μόνη της ἔγνοια ἦταν νὰ βρίσκη πάντα κάτι ποὺ ἤξερε πὼς θὰ τοὺς προξενήση χαρὰ καὶ θὰ τοὺς κάνη εὐτυχισμένους.

◆◆

ΜΙΚΡΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΑΠΟΚΟΙΜΙΕΤΑΙ

Στὸ πιὸ ψηλὸ μέρος τοῦ σπιτιοῦ, ὁ ἄνθρωπος μαραίνεται, γερνάει. Ἀκούει νὰ σβύνουν οἱ οἰκογενειακοὶ θόρυβοι. Ἀκούει νὰ τελειώνη ἡ μέρα. Στὸ δρόμο ἕνα βῆμα κανονικὸ ποὺ πλησιάζει κι' ὕστερα χάνεται. Τὸ βῆμα τοῦ τελευταίου ἐργάτη. Γυρίζει στὸ σπίτι του καὶ βιάζεται.

Ὁ ἄνεμος δὲ βογγάει πιά. Ἔφυγε, ἀκολουθώντας κεῖ κάτω τὸν ἥλιο. Ὁ στερνὸς δαυλὸς τινάζει μιὰ σπίθα καὶ βυθίζεται πρὸς τὰ πίσω μέσ' στὴ στάχτη, ὅπως τὸ καβοῦρι στὴν ἄμμο. Ἡ νύχτα εἶναι τόσο μαύρη, ποὺ φαίνεται πὼς πλάκωσε γιὰ πάντα.

Ἀλλὰ τὸ σπίτι ἀνασαίνει, σιγὰ ὅμως, ἀνεπαίσθητα, ὅπως τὰ ζῶα τοῦ χειμώνα ποὺ ναρκώνουνται στὴ γούνα τους.

Κάπου - κάπου ἀπὸ βαθιὰ ὑψώνεται ἕνας θόρυβος ἐλαφρός: ἀναστεναγμὸς τῶν κοιμισμένων μικρῶν, γέλιο ἢ λόγος ποὺ ξεφεύγει ἀπὸ ὄνειρο.

Τὸ γέρικο ἔπιπλο τρίζει μιὰ τελευταία φορὰ αὐστηρά.

Ὅλα τελειώνουν. Ὅλα μαρμαρώνουν. Ἡ σιωπὴ γίνεται ἕνα μὲ τὴ νύχτα, ἀνακατώνουνται.

Ὁ ἄνθρωπος ποὺ γερνάει, φτερούγισε.

Πλανιέται, καθαρὴ ψυχὴ ἀνάμεσα στὸ χῶρο καὶ στὸ χρόνο. Χάνεται, ξαναφαίνεται, χάνεται πάλι, ἀφανίζεται.

Μιὰ μέρα βουλιάζει πάντα στὴν ἄβυσσο.

Κοιμηθῆτε! Κοιμηθῆτε! Θ' ἀνταμωθοῦμε αὔριο.

GEORGES DUHAMEL

Μετάφραση: Ἄλκη Ροδόπουλου

◆◆

Προαιρετικὲς εἰσφορὲς

Ἐλάβαμε τὶς παρακάτω προαιρετικὲς εἰσφορές.

Θεόδωρος Χριστίδης (33 - 52) ..	2.000
Μαίρη Πεταλούδα (33 - 58)	2.000

ΟΙ ΔΥΟ ΠΡΩΤΕΣ ΗΡΩΪΔΕΣ ΤΗΣ ΡΩΜΙΟΣΥΝΗΣ

Μόλις καλοκάθισε ὁ Μεχμέτης στοῦ Παλαιολόγου τὸ θρόνο, μόλις ἔστησε τὸ κράτος του στοῦ παλιοῦ μας οὐρανοῦ τὰ χαλάσματα, κι' ἀμέσως τονὲ χαιρέτησε ὁ ρωμαΐϊκος ἡρωϊσμός. Δὲν ἦρθε δὰ καὶ μὲ μεγάλη ὁρμὴ στὴν ἀρχή. Δὲν τὸν πλημμύρισε τὸ ρημαγμένο μας τόπο. Ἔμεινε μάλιστα ἔρμος ὁ τόπος, ἔμεινε κουφὸς κ' ἄλαλος καὶ τρομαγμένος ὡς δυὸ αἰῶνες, ἂν ὄχι καὶ τρεῖς.

Στοῦ Μεχμέτη τὸ δρόμο ἀπάνω ὅμως φανερωθήκανε δυὸ περιστατικά, ποὺ λὲς κ' εἶχε νόημα ἡ φανέρωσή τους. Νόημα ποὺ ἔπρεπε νὰ τὸν κάμῃ νὰ κοντοσταθῇ τὸ Μεχμέτη, καὶ νὰ καλοσυλλογιστῇ. Τὸ συλλογίστηκε ἄραγες; Δὲ ·ᾶς λέγει ἡ

ἱστορία. Ὁ κοινὸς νοῦς ὅμως μπορεῖ νὰ μᾶς τὸ πῇ σήμερα, πὼς ἔθνος, ποὺ μέσα ἀπὸ τέτοια ρήμαξη μπορεῖ νὰ βγάλῃ ἄξαφνα δυὸ Ἡρωΐδες, τέτοιο ἔθνος χρειάζεται προσοχή, ἂν εἶσαι τύραννός του, κρύβει ἐλπίδες βαθιὲς καὶ μεγάλες, ἂν εἶσαι παιδί του. Πολὺ μάλιστα βαθιὲς ἐλπίδες, ἀφοῦ πέρασαν αἰῶνες γιὰ νὰ βλαστήσουν, κ' ἴσως ἴσως ἀκόμα δὲν καλοβλάστησαν.

Ρωμιοποῦλες μου, ἐσεῖς τὴν ἔχετε αὐτὴ τὴν τιμή. Γυναῖκες ἦταν ἐκεῖνες ποὺ τοῦ πρωτοεῖπαν τοῦ τυράννου τὶ τὸν περίμενε, καὶ τὶ πρέπει νὰ τὸν προσμένῃ ἀκόμα. Ἀπὸ τὴν Τραπεζοῦντα ἦταν ἡ μιά, καὶ βασίλισσα. Ἀπὸ τὴ Λῆμνο ἡ ἄλλη, ἁπλὴ νησιώτισσα. Ἡ πρώτη, πρωταγωνίστρια στὸ μαρτύριο, στὴν καρτερία καὶ στὴν ἀπόφαση. Ἡ ἄλλη, στὸ σπαθὶ καὶ στὸν πόλεμο. Ἡρωΐδες κ' οἱ δυό τους.

Ἅμα ἔπεσε ἡ Πόλη, ἕνα φύσημα ἔσωνε νὰ ρίξῃ καὶ τὴν Τραπεζοῦντα. Φύσηξε λοιπὸν ὁ Μεχμέτης, καὶ ριζοκόπηκε ἡ βυζαντινὴ ἐκείνη παραφυάδα. Ἔστειλε μήνυμα τοῦ βασιλέα τοῦ Δαβὶδ πὼς ἂν παραδοθῇ δίχως πόλεμο, θὰ τοῦ χαρίσῃ τὴ ζωή, θὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ χαίρεται καὶ τὸ εἶναι του. Κι' ἔτσι ἡ Τραπεζοῦντα παραδόθηκε δίχως πόλεμο. Βασιλόπουλα, ἕνας ἀδερφός, ὁ Ἀλέξης, κ' ἕνας ἀνεψιὸς τοῦ Δαβίδ, κουβαλιοῦνται στὴ Ρωμουνία καὶ κλειοῦνται σ' ἕναν πύργο μέσα, νὰ χαίρουνται τὰ καλά τους. Οἱ θησαυροὶ ὅμως ἐκεῖνοι τὸν ἐγαργάλιζαν τὸ Μεχμέτη. Καὶ ἀφορμὴ πὼς ὁ Δαβὶδ ἔστελνε μυστικὰ γράμματα τοῦ βασιλέα τῆς Περσίας, προστάζει ὁ Σουλτάνος νὰ κοποῦν ὅλοι τους Δαβίδ, Ἀλέξης, βασιλόπουλα, ὅλοι πάστρα, καὶ μητ' αὐτὸ μονάχα, παρὰ ψυχὴ νὰ μὴν τολμήσῃ νὰ σιμώσῃ τὰ λείψανα, μόνε νὰ μείνουνε στὰ ὄρνια καὶ στοὺς σκύλους.

Τότες πρόβαλε ἡ πρώτη μας Ἡρωΐδα, ἡ Ἀντιγόνη μαζὶ καὶ Νιόβη. Τότες εἶναι ποὺ ἡ Ἑλένη ἡ Κατακουζινή, ἀψηφώντας φοβέρες καὶ προσταγές, μὲ τρίχινο φόρεμα ντυμένη, μὲ σκαφτήρι στὸ βασιλικό της χέρι, πῆγε στὸν τόπο ποὺ κοίτουνταν οἱ νεκροί. ἔσκαψε μονάχη της ἕνα καὶ μεγάλο λάκκο, φρόντιζε σκάφτοντας νὰ διώχνῃ τὰ ὄρνια ἀπὸ τὰ λείψανα, καὶ σὰν πλάκωσε ἡ νύχτα, τἄθαψε καὶ τὰ μοιρολόγησε στὸ σκοτάδι.

Δὲν πέρασε πολὺς καιρός, καὶ τοὺς ἀκολούθησε κ' ἐκείνη στὸν τάφο, ἀπὸ τὴ θλίψη φαρμακευμένη.

Δεκατρία χρόνια κατόπι (1475), ἄλλο διαβατάρικο ἀστέρι προβγαίνει ἀπὸ τὴ Λῆμνο, καὶ ξελάμπει, καὶ φέγγει ὁ κόσμος ἀπὸ ἡρωϊσμό. Τοῦ ἴδιου τοῦ Μενμέτη ἕνας πασᾶς, ὁ Σουλεϊμάνης, πέφτει ἀπάνω στὴ Λῆμνο. Τὴν εἶχαν τότες τὴ Λῆμνο οἱ Βενετοί, καὶ μαζὶ μ' αὐτοὺς ἀντιστάθηκαν καὶ οἱ δικοί μας. Ἕνας τότε ἦταν κι' ὁ πατέρας τῆς περιξάκουστης τῆς Μαρούλας. Πολιορκοῦσαν οἱ Τοῦρκοι τὸ Κόκκινο, κ' ἐκεῖ πολεμώντας ἔπεσε ὁ πατέρας Ἔπρεπε νὰ πέσῃ ὁ γέρος γιὰ νὰ ζήσῃ τῆς κόρης του τὄνομα. Γιατί, μόλις τὸν εἶδε σκοτωμένο ἡ Μαροῦλα, κι' ἁρπάζει τὸ σπαθί του καὶ τὴν ἀσπίδα, τρέχει καταπάνω στοὺς Τούρκους, δίνει θάρρος στοὺς ἄντρες, καὶ δρόμο οἱ Τοῦρκοι. Κι ἔτσι σώθηκε ἡ Λῆμνο, τοὐλάχιστο αὐτὴ τὴ φορά.

Ὁ Βενετὸς ἀριστράτηγος, ὁ Λορεδάνος, τῆς ἔκανε, λέει ὁ ἱστορικός, μεγάλες τιμές. Ὡς καὶ μ' ἕνα εὐγενῆ ἀξιωματικὸ πρότεινε νὰ τὴν παντρέψῃ κ' ἀπὸ τὸ ταμεῖο τῆς Δημοκρατίας νὰ τὴν προικίσῃ. Δὲ μᾶς ἀναφέρνει ἂν ἡ Μαρούλα τὶς δέχτηκε αὐτὲς τὶς τιμές. Τὶς δέχτηκε ἢ ὄχι, τὸ γλυκό της ὄνομα δὲ θὰ τὸ ξεχάσῃ ἡ Ρωμιοσύνη.

Τί ἔχεις καὶ βλέπεις ἔτσι συλλογισμένος αὐτὸ τὸ καΐκι; ρωτάει ἡ Μαριγὼ τὸ Φώτη, τὸν ἄντρα της, ἐκεῖ ποὺ καθότανε κοντὰ στὸ παράθυρο, κατὰ τὸ γιαλό.

— Νά, βλέπω τὴ θάλασσα, καὶ θαυμάζω τὴν ὀμορφιά της. Τί, βλέπω!

— Δὲν ἔβλεπες τὴ θάλασσα. Τὸ καΐκι ἔβλεπες. Τί εἶναι αὐτὸ τὸ καΐκι.

— Καλά, τὄβλεπα καὶ τὸ καΐκι μὲ τἄσπρα πανιά του.

— Καὶ τί συλλογιώσουν;

— Τὶ καλὰ νὰ μᾶς φέρνῃ!

— Χριστὲ καὶ Παναγιά μου! Νὰ μὴ θέλῃ μαθὲς αὐτὸς ὁ χριστιανὸς νὰ μοῦ πῇ κ' ἕνα στοχασμό του.

Κι' ἔφυγε ἡ Μαριγὼ θυμωμένη.

Ἔμεινε μοναχός του ὁ Φώτης. Ἔρριξε μιὰ ματιὰ κατὰ τὴν πόρτα χαμογελώντας, κούνησε τὸ κεφάλι του, κι' ἄρχισε νὰ μιλάῃ μοναχός του:

— Ἔβλεπα, ἔβλεπα, καὶ ποὺ νὰ σοῦ τὰ λέω Μαριγώ μου, τὶ ἔβλεπα! Τὴ μοίρα σου καὶ τὴ μοίρα μου ἔβλεπα. Τὴν ἀγάπη μου καὶ τὴν ἐλπίδα μου ἔβλεπα. Νὰ τὶ ἔβλεπα.

Καὶ γύρισε πάλι κατὰ τὴ θάλασσα καὶ κοίταζε τὸ καΐκι ὁ Φώτης.

— Νά το, κι' ἀράζει πάλι. Κάτω τὰ πανιά, μάγινα τὸ σίδερο. Ὄξω οἱ ναῦτες κι' ἴσια στὸ καπηλιό. Ὄξω τὰ βαρέλια κ' οἱ βρῶμες. Νά τες οἱ γλυκὲς οἱ ἐλπίδες. Κατέβα καὶ πήγαινε νὰ τὶς δῇς νὰ τὶς καμαρώσῃς. Σαρδέλλες καὶ σιντίνα!

Καὶ στάθηκε πάλι συλλογισμένος.

— Εἶναι τώρα τρία χρόνια ποὺ ἔβλεπα μιὰ βαρκούλα, μακριὰ μακριά, στοῦ πελάγου τὴν ἄκρη. Ἓν ἄσπρο σημαδάκι καὶ τίποτες ἄλλο. Μὰ τὶ ὀμορφιὰ ποὺ τὴν εἶχε στὰ γαλάζια νερά! Τὸ κοίταζα καὶ δὲν τὸ χόρταινα. Σιγὰ σιγὰ ἀπὸ σημαδάκι ἔγινε σωστὸ πανί, ἕνα πανὶ καὶ καλὸ τὸ εἶχε ἡ ἀξέχαστη ἐκείνη βαρκούλα. Μὰ τὶ πεταλούδα ἦταν ἐκείνη! Τὶ μαγευτικὸ πρᾶμα! Χρόνος πέρασε, κι' ἀκόμα ἔπαιζε ἡ βαρκούλα στὰ γαλάζια νερά! Ἄλλος ἕνας χρόνος, κι' ἔβλεπες καὶ τὸ γαλάζιο σκαφάκι της, ποὺ τἄσκιζε τὰ κύματα κι' ὅλο ἤρχουνταν, ἤρχουνταν. Ἀκόμα λιγάκι, κ' ἔβλεπες καὶ τὸ ναύτη μὲς τὴ βαρκούλα. Τὶ μαγευτικὸ πρᾶμα. Τί Θεὸς ἐκεῖνος ποὺ ἀρμένιζε ἐκεῖ μέσα! Ἔλεγε κ' ἔπαιζε μὲ τὴ θάλασσα τὸ σκαφάκι, καθὼς ἐπλησίαζε τὴν ἀκρογιαλιά. Ἔτσι σοῦ ἐρχότανε

νὰ τρέξῃς καὶ νὰ τ' ἀγκαλιάσῃς. Τἄκουγες τώρα τὸ γλυκὸ μουρμουρητὸ τοῦ ἀφροῦ ποὺ σήκωνε ἡ πεταχτὴ πλώρη του, τἄκουγες καὶ τὸ πανάκι ποὺ πετοῦσε στ' ἀγέρι καθὼς κατέβαινε. Κατέβηκε τὸ πανί. Σηκώνετ' ὁ ναύτης, τὸ δένει, παίρνει τὸ κοντάρι, καὶ φέρνει τὴ βάρκα στὴν ἀκρογιαλιά. Τρέχω νὰ πηδήσω μέσα νὰ τὴ χαρῶ τὴ βαρκούλα. Τὶ πρᾶμα ἦταν ἐκεῖνο! Τὶ ἀνυπόφερτη σιντίνα καὶ ψαρίλα, τὶ παλιόξυλα καὶ κατραμωμένα σκοινιὰ ριχμένα δῶ καὶ κεῖ! Κι' ὁ ναύτης! Τὶ χαμένο κορμὶ ποὺ μήτε μὲ καλημέρισε! Ἄχ, ἦταν ἡ ἀγάπη μου κ' ἡ ἐλπίδα μου! Κατάλευκη βαρκούλα στὰ μακριά, καὶ στ' ἄραγμα της — ψαρόβαρκα!

ΑΡΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ

Ἡ Σελίδα τῶν Μικρῶν

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ ΜΕ ΤΗ ΓΙΑΓΙΑ

Προετοιμασίες

Ἀγαπητά μου παιδιά,

Στὶς χαρές σας εἶστε τοῦτες τὶς μέρες. Καινούργιες ποδιές, καινούργια βιβλία, καινούργια τετράδια, ὄμορφη τσάντα, κασετινίτσα γεμάτη μολύβια καὶ χρώματα.

Σᾶς βλέπω σκυμμένα στὰ τραπεζάκια σας, νὰ τὰ νιάζεστε ὅλα, μ' ἀγάπη καὶ περηφάνεια. Ντύνετε τὰ τετράδια, βάζετε τὶς τικέτες καὶ γράφετε μὲ πολλὴ προσοχὴ τ' ὄνομά σας. Καὶ τί καμάρι! Κάτω ἀπ' αὐτό, σημειώνετε καὶ τὴν τάξη σας. Πρώτη φορὰ τὴν καινούργια σας τάξη. Πότε φτάσατε ἐκεῖ! Εὔχομαι, παιδιά μου, νὰ προοδεύετε πάντα.

Μὰ νά κι' ὁ καυγὰς ποὺ ξέσπασε στὸ δικό μου μελισσολόϊ.

— Ἡ Δροσούλα μοῦ πῆρε τὸ βιβλίο, γιαγιά, μάλωσέ την. Θὰ τὸ χαλάση.

— Ὁ Δημητρὸς κάθισε ἐπάνω στὴ σάκκα μου. Νά κι' ἐγώ!

Κι' ἡ Ἀννούλα παίρνει τὴ σάκκα τοῦ Δημητροῦ καὶ τὴ ρίχνει στὸ πάτωμα.

Ὁ Κώστας καυχιέται πὼς τὰ τετράδιά του εἶναι ντυμένα καλλίτερα ἀπὸ ὅλων τῶν ἄλλων παιδιῶν καὶ γυρεύει νὰ τὸν παινέσουμε.

«Καινούργιο μου καλάθι, καὶ ποῦ νὰ σὲ κρεμάσω!» πειράζω τὰ μαθητούδια μου.

—«Κι' ὅταν παλιώσης ποῦ νὰ σὲ πετάξω» συμπληρώνει ὁ Τέλης, ποὺ ἔχει μεγάλες ἱκανότητες στὸ νὰ παλιώνη τὸ κάθε καινούργιο.

Ὅλοι γελᾶμε καὶ καμαρώνουμε τὶς μαθητικὲς αὐτὲς προετοιμασίες. Μυρίζει σχολεῖο. Μπῆκε ἡ τάξη στὸ σπίτι. Κάθε μικρὸς στρατιώτης ὁπλίζεται γιὰ τὴ νέα μάχη. Τὸ φθινόπωρο ἦρθε μὲ τὸ μεγαλύτερο δῶρο γιὰ σᾶς παιδιά μου.

Ἐλπίζω πὼς τὸ δεχτήκατε μὲ χαρὰ καὶ μὲ προθυμία. Πόσα κρατάει στὰ χέρια του γιὰ νὰ σᾶς χαρίση: Τραγούδια, παιχνίδια, νέες εὐχάριστες γνώσεις! Ἕνα καινούργιο δάσκαλο ἢ τὸ ξανανταμωμα μὲ τὸν παλιό, ποὺ τὸν λαχταρήσατε. Μὲ γειά σας καὶ μὲ χαρά σας, τὰ δῶρα τοῦ φθινοπώρου! Γέμισαν οἱ αὐλὲς τοῦ σχολειοῦ χελιδόνια στὴ θέση ἐκείνων, ποὺ ἔφυγαν γιὰ τὶς ξένες χῶρες.

Τιτιβίζετε, συλλαβίζοντας τὸ βιβλίο τὸ νιόκοπο. Πόσες εἰκόνες!

Νὰ κρατήσετε τὴν ὡραία αὐτὴ διάθεση ὅλη τὴ χρονιά. Κι' ὅταν ἀποχαιρετίσετε πάλι τὸ θρανίο, νάχετε ψηλώσει μιὰ τάξη. Μὲ γειά σας καὶ μὲ χαρά σας, παιδιά μου.

Σᾶς φιλῶ
Ἡ γιαγιὰ ΚΑΝΤΙΑΝΗ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΑΚΙ ΜΑΣ

Ὁ ΠΙΤΣΙΚΟΚΟΣ

Μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρὸ σὲ μιὰν μεγάλη πόλη, ζοῦσε ἕνας μικρὸς - μικρὸς ρολογᾶς, ποὺ ἐπειδὴ ἦταν μικρούλης τὸν φώναζαν ὅλοι «Πιτσικόκο». Ὁ Πιτσικόκος εἶχε μάθει ἀπ' τὸν πατέρα του τὴν τέχνη καὶ σὰν πέθανε ἐκεῖνος ἀνέλαβε αὐτὸς νὰ κρατήση τὸ μαγαζί. Καὶ μ' ὅλο ποὺ ὁ Πιτσικόκος ἦταν μόλις δεκαπέντε χρόνων ἦταν ἕνας καλὸς ρολογᾶς καὶ εἶχε καὶ ἀρκετὴ πελατεία. Ἀπ' τὰ ξημερώματα ὡς τὴν μαύρη νύχτα ὁ Πιτσικόκος καταγινόταν μὲ τὰ ρολόγια. Διόρθωνε αὐτὰ ποὺ τοῦ ἔφερναν οἱ πελάτες του, ἀλλὰ ἐκεῖνο ποὺ ἀγαποῦσε πιὸ πολὺ ἀπ' ὅλα ἦταν νὰ μαζεύη ρολόγια παληὰ νὰ λύνη κάθε βίδα καὶ βιδούλα τους, ν' ἀνακατεύη τὶς μηχανές τους καὶ νὰ προσπαθῆ νὰ τοὺς ξαναδώση ζωὴ καὶ νὰ τοὺς δώση μαζὶ καὶ μιλιά. Κι' ὁ Πιτσικόκος κατάφερνε νὰ κάνη τὰ ρολόγια αὐτὰ νὰ φωνάζουν σὰν πετεινοὶ καὶ νὰ κελαϊδοῦν σὰν πουλιά.

Ἡ μάνα του ποὺ τὸν ἔβλεπε ν' ἀσχολῆται ὧρες ὁλόκληρες μ' αὐτὰ τὰ πράγματα κουνοῦσε μὲ λύπη τὸ κεφάλι.

—Ἄχ! Πιτσικόκο μου, ἔλεγε. Τί κάθεσαι καὶ χάνεις τὸν καιρό σου μ' αὐτὰ τὰ παιχνίδια; Τουλάχιστον νὰ τὰ πουλούσες αὐτά, ποὺ φκιάνεις; Μὰ ἐσὺ βλέπεις δὲν θὲς νὰ πουλήσης οὔτε ἕνα, ὅσα λεφτὰ κι' ἂν σοῦ δίνουν.

— Μάνα μου, ἀπαντοῦσε ὁ Πιτσικόκος. Ἀρκετὰ κερδίζω ἀπ' τὰ ρολόγια ποὺ μοῦ φέρνουν καὶ διορθώνω. Ἄσε με νὰ κάνω κι' ἐγὼ τὸ κέφι μου καὶ θὰ δῇς μιὰ μέρα, ποὺ θὰ γίνουμε πλούσιοι. Θὰ καταφέρω νὰ κάνω ἕνα ρολόϊ ποὺ θὰ λέη τὶς ὧρες μ' ἀνθρώπινη μιλιά.

Ἀλλὰ ἡ μάνα τοῦ Πιτσικόκου κουνοῦσε μὲ λύπη τὸ κεφάλι κι' ἔλεγε:

— Θεέ μου, δῶσε φώτιση στὸ παιδάκι μου γιατὶ αὐτὰ ποὺ θέλει νὰ κάνη εἶναι πράγματα διαβολικά.

Μὰ ὁ Πιτσικόκος τὴν δουλειά του. Ἔλυνε ρολόγια, ἀνακάτευε τὶς μηχανὲς καὶ προσπαθοῦσε νὰ κατασκευάση τὸ «ἀνθρώπινο ρολόϊ».

Ἔτσι περνοῦσαν οἱ μέρες περνοῦσαν τὰ χρόνια κι' ὁ Πιτσικόκος εἶχε γίνει πιὰ ἕνα ὡραῖο παλληκάρι. Κι' ὅλες οἱ κοπέλλες τὸν ἤθελαν γιὰ ἄντρα τους κι' ἡ μάνα του τὸν παρακαλοῦσε νὰ παντρευτῆ καὶ νὰ τῆς δώση ἐγγονάκια. Ἀλλ' ὁ Πιτσικόκος δὲν ἄκουγε κανένα.

Ὥσπου μιὰ μέρα κουρασμένος ὁ Πιτσικόκος πῆγε νὰ ξαπλώση μέσα στὸ δάσος καὶ νὰ σκεφθῆ μέσ' τὴν ἡσυχία του τὸ «ἀνθρώπινο ρολόϊ». Μὰ κεῖ ποὺ καθόταν ξεχασμένος ἔνοιωσε κάποιον νὰ τοῦ χτυπᾶ τὸν ὦμο. Γυρνᾶ ὁ Πιτσικόκος καὶ βλέπει ἕνα γέρο μὲ μιὰ γενειάδα ἴσαμε κάτω.

—Ἐγὼ τοῦ λέει ὁ γέρος θὰ σοῦ δώσω μιὰ σφυριχτρούλα, ποὺ σὰν τὴν βάλης στὸ ρολόϊ σου θ' ἀποκτήση ἀμέσως ἀνθρώπινη μιλιά. Μὰ γι' ἀντάλλαγμα θὰ πάρης τὴν κόρη μου γυναίκα σου, χωρὶς νὰ ζητήσης νὰ τὴν δῇς πρίν.

— Δός μου τὴν σφυρίχτρα, ἀπάντησε τρελλὸς ἀπὸ χαρὰ ὁ Πιτσικόκος καὶ παίρνω τὴν κόρη σου γυναίκα, ὅσο κι' ἂν εἶναι κακοφτιαγμένη.

— Πρόσεξε μὴ μετανοιώσης μετά!

— Δὲν πρόκειται νὰ μετανοιώσω, δός μου τὴν σφυρίχτρα.

— Θὰ τὴν βρῇς στὸ σπίτι σου καθὼς καὶ τὴν κόρη μου, εἶπε ὁ μυστηριώδης γέρος καὶ χάθηκε σὰν φύσημα τοῦ ἀέρα.

Ὁ Πιτσικόκος ἔτριψε τὰ μάτια του, τσίμπησε τὰ χέρια του καὶ σὰν βεβαιώθηκε πὼς ἦταν ξύπνιος ἔτρεξε στὸ σπίτι του. Μ' ἀνυπομονησία ἄνοιξε τὴ πόρτα, ἀνέβηκε τὴ σκάλα, ἔφθασε στὸ δωμάτιό του κι' ὅρμησε μέσα... Μὰ αὐτὸ ποὺ εἶδε τὸν ἔκανε νὰ τὰ χάση: Πάνω στὸ κρεββάτι του καθόταν μιὰ βατραχίνα καὶ κρατοῦσε μιὰ σφυρίχτρα στὸ στόμα. Ὁ Πιτσικόκος κατάλαβε πὼς ἔπρεπε νὰ κάνη τὴ βατραχίνα γυναίκα του κι' ἄρχισε νὰ νοιώθη τὴ δυστυχία του. Χωρὶς κέφι πῆρε τὴ σφυρίχτρα, τὴν ἔβαλε μέσα σ' ἕνα ἀπ' τὰ ρολόγια του καὶ τ' ἄκουσε ἀμέσως νὰ λέη τὶς ὧρες μ' ἀνθρώπινη μιλιά.

Ὅλος ὁ κόσμος ἔμαθε τὸ κατόρθωμα τοῦ Πιτσικόκου καὶ μιλοῦσαν γι' αὐτὸ καὶ ὅλοι τὸν θαύμαζαν. Μὰ ὁ Πιτσικόκος δὲν εἶχε κέφι νὰ μιλήση σὲ κανένα. Ξέχασε πιὰ τὰ ρολόγια του καὶ τὴν δουλειά του καὶ κλεινόταν ὧρες ὁλόκληρες στὸ δωμάτιό του. Καὶ κρατώντας στὰ χέρια τὴν βατραχίνα του τὴν χάϊδευε καὶ τῆς μιλοῦσε γιὰ τὰ ὄνειρά του. Ὥσπου πιὰ ὁ Πιτσικόκος τὸ πῆρε ἀπόφαση καὶ μιὰ μέρα σηκώθηκε μαζὶ μὲ τὴν βατραχίνα του καὶ

(Συνέχεια στὴ σελίδα 551)

ΠΩΣ ΚΛΑΔΕΥΟΝΤΑΙ ΤΑ ΔΕΝΤΡΑ

Μιλήσαμε σὲ προηγούμενο γιὰ τὸ πῶς κλαδεύονται τὰ ὀπωροφόρα δέντρα τὸν πρῶτο καὶ τὸν δεύτερο χρόνο, γιὰ νὰ πάρουν τὸ σχῆμα τῆς πυραμίδας. Τώρα θὰ μιλήσωμε γιὰ τὸ τί πρέπει νὰ κάνωμε τὸν τρίτο χρόνο.

Τὸν χειμῶνα τοῦ τρίτου χρόνου, λοιπόν, κάνομε τὴν ἴδια δουλειὰ ποὺ κάναμε τὸν προηγούμενο. Δηλαδὴ κόβομε τὸ κομμάτι ὅπου ἦταν δεμένο τὸ βλαστάρι τῆς προέκτασης τοῦ ἄξονος τοῦ δεύτερου χρόνου (δηλαδὴ ἐκεῖνο ποὺ ἀποτελεῖ τὴν κορυφὴ τοῦ δέντρου), κόβομε τὸ βλαστάρι τῆς προέκτασης τοῦ δεύτερου χρόνου ὕστερα ἀπὸ τὸ ἕκτο μάτι μετρώντας πάντα τὰ μάτια, ἀρχίζοντας ἀπὸ τὴ βάση τοῦ κλώνου κι' ἀφήνοντας καινούργιο κομμάτι γιὰ νὰ δεθῆ ἀπάνω τὸ βλαστάρι τῆς νέας προέκτασης. Προσέχομε δὲ πάλι, τὸ μάτι αὐτοῦ τοῦ βλασταριοῦ, νὰ εἶναι σὲ ἀντίθετο μέρος ἀπὸ τὸ μάτι ποὺ μᾶς ἔδωσε αὐτὸ τὸ βλαστάρι.

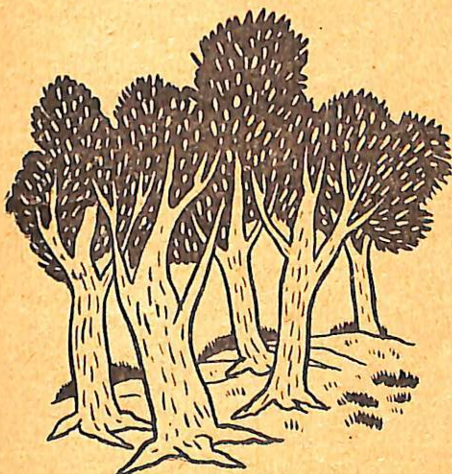
Ὕστερα κόβομε τὰ βλαστάρια ποὺ παραμάκρυναν ὅπως κάναμε καὶ τὸν πρῶτο χρόνο, ἀφήνοντας 5 ἢ 6 - 7 μάτια, ἀνάλογα μὲ τὴν εὐρωστία τους. Τὸ ἴδιο κάνομε καὶ στὰ κλαριὰ ποὺ βγῆκαν ἀπὸ τὸ κομμάτι τοῦ ἄξονα τοῦ δεύτερου χρόνου (αὐτὰ φαίνονται δύσκολα, ἀλλὰ ἂν κοιτάξη κανεὶς τὰ σχήματα, θὰ δῆ πῶς εἶναι πολὺ ἁπλᾶ!)

Τώρα ἔχομε νὰ κάνωμε τὴν παρατήρηση ὅτι οἱ πρῶτοι κλῶνοι πρὸς τὴ βάση, ἔχουν κι' ἄλλα πλαγινὰ κλαριά, ποὺ θὰ γίνουν μὲ τὸν καιρὸ καρποφόρα κλαριά.

Αὐτὰ τὰ κλαδεύομε ὥστε νὰ τοὺς μείνουν μόνον 2 ἢ 3 ἢ 4 μάτια, ἀνάλογα μὲ τὴν δύναμη ποὺ δείχνουν πῶς ἔχουν.

Ἀργότερα θὰ σᾶς ἐξηγήσω πῶς αὐτὰ τὰ κλαριὰ θὰ γίνουν ὀπωροφόρα.

Ὅλον τὸν τρίτο χρόνο, θὰ προσέχωμε ἂν ἀναπτύσσεται (μεγαλώνει) τὸ δέντρο μὲ

ἰσορροπία, καὶ θὰ κόβωμε ὅλα τὰ περιττὰ κλαριὰ ἐκτὸς ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ θάβγουν ἀπὸ τὰ μάτια ποὺ ἀφήσαμε. Συγχρόνως δέ, θὰ κορυφολογοῦμε ἐκεῖνα τὰ κλαριὰ ποὺ μεγαλώνουν περισσότερο καὶ πιὸ γρήγορα ἀπὸ τὰ ἄλλα. Τὸν τέταρτο χρόνο τὰ πράγματα περιπλέκονται κάπως, γιατὶ στὴν βάση τοῦ δέντρου βγαίνουν καρποφόρα κλωνάρια (δηλαδὴ πάνω στοὺς τρίχρονους κλώνους). Καὶ σ' αὐτὰ μὲν τὰ κλαριὰ θὰ ἐφαρμόσωμε τὸ κλάδεμα τοῦ κανονισμοῦ τῆς καρποφορίας, πάνω δὲ στὸν ἄθονα καὶ στὰ λοιπὰ κλαριά, τὸ κλάδεμα τοῦ κανονισμοῦ τοῦ σχήματος, ὅπως κάναμε ἀπὸ τότε ποὺς φυτέψαμε τὸ δέντρο ὡς σήμερα.

Τὰ δέντρα, τὰ πρῶτα χρόνια τῆς βλάστησής τους εἶναι ρωμαλέα, καὶ γι' αὐτὸ μποροῦν νὰ παράγουν 5, 6, καὶ 7 κλώνους τὸ χρόνο. Ὅταν ὅμως ἀρχίση ἡ καρποφορία, ἡ εὐρωστία τους ἐλαττώνεται, γιατὶ οἱ χυμοὶ μοιράζονται. Ἄλλοι χρησιμοποιοῦνται γιὰ νὰ γίνη ξύλο, ἄλλοι γιὰ τὴν συντήρηση τοῦ δέντρου, κι' ἄλλοι γιὰ τὴν παραγωγὴ τοῦ καρποῦ. Γι' αὐτὸ κι' ἐμεῖς πρέπει νὰ λιγοστέψωμε τὰ ξυλοφόρα μάτια, περιορίζοντάς τα σὲ τρία ἢ λιγώτερα. Ἂν παρατηρήσωμε στὸ δέντρο ἀδυναμία, τ' ἀφήνομε ν' ἀναπαυθῆ ἕνα ἢ δύο χρόνια.

Στὸ ἐρχόμενο θὰ σᾶς πῶ πῶς δίνομε στὸ δέντρο σχῆμα ποτηριοῦ (κυπελλῶδες).

ΠΩΣ ΘΑ ΟΡΓΩΣΩΜΕ ΤΟ ΧΩΡΑΦΙ ΜΑΣ ΤΟ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ

Ἔχομε πῆ στὰ προηγούμενα πῶς ἂν θέλωμε νὰ σπείρωμε στάρι, πρέπει νὰ ὀργώσωμε τὸ χωράφι μας ἀμέσως ὕστερα ἀπὸ τὸν θερισμό. Τὰ καλοκαιριάτικα ὀργώματα κάνουν τὸ χῶμα ἀφράτο, πολλαπλασιάζουν τοὺς ἀπαραίτητους μικροοργανισμούς, ξεραίνουν τὰ ζιζάνια, καὶ ὑποβοηθοῦν τὴν νιτροποίηση.

Τὸ φθινόπωρο, νωρίς, πρὶν βρέξη, θὰ ὀργώσωμε γιὰ δεύτερη φορὰ σταυρωτὰ καὶ ὅσον τὸ δυνατὸ πιὸ βαθειά. Κι' ὕστερα θὰ ὀργώσωμε γιὰ τρίτη φορά.

Ἔτσι τὸ χωράφι μας θὰ ρουφήξη σὰν σφουγγάρι τὸ πρωτοβρόχι. Ἂν μάλιστα θέλομε νὰ κάνωμε σωστὴ δουλειά, πρέπει ὕστερα ἀπὸ κάθε δυνατὴ βροχὴ καὶ μόλις ἡ ἐπιφάνεια τοῦ χώματος σκληραίνεται (πιάνει κρούστα) νὰ σβαρνίσωμε καλὰ μὲ σιδερένια σβάρνα γιὰ νὰ ἐμποδίσωμε τὸ νερὸ ποὺ ἀποθηκεύτηκε νὰ ἐξατμιστῆ.

Ὕστερα, περνᾶμε τὸν κύλινδρο γιὰ νὰ πιεσθῆ τὸ χῶμα καὶ νὰ κάνη τὴν ὑγρασία ν' ἀνέβη στὴν ἐπιφάνεια, ὅπως χρειάζεται γιὰ τὸ φύτρωμα τοῦ σπόρου.

ΛΙΠΑΣΜΑ

Σᾶς ἔχω μιλήσει τόσες φορὲς γιὰ τὰ λιπάσματα, ποὺ ἐλπίζω νὰ θυμᾶστε πῶς τὰ φυτὰ γιὰ νὰ μεγαλώσουν ἔχουν κυρίως ἀνάγκη ἀπὸ ἄζωτο, κάλι, φωσφορικὸ καὶ ἀσβέστι.

Ἄζωτο. Τὸ χῶμα πλουτίζεται σὲ ἄζωτο ἀπὸ τὸ βρόχινο νερό, ἢ ἂν σπείραμε πρὶν στὸ χωράφι ὄσπρια, συγκρατεῖται ἀπὸ τὴν ἀτμόσφαιρα ἀπὸ τοὺς μικροοργανισμοὺς τοῦ ἐδάφους.

Ἔτσι, ὕστερα ἀπὸ σκαλιστικὴ καλλιέργεια, (μπαμπάκι, καπνό, ἢ ὅ,τι ἄλλο σκαλιστικό) τὸ χωράφι μας δὲν χρειάζεται ἄζωτο. Ὅπως κι' ἂν εἶναι μαυρόχωμα.

Ὕστερα ὅμως ἀπὸ ἐξαντλητικὴ καλλιέργεια (πατάτα, σουσάμι, καλαμπόκι) ἢ ὅταν σπέρνομε συνέχεια στάρι, χρειάζεται ἄζωτο.

Κάλι. Καθὼς σᾶς ἔχω ξαναπῆ, τὸ κάλι κάνει σκληρὴ κι' ἀνθεχτικὴ τὴν καλαμιά, καὶ δὲν πλαγιάζουν εὔκολα τὰ φυτά. Στὰ σκληροχώματα δὲν χρειάζεται πολὺ κάλι. Ἀλλὰ τὰ ἐλαφρὰ ἔχουν.

Φωσφορικό. Ὅταν ὑπάρχη φόβος νὰ λείψη τὸ νερό, τὸ χωράφι μας χρειάζεται 50 κιλὰ τὸ στρέμμα. Ὅταν δὲν ὑπάρχη τέτοιος φόβος, τὰ 60 ὠφελοῦν περισσότερο.

Τὸ καλύτερο λίπασμα λοιπὸν εἶναι ὕστερα ἀπὸ τὸ τελευταῖο ὄργωμα, νὰ ρίξωμε στὸ χωράφι 40 ὀκάδες στὸ στρέμμα 0—14—7. Ἂν ἀφήσωμε τὸ ἄχερο στὸ χωράφι, ὕστερα ἀπὸ τὸ ἁλώνισμα τῶν ὀσπρίων, ἂν παραχωθῆ μὲ τὸ ὄργωμα, παίρνει ἀρκετὸ ἄζωτο καὶ κάλι.

Τότε μποροῦμε νὰ ρίξωμε μόνο τὴν ἐποχὴ τῆς σπορᾶς 40 - 50 κιλὰ στὸ στρέμμα λίπασμα ὑπερφωσφορικὸ 0—16—0.

Ἂν κοντὰ στὸ τέλος τοῦ χειμῶνα δοῦμε ὅτι τὸ στάρι δὲν ἔχει ζωηρὸ πράσινο χρῶμα ἀλλὰ φαίνεται καχεκτικό, τὸ ἐνισχύομε μὲ 5 - 8 ὀκάδες τὸ στρέμμα λίπασμα ἐπιφανείας 9—9—4 ἢ καὶ σκέτο νίτρο.

Ἂν ἀντὶ γιὰ ὄσπρια τὸ χωράφι ἔχει καλλιεργηθῆ πρὶν πατάτα ἢ ἄλλο σκαλιστικό, τὸ φθινόπωρο, ἀντὶ νὰ τὸ λιπάνωμε μὲ σκέτο ὑπερφωσφορικό, ρίχνομε 4—12—3 (40 - 50 κιλὰ τὸ στρέμμα).

Φυσικὰ στὰ πλούσια χωράφια (μαυρο-

χώματα) τὸ ὑπερφωσφορικὸ μόνον ἀρκεῖ (0—16—0). Γιατὶ ἂν ρίξωμε καὶ ἄζωτοῦχα, μᾶλλον κακὸ θὰ κάνωμε (ἄχερο πιὸ πολὺ ἀπὸ καρπό, πλάγιασμα κλπ.).

Στὸ ἐρχόμενο θὰ σᾶς μιλήσω γιὰ τὴν σπορά.

ΤΟ ΚΟΤΕΤΣΙ

Ὁ Σεπτέμβριος εἶναι κακὸς μήνας γιὰ τὴν ὠοτοκία. Αὐτὸν τὸν μῆνα, εἶναι ζήτημα ἂν γεννοῦν οἱ κότες παραπάνω ἀπὸ 8 αὐγά.

Ἀπὸ τὸν Ὀκτώβριο ὅμως ἀρχίζουν πιὰ νὰ γεννοῦν ταχτικά.

Εἶναι ἡ ἐποχὴ ποὺ πρέπει νὰ φροντίσωμε νὰ ἐπισκευάσωμε τοὺς ὀρνιθῶνες.

Εἶναι σφάλμα νὰ νομίζωμε πῶς τὰ κοτέτσια πρέπει νὰ μένουν διαρκῶς κλειστὰ γιὰ νὰ ζεσταίνωνται. Τὰ κοτέτσια πρέπει ν' ἀερίζωνται κανονικά. Ἀλλάζομε τὸ χῶμα τοῦ πατώματος, βγάζοντας τριάντα πόντους χῶμα καὶ ρίχνοντας καινούργιο ποὺ τὸ πατᾶμε. Καταβρέχομε καλὰ τὸν περίβολο μὲ διάλυση 3% θειϊκοῦ σιδήρου (καραμπογιᾶς) κι' ὕστερα τὸ σκάβομε καλά, γιατὶ τὸ χῶμα ὅπου ἔμειναν δυὸ χρόνια ὄρνιθες, εἶναι πιὰ τελείως δηλητηριασμένο, κι' ἂν ὑπάρχη καμμιὰ ἐπιδημία, θὰ διαδοθῆ ἀπὸ τὸ χῶμα ἀμέσως σὲ ὅλες τὶς κότες. Στὶς πουλάδες ποὺ ἀρχίζουν νὰ γεννοῦν καὶ στὶς παλιὲς γεννοῦσες, ρίχνομε αὐτὴν τὴν τροφή, καὶ τὴν ἀνάλογο: Τὸ πρωΐ: Βρώμη ἢ καλαμπόκι.

Τὸ μεσημέρι:

Μῖγμα ἀπὸ πίτουρα χοντρὰ..	15	τὰ ἑκατὸ
Κτηνάλευρο (ἢ περισσεύματα τῆς κουζίνας)	21	» »
Μπομπότα	38	» »
Κεφάλια ψαριῶν, σπάραχνα ἢ ὅ,τι ἄλλο	15	» »

Ἐπίσης λίγο κοκκάλευρο ἢ στρειδάλευρο, καθὼς καὶ λίγο ξυλοκάρβουνο κοπανισμένο.

Τὸ ἀπόγευμα: Καλαμπόκι καὶ σκύβαλα. Οἱ κότες ποὺ γεννοῦν, θέλουν ἄφθονη τροφή.

Ἂν ἔχωμε στὸ κοτέτσι πολλὲς κότες, ἐφαρμόζομε τὸν τεχνητὸ φωτισμὸ τὴν νύχτα, ποὺ τὶς κάνει νὰ γεννοῦν πιὸ πολλὰ αὐγὰ (γιατὶ μὲ τὸ φῶς ξυπνοῦν καὶ τρῶνε περισσότερο). Ἀφήνομε στὸ κοτέτσι τροφή, κι' ἕνα φανάρι ἀναμμένο.

Τοὺς ρίχνομε καὶ πρασινάδα, καθὼς καὶ λίγο κρεμμύδι. Οἱ κότες ποὺ ζοῦν περιορισμένες χρειάζονται χοντρὴ ἄμμο ἢ χαλίκια ψιλά. Διαφορετικὰ δὲν μποροῦν νὰ χωνέψουν. Φυσικά, ὅταν γυρίζουν ἔξω ἐλεύθερες, βρίσκουν καὶ μόνες τους χαλίκια.

Μιὰ ὄρνιθα γεννάει καλά, ὡς νὰ κλείση τὰ τρία χρόνια. Ὕστερ' ἀπ' αὐτὴ τὴν ἡλικία, δὲν μᾶς συμφέρει νὰ τὴν κρατοῦμε γι' αὐγά.

Οἱ καλὲς γεννοῦσες ἀρχίζουν νὰ χάνουν τὰ φτερά τους ἀργά, τὸ φθινόπωρο, καὶ λίγα - λίγα. Τότε πρέπει νὰ τρώνε δυναμωτικὴ τροφή. Ὁ μπάρμπα Μῆτρος

Τί πρέπει νὰ κάνουμε

ΩΣΠΟΥ ΝΑΡΘΗ Ο ΓΙΑΤΡΟΣ

ΗΛΙΟΚΑΥΜΑΤΑ

Τὰ ἡλιοκαύματα, τὰ ἐγκαύματα δηλαδὴ ποὺ παθαίνει κανεὶς τώρα τὸ καλοκαίρι ὅταν κάθεται πολὺ στὸν ἥλιο χωρὶς νὰ προσέχῃ—ἢ ὅταν κάθεται ἀπότομα ἀρκετὴ ὥρα στὸν ἥλιο— στὸ πρῶτο μπάνιο λ.χ. ἢ σ' ἕνα μὰτς — μπορεῖ νὰ εἶναι πολὺ ἐπιπόλαια, μπορεῖ ὅμως καὶ νὰ εἶναι σοβαρά. Πάντως εἶναι ἀρκετὰ δυσάρεστα πάντα, τὸ δέρμα τσούζει, αἰσθανόμαστε ἀφόρητη ζέστη, καὶ τέλος ἀφοῦ σχηματιστοῦν φουσκαλίτσες, ἀρχίζομε νὰ ξεφλουδιζόμαστε κιόλας σὰν τὰ φίδια.

Ἐκεῖνο ποὺ δὲν ξέρουν οἱ περισσότεροι, εἶναι τὸ πῶς μπορεῖ κανεὶς νὰ πάθη ἡλιοκαύματα ἀκόμη κι' ἂν εἶναι συγνεφιά. Γιατὶ ἀκόμη κι' ὅταν ὁ ἥλιος δὲν φαίνεται, ὡστόσο οἱ ἀχτῖδες του περνοῦν μέσα ἀπὸ τὰ σύγνεφα καὶ κάνουν μεγάλην ζημιά, ἀκριβῶς γιατὶ κανεὶς δὲν ὑποψιάζεται πόσο ἐπικίνδυνο μπορεῖ νὰ εἶναι αὐτὸ τὸ «νεφόκαμα». Ἐπίσης ὅταν κάνομε θαλάσσια μπάνια, ἐπειδὴ οἱ ἀχτῖδες τοῦ ἥλιου ἀντανακλῶνται πάνω στὴ θάλασσα μποροῦμε νὰ πάθωμε πιὸ εὔκολα ἐγκαύματα.

Συνήθως τὰ ἐγκαύματα ἀπὸ τὸν ἥλιο εἶναι πρώτου ἢ δευτέρου βαθμοῦ. Δὲν ἀποκλείεται ὅμως νὰ εἶναι καὶ σοβαρώτατα καὶ νὰ φέρουν καὶ πυρετό.

Π ρ ο φ ύ λ α ξ η. Ἡ καλύτερη προφύλαξη εἶναι νὰ μὴν κάθεται κανεὶς ποτὲ πολὺ ὥρα ἀπότομα στὸν ἥλιο. Νὰ κάθεται ἀπὸ λίγη ὥρα στὴν ἀρχή, καὶ ὕστερα νὰ τὴν αὐξαίνη προοδευτικά, ὡς νὰ «μαυρίση», νὰ σχηματίση δηλαδὴ αὐτὸ τὸ προστατευτικὸ ἡλιοκαμμένο δέρμα. Ἂν δὲν ἔχει κανεὶς καιρὸ νὰ συνηθίση σιγὰ σιγά, ὅταν κάνη θαλάσσια μπάνια, δὲν ἔχει παρὰ ὅταν βγῆ ἀπὸ τὴν θάλασσα, νὰ ρίξη πάνω ἀπὸ τὸ μπανιερό του ἕνα παλιὸ πουκάμισο ἢ μιὰ ρόμπα. Αὐτὸ φτάνει γιὰ νὰ προστατέψη τὸ δέρμα του.

Μποροῦμε νὰ προφυλαχτοῦμε ἀπὸ τὰ ἐγκαύματα—ὡς ἕνα σημεῖο— ἂν ἀλείψωμε πρὶν τὸ δέρμα μας μὲ κοινὸ λάδι, βούτυρο κακάου, ἢ ὅτι ἄλλη ἀλοιφὴ εἰδική. Ἐπίσης ἀποτελεσματικὴ εἶναι μιὰ ἐπάλειψη προληπτικὴ μὲ 5% ταννικὸ ὀξύ, ποὺ τὸ ἀφήνομε νὰ στεγνώση πάνω στὸ δέρμα. Τὰ ἴδια αὐτὰ πράγματα, θεραπεύουν καὶ τὰ ἐγκαύματα ἀφοῦ γίνουν.

Ἰδιαιτέρως ἀνακουφιστικὴ εἶναι μιὰ ἀλοιφὴ ἀπὸ λυωμένη ὠμὴ πατάτα ποὺ τὴν κοπανίζομε στὸ γουδί, ἢ τὴν τρίβομε μὲ τὸν τρίφτη, καὶ τὴν ἁπλώνομε στὸ ἔγκαυμα σὰν κατάπλασμα.

Στὶς κατασκηνώσεις χρησιμοποιοῦν καὶ ὑγρὲς κομπρέσσες μὲ διάλυση θειϊκῆς μαγνησίας (ἀγγλικὸ ἁλάτι). Αὐτὰ εἶναι ἀπαραίτητα στὶς πιὸ σοβαρὲς περιπτώσεις. Ἂν παρουσιαστοῦν πολλὲς φουσκαλίτσες, ἐπιβάλλεται ν' ἁπλώσωμε ἀπάνω στὸ δέρμα ἀποστειρωμένη γάζα. Ἂν δοῦμε πῶς ὁ ἄρρωστος ἔχει πυρετό, πρέπει νὰ βιαστοῦμε νὰ καλέσωμε τὸν γιατρό.

ΕΓΚΑΥΜΑΤΑ ΑΠΟ ΧΗΜΙΚΕΣ ΟΥΣΙΕΣ

Τὰ ἐγκαύματα ποὺ ἔγιναν ἀπὸ χημικὲς οὐσίες, (βιτριόλι, ὑδροχλωρικὸ ὀξύ, κλπ.) πρέπει πρῶτα πρῶτα νὰ πλυθοῦν καλά, γιὰ νὰ φύγη ἡ χημικὴ οὐσία. Μὲ ψαλίδι πρέπει νὰ κόψωμε τὰ φορέματα ποὺ βράχηκαν μὲ τὴν χημικὴ οὐσία, ἢ νὰ τὰ τραβήξωμε νὰ βγοῦν. Ὕστερα πλένομε συνεχῶς τὸ ἔγκαυμα μὲ ἄφθονο χλιαρὸ νερὸ (στὴν θερμοκρασία τοῦ σώματος).

Ἀφοῦ ξεπλύνομε καλὰ τὸ ἔγκαυμα, βάζομε μιὰ ἀλοιφὴ γιὰ ἐγκαύματα ἢ ἐλαιόλαδο ἢ βούτυρο κακάου.

Ἂν τὸ ἔγκαυμα εἶναι ἀπὸ φαινόλη (φανικὸ ὀξὺ) ξεπλένομε πρῶτα τὸ ἔγκαυμα μὲ κοινὸ οἰνόπνευμα (ἂν ἔχομε πρόχειρο) καὶ ὕστερα μὲ νερό.

ΧΗΜΙΚΑ ΕΓΚΑΥΜΑΤΑ ΣΤΟ ΜΑΤΙ

Ἂν στὸ μάτι μπῆκε μιὰ ὁποιαδήποτε χημικὴ οὐσία, ἢ ἀκόμη κι' ἀσβέστης ἢ τσιμέντο, πρέπει τὸ μάτι νὰ πλυθῆ καλά, μ ὲ ἄ φ θ ο ν ο ν ε ρ ό. Ξαπλώνομε τὸν ἄρρωστο κοντὰ σὲ μιὰ βρύση, καὶ χύνομε προσεκτικὰ νερὸ μὲ τὸ φλυτζάνι στὴν ἐσωτερικὴ γωνιὰ τοῦ ματιοῦ ἔτσι ὥστε τὸ νερὸ νὰ τρέχη ἀπὸ ἐκεῖ πρὸς τὰ ἔξω. Φυσικά, σὲ ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα, θὰ κρατᾶμε τὸ μάτι ἀνοιχτὸ μὲ δυὸ δάχτυλα τοῦ ἀριστεροῦ χεριοῦ. Ὕστερα χύνομε μέσα λίγες σταγόνες ρετσινόλαδο ἢ ἀπολύτως καθαρὸ ἐλαιόλαδο, ἢ φρέσκο κολύριο μὲ πενικιλλίνη.

Ἂν τὸ ἔγκαυμα προεκλήθηκε ἀπὸ ἀσβέστη ἢ ἄλλα ἀλκάλια, πλένομε τὸ μάτι μὲ τὸν ἴδιο τρόπο, χύνοντας στὸν κανθὸ τοῦ ματιοῦ, (στὴν γωνιά του) ἄφθονο γάλα.

Ἀφοῦ γίνουν ὅσα εἴπαμε, σκεπάζομε τὸ μάτι μὲ ἀποστειρωμένη γάζα ἢ φρεσκοπλυμένο καὶ φρεσκοσιδερωμένο μαντήλι.

Ὁ γιατρὸς Κ.

◇◇

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΑΦΗΡΗΜΕΝΑ

Ὁ δάσκαλος ἐξηγεῖ στοὺς μικροὺς μαθητὰς τί εἶναι τὸ ἀφηρημένο οὐσιαστικό.

—Ἀφηρημένο οὐσιαστικὸ εἶναι τὸ πρᾶγμα ποὺ δὲν τὸ πιάνουμε μὲ τὰ χέρια μας. Παράδειγμα: ἡ ἀγάπη, ἡ χαρά, ἡ φιλία καὶ ἄλλα. Πές μου τώρα κι' ἐσύ, Μανωλάκη, ἕνα οὐσιαστικὸ ἀφηρημένο ποὺ νὰ μὴν τὸ πιάνης στὰ χέρια σου.

—Τὸ βιβλίο.

—Ὄχι παιδί μου! Τὸ βιβλίο δὲν θέλεις καὶ δὲν τὸ πιάνεις στὰ χέρια σου. Ἂν ἤθελες θὰ τὄπιανες, πές μου ἄλλα πράγματα ποὺ καὶ νάθελες δὲν μπορεῖς νὰ τὰ πιάσης μὲ τὰ χέρια σου.

—Τ' ἀναμένα κάρβουνα.

ΜΠΟΣΙΝΑΚΗΣ ΚΩΝ)ΝΟΣ ΧΡ.

Φαλάνθη - Κορώνης

Μεσσηνίας

Οἱ ὑποψήφιοι εἰς τὸ δημοψήφισμα τῶν ψευδωνύμων

Ἡ προθεσμία γιὰ τὴν ὑποβολὴ ὑποψηφιοτήτων εἰς τὸ διαγωνισμὸ ψευδωνύμων ἐτελείωσε καὶ δὲν πρόκειται νὰ γίνη καμμιὰ ἄλλη δεκτή. Ἔτσι σήμερα ἀνακηρύσσονται ὁριστικὰ ὑποψήφιοι οἱ κάτωθι ψευδωνυμοῦχοι:

ΑΓΓΕΛΟΣ ΦΩΤΟΣ.
ΑΓΝΩΣΤΗ ΕΛΛΗΝΙΔΑ.
ΑΓΡΙΝΙΩΤΙΚΟΣ ΛΑΟΥΤΖΙΚΟΣ.
ΑΔΟΛΦΟΣ.
ΑΡΚΑΔΙ.
ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ.
ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ.
ΓΙΝΟΣ ΒΟΥΓΑΣ.
ΓΚΩΝΤΟΝ ΡΕΞ.
ΓΛΩΣΣΟΚΟΠΑΝΑ.
ΓΛΩΣΣΟΚΟΠΑΝΑ — ΣΚΑΛΙΣΤΗΡΙ (Συνδυασμός).
ΔΑΦΝΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΤΑ.
ΕΞΑΨΑΛΜΟΣ.
ΕΥΒΟΪΚΗ ΕΞΟΡΜΗΣΙΣ (ΖΩΓΡΑΦΟΣ ΡΕΝΟΥΑΡ - ΑΓΓΕΛΟΣ ΦΩΤΟΣ.
ΖΩΓΡΑΦΟΣ ΡΕΝΟΥΑΡ.
ΗΡΩΑΣ ΘΡΥΛΟΣ.
ΙΟΥΛΙΟΣ ΚΑΙΣΑΡ.
ΚΑΛΟΚΑΡΔΟΣ.
ΚΑΤΕΠΑΝΩ.
ΛΑΚΑΣ.
ΛΑΚΗΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ.
ΜΠΟΥΖΟΥΚΟΚΕΦΑΛΟΣ.
ΜΠΟΥΛΗΣ.
ΝΙΚΟΣ ΣΑΛΟΝΙΚΙΟΣ.
ΝΤΟΛΟΡΕΣ.
ΠΑΙΔΙ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ.
ΠΑΙΔΙ ΤΟΥ ΑΜΒΡΑΚΙΚΟΥ.
ΠΑΝΘΗΡ.
ΠΕΝΝΟΜΑΧΙΚΟΣ ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΣ (ΚΑΤΕΠΑΝΩ ΡΕΜΗΣ).
ΠΕΝΝΟΜΑΧΟΣ.
ΠΙΝΟΚΙΟ.
ΡΕΜΗΣ.
ΣΚΑΛΙΣΤΗΡΙ.
ΤΑΠΕΙΝΟ 10.
ΤΥΧΕΡΟ 13.
ΤΡΟΒΑΔΟΥΡΟΣ.
ΥΠΕΡΕΛΛΗΝΑΣ.
ΦΡΟΥΡΟΣ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ.

Θέλω νὰ ἐλπίζω ὅτι κανένας δὲν ἔλειψε. Ἀλλὰ ἐὰν κανεὶς παρελείφθη τοῦ ζητῶ συγγνώμη ἀλλὰ θὰ πρέπει νὰ θεωρήση τὸν ἑαυτό του ἀποκλεισθέντα τοῦ διαγωνισμοῦ. Τί νὰ γίνη;

Τώρα μπορεῖτε ὅλοι νὰ ψηφίσετε: Κάθε ἀναγνώστης τοῦ περιοδικοῦ μας μπορεῖ νὰ ψηφίση 3 μόνον. Οἱ ἀνήκοντες στοὺς συνδυασμοὺς μποροῦν νὰ ψηφισθοῦν καὶ ὡς Συνδυασμὸς καὶ ὡς μεμονωμένα ψευδώνυμα. Κανεὶς δὲν εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ ψηφίση τρεῖς. Μπορεῖ καὶ νὰ ψηφίση μόνο ἕνα ἢ δυό! ψηφοδέλτιο ποὺ φέρει περισσότερο ἀπὸ 3 ψευδώνυμα θὰ θεωρεῖται ἄκυρο. Κανεὶς δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ψηφίση δυὸ φορές. Ὅποιος ἀποπειραθῆ θὰ καταγγέλλεται. Ψηφοδέλτιο ποὺ φέρει ψευδώνυμα μὴ ἐγκριθέντα θεωρεῖται ἄκυρο ὡς πρὸς τὰ ψευδώνυμα αὐτά. Γιὰ νὰ εἶναι ἔγκυρο τὸ ψηφοδέλτιο πρέπει νὰ ἔχη αὐτὴ τὴ διάταξη!

ΨΗΦΟΔΕΛΤΙΟ
ΕΚΛΟΓΗΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Ὄνομα ψηφίζοντος ....
Ἐπώνυμο......... πατρώνυμο.........
Ψευδώνυμο (ἐὰν ἔχη) ....
Διεύθυνσις ....
Πόλις ἢ χωρίον ....
Ψηφίζω τούς:
1) ....
2) ....
3) ....

Τὰ ψηφοδέλτια θὰ γίνουν δεκτὰ μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1952. Ἐμπρὸς λοιπόν, Ψηφίσετε ὅλοι!

Η ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΗ ΜΑΣ ΣΤΗΛΗ

Φιλοτελικαὶ Ἐκθέσεις

Ὅπως σὲ ὅλες τὶς ἐκθέσεις, ἔτσι καὶ στὶς φιλοτελικὲς συναγωνίζονται κυρίως οἱ συλλέκτες γραμματοσήμων γιὰ βραβεῖα συνήθως. Στὶς φιλοτελικὲς ἐκθέσεις προσκομίζονται ὁλόκληροι τόμοι — συλλογὲς — στὶς ὁποῖες βρίσκει κανεὶς τὰ σπανιώτερα γραμματόσημα τοῦ κόσμου. Ἔτσι σὲ μιὰ τέτοια ἔκθεση, μπορεῖ ὁ ἐπισκέπτης νὰ ἐπωφεληθῇ ἀπὸ τὴν σπανία αὐτὴ εὐκαιρία καὶ νὰ θαυμάσῃ τοὺς κρυμμένους αὐτοὺς θησαυρούς, διότι πραγματικῶς πρόκειται περὶ θησαυρῶν, ἀφοῦ ὑπάρχουν σ' αὐτὲς γραμματόσημα ποὺ ἀξίζουν 100 καὶ 200 ἑκατομμύρια δραχμὲς τὸ καθένα.

Οἱ ἐκθέσεις αὐτὲς εἶναι δύο εἰδῶν: οἱ Διεθνεῖς καὶ οἱ Ἐθνικές. Μιὰ Διεθνὴς ἔκθεση εἶναι ἐκείνη ὅπου λαβαίνουν μέρος συλλογὲς γραμματοσήμων ὅλου τοῦ κόσμου, δηλ. τὰ γραμματόσημα ὁποιασδήποτε χώρας. Ἐθνικὴ ἔκθεση εἶναι ἐκείνη ὅπου λαβαίνουν μέρος τὰ γραμματόσημα μόνον τῆς χώρας εἰς τὴν ὁποίαν γίνεται ἡ ἔκθεση. Δηλαδὴ ὅταν πρόκειται περὶ μιᾶς Ἑλληνικῆς Ἐθνικῆς Ἐκθέσεως εἰς αὐτὴν θὰ λάβουν μέρος μόνον συλλογαὶ μὲ ἑλληνικὰ γραμματόσημα. Δὲν ἔχει σημασία ἐὰν ὁ κάτοχος εἶναι Ἕλληνας ἢ ξένος ὑπήκοος, ἐὰν κατοικεῖ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἢ εἰς τὸ ἐξωτερικό, ἀρκεῖ ποὺ συλλέγει ἑλληνικὰ γραμματόσημα.

Οἱ Διεθνεῖς Ἐκθέσεις δὲν γίνονται οὔτε κάθε χρόνο οὔτε καὶ εἰς τὴν ἴδια χώρα, διότι αὐταὶ κανονίζονται ἀπὸ ἕνα ὀργανισμὸ παγκόσμιο ὁ ὁποῖος ὀνομάζεται «Διεθνὴς Φιλοτελικὴ Ὁμοσπονδία» ἡ ὁποία καὶ κανονίζει ὄχι μόνον τὸν χρόνον καὶ τὴν χώρα ὅπου πρόκειται νὰ γίνῃ μία Διεθνὴς Φιλοτελικὴ Ἔκθεση ἀλλὰ καὶ τοὺς ὅρους ὑπὸ τοὺς ὁποίους θὰ γίνῃ αὐτὴ ἡ ἔκθεση, τοὺς κανονισμοὺς πρὸς τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ συμμορφωθοῦν οἱ συλλέκτες ποὺ θέλουν νὰ λάβουν μέρος, τὸ εἶδος τῶν βραβείων ὡς καὶ τοὺς ὅρους τῆς ἀπονομῆς των κτλ. Εἶναι ὁλόκληρος ὑπόθεση ἡ ὁποία ἀπὸ τὴν ὥραν ποὺ θὰ ἀποφασισθῇ νὰ γίνῃ μία ἔκθεση ἕως τὴν ἡμέραν ποὺ θὰ ἀνοίξουν αἱ θύραι της διὰ τὰ ἐγκαίνια χρειάζεται προετοιμασία, ἑνὸς περίπου χρόνου. Πόσοι καὶ πόσοι ἰδεολόγοι μὲ λαβαίνοντες ὑπ' ὄψη τοὺς κόπους των, τὴν ἀπώλεια πολυτίμου χρόνου ἀλλὰ καὶ τὸ κυριώτερον τὶς τεράστιες εὐθύνες ποὺ φέρουν διότι εἰς τὰ χέρια τῶν ἐμπιστεύονται χιλιάδες λιρῶν ἀξίας γραμματοσήμων, ἀπὸ τὴν στιγμὴ ποὺ θὰ παραλάβουν τὶς συλλογὲς ἕως τὴ στιγμὴ ποὺ θὰ τὶς ἐπιστρέψουν. Τί καρδιοχτύπι, τί ἐπαγρύπνηση, πόσες ἀτελείωτες στιγμὲς τρόμου καὶ φόβου. Τί νὰ μὴ φοβηθοῦν; Πυρκαϊές, κλοπές, καὶ τόσους ἄλλους κινδύνους. Ὅλα μποροῦν νὰ συμβοῦν καὶ δι' ὅλα αὐτὰ εἶναι ὑπεύθυνοι ἐκεῖνοι ποὺ διοργανώνουν τὴν Ἔκθεση. Βεβαίως ἀσφαλίζονται ὅλα αὐτὰ εἰς ἀσφαλιστικὲς ἑταιρεῖες, ὁ συλλέκτης ὅμως ποὺ τυχὸν θὰ χάσῃ τὴν συλλογήν του δὲν ἱκανοποιεῖται ψυχικῶς ὅσον καὶ ἐὰν τοῦ πληρώσουν τὴν ἀξίαν της, διότι μιὰ συλλογὴ μοιάζει σὰν ἕνα παιδὶ ποὺ τὸ μεγαλώνουν μὲ πολλὲς πίκρες, πόνους, κόπους, ἔξοδα καὶ μὲ ἀπέραντη ἀγάπη.

Φυσικὰ λαβαίνονται αὐστηρὰ μέτρα ἀσφαλείας. Ἐπίσης παρέχονται στοὺς ξένους ποὺ θὰ ἔλθουν εἴτε ὡς ἐκθέται, εἴτε ὡς ἐπισκέπται χίλιες δυὸ εὐκολίες.

Τὴν συνέχεια τῶν φιλοτελικῶν ἐκθέσεων θὰ σᾶς τὴν δώσωμε, μὲ πολλὰς ἄλλας λεπτομέρειες εἰς τὸ προσεχὲς τεῦχος μας.

ΠΛΗΘΩΡΙΚΗ ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΣΕΙΡΑ

Μύλοι-Μυκόνου

Μπούρτζι-Ναυπλ.

Κατοχή-Αχελώος

Λιμήν Ηρακλείου

Ύδρα

Μετέωρα

Έδεσσα

Μονή Παντοκράτορος Άγ. Όρος

Γέφυρα Κονίτσης

Εκατονταπυλιανή-Πάρος

Ποντικονήσι Κέρκυρα

Τώρα ἂς ἔλθωμε καὶ εἰς τὴν συνηθισμένη περιγραφὴ ἑλληνικῶν γραμματοσήμων.

Εἰς τὸ ὑπ' ἀρ. 56 τεῦχος μας σᾶς ἔχωμε περιγράψει τὰ 18 γραμματόσημα μιᾶς σειρᾶς ποὺ ἐξεδόθη κατὰ τὴν περίοδο τῆς κατοχῆς τῆς πατρίδας μας παρὰ τοῦ κοινοῦ ἐχθροῦ τῶν Γερμανῶν καὶ Ἰταλῶν. Ἡ σειρὰ αὐτὴ ὀνομάζεται πληθωρικὴ διότι ἐξεδόθη τὴν ἐποχὴ ὅπου ἔγινε ὁ πληθωρισμὸς τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος μας, δηλ. τὸ κατρακύλισμα τῆς δραχμῆς εἰς τὰ ἑκατομμύρια καὶ δισεκατομμύρια.

Ἀκολούθως σᾶς δίδωμε τὶς παραστάσεις 11 γραμματοσήμων.

Τὰ ὑπόλοιπα ἑπτὰ γραμματόσημα, δηλ. τῶν 200 δρ. 5, 15, 25, 500 χιλιάδων, 2 καὶ 5 ἑκατομμυρίων εἶναι ἐπανάληψη παραστάσεων σὲ προηγούμενα γραμματόσημα. Ἀρκεῖ νὰ ἀνοίξετε τὸ τεῦχος 56, σελ. 215 διὰ νὰ βρῆτε αὐτὰ ποὺ λείπουν.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ σᾶς πληροφοροῦμε ὅτι εἰς τὰς 29 Αὐγούστου ἐκυκλοφόρησε μιὰ σειρὰ ἐκ 4 γραμματοσήμων μὲ διαφόρους παραστάσεις τοῦ συμμοριτοπολέμου. Ὅλα τὰ γραμματόσημα φέρουν τὴν λέξη «ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΟΝ» καὶ κατὰ συνέπεια ἡ σειρὰ αὐτὴ λέγεται ἀεροπορική.

Εἰς τὸ προσεχὲς φύλλον θὰ σᾶς περιγράψωμε τὶς 4 ἀξίες καὶ θὰ δημοσιεύσωμε καὶ τὰ κλισέ.

Ο ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΗΣ

Σκίτσα ἀναγνωστῶν

ΜΙΚΡΗ ΠΟΙΗΤΡΙΑ
(Σκίτσο Ἐξάψαλμου)

ΑΥΤΟΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ
(Σκίτσο Π. Ν. Ζαννῆ)

Ο ΤΣΑΓΚΑΡΗΣ ΜΑΣ
(Σκίτσο Ἀθ. Γκαμέρα)

Η. ΡΩΣΣΙΔΗΣ
(Σκίτσο Θ. Μπέμπη)

ΚΑΠΟΙΑ ΑΓΝΩΣΤΗ
(Σκίτσο Ντολορὲς)

Η ΝΤΟΛΟΡΕΣ
(Σκ. Σπαγγοραμέ ου)

Ο ΠΙΤΣΙΚΟΚΚΟΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 548)

πῆγε σὲ μιὰ ἐκκλησία ζητῶντας ἀπ' τὸν παπᾶ νὰ τὸν παντρέψῃ.

Τὴν ὥρα ὅμως, ποὺ εἶχε ἀκουμπήσει κάτω τὴν βατραχίνα καὶ προσπαθοῦσε νὰ πείσῃ τὸν παπᾶ, ἄκουσε μιὰν γλυκειὰ φωνὴ νὰ τοῦ λέῃ:

— Δέχεσαι νὰ χάσῃς γιὰ χάρη μου τὸ «ἀνθρώπινο ρολόι»;

— Δέχομαι, εἶπε στὴ βατραχίνα ὁ Πιτσικόκος.

Κι' ἀμέσως ἀκούστηκε ἕνας κρότος δυνατὸς καὶ στὴν θέσι τῆς βατραχίνας παρουσιάστηκε μιὰ πεντάμορφη κοπέλλα.

— Ἤμουν τεμπέλα, εἶπε τότε ἡ κοπέλλα, κι' ὁ πατέρας μου ποὺ ἦταν μάγος, γιὰ νὰ μὲ τιμωρήσῃ μ' ἔκανε βατραχίνα καὶ θἄμενα τέτοια ὥσπου νὰ βρεθῇ κάποιος νὰ μὲ παντρευτῇ. Τώρα ποὺ δέχτηκες ἐσὺ ξανάγινα κοπέλλα.

Ἔτσι ἔγιναν οἱ γάμοι τῶν δυὸ νέων κι' ὁ Πιτσικόκος ξέχασε τὴν μανία του μὲ τὰ ρολόγια, ποὺ μιλοῦσ'χν κι' ἔζησαν καλὰ κι' ἐμεῖς καλλίτερα.

Η ΑΝΕΜΗ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

Τά παιδιά τοῦ πλοιάρχου Γκράντ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

— Ναί. Μὰ ὁ Γούντ, ὁ Νάρμπορου καὶ ὁ Φάλκνερ τοὺς παρουσιάζουν ὡς μετρίου ἀναστήματος. Ὁ Βύρων, ὁ Λὰ Ζιρεντέ, ὁ Μπουκεβίλ, ὁ Γούλις, καὶ ὁ Καρτερὲ βεβαιώνουν πὼς οἱ Παταγῶνες ἔχουν ὕψος δύο μέτρων, ὡστόσο ὁκ. Ντ' Ὀρμπινὺ — ὁ σοφὸς αὐτὸς ποὺ γνωρίζει καλλίτερα αὐτὲς τὶς χῶρες λέει ὅτι ὁ μέσος ὅρος τοῦ ἀναστήματος τῶν παταγώνων εἶναι 1.60 μ.

— Τότε ποιὰ εἶναι ἡ ἀλήθεια ρώτησε ἡ Λαίδη Ἕλενα;

— Ἰδοὺ ποιὰ εἶναι ἡ ἀλήθεια, ἀπάντησε ὁ Παγανέλι. Οἱ παταγῶνες ἔχουν κοντὲς γάμπες καὶ ἀναπτυγμένο στῆθος. Μπορεῖ, λοιπόν, κανείς, ἔτσι γιὰ χαριτολόγημα, νὰ πῆ πὼς οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἔχουν ὕψος 1.80 ὅταν κάθονται καὶ 1.50 ὅταν... στέκονται ὄρθιοι.

— Μπράβο, ἀγαπητέ μου σοφέ, ἀπάντησε ὁ Λόρδος. Αὐτὸ ποὺ εἴπατε εἶναι σπουδαῖο.

— Ἐκτὸς ἂν δὲν ὑπῆρχαν καθόλου, εἶπε συνεχίζοντας τὴ σκέψη του ὁ σοφὸς γεωγράφος! Ἀλλὰ γιὰ νὰ τελειώσω θὰ προσθέσω τὴν ἀκόλουθη παρατήρηση, ἀρκετὰ παρηγορητική. Ὁ πορθμὸς τοῦ Μαγγελάνου, εἶναι θαυμάσιος ἀκόμη καὶ χωρὶς παταγῶνες. Ὅλοι γέλασαν χωρὶς ἐξαίρεση. Γέλασε ἀκόμη κι' ὁ ταγματάρχης.

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ τὸ «Ντάνκαν» εἶχε πλησιάσει στὴν χερσόνησο τοῦ Μπρούνσβικ, κι' ἄρχισε νὰ πλέη ἀνάμεσα σὲ δυὸ τοπεῖα ποὺ ἡ θέα τους ἦταν ἐξαιρετική.

Λίγα μίλια ἀφοῦ πέρασε τὸ ἀκρωτήριο Γκρέγκορυ, ἄφησε δεξιὰ του τὶς φυλακὲς τῆς Πούντα Ἀρένα. Ἡ σημαία τῆς Χιλῆς καὶ τὸ καμπαναριὸ μιᾶς ἐκκλησίας, φάνηκαν λίγες στιγμὲς ἀνάμεσα στὰ δέντρα. Ἡ θέα ἦταν πράγματι ἐξαιρετική: τὰ βουνὰ ἔκρυβαν τὰ ριζά τους μέσα σ' ἀπέραντα δάση, ἐνῶ οἱ κορφὲς τους σκεπάζονταν ἀπὸ χιόνια ποὺ δὲν ἔλυωναν ποτέ.

Ἡ νύχτα ἔπεσε ὕστερα ἀπὸ ἕνα ἐξαιρετικὰ μακρὺ λυκόφωτο. Ὁ οὐρανὸς γέμισε ἀστέρια ὅπου ἀνάμεσά τους στραφτάλιζε ὁ Νότιος Σταυρός. Ὅπως ὁ Πολικός, τὸ «ἄστρο τῆς Τραμουντάνας» τῶν ναυτικῶν δείχνει τὸν Βόρειο Πόλο, ἔτσι κι' ὁ Νότιος Σταυρὸς δείχνει τὸν Νότιο Πόλο.

Μέσα σ' αὐτὸ τὸ φωτεινὸ σκοτάδι, τὸ «Ντάνκαν» συνέχιζε ἥσυχα τὸ δρόμο του, χωρὶς νὰ σταματήση οὔτε μιὰ φορὰ σὲ κανένα ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ λιμανάκια ποὺ ἀφθονοῦσαν ἐκεῖ.

Συχνὰ ὁ ἕλικάς του ἀνατάραζε τὰ νερὰ τῶν μεγάλων ποταμιῶν, ξυπνώντας τὶς ἀγριόχηνες, τὶς μπεκάτσες καὶ τὶς ἀγριόπαπιες ποὺ ἀφθονοῦσαν στὶς ὄχθες.

Σὲ λίγο ἀντίκρυσαν τὰ θλιβερὰ ἐρείπια κάποιας ἐρημωμένης πιὰ ἀποικίας, ποὺ Κύριος οἶδε γιὰ ποιὸ λόγο τὴν παράτησαν οἱ ἄνθρωποι. Τὸ φῶς τῶν ἀστεριῶν, ἔκανε ἀκόμη πιὸ μελαγχολικὸ τὸ μελαγχολικὸ ἐκεῖνο θέαμα... Καὶ τότε ὁ Παγανέλι τοὺς ἐξήγησε πὼς ἐκεῖνα τὰ ἐρείπια ἦταν ὅτι ἔμεινε ἀπὸ τὸ διάσημο Λιμάνι τῆς Μεγάλης Πείνας... Σ' ἐκεῖνο τὸ μέρος ἀκριβῶς, ὁ ἰσπανὸς Σαρμιέντο ἐγκαταστάθηκε τὸ 1581 μὲ τετρακόσιους ἀποίκους. Ἔχτισαν ἐκεῖ μιὰ πολιτεία ποὺ τὴν ὠνόμασαν Ἅγιο Φίλιππο... Ἔπιασαν ὅμως κρῦα τόσο δυνατά, ποὺ ἀποδεκάτισαν τὴν ἀποικία, κι' ἀργότερα ἡ πεῖνα ἀποτελείωσε ὅσους εἶχαν σωθῆ ἀπὸ τὴν πρώτη συμφορά. Τὸ 1587, ὁ κουρσάρος Κάβεντς, βρῆκε τὸν τελευταῖο ἀπ' αὐτοὺς τοὺς τετρακόσιους, ποὺ πέθαινε κυριολεκτικὰ ἀπὸ τὴν πεῖνα πάνω στὸν ἀφιλόξενο βράχο...

Τὸ «Ντάνκαν» προχωροῦσε πάντα. Πέρασε στ' ἀνοιχτὰ ἀπὸ τὸν κόλπο τοῦ Ἁγίου Νικολάου. Ἐκεῖ ἔπαιζαν ἐλεύθερα κοπάδια ἀπὸ φώκιες κι' ἀπὸ φάλαινες — θέαμα πολὺ διασκεδαστικὸ γιὰ τοὺς ταξιδιῶτες.

Τέλος ἔστριψαν στὸ ἀκρωτήριο Φρόουγαρντ ὅπου ἦταν ἀκόμα στιβαγμένα τὰ χιόνια τοῦ χειμῶνα. Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ τοῦ ἀκρωτήριου, στὴν Γῆ τοῦ Πυρός, ὑψώνονταν σὲ ὕψος τεσσάρων χιλιάδων μέτρων τὸ πανύψηλο βουνὸ Σαρμιέντο. Στὸ ἀκρωτήριο Φρόουγαρντ τελειώνει στὴν πραγματικότητα ἡ Ἀμερικανικὴ Ἤπειρος γιατὶ τὸ ἀκρωτήριο Χὸρν δὲν εἶναι παρὰ ἕνας βράχος χαμένος μέσα στὰ μανιασμένα κύματα τοῦ ὠκεανοῦ.

Ὅταν προσπεράση κανεὶς ἐκεῖνο τὸ σημεῖο, τὸ πέρασμα τῆς θάλασσας στενεύει ἀνάμεσα στὴ χερσόνησο τοῦ Μπρούνσβικ καὶ τὴν Γῆ τῆς Ἀπόγνωσης. Ἡ Γῆ τῆς Ἀπόγνωσης, εἶναι ἕνα μακρὺ νησὶ ἀνάμεσα σὲ πολλὰ ἄλλα, ποὺ μοιάζει ἀπὸ μακρυὰ σὰν ἕνα τεράστιο κῆτος ποὺ ἐξώκειλε ἀνάμεσα σὲ στρογγυλὰ βράχια.

Ὁ Γκλένερβαν διέταξε νὰ ρίξουν τὴ βάρκα στὴ θάλασσα κι' ἀκολουθούμενος ἀπὸ τὸν Παγανέλι ἔφτασε στὴν ἀκτή.

Τί διαφορὰ ὑπάρχει, ἀλήθεια, ἀνάμεσα σ' αὐτὴν τὴν τελευταία «μύτη» τῆς Ἀμερικῆς, ποὺ εἶναι ὅλο βράχοι καὶ πέτρες, καὶ τὰ κανονικὰ ἀκρωτήρια τῆς Ἀφρικῆς, τῆς Αὐστραλίας, ἢ κάποιων χωρῶν τῆς Ἀσίας!

Ποιὸς ἄραγε σεισμὸς νὰ τὰ συνετάραξε καὶ νὰ τάκανε ἔτσι;

Τώρα, ἡ ἀκτὴ ποὺ ἀντίκρυζαν ἦταν ἄγονη, τραχιά. Ὅμως τὸ «Ντάνκαν» χωρὶς κανενὸς εἴδους δισταγμό, ἔπλεε πρὸς τὸν προορισμό του.

Καὶ τριανταέξη ὧρες ἀφοῦ μπῆκε στὸν πορθμὸ οἱ ταξιδιῶτες εἶδαν νὰ ξεπροβάλουν οἱ βράχοι τοῦ ἀκρωτηρίου Πιλάρες, στὴν πιὸ ἀκρινὴ πούντα τῆς Γῆς τῆς Ἀπόγνωσης.

Μπροστά τους τώρα ἁπλώνονταν μιὰ θάλασσα ἀπέραντη, ἐλεύθερη, καταγάλανη ποὺ στραφτάλιζε στὸν ἥλιο.

Κι' ὁ Παγανέλι — ἀλλὰ κι' ὅλοι οἱ ἐπιβάτες τοῦ «Ντάνκαν» — αἰσθάνθηκε τὴν ἴδια χαρὰ νὰ τοῦ φουσκώνη τὸ στῆθος, ποὺ θάνιωθε ὁ Φερδινάνδος Μαγγελάνος — ὁ θαλασσοπόρος — ὅταν ἀπὸ τὴν γέφυρα τοῦ καραβιοῦ του, τοῦ θρυλικοῦ «Τρινιτάντ» ἀντίκρυσε ν' ἁπλώνεται μπροστά του ὁ ἄγνωστος κι' ἀπέραντος Εἰρηνικὸς ὠκεανός!

Ο ΤΡΙΑΚΟΣΤΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ ΠΑΡΑΛΛΗΛΟΣ

Ὀχτὼ μέρες ἀφοῦ πέρασαν τὸ ἀκρωτήριο Πιλάρες, τὸ «Ντάνκαν» περνοῦσε ἀπὸ τὸν κόλπο τοῦ Ταλκαχουάνο, κι' ἄραζε στὸ λιμάνι ποὺ ἔχει τὸ ἴδιο ὄνομα.

Ὁ λόρδος Γκλένερβαν εἶπε νὰ ρίξουν τὴν βάρκα στὴν θάλασσα, καὶ βγῆκε στὴν στεριὰ μὲ τὸν Παγανέλι. Ὁ σοφὸς θέλησε νὰ ἐπωφεληθῆ ἀπὸ τὴν περίσταση, καὶ νὰ μιλήση λίγα ἰσπανικά — γλῶσσα ποὺ καθὼς ξέρομε τὴν εἶχε μελετήσει στὸ βαπόρι. Ὅμως πρὸς μεγάλη του ἔκπληξη, οἱ ἰθαγενεῖς δὲν καταλάβαιναν διόλου τί ἔλεγε, λὲς καὶ τοὺς μιλοῦσε ἀλαμπουρνέζικα.

— Μοῦ λείπει ἡ προφορά! Δὲν τὰ προφέρω καλά! ἔλεγε ὁ σοφὸς γιὰ νὰ παρηγορηθῆ.

— Πᾶμε στὸ τελωνεῖο! εἶπε ὁ Γκλένερβαν.

Ἐκεῖ κατόρθωσαν νὰ συνεννοηθοῦν κάπως μὲ... νοήματα — κι' ἔμαθαν πὼς ὁ ἄγγλος πρόξενος, εἶχε πάει στὴν Κονσεψιόν.

Ἡ Κονσεψιὸν δὲν ἀπεῖχε παραπάνω ἀπὸ μιὰ ὥρα, γι' αὐτὸ νοίκιασαν δυὸ γοργὰ ἀλογάκια, καὶ σὲ λίγο ἦταν σ' αὐτὴ τὴν μεγάλη πόλη.

Πόσο ὅμως εἶχε χάσει ἀπὸ τὴν παλιά της αἴγλη! Τὴν εἶχαν τόσες φορὲς λεηλατήσει οἱ ἰθαγενεῖς, καὶ τὸ 1819 τὴν ἔκαψαν κιόλας.

Οἱ φίλοι μας, μόλις μπῆκαν, γύρεψαν νὰ βροῦν τὸν κ. Μπέντοκ, πρόξενο τῆς Ἀγγλίας ἐκεῖ. Δὲν ἀργησαν νὰ ἀνακαλύψουν τὸ σπίτι του.

Ὁ πρόξενος τοὺς δέχτηκε μὲ τὴν εὐγένεια ποὺ χαρακτηρίζει τοὺς συμπατριῶτες του, καὶ τοὺς ὑποσχέθηκε νὰ ζητήση πληροφορίες σὲ ὁλόκληρη τὴ χώρα, σχετικὰ μὲ τὸν πλοίαρχο Γκράντ.

Πάντως ὅμως τοὺς ἐβεβαίωσε πὼς δὲν εἶχε ἀκουσθεῖ νὰ γίνεται λόγος οὔτε γιὰ τὸν πλοίαρχο οὔτε γιὰ τὸ ναυάγιο τοῦ πλοίου του, ποὺ ὡστόσο φαινόταν πὼς ἔγινε σ' ἐκεῖνα τὰ νερά.

Ὁ Γκλένερβαν δὲν ἀρκέστηκε στὶς διαβεβαιώσεις τοῦ προξένου. Ὅταν γύρισε στὸ Ταλκαχουάνο, δὲν λυπήθηκε διόλου τὰ χρήματα, κι' ἔστειλε πράκτορες παντοῦ, σὲ ὅλη τὴν ἀκτή, γιὰ νὰ μαζέψουν πληροφορίες.

Ἄδικος κόπος! Κανεὶς δὲν εἶχε ἀκούσει νὰ γίνεται λόγος γιὰ τὴν «Βρεταννία». Κανεὶς δὲν ἤξερε τίποτε γιὰ τὸ ναυάγιο.

Ἡ Μαίρη Γκρὰντ κι' ὁ ἀδερφός της, εἶχαν πιὰ ἀρχίσει ν' ἀπογοητεύωνται. Ἦταν ἤδη ἔξη μέρες στὸ Ταλκαχουάνο. Οἱ ἐπιβάτες ἦταν μαζεμένοι στὸ σαλονάκι τῆς γέφυρας. Ἡ λαίδη Ἕλενα παρηγοροῦσε τὰ παιδιὰ ὄχι μὲ λόγια — τί νὰ τοὺς ἔ-

λεγε; ἀλλὰ μὲ χάδια καὶ γλυκόλογα.

Ὁ Γιάκωβος Παγανέλι εἶχε πάρει τὸ ἔγγραφο καὶ τὸ μελετοῦσε προσεχτικά, σὰ νάθελε νὰ μάθη ὅλα του τὰ μυστικά.

Ἐπὶ μιὰ ὁλόκληρη ὥρα ἦταν βυθισμένος σ' αὐτὴ τὴν μελέτη, ὅταν τὸν διέκοψε ὁ λόρδος Γκλένερβαν.

— Παγανέλι τοῦ εἶπε, μ' ἀρέσει πού μελετᾶς ἀκόμα τὸ ζήτημα... Γιὰ κοίταξε καλά, σὲ παρακαλῶ φίλε μου: μήπως δώσαμε λανθασμένη ἐξήγηση στὸ ἔγγραφο; Μήπως ἔπρεπε νὰ ψάξουμε ἀλλοῦ;

Ὁ Παγανέλι δὲν ἔλεγε τίποτε.

—Ἡ λέξη «Ἰνδιάνων» δὲν εἶναι χαρακτηριστική; ἐπέμεινε ὁ λόρδος.

— Καὶ βέβαια! εἶπε ὁ Μὰκ Νάμπς.

— Καὶ δὲν φαίνεται καθαρὰ πὼς οἱ δύστυχοι ναυαγοὶ τρέμουν μήπως πέσουν στὰ χέρια τῶν σκληρόκαρδων Ἰνδιάνων;

— Ἐδῶ σᾶς σταματῶ ἀγαπητέ μου μυλόρδε! εἶπε ὁ Παγανέλι. Στ' ἄλλα συμφωνῶ, ἐδῶ ὅμως ἔχω μιὰ μικρὴ διαφωνία.

— Τί ἐννοεῖτε; εἶπε ἡ λαίδη Ἕλενα.

— Ἐννοῶ πὼς ὁ πλοίαρχος Γκράντ κατὰ τὴ γνώμη μου — τὴν πολλὴ ταπεινή μου γνώμη — δὲν φοβᾶται μήπως αὐτὸς καὶ οἱ συντρόφοι του αἰχμαλωτισθοῦν ἀπὸ τοὺς Ἰνδιάνους, ἀλλὰ μᾶς εἰδοποιεῖ πὼς εἶναι κιόλας αἰχμάλωτοί τους!

— Ἐξηγηθῆτε καλύτερα κύριε! φώναξε ἡ Μαρία Γκράντ.

— Ἁπλούστατα Μαίρη μου, εἶπε ὁ Παγανέλι, ἀντὶ νὰ διαβάση κανεὶς «θὰ αἰχμαλωτιστοῦν» πρέπει νὰ διαβάση «αἰχμαλωτίστηκαν».

— Μὰ αὐτὸ εἶναι ἀδύνατο! φώναξε ὁ Γλένερβαν.

— Ἀδύνατο! Καὶ γιατὶ ἀδύνατο παρακαλῶ; ρώτησε ὁ Παγανέλι.

— Γιατὶ οἱ ναυαγοὶ δὲν θὰ μποροῦσαν νὰ ρίξουν τὴν μπουκάλα στὴ θάλασσα, παρὰ ὅταν τὸ πλοῖο τους τσακίστηκε στὰ βράχια! Γι' αὐτὸ ἄλλωστε σημείωσε τὸ γεωγραφικὸ μῆκος καὶ πλάτος.

— Μὰ τίποτε δὲν μᾶς δείχνει πὼς δὲν συνέβηκε κι' αὐτὸ πού λέω ἐγώ. Εἶναι τὸ ἴδιο πιθανό, οἱ ναυαγοὶ ἀφοῦ αἰχμαλωτίστηκαν ἀπὸ τοὺς Ἰνδιάνους νὰ φρόντισαν νὰ εἰδοποιήσουν τοὺς συμπατριῶτες τους γιὰ τὴ θέση τους, ρίχνοντας αὐτὴ τὴν μπουκάλα στὴν θάλασσα.

— Μὰ γιὰ νὰ τὴν ρίξουν στὴ θάλασσα, θάπρεπε ἡ θάλασσα νάταν κοντά! εἶπε ὁ Γκλένερβαν.

— Ξεχνᾶτε μυλόρδε πὼς στὴ θάλασσα ρίχνονται κι' ἕνα σωρὸ ποτάμια, κι' ὅτι ἀρκεῖ νὰ πετάξουν τὴν μπουκάλα σ' ἕνα ἀπὸ αὐτά, γιὰ νὰ βγῆ στὴν θάλασσα.

Ὅλοι οἱ ἄλλοι σώπασαν — γιατὶ αὐτὸ δὲν τὄχε σκεφθῆ κανένας. Ὅλοι ὅμως ἀπόκτησαν καινούργιες ἐλπίδες μ' αὐτὰ πού τοὺς εἶπε ὁ Παγανέλι.

Πρώτη μίλησε ξανὰ ἡ λαίδη Ἕλενα.

— Τί ἰδέα! φώναξε.

— Μὰ τί καλὴ ἰδέα! συνεπλήρωσε μὲ ἀφέλεια ὁ γεωγράφος.

— Λοιπὸν ἡ γνώμη σας;... εἶπε κι ὁ Γκλένερβαν.

— Ἡ γνώμη μου εἶναι πὼς πρέπει νὰ ψάξουμε καλὰ κατὰ μῆκος τοῦ τριακοστοῦ ἕβδομου παράλληλου στὸ μέρος ὅπου προσεγγίζει τὶς ἀμερικάνικες ἀκτές, καὶ νὰ τὸν ἀκολουθήσωμε ὡς ἐκεῖ πού χάνεται στὸν Ἀτλαντικὸ ὠκεανό. Δὲν εἶναι διόλου ἀπίθανο νὰ πέσωμε ἔτσι πάνω στοὺς ναυαγοὺς τῆς «Βρεττανίας».

— Ἔχομε πολὺ μικρὲς πιθανότητες! εἶπε ὁ ταγματάρχης.

— Εἶναι οἱ μόνες πού ἔχομε, καὶ δὲν ἔχομε τὸ δικαίωμα νὰ τὶς περιφρονήσωμε! Ἂν ἔχω δίκηο, ἂν αὐτὴ ἡ μπουκάλα ἔπεσε στὴ θάλασσα γιατὶ τὴν συνεπῆρε τὸ ρεῦμα ἑνὸς μεγάλου ποταμιοῦ, συλλογιστῆτε τὴν χαρά μας, ὅταν θ' ἀνακαλύψωμε τὰ ἴχνη αὐτῶν πού ζητοῦμε! Ρῖξτε μιὰ ματιὰ φίλοι μου στὸν χάρτη αὐτῆς τῆς χώρας, καὶ θὰ πεισθῆτε καλύτερα.

Καὶ λέγοντας ὁ Παγανέλι, ἅπλωσε μπροστά τους τὸν χάρτη τῆς Χιλῆς καὶ τῆς Ἀργεντινῆς.

— Κοιτάξτε! τοὺς εἶπε. Καὶ προσπαθῆστε νὰ μ' ἀκολουθήσετε σ' αὐτὸν τὸν περίπατο στὴν Νοτιοαφρικανικὴ Ἤπειρο! Ἂς πηδήσωμε τὴν στενὴ γραμμὴ πού εἶναι ἡ Χιλή. Κι' ἂς περάσωμε τὴ μεγάλη ὀροσειρά, τὶς Κορδιλλιέρες τῶν Ἄνδεων. Ἂς κατεβοῦμε στὶς ἥσυχες ἴσιες πεδιάδες, τὶς «πάμπες» Κοιτᾶξτε! Αὐτὸς ὁ τόπος εἶναι γεμᾶτος ἀπὸ μεγάλα ποτάμια μὲ τοὺς παραποτάμους τους... Εἶναι μερικὰ ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα ποτάμια τοῦ κόσμου... Νὰ τὸ Ρίο Νέγκρο καὶ τὸ Ρίο Κολοράντο. Νά πού κι' ἀπὸ τὰ δυὸ περνάει ὁ τριακοστὸς ἕβδομος παράλληλος. Ἐκεῖ, σὲ μιὰ φυλὴ Ἰνδιάνων πού κατοικοῦν στὶς ὄχθες αὐτῶν τῶν ποταμιῶν, βρίσκονται ἴσως αἰχμάλωτοι οἱ φίλοι μας, καρτερώντας τὴν βοήθειά μας... Καὶ στὴν περίπτωση ἀκόμα πού ἴσως γελιέμαι, δὲν εἶναι χρέος μας ν' ἀκολουθήσωμε αὐτὰ τὰ νέα ἴχνη, νὰ ἐξαντλήσωμε ὅλες τὶς δυνατότητες πού ὑπάρχουν νὰ ξαναὔρωμε τοὺς ναυαγούς; Ἐγὼ νομίζω πὼς γιὰ νὰ τοὺς βροῦμε καὶ νὰ τοὺς σώσουμε, θὰ πρέπει νὰ εἴμαστε ἕτοιμοι νὰ κάνωμε ἀκόμη καὶ τὸν γῦρο τῆς Γῆς!

Αὐτὰ τὰ λόγια ἔκαναν μεγάλη ἐντύπωση σὲ ὅλους, πού σηκώθηκαν νὰ σφίξουν τὸ χέρι τοῦ Παγανέλι.

Ἡ Μαίρη ὅμως κι' ὁ Ροβέρτος Γκράντ, τ' ἄκουσαν ὅπως ἦταν φυσικὸ μὲ ἐντελῶς ξεχωριστὴ συγκίνηση.

— Μοῦ φαίνεται πὼς εἶναι ὁ μόνος δρόμος γιὰ νὰ ξαναβροῦμε τὸν πατέρα! φώναξε ὁ Ροβέρτος.

— Ὦ κύριε Παγανέλι, ὁ θεὸς νὰ σᾶς ἔχη καλά! ψιθύρισε ἡ Μαίρη. Κάνατε νὰ ξανανθίση ξανὰ στὴν καρδιά μας ἡ ἐλπίδα...

— Καὶ βέβαια παιδί μου, ἔχεις δίκηο νὰ εὐχαριστῆς τὸν φίλο μας! εἶπε κι' ὁ λόρδος Γκλένερβαν. Μὲ αὐτὰ πού μᾶς εἶπε, μᾶς ἀνοίγει ἐντελῶς καινούργιες προοπτικές. Ὅσο γιὰ μένα, πρέπει νὰ ὁμολογήσω πὼς μὲ ἔχει πείσει... Θ' ἀκολουθήσουμε τὸν 37ο παράλληλο. Καὶ θὰ δοῦμε, πού ἐπιτέλους θὰ τοὺς συναντήσωμε.

Ἂν εἶναι αἰχμάλωτοι καμμιᾶς ἀδύνατης φυλῆς, θὰ τοὺς ἐλευθερώσωμε. Ἂν ὅμως ἡ φυλὴ τῶν Ἰνδιάνων εἶναι πολὺ δυνατή, ἀφοῦ πρῶτα συγκεντρώσωμε ὅσο τὸ δυνατὸν περισσότερες πληροφορίες, θὰ ξαναγυρίσωμε στὸ «Ντάνκαν» θὰ πᾶμε στὸ Μπουένος - Ἄϋρες (τὴν πρωτεύουσα τῆς Ἀργεντινῆς) κι' ἐκεῖ θὰ στρατολογήσωμε ἀνθρώπους γιὰ νὰ φτιάσωμε ἕνα μικρὸ στρατιωτικὸ ἀπόσπασμα, πού ὡρισμένως, μὲ τὴν διοίκηση τοῦ ταγματάρχη μας, θὰ κατατροπώση τοὺς Ἰνδιάνους.

— Εὔχομαι νὰ μὴ χρειαστῆ νὰ φτάσωμε ὡς ἐκεῖ, ψιθύρισε ἡ λαίδη Ἕλενα.

— Μὴ φοβᾶσαι, ἀγαπητή μου! εἶπε ὁ ταγματάρχης. Ἐγὼ στοιχηματίζω ὅ,τι θέλεις πὼς θὰ διασχίσωμε τὴν Ἀμερικὴ ἀπὸ τὴν μιὰ ὡς τὴν ἄλλη ἄκρη, χωρὶς κινδύνους, χωρὶς μάχες καὶ χωρὶς ἀπρόοπτα...

— Κρῖμα! ἔκανε ἄθελά του ὁ Ροβέρτος.

Ἡ Μαίρη τοῦ ἔρριξε μιὰ αὐστηρὴ ματιά.

— Ντροπή, Ροβέρτο! εἶπε. Δὲν συλλογίζεσαι ὅτι αὐτὸ θὰ σημαίνη πὼς ἡ ζωὴ τοῦ πατέρα μας θὰ βρίσκεται σὲ κίνδυνο;

— Μὲ συγχωρεῖς, Μαίρη... Δὲν τὸ σκέφτηκα! ἔκανε μετανιωμένος ὁ Ροβέρτος.

— Κύριε Παγανέλι, εἶπε τότε ἡ λαίδη Ἕλενα, ἀπ' ὅ,τι καταλαβαίνω ἐσεῖς δὲν φαίνεσθε νὰ φοβᾶστε γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ πλοιάρχου καὶ τῶν συντρόφων του...

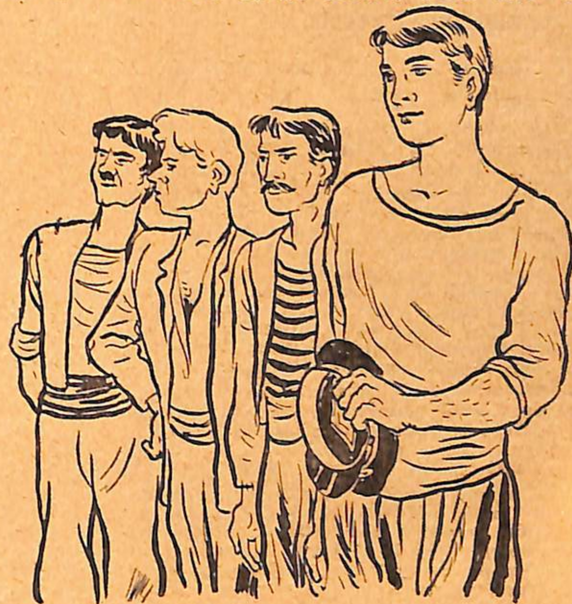
— Γιατὶ νὰ φοβηθῶ, μυλαίδη; εἶπε ὁ σοφός. Οἱ Ἰνδιάνοι δὲν εἶναι ἀνθρωποφάγοι. Οὔτε εἶναι τίποτε ἄγριοι καὶ ἀπολίτιστοι ἄνθρωποι... Ξέρουν πολὺ καλὰ πὼς ἕνας Εὐρωπαῖος εἶναι πολύτιμο κελεπούρι. Γι' αὐτὸ ὅταν πέφτη κανεὶς στὰ χέρια τους, τὸν προσέχουν σὰν τὰ μάτια τους!

— Καὶ γιατὶ θεωροῦν πολύτιμους τοὺς Εὐρωπαίους; ρώτησε ὁ Ροβέρτος.

— Γιατὶ τοὺς μαθαίνουν ἕνα σωρὸ πράγματα πολὺ χρήσιμα, καὶ οἱ Ἰνδιάνοι δὲν εἶναι βλᾶκες!

— Πρέπει λοιπὸν νὰ φύγωμε, καὶ νὰ φύγωμε τὸ γρηγορώτερο! φώναξε ὁ λόρδος. Ποιό δρόμο θ' ἀκολουθήσωμε, κύριε Παγανέλι;

— Ἕνα δρόμο εὔκολο, μέσα ἀπὸ τὶς

Ἡ τύχη εὐνόησε τὸν ὑποπλοίαρχο Τὸμ Ὤστεν.

πεδιάδες... Σχεδὸν δὲν θὰ περάσωμε τὶς Ἄνδεις. Καὶ τὸ κλῖμα εἶναι γλυκύτατο!

— Καὶ πόσες μέρες θὰ μᾶς πάρη τὸ ταξίδι αὐτό;

— Μά... ὄχι παραπάνω ἀπὸ μῆνα... Στὸ μεταξὺ τὸ «Ντάνκαν» μπορεῖ νὰ κάνη τὸν γῦρο, καὶ νάρθη νὰ μᾶς περιμένη ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ τῆς Ἀμερικανικῆς Ἠπείρου.

— Μοῦ φαίνεται πὼς εἶναι περιττὸ νὰ ἔλθουν καὶ οἱ κυρίες μαζί μας, εἶπε ὁ Γκλένερβαν.

— Κι' ἀπὸ τοὺς ἄνδρες ποιοὶ θὰ πᾶνε; ρώτησε ὁ νεαρὸς πλοίαρχος.

— Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ πᾶμε ὅλοι... Ἕνα ταξίδι ἀναγνωρίσεως θὰ κάνωμε, καὶ δὲν πρόκειται νὰ ἐπιτεθοῦμε στοὺς Ἰνδιάνους.

— Λοιπόν, εἶπε ὁ Παγανέλι, ἀρχίζω νὰ μετράω: πρῶτος βέβαια ὁ λόρδος Γκλένερβαν πού εἶναι ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἀποστολῆς. Δεύτερος, ὁ ταγματάρχης, φυσικά... Τρίτον, ὁ ταπεινός σας θεράπων, ὁ Γιάκωβος Παγανέλι.

— Τέταρτος, ἐγώ! φώναξε ὁ Ροβέρτος.

— Ὄχι, Μπόμπυ! Ὄχι! φώναξε τρομαγμένη ἡ Μαίρη. Ἐσὺ εἶσαι ἀκόμη πολὺ μικρός!

— Τί λές! Θ' ἀφήσω τοὺς ἄλλους νὰ κουρασθοῦν καὶ νὰ ριψοκινδυνέψουν γιὰ τὸν πατέρα, καὶ δὲν θὰ πάω ἐγώ; Πῶς τὸ φαντάστηκες Μαίρη; φώναξε ζωηρὰ ὁ Ροβέρτος.

— Μὴ φοβᾶσαι παιδί μου, εἶπε ὁ Παγανέλι στὴ Μαίρη. Μπορῶ νὰ σὲ βεβαιώσω ὅτι πολὺ λίγους κινδύνους θὰ ἔχωμε ν' ἀντιμετωπίσωμε... Κι' ἐξάλλου τὰ ταξίδια κάνουν καλὸ στὴν νεότητα. Λοιπὸν εἴπαμε καὶ λέμε: ἐμεῖς οἱ τέσσαρες κατ' ἀρχήν. Καὶ τρεῖς ναῦτες τοῦ «Ντάνκαν». Θαρρῶ πὼς εἴμαστε ἀρκετοί...

— Πῶς ἐντιμώτατε; ρώτησε ὁ Μάγκλο τὸν Γκλένερβαν. Ἐγὼ δὲν θὰ ἔλθω μαζί σας;

(Ἡ συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ 'απαντᾶ:

Πῆρα τὰ σκίτσα τῶν φίλων μου: 'Εξόψαλμου (καλό), Γ. Καπερνάρου (οὔτε καλὸ ἀλλὰ καὶ ἀκατάλληλο πρὸς δημοσίευση ἀφοῦ εἶναι σχεδιασμένο μὲ μελάνη), Λάκη Βασιλειάδη (καλό), 'Αρκαδίου (μᾶλλον καλό), 'Ιωάννη Δασούλα (καλούτσικο), Γεωργίου Ξανθοπούλου (ἀρκετὰ καλά), Λακὰζ (καλά), Νικολάου Χαραλ. Κοντονῆ (ἂν ἦταν μὲ σινικὴ μελάνη θὰ ἦταν περίφημα), Δ. Σφυρῆ (καλό), Α. Λ. (ἔτσι κι' ἔτσι), 'Αγρινιώτικου Λαουτζίκου (περίμενα κάτι καλλίτερο ἀπὸ σένα, ὁ σκύλος εἶναι πολὺ καλός), Ν. Καλούδη (δὲν μὲ ἱκανοποιοῦν καθόλου. Προσπάθησε νὰ σχεδιάσης μὲ σινική). Νίκου Παπᾶ δὲν μὲ ἱκανοποιοῦν καθόλου. Γιὰ προσπάθησε νὰ φτιάσης καλλίτερο καὶ νὰ τὸ σχεδιάσης μὲ σινικὴ μελάνη. Περιμένω τὰ ἄλλα).

Πῆρα τὶς ἀθλητικὲς συνεργασίες τῶν φίλων μου: 'Ιωάννη Ραυτοπούλου, Κ. Σ. Χρ., Α. Φάκα, Ζαχ. Σιώτου καὶ Κ. Μπαρμπῆ, Βασιλείου 'Αγγελοπούλου, Βασιλείου Γ. Τσαπραΐλη. Δ. Μπαλιάκα, Κρινάκι τῆς Αὐγῆς καὶ Σταματίου.

Πῆρα τὶς «σπαζοκεφαλιὲς» τῶν φίλων μου: 'Αρκάδι, 'Αναστ. Δημ. Γιαννοπούλου, Κώστα Χρυσικοπούλου, Κων. Κανάτα, 'Ιωάννη Νασούλα, Νικολάου Γεωργ. Παπανικολάου, Νικολάου Καλούδη, Φαίδρου, Παναγιώτη Μητσάκου, Κων. Παπαδοπούλου, Δημ. Θεοδοσιάδη, Νικ. Παπᾶ.

Πήραμε τὰ «γιὰ νὰ γελᾶτε» τῶν φίλων μας: 'Αρκάδι, Κων. Χρυσικοπούλου, Κων. Γ. Τουχίδη, Νικολ. Καλούδη (φρόντιζε νὰ γράφης τὸ ὄνομά σου σὲ κάθε τὶ ποὺ μοῦ στέλνεις), Κρινάκι τῆς Αὐγῆς, Πότη Κουράνου, Νικ. Γ. Παπανικολάου.

Σ' εὐχαριστῶ πολὺ ἀγαπητέ μου ΕΛ. ΔΗΜΑ- γιὰ τὰ τόσο καλὰ καὶ ἀγαπημένα σου λόγια. Μὲ ρωτᾶς ἂν πρέπει στὸ 1953 νὰ ἀλλάξης τὸ νέο ψευδώνυμο. Νὰ τὸ ἀλλάξης δὲν εἶσαι ὑποχρεωμένος. "Αν θέλης τὸ ἀλλάζης, ἂν θέλης τὸ διατηρῆς. 'Υποχρεωμένος εἶσαι ἁπλῶς νὰ τὸ ἀνανεώσης σύμφωνα μὲ τὶς ὁδηγίες ποὺ θὰ δημοσιεύσουμε ὅταν ἔρθη ἡ κατάλληλη στιγμή.

'Εκάμαμε ΑΡΚΑΔΙ σχετικὲς παραστάσεις στὸ πρακτορεῖο ἐφημερίδων.

Χάρηκα πολὺ ποὺ ξαναπῆρα γράμμα σου ἀγαπητέ μου ΔΗΜ. ΣΤ. ΜΠΕΚΑ.

Σ' εὐχαριστῶ δὶς ΚΑΤΙΝΑ ΦΡΑΓΚΟΥ γιὰ τὰ καλά σου λόγια.

Ναὶ ΓΙΩΡΓΟ ΚΑΠΕΡΝΑΡΕ. Κάθε λέξη, ἄρθρο καὶ ὑπογραφὴ πληρώνεται στὶς πεννομαχίες. Εὐχαριστῶ.

Σ' εὐχαριστῶ θερμὰ ΠΑΙΔΙ ΤΟΥ ΑΜΒΡΑΚΙΚΟΥ γιὰ τὰ τόσα καλά σου λόγια. Μὴ ξεχνᾶς ὅταν μοῦ γράφης νὰ μοῦ σημειώνης καὶ τὴ διεύθυνσή σου.

Καλὴ ἡ συνεργασία σου ΒΑΣΩ Α. ΜΩΡΑΪΤΟΥ. Εὐχαριστῶ.

Πολὺ καλοὶ οἱ «εὔθυμοι στίχοι» σου ΕΞΑΨΑΛΜΕ.

'Απλῶς καλὴ ἡ «Νοσταλγία» ΑΡΚΑΔΙ. Δὲν σοῦ ἀποκρύπτω ὅτι περιμένω πάντα κάτι τὸ πολὺ καλὸ ἀπὸ σένα. 'Ενῶ ἀντιθέτως τὸ ποίημα «Μεσάνυχτα» εἶναι ἀρκετὰ καλὸ καὶ τὸ δημοσιεύω ἐδῶ:

'Ο ἥλιος ἀπὸ ὧρες ἔχει δύσει
τὰ πάντα ἡσυχάζουνε στὴ γῆ
σκοτάδι ἁπλώνεται στὴ φύση
καὶ γύρω βασιλεύει ἡ σιγή.

Μόνο μιὰ νυχτερίδα τριγυρίζει
σ' ὅλα τὰ μέρη ἐδῶ καὶ κεῖ
ἐνῶ τὸ νυχταέρι μουρμουρίζει
ὡσὰν νὰ στέλνη προσευχή...

Μὲ βασάνισες λίγο ἀγαπητὲ ΘΕΟΔΩΡΕ ΧΡΙΣΤΙΔΗ μ' αὐτὸ τὸ κόκκινο μολύβι ποὺ μοῦ ἔγραφες. Σὲ παρακαλῶ πολὺ ἄλλη φορὰ νὰ μὴν μοῦ γράφεις μαζὶ στὸ ἴδιο χαρτὶ ζητήματα οἰκονομικῆς φύσεως καὶ ζητήματα ψευδωνύμων καὶ ἀγγελιῶν. 'Οφείλω νὰ σοῦ πῶ ὅτι ὅπως μοῦ τὰ ἔγραφες ὅλα μαζὶ καὶ στὶς δυὸ ὄψεις τοῦ χαρτιοῦ μὲ κούρασες πάρα πολύ! Φαντάσου ὅτι μόνο μὲ τὴ δική σου ὑπόθεση ἀσχολήθηκα τρία τέταρτα τῆς ὥρας. Καὶ λογάριασε τὶ θὰ τραβῶ ἂν γιὰ κάθε γράμμα φίλου μου ἀπασχολοῦμαι ¾ τῆς ὥρας. Γιὰ 10 γράμματα μόνο θὰ θέλω 7 ½ ὧρες. 'Αλλὰ παίρνω πολὺ περισσότερα γράμματα κατὰ μέσον ὅρον. "Ας εἶναι. Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὴν προαιρετικὴ εἰσφορά. Τὸ πρῶτο ἀπὸ τὰ δυὸ ψευδώνυμα ποὺ μοῦ ζητᾶς τὸ ἔχει ἄλλος. 'Εγὼ θὰ σοῦ βάλω ἄλλο ποὺ θὰ τὸ καταλάβης μόνος σου γιατὶ θὰ εἶναι παρόμοιο. Θὰ θυμίζη δηλαδὴ μὲ ἄλλα λόγια τὸ ἴδιο πρόσωπο!

Δυστυχῶς ΔΗΜ. ΚΑΛΟΥΔΙΕ ἐρωτήσεις γιὰ τὴ στήλη «Μὲ ἐρωτοῦν καὶ ἀπαντῶ» ἐκκρεμοῦν χιλιάδες!

Δὲν μπορῶ φυσικὰ ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ νὰ θυμηθῶ ἂν πῆρα γράμμα σου ἢ ὄχι. Πάντως ἂν πῆρα θὰ σοῦ ἔχω ἀσφαλῶς ἀπαντήσει. 'Αμυδρῶς θυμᾶμαι ὅτι ἢ ἀπὸ σὲ ἢ ἀπὸ τὴν ἀδελφή σου πῆρα γράμμα καὶ ἀπήντησα. Σ' εὐχαριστῶ πάντως γιὰ τὰ καλά σου λόγια. Καὶ βέβαια μπορεῖς νὰ λάβης μέρος εἰς τὶς πεννομαχίες. Εὔχομαι κι' ἐγὼ ὅπως ὁ ὕψιστος εἰσακούση τὶς εὐχές σου καὶ εἶναι καλὰ ὅλα τὰ παιδιὰ τῆς 'Ελλάδας, καὶ μακροημερεύσει τὴν τόσο καλὴ μας Βασίλισσα. Εὐχαριστῶ πολὺ τὴν ἀδελφή σου 'Ιωάννα γιὰ τοὺς χαιρετισμούς της.

ΤΗΛΕΜΑΧΟΝ ΤΣΕΛΕΠΙΔΗΝ. 'Ο Φιλοτελιστὴς μὲ εἰδοποιεῖ ὅτι σύμφωνα μὲ τὶς τιμὲς τῆς ἀγορᾶς τὰ γραμματόσημά σου, ἐφόσον φυσικὰ δὲν εἶναι σχισμένα μποροῦν νὰ ἀγορασθοῦν ὅλα-ὅλα 10.000 δραχμές.

Κ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΕ. 'Ο Φιλοτελιστὴς σοῦ στέλνει τὴν ἀκόλουθη ἀπάντηση στὴν ἐπιστολή σου: «Συνήθως οἱ ἐπισημάνσεις τίθενται ἐφ' ὁλοκλήρου τῆς σειρᾶς. Πολλάκις ἐπὶ τινων μόνον γραμματοσήμων. Αὐτὰ θὰ τὰ ἐξηγήσω σιγὰ - σιγὰ στὴ στήλη μου στὸ περιοδικό.

'Η ἀξία τῶν ξένων γραμματοσήμων ποικίλλει ἀπὸ 100 δρ. μέχρι 100 ἑκατομμύρια καὶ ἄνω. 'Αναλόγως τῆς ἀξίας τῶν 'Ελληνικῶν σας γραμματοσήμων θὰ λάβετε ξενικά. Μπορεῖτε νὰ τὰ στείλεται ταχυδρομικῶς ἐπὶ συστάσει μέσα σὲ ἕνα κουτὶ τὸ ὁποῖον τυλίγετε μὲ χαρτὶ κολλημένο ἀπὸ ὅλες τὶς μεριὲς εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Μιχαὴλ Τζιβόγλου, Κάνιγγος 12 β, 'Αθήνας».

Κ. ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ. 'Ο Φιλιοτελιστὴς μοῦ ἔδωσε γιὰ σᾶς τὴν παρακάτω ἀπάντηση:

«Τὸ γραμματόσημο μὲ τὸ φρούριο καὶ FEZZAN GHAPAMES ἀνήκει εἰς τὴν ὑπὸ Γαλλικὴν στρατιωτικὴν κατοχὴν περιοχὴν τοῦ Φεζζὰν τῆς Βορείου 'Αφρικῆς.

Τὸ γραμματόσημο μὲ τὴν ἐπιγραφὴν MAGYASSZAG ἀνήκει εἰς τὴν Οὐγγαρίαν.

Τὸ τρίτο μὲ τὴν ἐπιγραφὴν RUANDA URUNDI ἀνήκει εἰς τὴν Βελγικὴν ἀποικίαν τῆς 'Αφρικῆς, πλησίον τοῦ Βελγικοῦ Κογκό».

'Ακούω πάντα μὲ προσοχὴ τὰ παράπονα τῶν φίλων μου ΝΙΚΟ ΤΣΙΡΙΔΗ καὶ προσπαθῶ ἐὰν εἶναι βάσιμα νὰ τὰ ἱκανοποιῶ ἀμέσως. Δὲν θυμᾶμαι ἀκριβῶς τὴ συνεργασία σου γι' αὐτὸ δὲν μπορῶ νὰ σοῦ ἀπαντήσω σήμερα. 'Αλλὰ σοῦ ἀπαντῶ στὸ ποίημά σου «Τὸ τραγούδι τῆς Βάρκας» καὶ αὐτὸ ποὺ θὰ σοῦ πῶ ἂς τὸ θεωρήσης καὶ σὰν ἀπάντηση στὸ παράπονό σου. Πρῶτα - πρῶτα τὸ ποίημά σου σὰν ἔμπνευση εἶναι ἀρκετὰ καλό! 'Αλλὰ σὰν ἐκτέλεση ἄθλιο: «"Ελα μὲ ναύτη». Καὶ μὲ αὐτὲς τὶς τρεῖς λέξεις θέλεις ἀσφαλῶς νὰ βάλης τὴ βάρκα νὰ προσκαλέση κοντὰ τὸ ναύτη. 'Αλλὰ αὐτὸ δὲν τὸ λές. "Αν πάλι θέλης νὰ πῆς «"Ελα μαζὶ μὲ ναύτη» ἡ φράση σου εἶναι ὀρθὴ ἀλλὰ στὸ ποίημα ξεκάρφωτη καὶ ἀκατανόητη.

'Αλλὰ ἂς ἀντιγράψω ἐδῶ ὅλο τὸ τρίστιχο:

— "Ελα με ναύτη!... Θὰ σὲ πάω μακριά...
Τί ζητᾶς; τ' ὄνειρό σου πρὶν σβύση...
'Εκεῖ ποὺ θὰ πᾶμε στὴν ἄγρια ἐρημιά...

Καὶ σὲ ρωτάω: "Ολες αὐτὲς οἱ φράσεις δὲν εἶναι τελείως ξεκάρφωτες. 'Η μιὰ δὲν συνδέεται λογικὰ μὲ τὴν ἄλλη. Ποιός ζητάει; 'Ο Ναύτης; Μὰ αὐτὸς προσεκλήθη. Δὲν ἐζήτησε τίποτα. 'Η Βάρκα ρωτιέται ὅπως θὰ ἦταν φυσικό: Μὰ τότε τὸ ὄνειρο τίνος εἶναι: Τοῦ Ναύτη; Καὶ γιατί νὰ τὸν πάει στὴν ἄγρια ἐρημιὰ προτοῦ σβύσει τὸ ὄνειρό του; Δὲν σοῦ φαίνονται σὰν ἀταίριαστες φράσεις. 'Ομολογῶ πὼς αὐτὸ τὸ «Κουπὶ ἡ καρδιά σου» εἶναι περίφημο! "Αν δὲν τὸ εἶδες πουθενὰ γραμμένο εἶναι σωστὸ εὕρημα. 'Ωστόσο θὰ τὸ προτιμοῦσα: «Τιμόνι ἡ καρδιά σου». Τὸ κουπὶ εἶναι κινητήριος δύναμις. 'Η διακυβέρνηση τῆς βάρκας γίνεται ἀπὸ τὸ «τιμόνι». Κατὰ συνέπεια. 'Η καρδιὰ κυβερνάει τὴ βάρκα. Καὶ θὰ ἔστεκε τὸ «τιμόνι» καλλίτερα. γιατὶ τὸ κουπὶ δὲν ἔχει θέση ἀφοῦ τὸ «ἀγέρι θὰ σᾶς πάη μακρυά». "Επειτα τί τὸ ἤθελες «Τ' ἀνέφελο τραγοῦδι»; Δὲν συνεχίζω καὶ καταλήγω: "Εχεις πολλὰ προτερήματα ποιητικά. 'Αλλὰ δὲν δουλεύεις καθόλου καλὰ τοὺς στίχους σου.

Πολὺ ΚΩΣΤΑ ΚΑΤΣΟΥΚΗ μὲ ἱκανοποιοῦν τὰ ποιήματά σου καὶ δημοσιεύω σήμερα ἐδῶ αὐτὸ ποὺ μοῦ στέλνεις μὲ τὸν τίτλο «Κάποτε»!;

Φεύγουν οἱ ὧρες βιαστικά·
Σβύνουν τὰ χρόνια!
Τῆς νιότης τὰ ροδόφυλλα ξεφτιοῦνται!
Μαραίνονται τὰ ἄνθια τὰ γλυκά!...
Πέφτουνε χιόνια!...
. . . .
Κάποτε — τὸ ξέρω — θὰ πεθάνω·
καὶ θὰ σβύσουνε στὰ στήθια μου οἱ κόσμοι!
'Η ψυχούλα μου ψηλὰ θὰ φτερουγίση
δίπλα στὸν ΠΑΤΕΡΑ νὰ καθίση!
Κάποτε — τὸ ξέρω — θὰ πεθάνω!...

Μὲ ἰδιαίτερη χαρὰ πληροφοροῦμαι ΜΠΟΥΖΟΥΚΟΚΕΦΑΛΕ τὴν ἀπόφασή σου νὰ λάβης ἐνεργὸ μέρος στὴν κίνηση τοῦ περιοδικοῦ καὶ νὰ γίνης ἕνας ἀπὸ τοὺς καλλίτερους φίλους μου. 'Επίσης λαμβάνω ὑπὸ σημείωση τὴν ὑπόδειξή σου γιὰ τὸ δημοψήφισμα. Μοῦ ζητᾶς δηλαδὴ ἡ ἔναρξη τῆς ψηφοφορίας νὰ ἀργήση κάμποσο καιρὸ ὥστε νὰ δοθῆ ὁ καιρὸς στοὺς ὑποψηφίους νὰ ἀναπτύξουν προεκλογικὴ δράση. Θὰ δῶ πῶς θὰ γίνη ἡ ὑπόθεση.

Τὸ ποίημα ποὺ μοῦ στέλνεις ΚΩΣΤΑ ΧΡΥΣΙΚΟΠΟΥΛΕ (Λευκίμμη Κερκύρας) μὲ τὸν τίτλο «Κοντὰ στὸ Χριστὸ» εἶναι ἀρκετὰ καλὸ καὶ τὸ δημοσιεύω ἐδῶ:

Τί κι' ἂν στὸ διάβα μας δρολάπι φοβερὸ
ἀντάμωσε τὸν ἀγαθὸ σκοπό μας;
Εἴχαμε βάλει ὡς ἀρχή μας τὸ καλὸ
καὶ προχωρώντας μὲ αὐτὸ σὰν ὁδηγὸ
πλευρίσαμε στὸν ἅγιο τὸ Χριστό μας.

Καὶ τότ' ἀνοῖξαν δρόμοι φωτεινοὶ
μακρυὰ ἀπ' τὸ κακὸ καὶ τὴν ἀπάτη
Κι' ἐργάτες τῆς ἀλήθειας πιὰ τρανοὶ
θὰ εἴμαστε ἐμεῖς παντοτεινοί.
μὲ σύμβολό μας τὴν ἀγάπη.

Τί κι' ἂν στὸ διάβα μας δρολάπι φοβερὸ
ξανὰ θὰ βουληθῆ νὰ μᾶς φοβίση;
'Αφοῦ τὸ ὅπλο μας ποὺ εἶναι ἱερό,
ἡ ἀγάπη, ἡ ἀλήθεια, ἡ πίστη στὸ Χριστὸ
κάθε κακὸ εὐθὺς θὰ τὸ συντρίψη!...

Οἱ ἄλλες σου συνεργασίες, εἶναι νομίζω, ἀρκετὰ καλές. Γιὰ τὴν καθυστέρηση τοῦ περιοδικοῦ ἔδωσα ἤδη ὁδηγίες.

Εὐχαριστῶ ΛΑΚΗ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗ γιὰ τὸ ὡραῖο σου γράμμα καὶ περιμένω τώρα νὰ μοῦ γράφης πιὸ τακτικά.

Καλὲς οἱ συνεργασίες σου Κ. ΛΑΠΠΑ.

"Οχι ὅσο θὰ ἤθελα καλὸ ΒΑΣΙΛ. Σ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΕ. Θὰ μποροῦσες νὰ γράψης κάτι τι πολὺ καλὸ καὶ φυσικὰ τὸ ποίημά σου δὲν εἶχε μερικὲς ὑπερβολὲς καὶ ἐπαναλήψεις τῶν ἴδιων σχεδὸν νοημάτων. "Επειτα νὰ σὲ «πιάνουν σπασμοὶ» ἀπὸ τὴ νοσταλγία, δὲν εἶναι οὔτε φυσικὸ οὔτε ποιητικό! Γιὰ τὰ ἄλλα εὐχαριστῶ.

Τὸ ποίημά σου ΜΙΚΡΗ ΠΟΙΗΤΡΙΑ «Στοῦ ἐγώ μου τὸ ἀργαστῆρι» πολὺ καλὸ καὶ τὸ δημοσιεύω ἐδῶ:

«Μέσα στὸ κατασκότεινο τ' ἀργαστῆρι
δουλεύουνε σκληρὰ
— ἀλλοί μου χάθηκε ἡ χαρὰ —
Βαριὰ κλειστὸ εἶναι τὸ παραθύρι.
Καὶ πλέκοντας τοῦ ἐγώ μου οἱ ἁλυσσίδες
— ταλαίπωρε ἑαυτέ μου τί γροικᾶς;
πλέκονται ὄνειρα, μάταιες ἐλπίδες
— ὅμως παντοτεινά σου θὰ διψᾶς.
Τώρα στὸ κατασκότεινο τ' ἀργαστῆρι
δουλεύουνε σκληρὰ μὰ σταθερὰ
μιὰ ἡλιαχτίδα μπῆκε ἀπ' τ' ἀνοικτὸ τὸ πα-
(ραθύρι
βρέθηκε ἡ χαμένη μου χαρὰ
σπάσανε τοῦ ἐγώ μου τὰ δεσμά».

Καὶ τὰ ἄλλα σου ποιήματα ἀρκετὰ καλά.

Μὲ ἰδιαίτερη ἱκανοποίηση σημειώνω ἐδῶ Γ. ΚΑΡΑΜΠΕΛΑ τὰ ὅσα μοῦ γράφεις γιὰ τὴν αὐτοθυσία μὲ τὴν ὁποία σβύσατε τὴν πυρκαϊὰ στὲ λιοστάσι τοῦ χωριοῦ σου. Λυπᾶμαι βέβαια γιὰ τὶς ζημίες καὶ τὴ δοκιμασία τοῦ χωριοῦ σου, ἀλλὰ δὲν μπορῶ νὰ μὴν αἰσθανθῶ ἕνα εὐάρεστο συναίσθημα μαθαίνοντας ὅτι «καὶ τὰ μικρὰ παιδιὰ προσπαθοῦσαν κοντὰ στοὺς μεγάλους νὰ σβύσουν τὴ φωτιά. Κι' ἀκόμα ὅταν διαβάζω πὼς «καὶ οἱ γυναῖκες δὲν ὑστέρησαν. 'Ιδίως ἡ Ζαχαρούλα Γκλαβᾶ ἔδειξε θάρρος καὶ ἐνεργητικότητα μεγαλύτερη ἀπὸ ἐκείνη τῶν ἀνδρῶν».

Χαίρω πολὺ ποὺ μαθαίνω ΔΗΜΗΤΡΗ ΘΕΟΔΟΣΙΑΔΗ γιὰ ὅσα μοῦ γράφεις. Καὶ κυρίως γιατὶ θὰ ἔχω τακτικὰ ἀλληλογραφία μαζί σας. Λέω ὅμως καὶ σὲ σὲ καὶ σ' ὅλους τοὺς φίλους μου, ὅτι γιὰ νὰ μὴ χαλᾶτε τὴν καρδιά σας πρέπει νὰ ἔχετε ὑπ' ὄψη σας: Πρῶτο. Πολλὲς φορὲς λαβαίνω γράμμα, ἀφοῦ ἔχω κλείσει τὸ 68 τεῦχος. Καὶ μοῦ γράφουν: Νὰ μοῦ ἀπαντήσης στὸ 67 τεῦχος! Μὰ πῶς νὰ ἀπαντήσω τὸ 67 ποὺ αὐτὸ ἔχει πιὰ κυκλοφορήσει;

Εὐχαριστῶ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΕ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΕ (Π. Κοκκινιά) γιὰ ὅσα μοῦ γράφεις: «Τώρα ποὺ γνωρίσθηκα περισσότερο μὲ τὸ περιοδικό σου καὶ ἐπλούτισα κατὰ 90 % τὰς γνώσεις μου, ὁρκίζομαι ὅτι θὰ ἐργασθῶ περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη φορὰ γιὰ τὴ διάδοσή του».

Καλὸ τὸ «Φθινοπωρινὸ δεῖλι» ΜΙΡΑΝΤΑ ΠΕΤΡΟΥ.

Λοιπὸν ΝΤΟΡΕΜΗ «ἂς ἀρχίσουμε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ κι' ὅ,τι εἴπαμε — εἴπαμε: Τὸ «Συντακτικὸ» δὲν μοῦ ἀρέσει καθόλου. Καὶ τὸ μέτρο δὲν εἶναι καὶ τόσο πολὺ κατάλληλο γιὰ σατυρικὸ στίχο. Στὰ «εὔθυμα ποιήματα» χρειάζεται πολὺ κτυπητὴ ὁμοιοκαταληξία. Καὶ ἡ δική σου εἶναι κάθε ἄλλο παρὰ κτυπητή. Οὔτε καλὴ εἶναι ἡ ὁμοιοκαταληξία σχολεῖο — θρανίο καὶ πολὺ περισσότερο δὲν εἶναι οὔτε τὰ «κατσούφια» — φούρια. Συμπέρασμα: Δὲν εἶναι καλό, ἄξιο τοῦ Ντορεμῆ. Καὶ τὸ «Τὰ σγουρὰ μαλλιὰ» θὰ μποροῦσε νὰ ἦταν ἄριστο ἂν τὸ εἶχες περισσότερο δουλέψει.

Τὰ σγουρά μου τὰ μαλλιὰ
στὸν καθρέφτη σὰν χτενίζω

καὶ μ' ἀγάπη σὰν πασχίζω
νὰ τὰ κάμω πιὸ σγουρά,
παίρνω ὕφος κάποιου γόη
παινεμένου κι' ἀπὸ σόϊ
ποὺ ζηλεύω τὴν ὀμορφιά του
καὶ τὴν ὅλη τὴ θωριά του.

Καθὼς εἶμαι ζαλισμένος
ἀπ' τὴν μεγάλη μ' ὀμορφιὰ
καὶ κοιτάζω σὰ χαμένος
τὰ σγουρά μου τὰ μαλλιά,
στὸν καθρέφτη μέσα βλέπω
νἆναι ἴσια τὰ μαλλιά μου
καὶ λυγῶντας τότε πέφτω
ἀπ' τὴν μεγάλη συμφορά μου!

Δὲν νομίζεις καὶ ἐσὺ πὼς ἔχει μερικὰ ἐλαττωματάκια; Τὸ «Στὸν καθρέφτη μου μπροστὰ» καλό· ἀλλὰ ὁ τελευταῖος στίχος τοῦ 3ου τετραστίχου ἀνυπόφορος, διφορούμενος καὶ ἀγοραῖος. Πάντως ἐὰν διορθωθῆ θὰ δημοσιευθῆ. «Ὁ Χριστὸς καὶ ὁ Ντορεμῆς» δὲν εἶναι καλό. Φλύαρο καὶ μὲ ἀνάκατους καλούς, ἄριστους καὶ κακοὺς στίχους.

⁂ Ὁ ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΑΤΣΑΜΑΣ παραπονεῖται διότι τοῦ ἀλλάξαμε τὸ ὄνομά του καὶ τὸν γράψαμε Καλαμᾶ. Λυποῦμαι πολὺ γιὰ τὴν ἀκουσία αὐτὴ παραποίηση τοῦ ὀνόματός σου. Ἀλλὰ τὸ φταίξιμο 100 % εἶναι δικό σου. Γιατί; Γιατὶ ἁπλούστατα αὐτὸ τὸ τ σ ποὺ γράφεις φαίνεται σὰν λ. Φροντίζετε λοιπὸν ὅλοι νὰ καθαρογράφετε τὰ ὀνόματά σας.

⁂ Καλὴ ἡ συνεργασία σου ΚΩΝ. ΓΟΤΟΥΧΙΔΗ.

⁂ Δημοσιεύω ἐδῶ ΧΑΡΑΛΑΜΠΕ ΤΣΑΚΑ τὸ ποίημα ποὺ στέλνεις. Καὶ θέλω νὰ πιστεύω πὼς εἶναι δικό σου:

Τοῦ Μαγιοῦ τ' ἀγριολούλουδα
μιὰ παιδοῦλα δροσάτη
πάει νὰ μάση ἀνάλαφρη
ὅλο χάρη γεμάτη.

Καὶ κρατᾶ στὰ ἀφρόπλαστα
στὰ μικρά της χεράκια
καλαθάκι ὡριόπλουμο
ποὺ κρατοῦν τὰ παιδάκια.

Κι' ὁ διαβάτης ποὺ διάβαινε
τ' ἀνθισμένο δρομάκι
στὴ βαρειά του τὴν κούραση
ν' ἀνασάνη λιγάκι·

στὴν βρυσούλα ποὺ ἔτρεχε
κουρασμένος καθίζει.
Ξηραμένα τὰ χείλη του
μὲ νερὸ τὰ δροσίζει.

Καὶ θωρώντας τὰ μάτια του
τὴ μικρὴ ποὺ περνοῦσε,
ἕνα δάκρυ στὸ μάγουλο
στὶς ρυτίδες κυλοῦσε...

...Ἡ ζωὴ γοργοδιάβατη
πάντα ἔτσι περνάει
καὶ μαραίνει τὰ λούλουδα
καὶ τὰ νειᾶτα γερνάει.

⁂ Καλὴ ΛΑΚΑΖ ἡ συνεργασία σου. Σὲ ξαναβλέπω μὲ μεγάλη χαρὰ στὴν κίνηση τῆς ἐφημερίδος. Νομίζω ὅτι τὰ ποιήματα αὐτὰ ποὺ μοῦ στέλνεις, καὶ ποὺ βέβαια εἶναι δικά σου, μοῦ δίνουν τὸ δικαίωμα νὰ πῶ πὼς ἔχεις ταλέντο.

⁂ Σ' εὐχαριστῶ ΓΙΩΡΓΟ ΜΠΛΟΥΚΑ γιὰ τὸ ὡραῖο γράμμα σου.

⁂ Πολὺ καλὴ ἡ ἔκθεσή σου «Ἀποχωρισμὸς καὶ ταξίδι — Βόλος, Θεσσαλονίκη», ἀγαπητέ μου ΜΙΚΡΕ ΜΑΚΕΔΟΝΑ».

⁂ Σοῦ εὔχομαι ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΕ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΣΜΑΡΟΠΟΥΛΕ καλὴ πρόοδο στὴ νέα παιδόπολη τῆς Θεσσαλονίκης ποὺ ἐγκαταστάθηκες. Καὶ συμμερίζομαι κι' ἐγὼ τὴν χαρά σου ποὺ εἶσαι πιὸ κοντὰ στὴν ἰδιαίτερη πατρίδα σου.

⁂ Πολὺ ὡραία ἡ προσευχή σου ΚΡΙΝΑΚΙ ΤΗΣ ΑΥΓΗΣ. Εἶναι δική σου ἢ διαβάζεται στὴν παιδόπολή σας. Σὲ παρακαλῶ θερμῶς νὰ μοῦ γράψης καὶ νὰ μοῦ τὴν ξαναστείλης.

⁂ Ἐν τάξει ΝΙΚΟ ΤΕΝΤΑ. Καὶ σ' εὐχαριστῶ κι' ἐγὼ μὲ τὴ σειρά μου γιὰ τὴν ἐπιστολή σου. Ἀπαντῶ στὰ ὅσα μοῦ ἔστειλες: Τὰ ποιήματά σου τὰ θεωρῶ ἀρκετὰ καλά. Καὶ γιὰ νὰ μὴ πέσουν στὰ χέρια τοῦ γραμματέως τῆς συντάξεως καὶ πάρουν τὴν ἄγουσαν πρὸς τὰς καλλένδας δημοσιεύω ἐδῶ τὸ ἕνα:

Τῶν Ἑλλήνων ἡ φλόγα φουντώνει
στῆς ἀλήθειας τὸ ἅγιο καμίνι.
Ὁ καιρὸς — χαλαστὴς — δὲν τὴν σβύνει!
Σεβαστὰ τὴν προσμένουν οἱ χρόνοι!

Νά! Στ' ἀμόνι τὸ θεῖο θὰ πλάση
— πλαστουργός της τὸ πνεῦμα τ' ἀρχαῖο
τὸ κορμί της ἡ νιότη ὡραῖο
ποὺ τῆς νίκης τ' ἀγρίλι θὰ φτάση.
Καὶ στ' ἀγώνα τὸ ἅγιο μεθύσι

ἡ ἀρετὴ τὸ διαμάντι τὸ θεῖο
τὸ οὐράνιο τοῦ Δία βραβεῖο
τὶς ψυχὲς ταπεινὰ θὰ στολίση.

⁂ Εὐχαριστῶ θερμὰ ΒΑΣΙΛΕΙΑ Γ. ΤΣΑΠΡΑ·Ι·ΛΗ γιὰ τὸ μικρὸ ἀλλὰ τόσο εὐγενικὸ γράμμα σου.

⁂ Καλούτσικο τὸ πεζό σου ΠΟΤΗ ΚΟΥΡΑΝΟ.

⁂ Ἀρκετὰ καλὸ τὸ ποίημά σου ΤΗΛΕΜΑΧΕ ΤΣΕΛΕΠΙΔΗ. Ἔχεις ἴσως δίκηο νὰ παραπονεῖσαι κι' ἐσὺ κι' ὁ φίλος σου Κ. Πασβάντης. Ἀλλὰ τὸ ζήτημα ξεφεύγει ἀπὸ τὴ δική μου ἁρμοδιότητα καὶ πιὸ πολὺ ἀπὸ τὶς δυνατότητες. Κάθε 15 μέρες μαζεύονται πρὸς δημοσίευση 100 — 150. Καὶ δημοσιεύω μόνον αὐτὰ ποὺ βλέπετε. Καθὼς εἶδες γιὰ νὰ κάμω κάτι ἔχω καὶ τὴ διέξοδο τῆς στήλης αὐτῆς. Ἀλλὰ ὅ,τι καὶ νὰ γίνη δημοσιεύονται 10 — 15 τὸ πολὺ γιὰ νὰ μείνουν ἀδημοσίευτα 90 — 135. Αὐτοὶ οἱ αὔγλωττοι ἀριθμοὶ δίνουν, καθὼς βλέπεις, διέξοδο στὰ παράπονά σας. Γιὰ τὸ ἄλλο ποὺ μοῦ λὲς εἶναι μιὰ καλὴ ἰδέα· καὶ κατ' ἀρχὴν τὴν ἐγκρίνω! Δηλαδὴ μοῦ λὲς νὰ βγάλω σ' ἕνα βιβλίο συνεργασίες τῶν παιδιῶν. Θὰ μποροῦσα δηλαδὴ νὰ προκηρύξω μεταξὺ τῶν ἀναγνωστῶν μου ἕνα διαγωνισμό! Νὰ μοῦ στείλουν δηλαδὴ ποιητικὲς συλλογὲς ἢ πεζά, καὶ ἀπὸ ἐκεῖνα ἔστω ποὺ ἔχουν δημοσιευθῆ σὲ μᾶς ἢ καὶ σὲ ἄλλα περιοδικά. Καὶ νὰ βγάλω μιὰ ἀνθολογία. Μὲ φοβίζουν ὅμως δυὸ πράγματα: Πρῶτον. Οἱ ἀντιγραφές. Καὶ δεύτερο: τὸ βιβλίο αὐτὸ θὰ μποροῦσε νὰ καλύψη τὰ ἔξοδά του; Δὲν μιλῶ φυσικὰ γιὰ κέρδη. Καὶ ἐρωτῶ: Ποιὸς θὰ μοῦ ἐγγυηθῆ κυρίως τὸ πρῶτο. Νὰ μὴ βγάλω π.χ. συλλογὴ μὲ ποιήματα τοῦ Δροσίνη ὡς ποιήματα τοῦ Ἄλφα ἢ τοῦ Βῆτα; Πάντως θὰ ἤθελα ἐπ' αὐτοῦ καὶ τὴ δική σου ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἀναγνωστῶν μου τὴ γνώμη! Περιμένω!

⁂ Νὰ μὴν ἀμφιβάλης ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΑΡΚΟ ὅτι καὶ στὴ νέα παιδόπολη τοῦ «Ἁγίου Δημητρίου» θὰ περάσης ὡραῖα. Χάρηκα πολὺ ποὺ κάμετε ἕνα τόσο ὡραῖο ταξίδι ἀπὸ τὸ Βόλο στὴ Θεσσαλονίκη καὶ ποὺ στὰ ὡραῖα τοπεῖα εἴδατε τὸ χέρι τοῦ θείου Δημιουργοῦ.

⁂ Καλὸ τὸ διήγημά σου ΑΛΕΚΟ Κ. ΚΟΥΒΑΛΑΚΟ. Εἶδα νὰ μοῦ καταγγέλλης ὅτι εἶναι ἀντιγραφὴ τὸ σκίτσο ποὺ δημοσίευσα στὸ 63 τεῦχος «Ἐξοχικὴ ἔπαυλη Νάξου» μὲ τὴν ὑπογραφὴ τοῦ Δ. Παπαναστασίου. Λυπᾶμαι πολύ.

⁂ Ὄχι ΝΙΚΟ ΚΑΛΟΥΔΗ. Δὲν εἶναι ἔγκυρο τὸ ψηφοδέλτιό σου. Θὰ ἀρχίσετε νὰ στέλνετε τὰ ψηφοδέλτιά σας ὅταν ἐγὼ σᾶς εἰδοποιήσω! Κατὰ συνέπεια νὰ ἔχης ὑπ' ὄψη σου νὰ ξαναστείλης ψηφοδέλτιο κατὰ τὸν τύπο ποὺ θὰ σᾶς γράψω ἐγὼ σήμερα ττὴ σχετικὴ στήλη.

⁂ Εὐχαριστῶ ΚΡΙΝΑΚΙ ΤΗΣ ΑΥΓΗΣ γιὰ τὰ καλά σου λόγια καὶ σοῦ εὔχομαι καλὴ πρόοδο στὴ νέα παιδόπολη ποὺ τοποθετήθηκες. Καλὴ ἡ ἔκθεσή σου.

⁂ Μὰ μὴ μὲ ξαφνιάζης ΓΕΩΡΓΙΕ Π. ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ μὲ τέτοια γράμματα. Εἶσαι ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ ἐπανειλημμένως εἶπα τὴ γνώμη μου διὰ μακρῶν.

⁂ Ἡ Σινικὴ μελάνη ΝΙΚΟ ΠΑΠΑ·Ι·ΩΑΝΝΟΥ τοῦ Γ. ἔχει χρῶμα βαθὺ μαῦρο καὶ ἀρκετὰ στιλπνό. Μπορεῖς νὰ ἀγοράσης ἀπὸ ἕνα καλὸ χαρτοπωλεῖο. Γιὰ τὸ πῶς βρίσκετε τὸ Πάσχα θὰ σᾶς ξαναγράψω.

⁂ Πρῶτα - πρῶτα Δ. ΣΦΥΡΗ εἶμαι συγκινημένος ἀπὸ τὸ ὡραῖο σου γράμμα καὶ σ' εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ τὰ καλά σου λόγια. Ὅσο γιὰ τοὺς ἀντιγραφεῖς τί νὰ πῶ. Ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅμως τὰ ἑξῆς: Ἀπὸ ὅσα ποιήματα ποὺ μοῦ ἔστειλε ὁ ΧΡΙΣΤΟΣ ΗΛΙΑΣ δυὸ μόνον ἦταν πιστὴ ἀντιγραφὴ ἀπὸ τὸ βιβλίο «Εἶπα» τοῦ Δροσίνη. Τὰ ἄλλα δὲν ἦσαν ἀπὸ κεῖ. Τὰ ἄλλα δὲν τὰ βρῆκα! Ἀλλὰ βγάζω τὸ συμπέρασμα ὅτι ἕνας νέος ποὺ θὰ εἶχε τὸ ταλέντο νὰ γράφη ποιήματα σὰν ἐκεῖνα ποὺ μοῦ ἔστειλε ὁ Χρῖστος Ἠλίας δὲν ἀντιγράφει. Δὲν καταδέχεται νὰ ἀντιγράψη. Ἀφοῦ λοιπὸν μοῦ ἔστειλε δυὸ ποιήματα ποὺ εἶχαν ἀντιγραφῆ ἀπὸ τὸ «Εἶπα» τοῦ Δροσίνη, θὰ πῆ πὼς καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἀντέγραψε ἀπὸ κάποια ἄλλη συλλογὴ τοῦ Δροσίνη ἢ ἄλλου ποιητοῦ. Τὸ ἀπὸ ποῦ θὰ πρέπει, νὰ μᾶς τὸ πῆ ὁ ἴδιος. Καὶ νὰ ξαναγυρίση στὴν οἰκογένειά μας. Γιατὶ ἀπὸ τὶς ἐπιστολές του βρίσκω, πὼς εἶναι νέος μὲ κάποια ἀξία καὶ ἴσως μιὰ μέρα νὰ γράψη καὶ αὐτὸς κάτι τὸ καλὸ καί, φυσικά, δικό του.

⁂ Καλὴ ἡ ἔκθεσή σου ΠΕΡΙΚΛΗ ΛΕΥΚΑ.

⁂ Δὲν λένε πολλὰ πράγματα τὰ ποιήματα «Ὁ ἥλιος καὶ ὁ βράχος» καὶ «Τὰ σπασμένα» ποὺ μοῦ ἔστειλε ὁ φίλος μου ποὺ ξέχασε νὰ βάλη τὸ ὄνομά του.

⁂ Ἐπίσης καλούτσικο τὸ «Νἆμουν πουλὶ» ποὺ μοῦ ἔστειλε ἐπίσης φίλος μου ποὺ ξέχασε νὰ ὑπογράψη.

⁂ Εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ ὅλα ΖΑΧΑΡΙΑ ΣΙΩΖΟ. Θὰ εὐχαριστηθῶ πολὺ νὰ σὲ γνωρίσω.

⁂ Καλούτσικα τὰ ποιήματά σου ΒΑΛΕΝΤΙΝΕ. Καὶ θὰ ἦταν ἀρκετὰ καλὰ ἂν ἀπόφευγες στίχους σὰν αὐτούς:

«Ξεφύτρωναν τὰ ἀρνιὰ σὰν ἥρωες τοῦ εἰκοσιένα».

⁂ Τὸ γράμμα σου ΓΕΩΡΓΙΕ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ μὲ γέμισε χαρά. Ἦταν πολὺ ὡραῖο. Καὶ περιμένω νὰ σὲ παρακολουθήσω μὲ στοργὴ στὴ δράση σου. Τὰ καλλιστεῖα ἀρκετὰ καλά. Ἀλλὰ ἀκατάλληλα γιὰ τὸ περιοδικό μας. Ἀλλὰ ἐπαναλαμβάνω: Καλογραμμένο τὸ «Χίμαιρα» δὲν μὲ πολυενθουσιάζει. Ὡστόσο τὸ δημοσιεύω ἐδῶ:

Στῆς ζωῆς μας τὴν πολύμορφη ρουτίνα
τίποτα δὲν μένει ἀπὸ τὸ σήμερα —
ὅλα εἶναι ἐνήμερα
ὅλα περνοῦνε — χάνονται, γίνονται ἀνάρπαστα
σὰν τοῦ βοριᾶ τ' ἄγρια χαιρετίσματα
σκληρὰ ραπίσματα.

Θλίψεις, χαρές, ἀπόλαυσες καὶ ἡδονὲς
φεύγουν, διαβαίνουν μαζὶ μὲ τὸν ἀέρα
δὲν μένει τίποτα ἐδῶ πέρα.
Ἡ ζήση τρέχει βιαστικὰ μ' ἀγριοσάλτους
ὅλα ἐδῶ κάτου εἶναι χίμαιρα
μὰ κάπου ἀλλοῦ εἶν' ἐφήμερα.

Καλούτσικα καὶ τὰ δύο ἄλλα ποιήματά σου.

⁂ Εὐχαριστῶ ΒΑΣΙΛΕΙΕ ΝΙΚΟΛΑΚΗ τοῦ ΦΙΛΙΠΠΟΥ γιὰ τὰ καλά σου λόγια. Τί νὰ κάμω; Θὰ καθιερώσω τὸ μαῦρο πίνακα τῶν ἀντιγραφέων.

⁂ Ἐδιάβασα ΝΙΚΟ ΠΑΠΑ μὲ πολλὴ ἱκανοποίηση τὸ γράμμα σου. Τὸ ποίημά σου καλούτσικο.

⁂ Διάβασα φίλε μου ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΛΙΑΛΙΑΤΣΗ τὸ γράμμα σου γιὰ τὸν ΧΡΙΣΤΟ ΗΛΙΑ. Πρέπει νὰ σᾶς πῶ ἐδῶ ὅλην τὴν ἀλήθεια. Τὰ ποιήματα ποὺ πρωτοδημοσίευσα καὶ ποὺ μοῦ κατήγγειλε ὁ Ἀλ. Γκῶγκος, δὲν εἶναι δημοσιευμένα στὴ συλλογὴ «Εἶπα» τοῦ Δροσίνη. Μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς «καταγγελίας» τοῦ Γκώγκου πῆρα κι' ἐγὼ τὴ συλλογή. Καὶ ἤλεγξα τρία ποιήματα ποὺ μοῦ ἔστειλε ὁ Ἠλίας. Ἀπ' αὐτὰ τὰ δυὸ ἦταν πιστὴ ἀντιγραφὴ ἀπὸ τὸ «Εἶπα» τοῦ Δροσίνη. Δὲν χρειάστηκα περισσότερα. Εἶπα, ἕνας νέος ποὺ γράφει ποιήματα σὰν ἐκεῖνα τοῦ Ἠλία, δὲν ἀντιγράφει. Γιὰ νὰ εἶναι ἀντιγραφὴ τὰ δύο ἀπὸ τὰ τρία θὰ πῆ πὼς καὶ τὸ τρίτο — ἐξ ἴσου καλὸ — εἶναι ἀντιγραφή. Μετὰ τὴ δημοσίευση τοῦ σημειώματος, — τὸ δημοσίευσα ἔτσι γιατὶ ὁ Ἠλίας ἐπεκαλέσθη τὸ Χριστιανισμό, καὶ ἡ ψεύτικη ἐπίκλησή τοῦ Χριστοῦ εἶναι γιὰ μένα ἔγκλημα. Μετὰ τὴ δημοσίευση ἔκαμα γενικὸ ἔλεγχο τῶν ποιημάτων ποὺ μοῦ ἔστειλε ὁ Ἠλίας. Πλὴν τῶν δύο κανένα ἄλλο δὲν ἦταν ἀντιγραφὴ ἀπὸ τὴ συλλογὴ «Εἶπα». Καὶ ρωτάω τὸν ἑαυτό μου: Μήπως τὰ ἄλλα εἶναι δικά του; Καὶ ἄδικα τὸν κατηγόρησα. Ἡ λογικὴ μοῦ ἀπαντᾶ: Ὄχι. Ἕνας νέος, ποὺ ἔστειλε ποιήματα ἐκ τῶν ὁποίων τὰ δύο ἔχουν ἀναμφισβήτητα ἀντιγραφῆ, δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ ἔχη ἀντιγράψει καὶ τὰ ἄλλα. Ἀπὸ τὶς ἐπιστολὲς ποὺ μοῦ ἔγραψε ὁ Ἠλίας βγάζω τὸ συμπέρασμα πὼς εἶναι ἕνας νέος ποὺ θὰ μπορῆ νὰ γράψη. Τὸν παρακαλῶ θερμὰ νὰ μᾶς πῆ ὅλη τὴν ἀλήθεια. Καὶ νὰ ξανάλθη μαζί μας. Θέλω νὰ ἐλπίζω πὼς ὁ ἴδιος θὰ μᾶς δώση μιὰ ἐξήγηση. Καὶ ἂν εἶναι πραγματικὰ καλὸς Χριστιανὸς θὰ μᾶς τὰ πῆ ὅλα εἰλικρινὰ καὶ τίμια.

Τὸ δικό σου ποίημα καλό. Τὸ δημοσιεύω ἐδῶ ὅπως ἔχει:

Λούσθηκες μὲ τὴ θάλασσα σ' ἀπόμερη μεριὰ
καὶ τὸν ἀφρό της σήκωσες τὸν ἔκανες ἀγέρι.
Μπερδεύτηκες στὶς φυλλωσιὲς τοῦ σκοίνου καὶ στ' (ἐλάτι
καὶ ἀψηφώντας χειμωνιὰ νύχτας τὸ χιονονέρι
φύσηξες πάλι μπάτη!

Παλιά, θαμπὰ χλωμόνειρα, χρόνια λησμονημένα
τὸ θρόϊσες τ' ἀνέστησες ἀγαλινὰ καὶ πάλι!
Ποὺ κλειδωμένα ἔμεναν μὲς στῆς νυχτιᾶς τ' ἀκάτι
καὶ καρτεροῦσαν τὸ καιρὸ νὰ βγάλουν τὸ κεφάλι.
Φύσηξες πάλι μπάτη!

Στῆς λησμονιᾶς μου τὸ καιρὸ χρόνια σὲ καρτε- (ροῦσα
νὰ σ' ἀκολουθήσω νὰ σὲ ζῶ, δεσμώτης σου νὰ (γένω.
Ἡ σκούνα μ' ἄραξε ἀνοιχτὰ ὅλο ἀφροὺς γεμάτη
καὶ στὴ στερνὴ τούτη στιγμὴ ἔπεσα κι' ἀργο- (σβαίνω.
Μὰ φύσηξες πάλι μπάτη!!

⁂ Πῆρα τὰ σκίτσα ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Ξυπόλυτος Ἀριστοκράτης (ἔτσι κι' ἔτσι), Κ. Φουσέκης (καλά), Ἀδόλφος (καλὰ ἀλλὰ ἀκατάλληλα πρὸς δημοσίευση).

⁂ Πῆρα τὴν ἀθλητικὴ ἐρώτηση τοῦ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΦΑΚΑ.

⁂ Διάβασα μὲ πολλὴ προσοχὴ καὶ τὰ δυό σου ποιήματα ἀγαπητέ μου ΔΙΑΒΑΤΗ Κ. Κ. Τὸ πρῶτο τὸ «Παράπονο» μπορῶ νὰ πῶ πὼς εἶναι σπουδαῖο· ἰδίως τὸ πρῶτο τρίστιχο. Μοῦ φαίνεται ὅμως πὼς εἶναι κάποια μίμηση. Τὸ δημοσιεύω ὡστόσο ἐδῶ:

Ὅ,τι κι' ἂν εἶναι μέσα στὴν ψυχή μου
τραγοῦδι θέλω νὰ ξεσπάση
εἴτε χαρὰ εἴτε λύπη μυστική μου.

Στὸν οὐρανὸ, γυρεύοντας νὰ φτάση
λαλιὰ τρέχει νὰ πάρη κι' ὠμένα!
θαρῶ πῶς κάτι μέσα μου θὰ σπάση.

μὰ δὲν ἀκούω νὰ βγαίνη ἦχο κανένα.
Καὶ πρέπει πάντα νὰ τὰ ξανακλείσω
μέσα μου χαρωπὰ εἶν' ἢ λυπημένα.

Τὰ λόγια π' ἀνεβαίνουν νὰ τὰ σβύσω
καὶ στὴν καρδιά μου μιὰ πίκρ' ἀργοσταλιάζει
μὰ οὔτε αὐτὴν δὲν κάνει νὰ ἱστορήσω.

Νὰ κράξω πιὸ μὲ κρυφοτρώει μαράζι
τὸν πόνο πρέπει μέσα μου νὰ κλείσω
ποὺ δὲν μπορῶ καὶ γὼ νὰ τραγουδήσω.
Τὸ δεύτερο δὲν λέει καὶ πολλὰ πράματα.

⁂ Πῆρα τὰ «Γιὰ νὰ γελᾶτε» τῶν φίλων μου: Ἀλέκα Χαράμνου, Κώστα Χρ. Μποσινάκη, Κων. Βασιλαράκη καὶ Δημήτρη Παναγιωτίδη.

⁂ Πῆρα τὶς Σπαζοκεφαλιὲς ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Στέλιος Κυριακίδης, Δημήτρ. Παναγιωτίδης καὶ Ἀντ. Κοραῆς.

⁂ Ὄχι ΞΥΠΟΛΗΤΕ ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΗ. Τὸ ψευδώνυμό σου δὲν εἶχε ἀνανεωθῆ. Τὸ ἀνανέωσα τώρα καὶ μπαίνεις καὶ στὴν κίνηση.

⁂ Λυπᾶμαι πολὺ ΠΙΝΟΚΙΟ ἀλλὰ δὲν μπορῶ νὰ δημοσιεύσω τὴν προκήρυξη τοῦ διαγωνισμοῦ σου. Φαντάσου τί θὰ γίνη ἐὰν ὅλοι οἱ ψευδωνυμοῦχοι θελήσουν νὰ προκηρύξουν ἀπὸ τῶν στηλῶν τοῦ περιοδικοῦ διαγωνισμούς. Θὰ πρέπει νὰ καλύψουμε ὅλο τὸ χῶρο μὲ αὐτούς. Μόνο στὶς πεννομαχίες μπορεῖ κανεὶς νὰ προκηρύξη διαγωνισμὸ προσωπικὰ δικό του!

⁂ Εἶναι πολὺ καλὸ τὸ πεζό σου ΚΩΝ. ΒΑΣΙΛΑΡΑΚΗ. Ἀλλὰ νομίζω πῶς ἔκαμες κάποιο λάθος. Μήπως σκόπευες νὰ τὸ στείλης στὸ «Θησαυρὸ» ἢ ἄλλο περιοδικὸ ποικίλης ὕλης καὶ ὄχι στὸ «Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ»; Πάντως εἶναι πολὺ καλὸ ἀλλά... ἀκατάλληλο γιὰ τὶς στῆλες μας.

⁂ Διαβιβάστηκε στὸ Μπάρμπα Μῆτρο τὸ γράμμα σου ΒΑΣΟ ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΡΟΥΣΑΚΗ.

⁂ Λυπήθηκα Κ. Ρ. γιὰ ὅσα μοῦ γράφεις. Καθὼς δὲ δὲν ὑπογράφεις ὥστε νὰ μοῦ θυμήσης τουλάχιστο μὲ τὸ ὄνομά σου τί μοῦ ἔχεις στείλει δὲν μπορῶ νὰ σοῦ πῶ τίποτα. Οὔτε ἂν ἔχης δίκιο, οὔτε ἂν ἔχης ἄδικο. Θὰ στὸ πῶ ὅταν μοῦ στείλης νέες συνεργασίες καὶ μοῦ σημειώσης μάλιστα πῶς εἶσαι ἐσὺ ποὺ μοῦ ἔστειλες ἀπὸ τὴν Τρίπολη τὸ πικρόχολο γράμμα.

⁂ Τί νὰ σοῦ πῶ ΛΑΚΗ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ. Μπορεῖ τὸ ποίημά σου νὰ εἶναι τέλειο. Δὲν ἐπιθυμῶ μάλιστα νὰ σὲ ἀποτρέψω ἀπὸ τὸ νὰ γράφης αὐτοῦ τοῦ εἴδους τὰ ποιήματα. Ἀλλὰ ἐμένα δὲν μοῦ ἀρέσουν. Τὸ παραδίδω στὸν γραμματέα τῆς συντάξεως καὶ αὐτὸς ἂς κάμη ὅτι ὁ Θεὸς τὸν φωτίση.

Πάντως τὸ ψηφοδέλτιο σταλμένο πρόωρως δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψη.

⁂ Μὰ σοῦ ἔχω ἤδη ἀπαντήσει φίλε μου ἀπὸ τὴν Πτολεμαΐδα ποὺ μὲ ἐρώτησες γιὰ τὸν Κρεμόνα κ.λ.π. Ἔχουν δημοσιευθεῖ σὲ ἕνα ἀπὸ τὰ ἑξάφυλλα 66, 67, 68' 69 ποὺ τυπώθηκαν μαζὶ τὸν Αὔγουστο.

⁂ Πολὺ καλὸ τὸ ποίημά σου ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΦΙΛΗ καὶ τὸ δημοσιεύω ἐδῶ:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΡΜΗ

Γιὰ τῆς ἰδέας τὸ ψήλωμα τῆς βιᾶς τὴν καταφρόνια
τ' ἀνθρώπου τὴν τιμὴ
βαθειὰ τὸ δέντρο ρίζωσε φούντωσε ἅπλωσε κλώνια
καὶ θέριεψε μ' ὁρμή.
Πάν' ἀπ' τὴ μαύρη πέτρα σου καὶ τὸ ξερὸ χορτάρι
ζωντάνεψαν καϋμοί
στέναξαν ἄδουλες καρδιὲς κι' ἀπ' τῆς σκλαβιᾶς (τὰ βάρη
τινάχτηκαν μ' ὁρμή.
Μὲ σάρκα ντύθη τ' ὄνειρο βράχος ἡ πίστη στέκει
σκορποῦν οἱ δισταγμοί.
νὰ καὶ χτυπᾶ ἀλάμπητα πέφτει τ' ἀστροπελέκι
φοβερὰ ἡ ὁρμή.
Δὲν εἶν' ἀγέρα φύσημα οὔτε ἀχὸς ποὺ μόνον.
βροντᾶ γιὰ μιὰ στιγμὴ
εἶναι σεισμὸς τρανταχτερὸς ἡφαίστιο τῶν πόνων
κατάλυσης ὁρμή.

⁂ Δυστυχῶς ΘΡΥΛΙΚΗ ΕΞΑΣ τὸ ψηφοδέλτιό σας ἦλθε ἀκαίρως. Δὲν τὸ ἔλαβα ὑπ' ὄψη.

⁂ Τὰ ἴδια λέω γιὰ τὸν ΣΤΡΑΤΟ ΑΡΒΑΝΙΤΑΚΗ καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ ψηφίσαντας.

⁂ Διάβασα τὸ γράμμα σας Γ. ΡΗΓΟΠΟΥΛΕ ἀλλὰ ὁμολογῶ δὲν κατάλαβα καὶ πολὺ - πολὺ ποὺ εἴδατε τὰ 50 αὐτὰ ὀρθογραφικὰ λάθη στὸ μυθιστόρημα τῆς Πηνελόπης Δέλτα. Θὰ ἔπρεπε νὰ μοῦ τὰ ὑποδείξετε. Πρέπει μόνο νὰ σᾶς πῶ ὅτι ἀκολουθοῦμε πιστὰ τὸ κείμενο τῆς καὶ τὴν δική της ὀρθογραφία. Ἂν μοῦ λὲς γιὰ τὸ «πεταχθεῖτε» καὶ κάτι τέτοια, εἶναι ἡ ὀρθογραφία τοῦ κειμένου τὴν ὁποίαν σεβαστήκαμε.

⁂ Διάβασα ΑΛΚΗ ΧΑΡΟΥΜΝΗ τὸ πεζό σου. Εἶναι καλούτσικο.

⁂ Βρίσκω ἀρκετὰ ἱκανοποιητικὸ ΨΑΛΤΗ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΑΣ τὸ ποίημά σου. Ὄχι βέβαια τέλειο. Ἔχει πολλὰ ἐλαττώματα. Ἐκεῖνο τὸ «ἄπλετο φῶς τῆς μέρας» ποὺ ριμάρει μὲ τὸν καθαρὸ ἀέρα εἶναι ἀνυπόφορο. Ἀλλὰ μπορεῖς νὰ συνεχίσης. Καὶ θὰ μπορεῖς νὰ γράφης νομίζω μὲ μιὰ προσπάθεια κάτι καλλίτερο.

⁂ Σ' εὐχαριστῶ ΧΡΙΣΤΟ ΜΠΟΣΙΝΑΚΗ γιὰ τὰ τόσο καλά σου λόγια καὶ γιὰ τὴν προθυμία μὲ τὴν ὁποία λὲς ὅτι θὰ συντρέξης τὰ ἔργα μας. Τὸ ποίημά σου «Ἐρμοκκλήσι» δὲν λέει πολλὰ πράγματα. Τὸ δημοσιεύω ἐδῶ γιὰ νὰ δῆς καὶ σὺ καὶ οἱ ἄλλοι:

Εἶναι κτισμένη
καὶ λησμονημένη
'κεῖ στὴν πλαγιὰ
μιὰ ἐρμοκκλησιά.

Κανεὶς δὲν πάει
κεράκι ν' ἀνάψει
κανέναν δὲν ἔχουν
'κεῖ θάψει.

Κι' ὁ στρατολάτης ὅπου περνᾶ
σκύβει δειλὰ - δειλὰ
καὶ τὸν ὁλοπέτρινο
σταυρὸ φιλᾶ.

Καὶ τὸ ἄλλο ποίημα χρειάζεται πολὺ δούλεμα γιὰ νὰ γίνη κάτι καλό.

⁂ Ὁ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΤΣΙΤΣΙΜΙΔΑΣ μοῦ καταγγέλει ὅτι ὁ «Στρατιώτης» τοῦ Γκώρντον Ρὲξ εἶναι τραγούδι ποὺ τὸ τραγουδοῦσαν στὴν κατασκήνωση. Μὰ γι' αὐτὸ δὲν εἶχα καμμιὰ ἀμφιβολία. Καὶ τοῦ τὸ εἶπα καθὼς εἴδατε. Τί νὰ τοὺς κάμω ἀφοῦ δὲν μποροῦν νὰ καταλάβουν ὅτι ἡ ἀντιγραφὲς ἀργὰ ἢ γρήγορα ἀποκαλύπτονται.

⁂ Ἔχεις δίκιο ΜΑΥΡΗ ΠΕΤΑΛΟΥΔΑ εἶχε ἐγκριθεῖ πρὸ πολλοῦ τὸ ψευδώνυμο ποὺ μοῦ μιλᾶς. Ἔτσι οἱ 2.000 πᾶνε γιὰ προαιρετικὴ εἰσφορά. Πάντως καλῶς ξαναγύρισες στὴν πατρίδα σου.

⁂ Ὄχι δὲν εἶχε ἀνανεωθεῖ τὸ ψευδώνυμό σου ΞΥΠΟΛΗΤΕ ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΗ.

⁂ Καλὴ ἡ ἔκθεσή σου ΚΛΕΑΝΘΗ ΜΑΡΚΟΥΣΗ.

⁂ Ἐν τάξει ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΕ ΦΟΥΣΕΚΗ. Ἔλαβα ὑπὸ σημείωση τὶς παρατηρήσεις σου. Ἕνα ἀπὸ τὰ σκίτσα σου θὰ δημοσιευθῆ

⁂ Καλούτσικες οἱ συνεργασίες ΣΤΕΛΙΟ ΚΥΡΙΑΚΙΔΗ. Τὸ ποίημά σου δὲν λέει τίποτε. Ἐκεῖνο μάλιστα μὲ τὴ γιαγιὰ ποὺ κάθεται στὴ μεγάλη πολυθρόνα ποὔναι κοντὰ στὸν ἀχυρῶνα εἶναι πάρα πολὺ ποιητικό!... Ἐπίσης μοῦ γράφεις:

Τὴν 27-9-52 καὶ συνέχεια δυὸ ἄλλες ἡμέρες ἤμουν ἄρρωστος καὶ βρισκόμουν στὸ κρεββάτι μου.

Μὴ ξέροντας τί νὰ κάνω, πῆρα τὸν Α' καὶ Β' τόμο τοῦ Περιοδικοῦ μας καὶ ἄρχισα νὰ διαβάζω πολλὰ καὶ διάφορα.

Τὴν δεύτερη ἡμέρα πῆρα νὰ διαβάσω τὸν τόμο 1950 τῆς «Ζωῆς τοῦ Παιδιοῦ». Ἀλλὰ τί παρατήρησα νομίζετε;... Πολλὰ «Γιὰ νὰ γελᾶτε» ἔχουν ἀντιγραφεῖ ἀπὸ τὴ «Ζωὴ τοῦ Παιδιοῦ» καὶ δημοσιεύτικαν στὸ Περιοδικό μας. Καὶ ἰδού!...

Ὁ Γεώργιος Γιαγιάννης τὸ «Γιὰ νὰ γελᾶτε» ΜΙΑ ΕΞΥΠΝΗ ΕΡΩΤΗΣΙΣ ποὺ δημοσιεύτηκε στὸ τεῦχος 62 τὸ ἀντέγραψε ἀπὸ τὴν «Ζ' Τ. Π.» τεῦχος 89 3 Ἰουνίου 1950. Μὲ διαφορὰ ὅτι, ὁ Τάκης μπῆκε στὴ θέση τοῦ Κώστα, καὶ ὁ Κώστας στοῦ Τάκη.

Ὁ Κεραυνὸς ἀπὸ τὴν Μυτιλήνη τὸ «Γιὰ νὰ γελᾶτε» ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ποὺ δημοσιεύτηκε στὸ τεῦχος 49, τὸ ἀντέγραψε ἀπὸ τὴν «Ζ.Τ.Π.» τεῦχος 88 20 Μαΐου 1950.

Ὁ Πλάτων τὸ «Γιὰ νὰ γελᾶτε» ΤΙ ΑΙΣΘΑΝΕΤΑΙ ποὺ δημοσιεύτηκε στὸ τεῦχος 46, τὸ ἀντέγραψε ἀπὸ τὴν «Ζ.Τ.Π.» τεῦχος 92 15 Ἰουλίου 1950.

Ὁ Γ. Δ. Κουβέλας τὸ «Γιὰ νὰ γελᾶτε» ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ποὺ δημοσιεύτηκε στὸ τεῦχος 48, τὸ ἀντέγραψε ἀπὸ τὴν «Ζ. Τ. Π.» τεῦχος 89, 3 Ἰουνίου 2950. Μὲ τὴν διαφορὰ ἐπιγράφεται ἀπὸ πάνω Ο ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ.

⁂ Καὶ ὁ φίλος μου ΑΔΟΛΦΟΣ μοῦ γράφει ὅτι τὸ ποίημα τοῦ Γκώρντον Ρὲξ «Ὁ στρατιώτης» ἦταν ἀντιγραφή.

⁂ Δημοσιεύω λοιπὸν ἐδῶ ΕΔΕΣΣΑΙΕ Μ. Κ. τὸ ποίημά σου:

Σὺ ποὺ γνωρίζεις τὴν πίκρα καὶ τὸν πόνο
τὸν πόθο, τὴν χαρὰ κάθε ψυχῆς,
παρακαλῶ ΕΣΕ νὰ μὴν μ' ἀφίσης μόνο
σ' αὐτὴν τὴν ἔρημη γωνιὰ τῆς γῆς.

Οἱ μπόρες τῆς ζωῆς καὶ τὸ χαλάζι
— Μακρυὰ ἀπὸ τὸν δρόμο Σου τὰ βρῆκα —
ἔσπειραν στὴν καρδιά μου τὸ μαράζι.
Τὴν εὐτυχία δὲ ποὺ ζήταγα, δὲν βρῆκα.

Ἔνοιωσα τόση δυστυχία μακρυὰ Σου!!
Μὰ τώρα ἔχω μετανοιώσει εἰλικρινὰ
γιατί, ἡ εὐτυχία τῆς ψυχῆς εἶναι κοντὰ Σου.
Κι' ὅλα τ' ἄλλα δὲν εἶναι ἀληθινά.
Παρακαλῶ ΕΣΕ αὐτὸ καὶ μόνο
τώρα, μ' ὅλην τὴν θέρμη τῆς ψυχῆς
νὰ μὴν μ' ἀφίσης ποτὲ μόνο
στὸν πρόσκαιρο δρόμο τῆς ζωῆς.

⁂ Καὶ τὸ μὲν ποίημά σας ΙΩΑΝΝΗ ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΕ πατριωτικώτατο καὶ ἐνθουσιῶδες, ἀλλά... δὲν λέει πολλὰ πράγματα: Ἡ καλλίτερα λέει πάρα πολλὲς ἀρλοῦμπες.

Οἱ Γερμανοὶ θέλησαν
πόλεμο νὰ κάνουν
νὰ πάρουν τὴν Ἀθήνα
Μὰ τοὺς ἔπιασε μεγάλη πεῖνα.
Κι' ἔτσι δὲν πρόλαβαν
νὰ κάνουν οὔτε βῆμα
καὶ ἔπεσαν στὰ χέρια
τῶν Ἑλλήνων σὰ νάτα κινίνα.
Οἱ Ἕλληνες κυνήγησαν
τὸ γέρο Μουσολίνι
μὲ ἀέρα καὶ μὲ κανονίδι.

Τὰ ἀθλητικὰ τὰ ἔδωσα στὸν ἁρμόδιο συντάκτη μας.

⁂ Ἀρκετὰ καλὰ τὰ ποιήματά σου ΔΗΜΗΤΡΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗ.

⁂ Εὐχαριστῶ πολὺ ΕΛΠΙΔΟΦΟΡΕ ΤΣΑΓΚΕΤΑ γιὰ τὰ καλά σου λόγια. Ἡ ἔκθεσή σου ἀρκετὰ καλή.

⁂ Εὐχαριστῶ ΧΑΡΑΛΑΜΠΕ ΜΠΑΛΤΑ γιὰ τὸ ὡραῖο ποίημα τοῦ Σπεράντζα. Καὶ τὸ δικό σου πεζογράφημα ἀρκετὰ καλό.

⁂ Καλὰ τὰ ποιήματά σου ΝΙΚΟ ΙΜΒΡΙΩΤΗ.

⁂ Θὰ σοῦ σταλοῦν τὰ βιβλία ΓΙΩΡΓΟ ΤΣΑΜΠΟΥΡΗ. Μικρὴ ὑπομονή.

⁂ Δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψη τὸ ψηφοδέλτιό σου ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ ΔΑΜΙΑΝΑΚΗ. Νὰ στείλης ὅταν θὰ σᾶς πῶ. Δηλαδὴ ἀπὸ τὴν ὥρα ποὺ δημοσιεύσω τὴν ἀνακήρυξη τῶν ὑποψηφίων.

⁂ Σ' εὐχαριστῶ Λ. ΣΙΩΜΟ γιὰ τὰ καλά σου λόγια.

⁂ Καλὸ τὸ πεζογράφημά σου φίλε μου ΕΞΑΓΡΙΩΜΕΝΕ ΓΑΤΕ.

⁂ Διαβίβασα τὴ σύστασή σου ΧΡ. ΜΠΑΛΤΑ εἰς τὸν ἀθλητικὸ συνεργάτη μας.

⁂ Πῆρα τὰ σκίτσα τῶν φίλων μου: Ν. Ζώγλη (πολὺ καλά), Α. Σιώμου (καλούτσικα), Ἐξαγριωμένου Γάτου (δὲν εἶναι δημοσιεύσιμα).

⁂ Καλῶς ὥρισες ΠΑΝΟ ΜΠΑΣΚΟΥΤΑ ἔπειτα ἀπὸ τὴν ἐπίμονο σιωπή σου τοῦ καλοκαιριοῦ. Εἶναι βέβαια περιττὸ νὰ σοῦ πῶ πῶς δὲν ἔχεις καθόλου δίκηο νὰ μοῦ λὲς πῶς δὲν σοῦ ἀπάντησα στὶς ἐπιστολές σου. Σοῦ ἔχω σ' ὅλες ἀπαντήσει. Ἐὰν δὲν πρόσεξες τὶς ἀπαντήσεις αὐτὸ δὲν εἶναι δικό μου σφάλμα.

⁂ Καὶ ἄλλοι ΣΚΑΚΙΣΤΗ μοῦ κατήγγειλαν ὅτι τὸ ποίημα «Ὁ στρατιώτης» ποὺ μοῦ ἔστειλε ὁ Γκώρντον Ρὲθ εἶναι ἀντιγραφή. Γιὰ τὸ ἄλλο ποὺ μοῦ γράφεις κάποιο λάθος κάνεις. Γιατὶ ξέρω πῶς τὸ τραγουδοῦν τὸ ποίημα αὐτὸ καὶ στὶς κατασκηνώσεις ἀκόμη. Πάντως τὴν πληροφορία σου τὴ σημείωσα ἰδιαιτέρως.

⁂ Σ' εὐχαριστῶ ΔΗΜ. Ι. ΤΣΙΓΚΑΛΕ γιὰ τὸ ὡραῖο σου γράμμα. Τὸ διαβίβασα στὸν προϊστάμενο τῆς διεκπεραιώσεως γιὰ νὰ δῶ ποῦ ὀφείλεται αὐτὸ τὸ λάθος.

⁂ Πολὺ φοβᾶμαι ΔΥΟ ΑΛΗΤΑΚΙΑ πῶς τὸ παρακάματε μὲ τὴν ἀγγελία σας στὴν «Ἀρτινοπούλα». Δὲν τὸ νομίζετε; Ἐγὼ σᾶς συνιστῶ ἄλλη φορὰ νὰ γράφετε μιὰ ἀγγελία μιὰ σελίδα ὁλόκληρη ποὺ νὰ εἶναι ὅμως μιὰ λέξη. Ἂν τὰ καταφέρετε θὰ σᾶς δώσω καὶ βραβεῖο!

⁂ Πῆρα τὰ «Γιὰ νὰ γελᾶτε» τῶν φίλων μου: ΑΙΩΝΙΟΥ ΜΑΘΗΤΗ καὶ ΣΤ. ΧΑΡ. ΒΑΓΙΑ.

⁂ ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΝΙΚΟΛΑΚΗΝ τοῦ ΦΙΛΙΠΠΟΥ. Λέω νὰ θεωρήσω τὸ γράμμα σου πῶς δὲν τὸ πῆρα. Γιατὶ ἂν τὸ ἔπαιρνα, θὰ ἔπρεπε νὰ σοῦ ἀπαντήσω κι' ἐγὼ στὸν ἴδιο τόνο! Πάντως εἶπα τὴν θεωρῶ ὡς μὴ ληφθεῖσαν. Στεῖλε μου ἀμέσως νέες συνεργασίες σου καὶ θύμισέ μου αὐτὴ τὴν ἀπάντηση ποὺ πῆρες.

⁂ Καλὴ ἡ συνεργασία σου ΚΩΝ. Ν. ΛΑΠΠΑ.

⁂ Καὶ ἡ δική σου ΑΓΓΕΛΕ ΛΕΥΚΗ. Ἀλλὰ ἔχετε πάντοτε ὑπ' ὄψη σας: Οὐκ ἐν τῷ πολλῷ τὸ εὖ ἀλλ' ἐν τῷ εὖ τὸ πολύ. Δίκαια νομίζω οἱ καθηγηταί σου σοῦ λένε πῶς γράφεις καλά. Ἀλλὰ γιὰ τὴ στήλη μας γράφε μου ὅσο μπορεῖς πιὸ μικρὰ γιὰ νὰ μπορῶ κι' ἐγὼ νὰ τὰ δημοσιεύω. Πάντως ἔδωσα ἐντολὴ τὸ γραμματέα τῆς συντάξεως νὰ φροντίση νὰ βάλη μιὰ τάξη στὴ δημοσίευση τῶν ἐγκρινομένων συνεργασιῶν.

⁂ Σ' εὐχαριστῶ θερμὰ Κ. ΤΣΟΥΚΑΛΗ γιὰ τὰ -όσο καλά σου λόγια.

⁂ Μὰ ὄχι καὶ ἀπὸ τώρα νὰ μοῦ εὔχεσαι καλὰ Χριστούγεννα ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΨΑΛΗ. Δὲν πιστεύω νὰ ἔχης πάρει στὰ σοβαρὰ τὴν ἀπόφαση νὰ ἡ μοῦ γράψης μέχρι τῶν Χριστουγέννων; Πάντως αὐτὸ ποὺ μοῦ ἔστειλες εἶναι πολὺ καλό. Θέλει ἴσως μικροδιόρθωμα. Θὰ προσπαθήσω! Ἀπὸ τὰ ἄλλα ποὺ μοῦ ἔστειλες τί νὰ πρωτοδιαλέξω; Τὶς σπαζοκεφαλιές, τὰ ποιήματα; Γιατὶ βρὲ παιδιὰ δὲν συμμορφώνεστε μὲ τὶς ὁδηγίες μου νὰ γράφετε χωριστὰ τὰ διάφορα θέματα;

(Δικαίωμα καταθέσεως ψευδωνύμου: δραχμὲς 2.000. Δημοσιεύσεως ἀγγελιῶν 100 δραχμὲς ἡ λέξη).

1581) (33—23) Ναί, Κλεοπατρούλα μου (Ντολορές, θαρρῶ, σὲ λένε... χαϊδευτικά)... Κοτσάνι τὴν περάσαμε στὴν Κέρκυρα! Ἄχ! Καϋμένοι καιροί! Θυμᾶσαι τά... μακροβούτια μας στὴ λεκάνη μὲ τὸ ψαρόζουμο, ἐσὺ μὲ τὸ φροῦ - φροῦ μαγιὼ κι' ἐγὼ μὲ τό.... προϊστορικὸ τῆς γιαγιάκας μου; Ἀμ' οἱ ἐξορμήσεις μας μ' ἐκεῖνα τὰ Οὐγγαρέζικα ἄλογα, ποὺ οἱ στραβοὶ τὰ περνοῦσαν γιὰ καλάμια; Μὲ τί... μεγαλοπρέπεια κουδούνιζαν τά... παράσημά μας! Δὲν μοῦ λές, ἀλήθεια, γιατρεύτηκε τὸ ἀστραγαλάκι σου μὲ τήν... σπεσιαλιτέ μου; Ζοὺμ τριαλαριλαρό! Χουχουχουχούου, χίχίχί! Τί χαχανητὰ ποὺ κάναμε ὅταν βγήκαμε οἱ ὁμορφότεροι στό... ζουρλοκομεῖο! Ἄστε, ἐκεῖνες οἱ διαφημίσεις ποὺ μᾶς βάλανε γιὰ τὸ ποντικοφάρμακο «Μυοσκοτέν»; Θυμᾶσαι τὴν ζαλάδα στὸ γιὼτ μας, τὴν «Σκάφη»; Σὲ πεθύμησα, Κλεοπατρούλα, ἐγὼ ὁ Ἀγαμέμνων, ποὺ κατὰ λάθος μὲ φώναξες... Ἀλέξανδρο. Πάντως καλὰ τὰ λέμε κι' ἐδῶ! Ἡ «Αὐτοκρατορία τῆς Πάρλας» μας θὰ πάρη τὴν ἀρχαία της μορφή! Σὲ λίγο θἆμαστε κυρίαρχοι στὸ... Ποντικονῆσι! Φτοῦ, νὰ μὴν ἀβασκαθοῦμε. Φιλώντας τό... μουστακάκι σου, σὲ χαιρετῶ, ἐγώ, ὁ Ἀγαμέμνων, κοινῶς: ΕΞΑΨΑΛΜΟΣ

1582) (33—24)
Βάλτε ὅλοι σας σταυρὸ
στὸ Ἀρκάδι ἐν χορῷ
καὶ μαυρῖστε ἕνα μωρὸ
(τὸν Ἐξάψαλμο, θαρρῶ).

Ἀρκάδι

1583) Φαιδρὰ δημοψηφίσματος: «Πεννομαχικὸς συναγερμός» (!). Θαυμᾶστε τίτλο!!

Ἀρκάδι

1584) (33—26)
Ἀπ' τὰ τόσα παρακάλια
ποὺ μοῦ κάνατε, παιδιά μου,
σᾶς... λυπήθηκα ἐν τέλει
καὶ παρὰ τὴν τεμπελιά μου,
μὲς στῆς πέννας τὴν μάχη
ρίχνομαι ἀποφασισμένος
νὰ χτυπάω... ὅπου λάχει.

Θὰ σᾶς πῶ τὸ ποιὸς μ' ἀρέσει
ἀπ' τῆς στήλης τὸ παζάρι:
Ὁ Ἐξάψαλμος ὁ φίλος
— πάνω του ἂς μὴν τὸ πάρει! —
Ἄν, λοιπόν, κι' αὐτοῦ δὲν τοῦ εἶμαι
καὶ πολὺ ἀντιπαθὴς
ἂς τὸ γράψη μὲ φιλία

⁂ Πολὺ καλὸ τὸ ποίημά σου ΣΤΥΛΙΑΝΕ ΤΣΙΑΚΑ.

⁂ Διαβίβασα μὲ εὐχαρίστηση τὸ γράμμα σου ΣΠΥΡΟ ΒΑΓΙΑ.

⁂ Συμμορφώθηκα πρὸς τὶς ἐντολὲς τοῦ γράμματός σου ΠΑΝΘΗΡ· ἐκτὸς μιᾶς μόνον. Ἔδωσα ἐντολὴ στὸ γραμματέα τῆς συντάξεως γιὰ το γράμμα σου. Μὴ μοῦ στέλνετε μόνο συνεργασίες γιὰ τὶς ὁποῖες κατόπιν μοῦ ζητᾶτε τὴν ἀκύρωση.

⁂ Πῆρα τὰ σκίτσα ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Πάνθηρ (καλά, πολὺ καλά, μέτρια. Στέλνω πρὸς δημοσίευση τὰ Ποδοσφαιριστής, Μικρὴ Πριγκήπισσα καὶ τὴν Ἐλευθερία ποὺ εἶναι καλὸ (ὄχι σὰν ἐκτέλεση ἀλλὰ σὰν ἰδέα), Κ. Φουσέκης (καλά), Παν. Ζαννῆς (καλό), Κ. Τσουκαλῆς (τὰ περίμενα ἴσως καλλίτερα), Μαῦρος Πειρατὴς (ἔτσι κι' ἔτσι) θὰ τὸ δημοσίευα ἐὰν δὲν ἦτο μουντζουρωμένο), Τάκης Καψάλη (δὲν μοῦ λένε τίποτε) Προσπάθησε νὰ διορθώσης τὴ γραμμή σου· τὸ ἄστρο λαμπρὸ τοὺς ὁδηγεῖ τὸ ἀφήνω γιὰ τὰ Χριστούγεννα.

⁂ Πῆρα τὶς Σπαζοκεφαλιὲς ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Βασίλειος Φιλ. Νικολάκης, Χρῖστος Γεννατέ, Κων. Φουσέκης, Τάκης Καψάλης, Παν. Ζαννῆς, Χρῖστος Σαμανίδης.

⁂ ΝΙΚΟ ΣΑΜΑΡΑ: Θὰ ἤθελα πολὺ νὰ δημοσιεύσω τὶς φωτογραφίες σου, ἀλλὰ δυστυχῶς θὰ βγοῦν μουντζοῦρες. Πρόσεχε νὰ βγάζης φωτογραφίες μὲ πολὺ κοντρὰστ καὶ κατὰ κανόνα μὲ μεγάλα πρόσωπα.

⁂ Λυπᾶμαι πολὺ ΔΗΜΗΤΡΗ ΤΣΙΓΓΑΛΕ. Ἀλλὰ δὲν μπορῶ νὰ δεχθῶ ἀκόμη τὸ ψηφοδέλτιό σου. Γιὰ λόγους ἰσότητος εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ τὸ θεωρήσω ἄκυρο.

Ἀπάντησα σὲ ὅλα τὰ γράμματα ποὺ εἶχα στὰ χέρια μου καὶ τὴν 10ην Ὀκτωβρίου.

καὶ τοῦ στέλνω παρευθὺς
ὅ,τι κόστισ' ἡ ἀγγελία!

Καὶ τὸν φίλο «Ἑλικώνα»
χαιρετάω... στοργικῶς!
Καὶ ὑπ' ὄψει του ἂς τὄχη:
κοντά του εἶμαι — εὐτυχῶς!

Καὶ σᾶς λέω καὶ κάτι πάλι:
Νὰ μὴν ἀποπειραθῆτε
τὸ δικό μου τὸ κεφάλι
νὰ βαρέστε — θὰ χαθῆτε!
Σὰν... μπουζοῦκι τὄχω κάνει
κι' ἀπὸ «τέτοια» δὲν πτοεῖται...

Μπουζουκοκέφαλος

1585) (33—27) Ἐξάψαλμε τάσσομαι μαζί σου ἂν συμφωνῆς, γράψε μέσω περιοδικοῦ.

Λεονάρδος Ντὰ Βίντσι

1586) Εὔχομαι μιὰ καλὴν ἀρχὴν γιὰ τὸ νέο σχολικὸ ἔτος εἰς ὅλους.

Λεονάρδος Ντὰ Βίντσι

1587) Ντολορὲς δέχεσαι τὴν φιλία μου. Ἂν ναὶ γράψε. Λεονάρδος Ντὰ Βίντσι

1588) (33—28) Θ. Ἀθάνατε περίμενε λιγάκι. Κ. Τριαντάφυλλο ναί. Πρωτογράψε. Χ. Ἀκτίδες = νιάναρα. Λ. Μπουμποῦκι κάνεις λάθος. Εἶμαι πετσὶ καὶ κόκκαλο. Π. Τεμπέλη γιὰ νὰ κρεμαστῶ μοῦ δίνεις σχοινί; Μικρὴ Ποιήτρια

1589) Ε. Βογιάρον μύρια θερμὰ εὐχαριστήρια.

Μ. Ποιήτρια

1590) Ἀρτινούλα λυπήθηκα. Μ. Ποιήτρια

1591) (33—29)
Εἴμαστε ζώρικα παιδιὰ
καὶ σᾶς τὸ λέμε ὀρθὰ κοφτὰ
πὼς σεβασμὸ ζητοῦμε.
Κι' ὅποιος σ' αὐτὸ δὲν συμφωνεῖ,
χωρὶς ντροπὴ ἂς μᾶς τὸ πῆ
γιὰ νά... «λογαριαστοῦμε».

Χαϊδεμένη - Ζηλιάρα

1592) Στὸ Σκερβελέ:
Τὴ φτωχή σου ἀγγελία (1303)
πρὶν καλὰ - καλὰ διαβάσω
ἔσπευσα «ζουρλομανδύα»
γιὰ νὰ πάω νὰ σ' ἀγοράσω.
Τὸν φρεσκάρησα καὶ τώρα
σοῦ τὸν στέλνω. Ὡραῖο δῶρο!
καὶ θὰ δῆς σὰν τὸν φορέσης
πὼς θὰ κάνης μέγα ντόρο.
Θὰ σοῦ πάη μιὰ χαρούλα
(σοῦ πηγαίνουν κάτι τέτοια)
καὶ μπρὸς στήν... τρελλή σου φάτσα
ὅλοι μας θὰ σπᾶμε κέφια.

Ζηλιάρα (Π.Α.Ο.)

Υ.Γ. Τί ... ὡραῖα ποὺ τὰ γράφω έέέ;;; Ἐμπρὸς λοιπὸν περιμένω... συγχαρητήρια!!!

Ζηλιάρα

1593) (33—30) Ἀποκαλύψεις. Ἀποκαλύψεις. Μοναδικὴ ἀποκάλυψη Ἀγωνιστὴς = Παλιούρας Δημήτριος. Ἐλ. Γκραῖκο

1594) Ἀντιχαιρετῶ Κεραυνόν, Σεζιάμ, Ὑπερέλληνα, Ὑπεράνθρωπο καὶ ὅσους μὲ χαιρέτησαν.

Ἐλ. Γκραῖκο

1595) Μὴν φοβᾶσαι Βουλγαροκτόνε καὶ δὲν χάθηκα. Εἶμαι ἐδῶ γιὰ νὰ καθαρίσω τοὺς ἀχρήστους ἀπὸ τὴν πεννομαχόστηλη. Ἐλ. Γκραῖκο

1596) (33—31) Ξανάρχεται στὴν κίνηση. Ποιός; Μὰ δὲν τὸν θυμᾶστε; Ὁ παντοτεινός σας φίλος: Ὁ Λακάζ! Ἀρκάδι

1597) Στῆς κίνησης τὴν ζάλη
νἆμαι ξανὰ καὶ πάλι
φορώντας τῆς γιαγιᾶς μου
τὰ μυωπικὰ γυαλιά,
καὶ κάνοντας καράφλα
μὲ μιὰ νερομπογιά,
κάτ' ἔρχομαι καὶ μάτα
ξανὰ νὰ σᾶς ζητήσω
ἀφοῦ τὸ πρῶτον βέβαια
θὲ νὰ σᾶς ἐρωτήσω:
Ἂν θὲ νὰ μὲ ψηφίσετε
κι' ὄχι νὰ μὲ μαυρίσετε!
Λοιπόν; Τί περιμένετε;
Καθεὶς ἂς μὲ σταυρώση
γιὰ νὰ μὲ καμαρώση...
στρατάρχη σὲ λιγάκι,
ἀπ' τοῦ δημοψηφίσματος
ὕστερ' αὐτὴ τὴν μάχη.

Λακὰζ (Ὁ ἀξέχαστος)

1598) Βέβαια κανεὶς δὲν θὰ μὲ σταυρώση, ὕστερα ἀπὸ τὴν πολύμηνη στὴν πεννομαχικὴ κίνηση ἀπουσία μου, ἀλλὰ τί θὰ γίνη βρὲ παιδιά; Δὲν θὰ μὲ συγχωρήσετε; Ἄντε γιὰ νὰ γίνουμε ξανὰ φίλοι. Λακὰζ (Ὁ...μετανοήσας)

1599) Ὅλοι τὴν ψῆφο σας στὸν Λακάζ.

Εὐβοϊκὸς

1600) Στὸν παντοτεινό σας αὐτὸν φίλο.

Βορειοηπειρώτης

1601) (23—32) Χαίρετε πεννομάχοι. Γειά σας καὶ χαρά σας. Εἶμαι μαζί σας.

Κρινάκι τῆς Αὐγῆς

1602) Ζητῶ ἀλληλογραφία.

«Κρινάκι τῆς Αὐγῆς

1603) (33—35) Ἥρωα Θρῦλε ξεχνᾶς σὲ ποιὰ Αἰγιώτισσα ἔχεις στείλει τὸ παιχνίδι μὲ τὶς κάρτες καὶ τὴν Κάρτα; Μαυρομμάτα Αἰγιώτισσα

1604) (33—37) Πρωτομπαίνοντας στὶς πεννομαχίες χαιρετῶ ὅλους τοὺς Ἀεκτζῆδες.

1605) Κάνατε λάθος Τρεῖς Καμπαλέρο (1179). Σᾶς φάγαμε ἀκοῦτε; Κασὶμ ὁ Κίτρινος

1606) Ὁ Πούλης δίνει πάσα
στὸ μέσα δεξιά,
τὴν παίρνει ὁ Κανάκης
τὸν Ξανθόπουλο περνᾶ
καὶ στὰ δίχτυα τὴν κολλᾶ.

Κασὶμ ὁ Κίτρινος

1607) Χαιρετῶ τὸν Ἐξαγριωμένο Γάτο.

Κασὶμ ὁ Κίτρινος

1608) (33—35) Πεννομάχοι, ἔφθασε στὴν κίνηση ὁ Βαλεντῖνο. Χαιρετῶ ὅλους - ες. Ἰδιαιτέρως Ἐξάψαλμο καὶ Σκαλιστῆρι. Δέχομαι ἀλληλογραφία. Βαλεντῖνο

1609) Ντολορές, εἶσαι μιὰ γερόντισσα
βγαλμένη ἀπ' τὸ καπνοσκουπεῖο
καὶ φαίνεσαι σωστὴ γιαγιὰ μὲ λοφία.

Βαλεντῖνο

1610) (33—36) Στὸ Μαῦρο Πειρατή:
Μαυροπειρατὴ
διαβολονταὴ
πρόσεχε πολὺ
θὰ γίνης σὰ στουμπί!

Δυὸ Ἀλητάκια

1611) Στὴν Ἀρτινούλα:
Ἔλα νὰ συμμαχήσωμε
μικρὴ Ἀρτινοπούλα
κι' ὅλους νὰ τοὺς νικήσωμε
μαραμένη Ἀρτινούλα.

Δυὸ Ἀλητάκια «Παράδοξοι κοκκόρο.»

1612) Πεννομάχοι Ἀρτινοὶ
μεγάλη προσοχή.
Περιπέτειες προσεχῶς
τῆς Ἀρτινούλας διαρκῶς.

Δυὸ Ἀλητάκια (παιδιὰ τῆς πιάτσας)

1613) Γλυκοαντιχαιρετῶ: Βαρῶνο Χ, Γιὸ τῆς Πίνδου (γράψε τὴ σύσταση), Ἔγκμοντ, Ἁγία Μαύρα κλπ.

Δυὸ Ἀλητάκια
(τὸ νέον πεννομαχοφόβητρον)

1614) (33—46) Πρωτομπαίνοντας στὶς πεννομαχίες χαιρετῶ ὅλους καὶ ἰδίως τοὺς Ὀλυμπιακούς. Ζήτω ὁ Ὀλυμπιακός.

Ρομπὲν τῶν Δασῶν

1615) Ὅλοι οἱ πεννομάχοι διαθέτομεν τὸ κανόνι καὶ μὲ τὸν Ἐξάψαλμο ἀρχηγὸ θὰ πάρουμε τὴν πεννομαχία ὅλη.

Ρομπὲν τῶν Δασῶν

1616) (33—52) Πρωτομπαίνοντας στὴ στήλη τῶν πεννομάχων θερμοχαιρετῶ ὅλους καὶ ὅλες.

Δαμαστὴς τοῦ Βουκεφάλα

1617. Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ ὅλους - ὅλες. Δαρεῖος

1618) (33—54) Ἀλληλογραφῶ καὶ διὰ μέσω τοῦ περιοδικοῦ, καὶ μὲ ἀληθινὴ σύσταση μὲ τούς: Μπούλη (γράψε), Μ. Πειρατή, Καρμανιόλα, Τζιτζιφρίκον, Γιὸ τῆς Πίνδου, Γιὸ τῆς Λέσβου, Ἐξάψαλμον, Ἔγκμοντ, Σταυραετὸ τῆς Πίνδου, Μάριο Ἔσπερο, Πλάτωνα. Ἂν θέλετε γράψετέ μου τὴν ἀληθινὴ σύστασή σας. Εἰδεμὴ μοῦ γράψετε νὰ τὴν γράψω ἐγώ.

Ψάλτης τῆς Ἀγροτιᾶς (ὁ... Δίκαιος)

1619) (33—55) Πρὸς Σκακιστήν, Ἄστρο τῆς Ἀνατολῆς καὶ Προκομμένον Τεμπέλη
Αὐτὸ τὸν λόγον θὰ σᾶς πῶ
δὲν ἔχω ἄλλον κανένα
μὴν ἐνοχλεῖτε ἄσκοπα
κορίτσια σὰν ἐμένα.

Παιδὶ τῆς Ἀμβρακίας καὶ ἐγὼ δὲν σὲ γνωρίζω. Ἀντιχαιρετῶ Τροβαδοῦρον καὶ δέχομαι. Κ. Τριαντάφυλλο ὄχι.

Ἀρτινοπούλα (ὅλο φθινοπωριάτικη μελαγχολία)

1620) (33—56) Νεράϊδα ἀντιχαιρετῶ. Ἀλληλογραφεῖς; Βαρῶνε Χ κατήντησες σαχλὸς τὸ ξέρεις; Γιὲ τῆς Πίνδου δὲν ἔλαβα ἀκόμη. Ἀνθισμένο Γιασεμὶ περιμένω ἀπάντηση.

Κόκκινο Τριαντάφυλλο (μυρωδᾶτο....)

1621) Ἀγαπητοὶ Νῖκο Σαλονικιέ, Αὐγερινέ, Ζουμπουλάκι ἀλληλογραφεῖτε; Ἂν ναὶ νὰ γράψω πρώτη ἢ νὰ γράψετε; Πειρατή, Ντολορές, Ἐξάψαλμε σᾶς εἶναι δεκτὸ ἕνα «γειά»; Χαιρετῶ ὅλα τὰ ἄνθη. Κ. Τριαντάφυλλο (Βασιλεὺς Ἀνθέων)

1622) (33—57)
Θυμᾶστε τὴν ὑπόσχεση
ποὖπα προηγουμένως
γέλια καὶ ξεκαρδίσματα
ἀρχίζουν ἑπομένως.

Προκομμένος Τεμπέλης
(γνωστός; Ἄ...Ἄ!!! ἄγνωστος)

1623) Ἔκανα ἕνα περίπατο
φθάνω σὲ μιὰ ταβέρνα
καὶ κείνους ποὺ ἐγνώρισα
τοὺς γράφω ἕνα - ἕνα.
Ὁ Τροβαδοῦρος ἔκανε
τὸ λύσει καὶ βερήσει
ὁ Σκακιστὴς ἐκόντευε

νὰ σκάση ἀπ' τὸ μεθῦσι.
Ἄλλοι ἐπίνανε κρασὶ
κι' ἄλλοι ἐπίναν οὖζο
μὲ τὰ ποτήρια ποὔχανε
φτιαγμένα ἀπὸ μπροῦντζο.
Ὁ Νῖκος ὁ Σαλονικιὸς
μαζὶ μὲ τὴν Ρεγγίνα
χορεύανε ἀράπικο
καὶ τὰ περνοῦσαν φίνα.
Ἤτανε καὶ τὸ Φάντασμα
καὶ ἡ Γλωσσοκοπάνα
κι' οἱ Καμπαλέρο οἱ τρελλοὶ
κι' ἡ Μελαψὴ Ἀφρικάνα.
Ἦταν κι' ὁ Μαῦρος Πειρατὴς
σηκώθη νὰ κεράση
ἄρχισε ἀπὸ τὸν Πάνθηρα
σὲ μένα γιὰ νὰ φθάση.
Ὥσπου νὰ φθάση εἰς ἐμὲ
ἐβγῆκα παραέξω
εἶχα δουλειὰ ἐπείγουσα
καὶ ἔπρεπε νὰ τρέξω.
Στὸ δρόμο ὅπου πήγαινα
εὐρῆκα τὴν Ζελίνα
καὶ παρὰ πέρα ἀπ' αὐτὴν
μιὰ ψόφια προβατίνα.
Τσουκνίδες παρετήρησα
ἀπέναντι στὴ στράτα
ἐσκέφθηκα πὼς εἶν' καλὴ
θαυμάσια σαλάτα.
Ὅλα μαζὶ τὰ βάλαμε
σ' ἕνα μεγάλο κάρρο
εἰς τὴν ταβέρναν ἄγουσαν
ὁδὸν γιὰ νὰ τὰ πάρω.
Φτάσαμε καὶ τοὺς βρήκαμε
σὲ μιὰ τραπεζαρία
μὲ τὴ σαλάτα καὶ μεζὲ
ἔγινε φασαρία.
Ὅσοι παρευρεθήκανε
σ' αὐτὴν τὴν κωμωδία
ὅλοι ξεκαρδιστήκανε
ἀκόμα καὶ παιδία.

(Συνεχίζονται) Προκομμένος Τεμπέλης
(Γεμᾶτος κέφι)

1624) (33—58) Θαρμοαντιχαιρετῶ. Ἄγγελε μὲ Χειροπέδες (ἔγραψα). Φωτεινὴ Δαῦτον, Ἄστρο τῆς Ἀνατολῆς. Γράφτε ἂν ἀλληλογραφῆτε.
Ἔλατος

1625) Ἑξάψαλμε, Ντολορές, Ζελίνα κλπ. κλπ. πολὺ τὸ πήρατε ἐπάνω σας. Προσέχετε. Ἔχω κάτι κλώνους!!!
Ἔλατος

1626) (33—59) Προσοχή! Προσοχή! Α. Ε. Κ.-Ὀλυμπιακὸς 3 — 2. Πρὸς τοὺς Ὀλυμπιακοὺς θερμὰ συλλυπητήρια.
Μπούλης (ΑΕΚ)

1627) Στὸ δημοψήφισμα ὅλοι - ες.
Μπούλης

1628) Ζιζάνιο σὲ ποιὰ οἰκογένεια τῶν παρασίτων εἶσαι; Τροβαδοῦρε καὶ Κόρη τῆς Λευκάδος, δὲν μπορῶ νὰ ἀσχολοῦμαι μὲ ἀνήλικα σὰν ἐσᾶς. Ἄστρο τῆς Ἀνατολῆς εἶπε ὁ γάϊδαρος τὰν πετεινὸ κεφάλα.
Μπούλης

1629) Θερμοχαιρετῶ φιλικῶς τούς: Ἄγνωστον, Φαιδρὸν καὶ Φουρτουνιασμένο Πέλαγος. Νῖκο Ἀγριλείδη ἔγραψα.
Μπούλης (ἀνεξάρτητος)

1630) (35—60) Ἔπειτα ἀπὸ μακρὰν διακοπὴν ἐπανεμφανίζομαι στὴν πεννομαχόστηλην. Χαιρετῶ ὅλους - ες.
Ξυπόλητος Ἀριστοκράτης

1631) Ζητοῦνται παπούτσια ἀριστοκρατικὰ γιὰ τὸν ἴδιο.
Ξυπόλητος Ἀριστοκράτης (ἄφοβος)

1632) (33—61) Εἰς τὸν Μπάρμπα Μέντωρ δίν... δίν.. δίννν.. Οὔ!! Οὔ!! Ἄ; Ἄ! Ἄ; Ἀααά!! Ἀμάν, ἀμάν. Ἄ! ναί, ἔ; Ὄχι ἔ; Ναί. Ναί. Ναιναιναί!!!

Δὲν σᾶς δώρισα ἀράδα
γειά σου φίλη μου Νεράϊδα.
(Τέεεελλλοοοσςς Δωωωώρρρωωωννν).
Προκομμένος Τεμπέλης (Ἄγνωστος)

1633. Μὲ σένα θέλω Ντολορὲς
νὰ ἀλληλογραφήσω
πολὺ σέ ἐσυμπάθησα
θέλω νὰ σὲ γνωρίσω.
Ὅλες τὶς ἀγγελίες σου
τὶς παρακολουθῶ
καὶ ὅλες μοῦ ἀρέσουνε
φίλη γι' αὐτὸ καὶ γὼ
γνώμην ἔχω σχηματίσει
πὼς μὲ ἐμὲ θὰ συμμαχήσης.
Μοιάζουν οἱ χαρακτῆρες μας
μαζὶ σ' αὐτὴν τὴν κίνηση
νὰ γράφουμε τὰ ἀστεῖα μας.
Γράψε μέσω περιοδικοῦ
οἱ χεῖρες μου γράμμα προσδοκοῦν.
Ἄντε λοιπὸν σὲ χαιρετῶ
ἄλλο δὲν ἔχω πιὰ νὰ πῶ
μονάχα γράμμα καρτερῶ.
Προκομμένος Τεμπέλης
(Προσεχῶς γέλια, ξεκαρδίσματα ἔ; ἔ;).

1634) Ὅλοι στὸ δημοψήφισμα
ψηφῖστε ΝΤΟΛΟΡΕΣ
αὐτὴ μὲ τὰ ἀστεῖα της
παντοῦ σκορπᾶ χαρές.
Προκομμένος Τεμπέλης
(Προσεχῶς γέλια; Ἀμάν, ἀμάν...).

1635) (33—62) Ὥστε ἔτσι Γκῶρντον Ρὲξ τὸ ποίημα «Ὁ Στρατιώτης» εἶναι δικό σου, ἔ; Μπράβο. Στὸ ἑξῆς νὰ γράφης κάτι δικό σου. Διότι φυσικὰ αὐτὸ εἶναι γνωστό μου τραγοῦδι, τροποποιημένο. Οἱ διασκευὲς δὲν χρειάζονται. Μὴ γίνουμε ὅμως ἐχθροί;
Ἀδόλφος

1636) (33—63) Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνησή σας χαιρετῶ καὶ ἀλληλογραφῶ μὲ ὅλους - ες. Ὑπόσχομαι μεγάλες ἐκπλήξεις.
Πινόκιο

1637) Πεννομάχοι! Θέλετε νὰ κάμωμε τὸ περιοδικό μας τὸ καλλίτερο τῆς Ἑλλάδος; Σπεύσατε καὶ συνεργασθῆτε μαζί του. Γράψτε.
Πινόκιο

1638) Σᾶς θεωρῶ φίλους μου! Ἐμπρός, λοιπόν. Σπεύσατε νὰ συνεργασθοῦμε!
Πινόκιο

1639) Πεννομάχοι! Ὅλες τὶς σαχλαμάρες ἀφῆστε τις. Ριχθῆτε μὲ ζωὴ καὶ θάρρος στὴ δουλειὰ γιὰ νὰ κάνωμε τὴν Ἑλλάδα μας καὶ τὸ περιοδικό μας ἄξια τῆς ἀποστολῆς των!
Πινόκιο

1640) Θεσσαλονικεῖς πεννομάχοι! Ὅσοι θέλετε νὰ ἱδρύσωμε σύλλογο μεγάλο στὴν πόλη μας σπεύσατε!
Πινόκιο

1641) Πεννομάχοι! Τώρα μὲ τὸ Δημοψήφισμα πρέπει ὅλοι - ες νὰ ψηφίσετε! Κανεὶς - καμμία νὰ μὴν μείνη. Δῶστε ὅλοι - ὅλες ψῆφο γιὰ τὸ Πινόκιο. Μὴν ξεχάσετε τὸ
Πινόκιο

1642) Κάνω ἀρχὴ τῶν ἐκπλήξεών μου! Προκηρύσσω τὸν Α΄ Διαγωνισμὸ Σκίτσου (θέμα ἐλεύθερον). Δικαίωμα συμμετοχῆς δραχμὲς 1000. Προθεσμία ἕως 30 Νοεμβρίου 1952. Βραβεῖα μεγάλης ἀξίας!! Στεῖλτε ὅλοι - ες στὸν Ἀθανάσιον Παπαθανασίου, Πρίγκηπος Νικολάου 7. Θεσσαλονίκη.
Πινόκιο

1643) (33—66) Μπαίνοντας εἰς τὴν κίνηση γεμᾶτοι κέφι, χαιρετοῦμε ὅλους - ες. Ζητοῦμε ἀλληλογραφία μὲ ἔξυπνους πεννομάχους. Ὅποιος θέλει ἂς μᾶς γράψη.
Οἱ Δυὸ Σοφοὶ

1644) ΣΤΗΝ ΤΡΙΣΕΥΓΕΝΗ 1314

Χαῖρε Τρισεύγενη ὡραία
ποὺ μάγια μὲ τὴ μουσικὴ σκορπᾶς
καὶ τοὺς ἄλλους μουσικούς,
ἄρχισες νὰ τοὺς νικᾶς.
«Οἱ δυὸ Σοφοὶ»

1645) (33—67) Εἶμαι ἐγὼ ἡ Ντολορές, μὲ τὴ γλώσσα τὴ μακρυά, ἑκατὸ χρονῶν... μικρούλα μὰ κρατάω γιὰ καλά. Ζάρωσα ὁλότελά μου κι' ἔχω ἄσπρα τὰ μαλλιά μου—μὰ μὴ μὲ νομίσετε μικρὴ ποὺ ἄλλαξαν τὰ μυαλά μου. Τὰ πάντα ἐγὼ ρυθμίζω κι' ὅλους σᾶς σκοτίζω. Μὰ τώρ' ἀκοῦστε τί θὰ πῶ μὲ προσοχὴ μεγάλη: Προσέξτε ὅλοι σας παιδιά, μπὰς καὶ στὸ δημοψήφισμα πάθετε ἀνεμοζάλη! Στὴν... κάλπη ποὺ θὰ πᾶτε ἐμένα νὰ ψηφίσετε κι' ὅλους τοὺς ἄλλους φίλους μου πρέπει νὰ τοὺς μαυρίσετε. Στὸν κάθε Τροβαδοῦρο, Πάνθηρα, Σκαλιστῆρι, Αὐγερινὸ Ζωγράφο ἢ Καίσαρα ἢ Γίνο ἀλύπητα παιδιά μου κόντε τους... χαρακίρι τουτέστιν ἀφανίσατέ τους, γκρεμίστε τους, τσακίστε τους. Μόνο σὲ μένα τὸ ... ξοτικό, δόσετε ὅλοι σας σταυρό. Ἐμένα ὅλοι μ' ἀγαποῦνε κι' ἂς κάνουν ὅτι δῆθεν μὲ μισοῦνε. Ἐμένα πρέπει νὰ ψηφίσετε γιατὶ εὐτυχία περισσὴ θὰ μοῦ χαρίσετε. Στὸ ὄνομά μου λοιπὸν ἕνα σταυρὸ γιὰ νὰ χαρῶ λιγάκι — τὸ... μωρό !— Πολὺ ἂς προσέξη ὅποιος μικρὸς τολμήση τὸ ὄνομα τὸ δικό μου νὰ μὴ ψυφίση. Θὰ τόνε μάθω κι' ἀλλοίμονό του. Θὰ τόνε κάνω ἕνα χαλί, ἀφοῦ τὸν βάλω νὰ χορέψη σὲ ταψί.
Ντολορὲς

1646) Ὥστε λοιπὸν θὰ κατεβοῦν στὸ δημοψήφισμα αὐτὸ μὲ πεῖσμα καὶ γινάτι γιὰ νὰ δειχθῆ πραγματικὰ ποιὸς θἆν' ὁ νικητὴς παιδιὰ σ' αὐτὸ τὸ μπαϊράκι!... Τὴν ψῆφο σας λοιπὸν ζητῶ καὶ πάλι σᾶς παρακαλῶ ἕνα σταυρὸ σὰν δόνετε ἐμένα νά... σταυρώνατε.
Ντολορὲς

1647) (33—68). Τροβαδοῦρε εἴμαστε πατριῶτες.
Ἐξαγριωμένος Γάτος

1648) Θάρθη καὶ ἡ σειρὰ τοῦ Ὀλυπμιακοῦ Τρεῖς Καμπαλέρο.
Ἐξαγριωμένος Γάτος
Ἀεκτζῆς

1649) Συμφωνῶ Φουρτουνιασμένο Πέλαγος μὲ τὴ (1255). Οἱ ἄλλοι συμφωνοῦν;
Ἐξαγριωμένος Γάτος
Ἀεκτζῆς

1650) (34—71)
Γειά σας βρὲ φίλοι μου παλιοὶ
γειά σας βρὲ μαναράκια!
Μωρὲ γιατ' εἴσαστε βουβοί;
σᾶς φεύγουν τὰ... καπάκια;
Αἰώνιος Μαθητὴς

1651) Ἄνθρωποι! Ἄνθρωποι δειλοί!
γιατ' εἶστε πικραμένοι;
Ἀκολουθᾶτε με ζουρλοὶ
νὰ βγῆτε... μυαλωμένοι!
Αἰώνιος Μαθητὴς

1652) Βρὲς εἶμαι ὅπως μὲ θέλετε
γεμᾶτος μπρίο, κέφι.
Καὶ θὰ σᾶς μάθω—ξέρετε—
νὰ παίζετε καὶ ντέφι!
Αἰώνιος Μαθητὴς

1653) Γειὰ χαρὰ Ἑξάψαλμε.
Αἰώνιος Μαθητὴς

1654) Διαβολάκια, Ντολορέδες
πειραταὶ κολοκυθάδες
νὰ καθήσουν στὴ μαμά τους
μὴν τοὺς κάνω... λουκουμάδες!
Αἰώνιος Μαθητὴς

◆

Ἔγκριση ψευδωνύμων

Ἐγκρίνονται τὰ νέα ψευδώνυμα: Βαλεντῖνο, Δαμαστὴς τοῦ Βουκεφάλα, Δαρεῖος, Ζαΐρα, Μπουζοκοκέφαλος, Ρομπὲν τῶν Δασῶν, Ξυπόλυτος Ἀριστοκράτης, Πινόκιο, Δυὸ Σοφοί.

Ὁ Γιαννάκης . . . ἀσυγκράτητος ποδοσφαιρόφιλος . . .

Περνᾶτε εὐχάριστα τὴν ὥρα σας

1) ΤΕΛΕΙΕΣ ΚΑΙ ΠΑΥΛΕΣ

Ν' ἀντικατασταθοῦν οἱ τελεῖες μὲ φωνήεντα καὶ οἱ παῦλες μὲ σύμφωνα. Ἂν ἡ λύση εἶναι σωστή, τ' ἀρχικὰ γράμματα σχηματίζουν Κράτος τῆς Εὐρώπης.

1) —.——.—
2) .—..—.—
3) —.—.
4) —..—.—.—
5) ..—.—
6) —.——.—
7) .——...
8) —..—.—
9) ..—.—.
10) .——.—.—

1) Πόλη τῆς Πελοποννήσου.
2) Τὸ βλέπουμε στὸν ὕπνο μας.
3) Μέρος τοῦ φυτοῦ.
4) Βουνὸ τῆς Πελοποννήσου.
5) Εὐφραίνει καρδίαν.
6) Εὐρωπαῖος.
7) Γυναικεῖο ὄνομα.
8) Εὐαγγελιστής.
9) Πόλη τῆς Παλαιστίνης.
10) Ἀρχαία θεά.

Μιλτ. Καλαγιᾶς, Βόλος.

2) ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΙΚΟ

1) 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10.
2) 7,8,9,6,3.
3) 2,5,5,4,3.
4) 7,2,8,5,6,3.
5) 2,3,1,6,7,8,4.
6) 8,4,3,8,6,7.

1) Μεγάλη ἑλληνικὴ πόλη.
2) Ἀνδρικὸ ὄνομα.
3) Ἔνδοξη χώρα.
4) Μεγάλος ποταμὸς τῆς Ἀφρικῆς.
5) Βαλτικὸ Κράτος.
6) Πόλη τῆς Ρουμανίας.

Ι. Σ. Μιάρης
Περιβόλι Κερκύρας

3) ΜΑΓΙΚΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ

	6			
6				
				6

Συμπληρῶστε τὰ κενὰ μὲ ἀριθμοὺς ὥστε τὸ ἄθροισμα ὁριζόντια καὶ κάθετα νὰ εἶναι 32.

Π. Χατζηεμμανουὴλ

4) ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

Ἂν τὴ λάσπη τὴν ἑνώσης
μὲ ἀντωνυμία κτητικὴ
ποταμὸ θὰ φανερώσης
στὴν ὡραία Ἀττική.

Κ. Στεργίου
Καστανιάνη Κονίτσης

5) ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

Τὸ πρῶτο γράμμα τῆς πρώτης λέξεως, τὸ δεύτερο τῆς δευτέρας, τὸ τρίτο τῆς τρίτης κ.ο.κ. σχηματίζουν πόλη τῆς Ἑλλάδας.

1) Τὰ θούριά του ἐνθουσίασαν τοὺς Σπαρτιάτες.
2) Δέκα χρόνια τὴν πολιορκοῦσαν οἱ Ἕλληνες.
3) Θεσσαλικὴ πόλη.
4) Ἡ πρώτη πρωτεύουσα τῆς Ἑλλάδας.
5) Πόλη τῆς Ἰταλίας.
6) Ἄφησε ἐποχὴ στὴν ἀρχαία Ἀθήνα.
7) Κράτος τῆς Β. Δ. Εὐρώπης.
8) Βασιλῆας τῆς Μακεδονίας.

Γ. Δημητράντζος
Δρυμῶν Τριχωνίδος

6) ΑΙΝΙΓΜΑ

Ἑλβετία καὶ Ἀγγλία
Λεττονία, Γερμανία
καὶ μαζί της Ἱσπανία
ἕνα γράμμα τους δανείζουν
κι' ἄλλο Κράτος σχηματίζουν.

Σωτ. Καρλῆς, Πύλος

ΜΙΑ ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΗΣ ΠΡΟΣΘΕΣΗ

Νὰ ἕνα ἀριθμητικὸ παιχνίδι εὐχάριστο γιὰ συναναστροφὲς μὲ τὸ ὁποῖον μπορεῖτε νὰ καταπλήξετε. Ζητῆστε ἀπὸ ἕναν παντρεμένο κύριο τῆς συντροφιᾶς νὰ γράψη σ' ἕνα φύλλο χαρτί, χωρὶς ἐσεῖς νὰ κυττάτε, τὸν χρόνο ποὺ γεννήθηκε. Ζητῆστε του ἀκόμα νὰ γράψη κάτω ἀπ' αὐτόν, τὸ χρόνο ποὺ παντρεύτηκε καὶ κάτω ἀπ' αὐτὸν τὸν ἀριθμὸ τῶν χρόνων τοῦ ἐγγάμου βίου του καὶ τέλος τὴν ἡλικία του.

— Κάμετε τὴν πρόσθεση τῶν ἀριθμῶν αὐτῶν, θὰ τοῦ πῆτε, καὶ ἐγὼ θὰ μαντέψω τὸ ἄθροισμα.

Ὁ κύριος θὰ δυσπιστήση ἀσφαλῶς, ἀλλὰ πρὸς μεγάλη του ἔκπληξη θὰ τοῦ πῆτε ὅτι τὸ ἄθροισμα τῶν ἀριθμῶν αὐτῶν εἶναι 3904. Καὶ αὐτὸ θὰ εἶναι πραγματικά.

Γιὰ ὁποιοδήποτε πρόσωπο, οἱασδήποτε ἡλικίας, τὸ σύνολο θὰ εἶναι 3904, δηλαδὴ τὸ διπλάσιο τοῦ ἔτους ποὺ διανύουμε. Ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς ἰσχύει ἐννοεῖται ἐφ' ὅσον τὸ παιχνίδι γίνεται ἐφέτος. Τοῦ χρόνου θὰ ἀπαντᾶτε μὲ τὸ 3906 καὶ οὕτω καθεξῆς.

7) ΡΟΜΒΟΣ

```
      *
    * * *
  * * * * *
* * * * * * *
  * * * * *
    * * *
      *
```

Ὁριζόντια καὶ Κάθετα: Οἱ εἰδήσεις του εἶναι συνήθως ψεύτικες. 2) Γίγας. 3) Τὸ πνεῦμα τοῦ κακοῦ. 4) Τροφὴ ζώων. 5) Μάρκα αὐτοκινήτων.

Κ. Χρυσικόπουλος
Λευκίμη Κερκύρας

◆

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΑΡΙΘ. 68

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	■		■							
2					■		■		■	
3	■		■							
4					■		■		■	
5	■		■							
6								■		■
7		■		■		■				
8								■		■
9		■		■		■				
10								■		■

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) Ἥρωας τοῦ 21. 2) Ἀθλητικὴ ἐπίδοση. 3) Χωριὸ τῆς Κρήτης γνωστότατο ἀπὸ τὴν Ἐπανάσταση ποὺ ἐκήρυξε ἐκεῖ ὁ Ἐλευθέριος Βενιζέλος. 4) Ἀσιατικὸν κράτος. 5) Μεγάλη περιφέρεια τῆς Γερμανίας. 6) Ἐκεῖ κατετροπώθησαν οἱ Πέρσαι κατὰ τὴν ἀρχαιότητα. 7) Ἄθροισμα ἀτόμων ἀλλὰ καὶ πραγμάτων. 8) Ἀπ' αὐτὸν δὲν λείπει ἡ λάσπη. 9) Αἰγυπτιακὴ θεότης. 10) Τὴν ἀποφεύγουν οἱ καλοὶ μαθηταί.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) Ἔχουν χρῶμα βαθὺ κυανοῦν. 2) Γυναικεῖο ὄνομα. 3) Οἱ γυμνασταὶ τὸ θεωροῦν περιττό. 4) Ἀνόθευτα, ἁγνά. 5) Εἶναι σύμφωνος πρὸς τὰ χρηστὰ ἤθη. 6) Τὸ ρῆμα τοῦ ταβερνιάρη. 7) Ἡ ἰδιότης κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν προσβάλλεται κανένας ἀπὸ ἀσθένειες. 8) Ἔνδυμα ποὺ δὲν εἶναι γιὰ τὸν καθένα. 9) Νησὶ τῶν ἀνατολικῶν Σποράδων. 10) Γυναικεῖο ὄνομα.

ΛΥΣΕΙΣ 67ου ΤΕΥΧΟΥΣ

1) ΜΕΣΟΣΤΙΧΙΔΑ

1) ἀΘηνᾶ
2) ἀΚόντιον
3) μΟῦσα
4) ἀΛίκη
5) ρΟδος
6) ὁΚᾶ
7) σΟλ
8) σΤόλος
9) ἶΡις
10) τΩρα
11) ἄΝοιξις
12) νΗμα
13) ἀΣία

2) ΚΛΙΜΑΚΩΤΕΣ ΛΕΞΕΙΣ

1) ΑΙΓΙΝΑ
2) ΚΑΙΣΑΡ
3) ΑΦΑΙΡΩ
4) ΣΗΜΑΙΑ
5) ΣΕΡΡΑΙ
6) ΑΥΛΑΙΑ
7) ΗΣΑ·Ι·ΑΣ
8) ΚΑ·Ι·ΡΟΝ
9) ΑΙΓΕΥΣ

3) ΓΡΙΦΟΣ

Ὁ Διογένης ἦτο κυνικός.

4) ΡΟΜΒΟΣ

```
    Ε
  Α Ρ Α
Ε Ρ Μ Η Σ
  Α Η Ρ
    Σ
```

5) ΑΣΤΕΡΙ

```
Κ       Κ       Σ
  Α     Α     Ο
    Ρ   Ρ   Τ
      Ν Χ Κ
Π Α Υ Σ Α Ν Ι Α Σ
      Π Ρ Β
    Υ   Ι   Α
  Α     Α     Λ
Ν       Σ       Ι
```

6) ΑΝΑΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Ρῆμα — Βῆμα.

7) ΑΙΝΙΓΜΑ

Ἡ σκιά.

8) ΦΩΝΗΕΝΤΟΛΕΙΠΟ

Ἀγαπᾶτε ἀλλήλους.

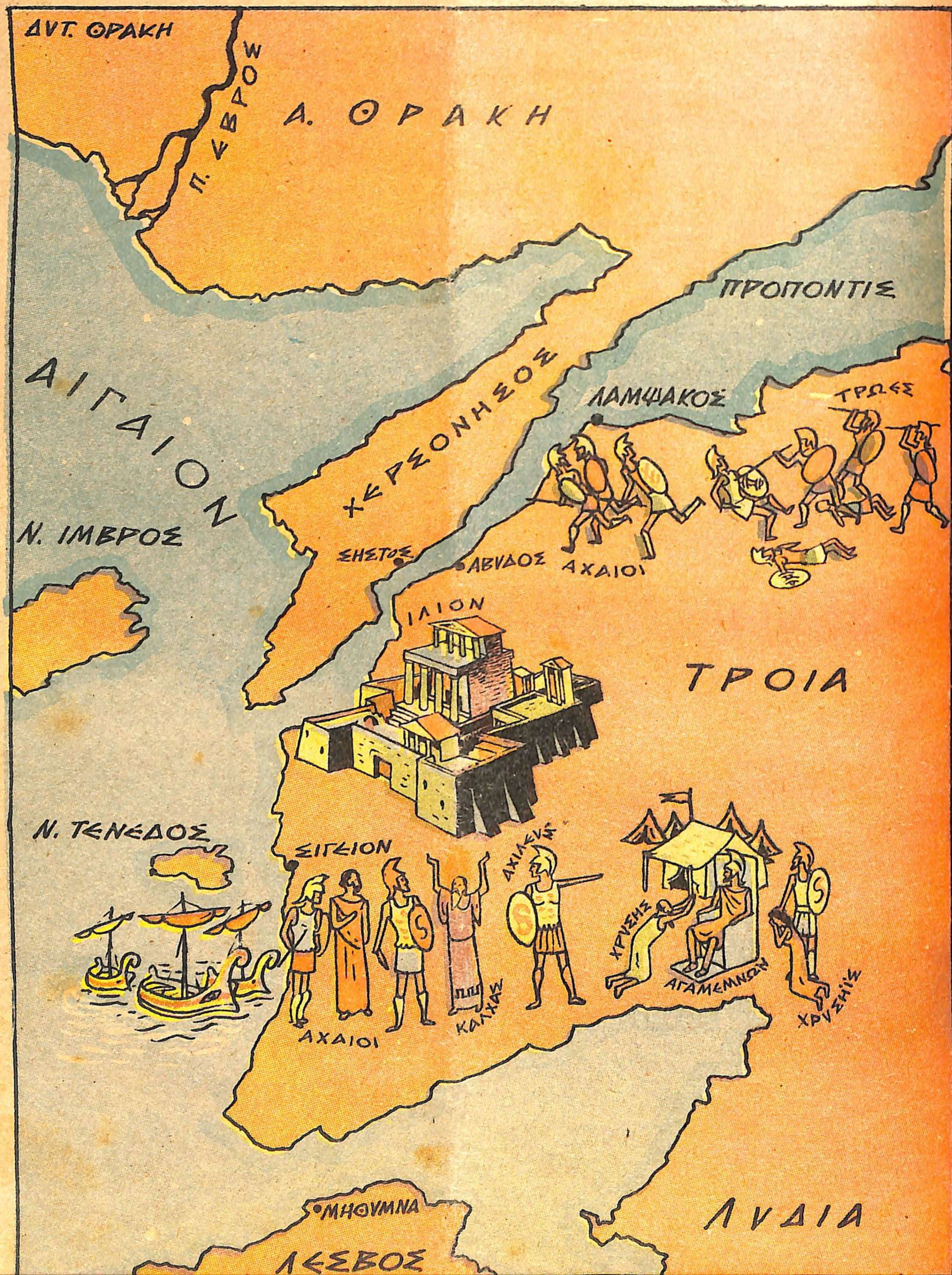
9) ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΧΩΡΙΣ ΕΙΚΟΝΑ

ΤΡΑΜ (Δήμη ΤΡΑ Μίμη).

ΛΥΣΗ ΣΤΑΥΡΙΛΕΞΟΥ ΑΡΙΘ. 67

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) ΑΡΤΑ — ΤΑΩΣ, 2) ΡΗΝΟΣ, 3) ΟΟ — ΣΕ, 4) ΜΑΝΙΑ — ΠΟΝΟΣ, 5) ΑΝ — ΑΡΤΟΣ — ΛΙ, 6) ΟΙ — ΤΙ, 7) ΣΥ — ΝΟΤΟΣ — ΚΑ, 8) ΙΣΤΟΣ — ΣΑΦΗΣ 9) ΑΣ — ΛΑ, 10) ΟΛΙΓΑ. 11) ΜΙΣΩ — ΑΝΝΑ.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) ΣΗΜΑ — ΣΙΝΑ. 2) ΑΝΟΥΣ. 3) ΟΝ — ΤΑ, 4) ΤΡΟΙΑ — ΝΟΣΟΣ, 5) ΑΗ — ΑΡΓΟΣ — ΛΩ 6) ΝΙ — ΣΙ, 7) ΤΟ — ΠΟΡΟΣ — ΓΑ, 8) ΑΣΣΟΣ — ΣΑΛΑΝ, 9) ΕΝ — ΦΑ. 10) ΟΛΙΚΗ, 11) ΣΑΣΙ — ΑΣΙΑ.

ΔΥΤ. ΘΡΑΚΗ
Π. ΕΒΡΟΣ
Α. ΘΡΑΚΗ
ΑΙΓΑΙΟΝ
ΠΡΟΠΟΝΤΙΣ
ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ
ΛΑΜΨΑΚΟΣ
ΤΡΩΕΣ
Ν. ΙΜΒΡΟΣ
ΣΗΣΤΟΣ
ΑΒΥΔΟΣ
ΑΧΑΙΟΙ
ΙΛΙΟΝ
ΤΡΟΙΑ
Ν. ΤΕΝΕΔΟΣ
ΣΙΓΕΙΟΝ
ΑΧΙΛΕΥΣ
ΧΡΥΣΗΣ
ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ
ΧΡΥΣΗΙΣ
ΑΧΑΙΟΙ
ΚΑΛΧΑΣ
ΜΗΘΥΜΝΑ
ΛΥΔΙΑ
ΛΕΣΒΟΣ